शा० ति० श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ नित्यानंदेति ॥ आगमपक्षे संकेतेन कथयति । अ
१ निशं ॥ अकारो वासुदेवः ॥ संकर्षणास्तस्याक्षरो हकारः ॥ ऐकारो निशाततनुशांकपुकं अ
ई चंद्रभूषणं तैः ह्रीं भवति प्रासादमंत्रः उक्तः ॥ पक्षा ॥ वाचामधीशं ॥ वाग्भव बीजं ऐकारः ॥ ननुश
शांकपुरुतेन ऐं इति वाग्भव मंत्रः ॥ तत्र तत वामहः बोऽप्रयात ॥ अंतःस्थितं इति ॥
अंतःस्थितं व्याकोभवति ऊर्ध्वं तत्र ऐकारः ॥ तेन उत्पन्नशिरं ईदृशं इति ॥ कलावतं
सं ॥ ककालः लकारः शिरोन्यस्थानीय अं इति तैः ॥ क्लीं सिद्धम ॥ इन्दीवरं कल्हा
रं तस्य उदरं सुंदरं भवति ॥ सुंदरपर्णा पः बामइति तन्नेत्रे तत्र न्यासे ईकारः ॥ ते
नेत्रं तत्र न्यासे इकारः ॥ तेन शोभमे ॥ तेन क्लीं ॥ अंतः पुरं वधूबीजं ॥ सौः इति ॥ तेन
बाला त्रिपुरा मंत्रं सिद्धं ॥ व्याख्या ॥ अंतः पुरं बोमंगलमादराद्दिशतु ॥ क नवेन्दु
मौले स्त्रिलोक विभवस्य हेतु ॥ २ ॥ संसारेति देवे रूपेऽपुरुतल्ला तागुरो हेषे नकस्मन ॥
तेन गुरु नमस्कारं मादरेण करोति संसारेति कर्त्तापितिज्ञां करोति ॥ सार मिति ॥ सारः कर्म
फलं ॥ तं घातिरवण्डयति ॥ सा तस्या स्तिलकमिवतिलकं ॥ पद्मादत्यसः ॥ तदासार धनं तद्दा
नी तिसारं स्थिरांशं ॥ तपोकं च ॥ सारोवलेप्म ज्ञनिस्थिरां सेन्यायेवनीरेवघनेचार्थमिति ॥ १

शब्दसृष्टिंवक्ति ॥ आसीदितिशक्तिंनादः ॐ बिंदुः ॥ परशक्तिमयप्रकृति । असौनादएवव्यति
क्रमेनत्रिधाभिन्नोभवति ॥ बिंद्वादिना ॥ अव्यक्तंप्रकृतिः । कारणं ॥ गुणान्वेष्करणात्मकं
महत्तत्त्वं ॥ गुणाःसत्वाद्यः ॥ मनोबुद्धिरहंकारश्चित्तमंतःकरणं ॥ त्रिविधःगुणत्रयात्मि
कःअहंकारः ॥ वैकारिकःसात्विकः ॥ तैजसोराजसः ॥ भूतादिकस्तामसः ॥ स्वपक्षेनिर्मलंदधि
भवतमाकाशमिति ॥ एकैकाधारतः ॥ यत्रवियत ॥ तत्रवायुः । एवमन्येपि ॥ भूतगुणाः ॥
आकाशस्यशब्दः । वायोःशब्दस्पर्शौ ॥ अग्नेःशब्दस्पर्शरूपानि ॥ अम्भसःशब्दस्पर्श
रूपरसाः ॥ भूमेःशब्दस्पर्शरूपरसगंधाः । अथैषांमण्डलानिवृत्तइत्यादिनादर्शयति ।

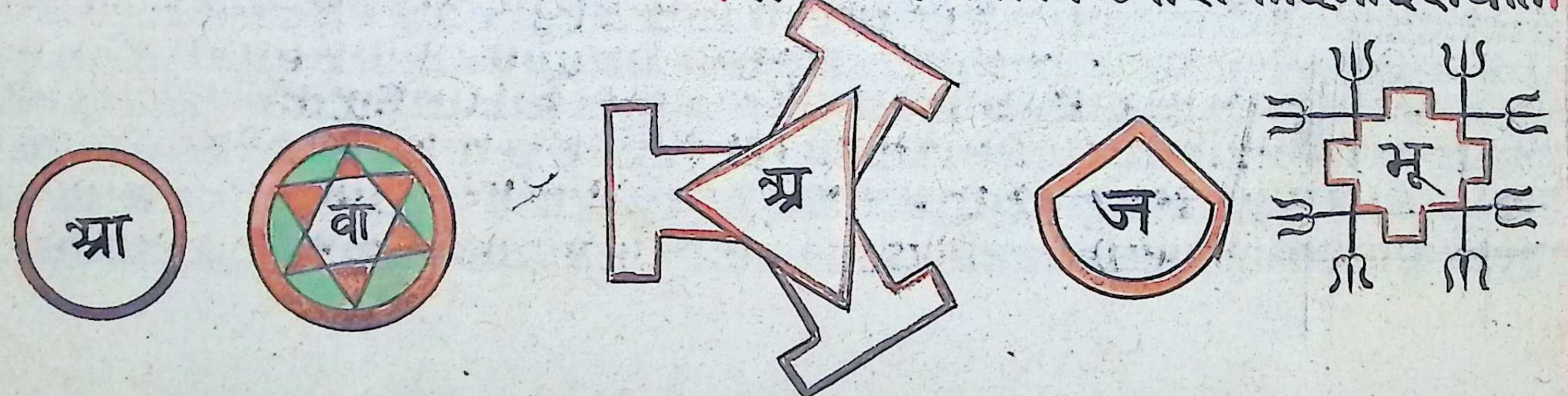

श्रा॰ ति॰ वर्णौस्वैस्तैर्भूतलिपीदृष्ट्याः मात्रा हतैः मात्रानालनाडी। जनन्या वाञ्छा हतैः। आनीतैः त्वोदितै
२ र्वा। आत्मनः अन्तःकरणं॥ अस्यंतरस्येन्द्रियं। प्रकृतषोडशो। पंचभूतानि सतत न्मात्राः
शब्दादयः। अहंकारः॥ अव्यक्तप्रकृतिः। कारणं॥ महानिति। अग्नी रेतः शुक्रः सोमः तै
ने उभयात्मकः॥ अग्नी षोमस्वरूपिणं॥ अग्निसूर्यः दक्षिणे सोमो वामे तेन॥ चक्रा
मध्ये पञ्चपर्वाणि भवन्ति॥ प्राणोपानः समानः उदानः व्यानो नेत्रोदानव्यानौ। एते प
ञ्च प्राजकोरंजकश्चैव च्छेदकः स्नेहकस्तथा॥ धारको बंधकश्चैव द्रावकाख्यः प्रसप्र
मः। पावकः पाचकश्चैव श्लेष्मकोदश वह्नयः। षड्मयः॥ ऊर्मिवत्पुनः पुनः भवंति। त
स्मात् ऊर्मय उच्यंते॥ षड्कोशिकं॥ कोशावदावरकत्वात्॥ जरायुजश्चर्मपृष्ठकं॥ चैतन्यं त
पाशाकुण्डली नी॥ सर्वगा इति॥ सर्व देवमनुष्यादिदेहं गच्छति॥ सर्वगा इति॥ शार्वी लिंगस्व
रूपं शिवं वेष्टिमनगाः क्षति॥ आधारे मूलाधारे॥ शाक्तस्याविर्तः परिभ्रमो रेवोपायप्रा
न्थास्याः अपि॥ शार्वी शिवस्याव त्यथा॥ त्रिधामजननी॥ त्रिधा मात्रि सत्त्वा रजस्तमांसि॥
स्वर्गमर्त्यपातालानि॥ धर्मकामार्थानि वा॥ द्विचत्वारिंशद्वर्णाः पञ्चह्रस्वाः संधिव
र्णास्त्रयस्त्रिंशद्व्यञ्जनानि स्वरा षोडश संहिताः। पंचाशद्वर्णाः। २

द्विलकारपक्षेऽधिकमेकं लकारं ॥ संयोगाक्षरं क्षकारं वा वर्जयित्वा ॥ ऋ ॠ ऌ ॡ ऽ ए
मानपुंसकान्तान वर्जयित्वा ढि चत्वारिंशन्त ॥ तंत्रान्तरे त्रिषष्टि वर्णास्ते ॥ त्रयस्त्रिंश
द्व्यंजनानि चतुर्दश स्वराश्चतुर्दश प्रभृतः ॥ अनुस्वार विसर्जो ॥ वे ॥ ॐ ॥ श्री ॥ श्रीं ॥ श ॥ ह्रीं ॥ म ॥
क्रीं ॥ प्रां ॥ हैं ॥ नं ॥ क्ष्म्रूं ॥ पिं ॥ ग्लौं ॥ विं ॥ क्ष्म्प्रां ॥ गणगं ॥ ग ॥ मार्तंड भैरवं ॥ ग्लौं ॥ दैं ॥ ड़ं ॥ ना ॥ क्षौं ॥ व
हूं ॥ कालौं ॥ हं ॥ त्वं ॥ ७ ॥ क्रौं ॥ हं सर्ववर्णो हंसः आत्मा परमात्मा नो ॥ २ वर्णत्रयं ॥ अ ॥ उ ॥ म ॥ पद ॥ ब्राह्मणाक्ष
त्रिय वैश्याः शूद्रस्य वेदपाठे नधिकारत्वात ॥ उदात्तानुदात्तस्वरितास्त्रयः स्वराः ॥ त्रयं वन्हेः दक्षि
णाग्निर्गार्हपत्याहवनीयो त्रयोग्नयः ॥ स्वर्गो मर्त्यपाताले वा ॥ कालत्रयं भूत वर्तमान
भविष्यतः ॥ शक्ति परिज्ञानः प्रभवोत्साह मंत्रजाः ॥ वृत्तित्रयं ॥ कृषिगोरक्षवाणिज्यं ॥ दान
प्रतिग्रह अध्यापनः ॥ वेदं भोगोऽपि पांचाली ॥ शक्ति र्लक्षणा व्यंजना ॥ नाडी इडा पिंगला
सुषुम्ना ॥ त्रिवर्जो धर्मकामार्थैः ॥ ३ देवी तत्व ॥ आत्म ॥ विद्या ॥ शिव ॥ शर्व ॥ सूक्ष्मादि परा
सूक्ष्मा ॥ पश्यन्ती वर्णा ॥ मध्यमा पद ॥ वैखरी वाक्य ॥ गतोश ॥ गणाधिप ॥ गणः क्रौं ङः गणनना
यक ॥ आत्मा ॥ परमात्मा ॥ अंतरात्मा ॥ ज्ञानात्मा ॥ ॐ यापूकादिकं ॥ उ[illegible]न ॥ जालंधर ॥ पू
र्णगिरि ॥ कामरूप ॥ धर्म ॥ ज्ञान ॥ वैराग्य ॥ ऐश्वर्य ॥ ऽमक ॥ ऽमक ॥ शालिन ॥ ग[illegible]ग्गुल ॥ कु

ड्या

शा॰ ति॰ रूटक॥४॥त्रिपुराबाणश्च कूटं॥क्षं॥ह्रीं॥ऐं॥क्रौं॥स्रौं॥पंचाक्षरद्वयं॥द्रां॥द्रीं क्लीं क्लौं॥ब्लूं॥ऐं ह्रीं गौं रं॥पञ्चरत्नं॥
३ फ्रौं ग्रीं क्लीं ग्लौं गं॥मोहनादीन॥मोहन॥शोषण॥दीपन॥तापन॥मारणः॥कामानपंच॥कामदेव॥स
न्मथ॥मकरध्वज॥कंदर्प॥मनोभव॥सुरद्रुमान॥मंदार॥पारिजात॥संतान॥कल्पवृक्ष॥हरिच
न्दन॥पंचवर्णान॥हं हिं हूं हैं हौं॥महेशितृमूर्त्ती॥ईशान॥तत्पुरुष॥अघोर॥वामदेव॥सद्योजात
निवृत्याद्यः कलाः पंच॥पंचवर्णान॥शुक्ल॥पीत॥हरित॥मांजिष्ठ॥श्यामा॥वसन्त॥ग्रीष्म
वर्षा॥शरत॥हिम॥शिशिर॥षड्मोदान गणाधिपान॥आमोद॥प्रमोद॥संमोद॥सुमुख॥दुर्मु
खि॥विघ्नकर्तृ॥रसान॥मधु॥अम्ल॥कषाय॥लवण॥कटु॥तिक्त॥डाकिन्याद्याः॥शक्तयः॥डाकिनी॥
राकिनी॥लाकिनी॥काकिनी॥साकिनी॥हाकिनी॥षडध्वनः॥कालाध्व॥भुवनाध्व॥तत्वाध्व॥
वर्णाध्व॥पदाध्व॥मंत्राध्व॥षडाधार॥मूलाधार॥स्वाधिष्ठान॥मणिपूर॥अनाहत॥विशुद्ध॥
आज्ञा॥व्याहृतयः॥भूः॥भुवः॥स्वः॥महः॥जनः॥तपः॥सत्यं॥एताः लोकानाः लोकाः॥भूर्लोक इत्या
दि॥गिरीन॥महेन्द्र॥मलय॥सह्य॥शुक्तिमान॥ऋष्यमूक॥विंध्य॥पारिपात्र॥स्वरान॥
निषाद॥ऋषभ॥गान्धार॥षड्ज॥मध्यम॥धैवत॥पंचम॥धातून॥त्वगादीन॥मुनीन॥सप्तर्षी
न॥कश्यपोत्रिर्वशिष्ठश्च भारद्वाजोथ गौतमः॥विश्वामित्रो जमदग्निः सप्तैते ऋषयः स्मृताः॥ ३

मरीचिरंगिराअत्रिः पुलस्त्यः पुलहः क्रतुः वसिष्ठश्चेति सप्तऋषयः ॥ द्वीपान ॥ जम्बु ॥ प्रक्ष ॥
शाल्मलि ॥ कुश ॥ क्रौंच ॥ शाक ॥ पुष्कर ॥ ग्रहान ॥ रव्यान ॥ समिधः ॥ अर्क ॥ पलाश ॥ खदिर
अपामार्ग ॥ पिप्पल ॥ उदुम्बर ॥ शमी ॥ हविर्भुजः ॥ जिव्हा ॥ काला ॥ कराली ॥ धूमाली ॥ लोहिता ॥
मनोजवा ॥ स्फुलिंगिनी ॥ विश्वरुचि ॥ ७ ॥ नीलकंठस्य ॥ ॐ नीलकंठाय स्वाहा ॥ गंधर्वक
अग्रे वक्ष्यति ॥ ब्रह्माण्यादीन ॥ ब्राह्मी ॥ माहेश्वरी ॥ वैष्णवी ॥ ऐन्द्री ॥ कौमारी ॥ चामुंडा ॥ कौवेरी ॥ वा
राही ॥ नागान ॥ ऐरावतादीन ॥ सर्प्पान ॥ अनंत ॥ वासुकि ॥ कर्कोटिक ॥ धनंजय ॥ महापद्म ॥
पद्म ॥ शंख ॥ पुष्कर ॥ वसून ॥ ध्रुव ॥ सोम ॥ आप ॥ अनिल ॥ प्रत्यूष ॥ प्रभात ॥ नल ॥ युग ॥ अष्ट
एकसमन्वितं ॥ अष्टपीठ ॥ विघ्नान ॥ वक्रतुंड ॥ एकदंष्ट्र ॥ महोदर ॥ गजानन ॥ लंबोदर
विकटदंष्ट्र ॥ विघ्नराज ॥ धूम्रवर्ण ॥ अणिमादिगुणान ॥ अणिमा ॥ लघिमा ॥ प्राप्ति ॥ काम
महिमा ॥ ईशिता ॥ वशिता ॥ कामवसायिता ॥ वन्हे मूर्त्ती ॥ जातवेदा ॥ सप्तजिव्ह ॥ हव्यवाह
न ॥ अश्वोदरज ॥ वैश्वानर ॥ कौमारतेजा ॥ विश्वमुख ॥ देवमुख ॥ यमादिकान ॥ यम ॥ निय
म ॥ आसन ॥ प्राणायाम ॥ प्रत्याहार ॥ ध्यान ॥ धारणा ॥ समाधि ॥ नवकशक्ति तत्वानां नि
वृत्यादि पंचकला ॥ विन्दु ॥ वीज ॥ नाद ॥ सदाशिव ॥ नवकपीठस्थानीनां पूजापटले ॥

ऐरावतः पुण्डरीको वामनः कुमुदो अंजनः ॥ पुष्पदन्तः सार्वभौमः सुप्रतीकश्च दिग्गजाः ॥ ८

शां· ति· तत्रान्तरे शृंगारादीन्। वीर। करुण। अद्भुत। हास्य। भयानक। वीभत्स। रौद्र। शांत। माणिक्या
४ दि माणिक्य। मुक्ता। प्रवाल। मरकत। गारुत्मत। पद्मराग। हीरक। इन्द्रनील। गोमेद। वैदु
र्य। नवकं प्राणादृतीनां मण्डलं नवकं॥ नवनामं वक्ष्यति॥ नाडीनां प्रवक्ष्यामि इडादीनां। ए
एकादशावर्त्तपाठितो रुद्राध्यायः रुद्रैकादशिनी एकादश रुद्र। अजएकपाद। अहिर्बुध्न्य
पिनाकी। परंतप। दहन। ईश्वर। कपाली। महाद्युति। स्थाणु। भग। राशीन्। मेषादीन्। भानून्
धाता। मित्र। अर्य्यमा। शक्र। वरुण। अंश। भग॥ विवस्वान। पूषा॥ सविता। त्वष्टा। विष्णु
विष्णुगायत्री॥ नारायणाय विद्महे वायधीमहि तन्नो विष्णुः प्रचोदयात्॥ शंभोः तन्महेशा
य विद्महे वाग्विशुद्धाय धीमहि तन्नः शिवः प्रचोदयात्॥ त्रिपदात्मनः त्रिपुरायाः दक्षि
णामूर्त्ते॥ दक्षिणामूर्तये विद्महे॥ ध्यानस्थाय धीमहि तन्नो धीशः प्रचोदयात्॥ शंभपो
षितः सर्वमोहिन्यै विद्महे विश्वजनन्यै धीमहि तन्नः शक्तिः प्रचोदयात्॥ मंत्राणि चतु
र्विंशतितत्वानि वक्ष्यति॥ गणेशानुहरिद्रागणपते॥ ॐ ग्लौं हरिद्रागणपतये वर
वरद सर्वजनहृदयं स्तंभय स्तंभय स्वाहा॥ अथ पर्वको वक्रतुण्डस्य वा॥ रायस्पोषप्र राघे
दातावनिधिदो रत्नदो मतः॥ रक्षोहणो वो वलगहनो वक्रतुण्डाय हुं मं १ अन्नाधिपस्य॥ ४

ॐ ह्रीं अनन्तरूपपरमरूपतत्त्वरूप नमो नमः ॥ अनन्ताधिपतये मम अप्रपञ्च ह्रस्वाः ह ॥ र ॥ नाराम नं ॥
ॐ ह्रीं ऌं नमस्त्राणाय मम हाताराय सकलाकुलरालाय पतार पततेस्वाहा ॥ ध क्लिं ध्वनि
ध क्लिं ध्वनिः ॥ नादहृल्लि बिंदुः ॥ ः ॥ निरोधिका ॥ ऊर्ध्वरेखा ॥ ः अर्द्धेन्दुः ॥ ँ ॥ बिन्दुः ॥ ० परासूक्ष्मा
पश्यन्ती वर्णात्मिका ॥ मध्यमा पदात्मिका ॥ वैखरी वाक्यात्मिका ॥ ईक्षा ॥ अक्षरोच्चारणा
त्मा ॥ ज्ञानं इदमक्षरमुच्चरामि ॥ क्रिया उच्चारणं ॥ केवलानि व्यस्तायाः ॥ रुद्रात्मिकाः ॥ श्रीकण्ठः
केशवाद्याः ॥ इति प्रथमपटलः ॥ अवर्णकवर्गहविसर्जनीयानां कंआनामित्यादि ॥ कंठ
दि करणैः ॥ इन्द्रियैः स्पर्शाः कादयो मावसानाः ॥ व्यापकाः यादिक्षान्ताः ॥ स्वरा इति क्र
मादेव ॥ सर्गे विसर्गः ॥ शिवशक्तिमयाः ॥ अनुस्वारविसर्गपुरुषाः ॥ स्वराणां मध्यगं ॥ ऋ ॠ
ऌ ॡ ह्रस्वाः ॥ अ इ उ ॥ अपरे दीर्घाः ॥ आ ई ऊ ॥ ए ऐ ओ औ ॥ ह्रस्वः शिवः ॥ दीर्घः शक्तिः ॥ अन्येषामक
दीनां ॥ कारणात् ॥ वाग्घटितभूर्जनाकाशात् ॥ सर्वाः मातृकाः उत्पन्नाः ॥ मातेव सर्वान्पद
वाक्यादीन् जनयतीति तस्मात् मातृकेत्यस्याः संज्ञा ॥ तासां न्यासः ॥ पंचह्रस्वाः ॥ अ इ उ ऋ ऌ
पंचदीर्घाः ॥ आ ई ऊ ॥ विद्वन्नाः संधिस्थलम्भवाः ॥ ए ऐ ओ औ ॥ अं पंचवर्गाः क च ट त प य श कादि
यो कर्जाः ॥ तेषां न्यासः ॥ स्वराः षोडश हृदन्तः कलाः ॥ अमृताद्याः ॥ तपिन्याद्याः सूर्यस्य कलाः ॥

शा॰ क्री
५

बा	अ	झ	जे	आ
अ आ	इ ई	उ ऊ	ऋ ॠ	ऌ ॡ
ए	ऐ	ओ	औ	अं
क	ख	ग	घ	ङ
च	छ	ज	झ	ञ
ट	ठ	ड	ढ	ण
त	थ	द	ध	न
प	फ	ब	भ	म
य	र	ल	व	श
ष	क्ष	ळ	स	ह

क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ	ट	ठ
म	ब	फ	प	न	ध	द	थ	त	ण	ढ	ड

कमाद्याक्षराः॥ धूम्रार्चिषा
अग्नेः कलाः॥ यादयोक्षराः
प्रत्येकं मकाराद् [illegible] वंधः॥
मयंड इत्यादि॥ छि ठ स्वाहा॥
वश्यपुष्टान्याभिचारिक॥ कर्माणि पुंस्त्रीनपुंसकाः। यथासंख्यमात्ताः॥
वह्नि रेफः। तार ॐकारः। अंत्यः क्षकारः॥ वियत हकारः। प्रायः वकुपेणु·
ते आग्नेयाः। इन्दुः सकारः। अमृत वकारः॥ वह्ववायेणु ते सौम्याः सर्वे आ
ग्नेयाः सौम्याः अन्त्ये च॥ छिन्नादयोष्ट चत्वारिंशद्दोषाः॥ आनिलोप
कारः सकारः। संयुक्तं केवलं वा॥ आदौ मध्येऽन्ते वा स्वरात् क्रान्तो अ
कार वर्जित स्वरैः अक्रान्तो त्रिधा चत धो पञ्चधा पए मंत्रे पठित
स्तच्छिन्नः॥१॥ मन्त्रबीजं लं ग्लौं इति वा॥२॥ माया ह्रीं माया बीजस्यना
मानि लिनी शिववल्लरी॥ वाता वर्लि कला वार्णी बीजे शक्तिस्त्र कुण्ड
ली॥ त्रितत्वं ॐ श्री बीजं॥ श्रीरावपौ ते हीनिः मन्त्रः शक्तिहीनः॥३॥ य ५

स्पमध्ये कामबीजं क्लीं ॥ आदौ माया ॥ ह्रीं ॥ शिरसि पो बे अंकुशं ॥ क्रों ॥ नास्ति सपरा स्तुवः ४ ॥
हकारः इन्दुः सकारो वा बिन्दु युतः ॥ आदि मध्यावसानेषु त्रिस्थानेषु ५ ॥ अर्कः सकारः इन्दु
सकारः ६ ॥ हं स प्रासाद हौं ॥ वाग्भव ऐं ॥ विंदुमान् हकारः हं जीवः वं ॥ अथ बीजी वर्ने अम
तं तन्मापश्च चन्द्रस्तेन ॥ सरावः प्रे ॥ चतुः कले क्लुं ॥ माया ह्रीं नमामि नमः ७ ॥ मूर्द्धि अंते ॥ अस्त्र
फट् ॥ पुरन्दरः लकारः ॥ न विद्यते ॥ इत्यपपाठः ॥ यं वन्हि समायुक्तो वायुः ष्यं इति मूर्द्धनि श
षे ८ ॥ आदि स्वेः सप्त भिर्बीजैर्मोहतेः पाव काक्षरं ॥ दीप्तिं तं पत्रं तं मंत्र मापाद दादपं प्र च
बोः अन्नो फट् ॥ अंते ए वंजपादयः १० ॥ शिवः हं ह्रा क्लिं ॥ ह्रीं सकारो वा ११ ॥ मार्त्तः मकारः क्रौं
धः क्रौं ॥ अं इति नामस्मृद्धं निशेषे ॥ त्रिधा अस्त्रं १२ ॥ ओ हृं पंह दये नमो नम इति ॥ शीर्षे शोषे
पद्मे ओ हृपं नमो हृपं शीर्षे स्वाहा हृय ॥ वषटो ॥ वषद्धृपं मध्ये स्ति १३ ॥ अक्षराहं सति
नेः १४ ॥ सप्तदशाक्षरा फट्कार पंचकं ॥ आदौ यस्य १५ ॥ नठत पंच धोष्चारितः १६ ॥ वि
रामस्थानगं फट्कार पंचकं १७ ॥ चतुर्दशा युतः चतुर्थ्यां पठितो ॥ हिवः ॥ अष्टादशाक्ष
र अन्नमंत्रः ॥ १८ ॥ एकोन विंशाक्षरः ॥ तारः ॐ हृदये वा ह्रों अंकुशा क्रों १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥
२४ ॥ २५ ॥ ध्रुव ॐ २६ ॥ अंते हृदय नमः ॥ शिर स्वाहा ॥ शिखा ॥ वषट् ॥ वर्म हुं ॥ संख्या नामि

सं

शा. ति.
६

त्यपपांठः ॥ शिवहं ॥ शक्तिह्रीं ॥ मकारोवा ॥ २७ ॥ एषु स्थानेषु ॥ आदिमध्यावसानेषु स्थानत्रयेपि
त्वाफडु ॥ २८ ॥ पंक्ति ॥ १० ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ध्रुवहीनश्चतुर्भीजैः षड्भिर्वा केकरो मतः ॥ ३३ ॥ बीज
ही ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ एकैकाक्षरवृध्या चतुर्विंशति प्रकारः ॥ ४३ ॥ ए
वं चतुस्त्रिंशत्प्रकारः ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ २९२ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ४९ ५० ॥ सदोषा उक्ताः ॥
काम्यकर्मक्षिति ॥ मुक्तमार्गजपे एतद्दोषाभावोऽत्र दर्शितः कारणतः कर्त्तव्याः इत्यादि
कार्यकारणोदत्यदेवेतियाभावनास्माऽत्मात्मनियोजना । शोधयेदिति ॥ मोनिमुद्रां
वध्वा मूलाधारोत्पन्नान्मंत्रं वर्णान् ब्रह्मरंध्रं । अपर्यंतं गत्तानि कुर्वतो ध्यात्वा वा
सुधारणोक्तत्वास हस्रंजपेदिति शोधनप्रकारः ॥ मीलितादिदोषाः ॥ कर्णाप्रपति
जप्ते मीलितः ॥ विपक्षस्थः ॥ आदिमध्यावनेषु ध्रुवो यस्य न विद्यते ॥ सदारितः इति स्वा
तस्थं तेक्षि न्क तिवासमा ॥ स्मासंविना भवेत्तक ॥ पत्रवेनाविना मंत्रो नश्यतः सप
रिकीर्तितः ॥ ऋषिदेवतछन्दोभिः परित्यक्तो भुजंगमः ॥ यस्य जाप्यं भ्रूणोत्पन्न
सम्मूलाः शून्य उच्यते ॥ शिरोहीनो हतः प्रोक्तः ॥ पवनधारणोचषशक्ता नादप्रासं
स्कारैः शोधनान्तरमाह ॥ मंत्राणामित्यादि ॥ मातृकायुं पिलिखित्वा देवमंत्रस्योद्धा ६

रोजनं नमः ॥ १ ॥ प्रणवान्तरितं ॥ प्रणवं दत्वा मंत्रस्यैकाक्षरं ॥ पुनः प्रणवमध्ये तां जपेत
जीवनं नमः २ [illegible] पमिति मंत्रोल्लनाड्नं ३ ॥ यांते नरमित्यनेन ४ ॥ अक्षरसंख्याकैः पि
प्पलपत्रैः [illegible] अमुकमंत्रस्यामुकमक्षरमभिषिंचामि नमः इति ५ ज्यो
तिर्मंत्रेण [illegible] मूलाधारात् कुण्डलिनीमुत्थाप्य तत्त्वान्तदीपदाहः मल
त्रयं [illegible] सहजा रागं तु कमापि कमिति ॥ अस्य मंत्रस्य
मुक [illegible] मलं दाहयामि ॥ ताः ॐ व्योम हं अग्निः मेऽक्षो
दकी [illegible] ऽग्नस्वाहा ॥ ज्योतिर्मन्त्रः ह्रौं ॥ इं जपेन १० ५ ॥ देप
मंत्र [illegible] मुच्चार्य प्रोक्षणं आप्यायनं नमः ७ ८ ॐ ह्रौं श्रीं ९
१० [illegible] अक ॥ च ॥ ट ॥ त ॥ प ॥ य ॥ श ॥ वर्गाक्षरसंख्योपाद्य
[illegible] क्रा संयोगाभावे [illegible] तदाएककोष्ठः
[illegible] माल: तद्यथा ॥ प्राप वर्ज द्वितीयो आद्यक्ष [illegible]
क्राचक्र [illegible] चरफः ॥ तेन आदौ ॥ अः आहति प्राप्तं ॥ एवं मन्त्र
विफलम ॥ जे नेत्या [illegible] दि कोष्ठ स्थन क्षेत्राल ॥ एवं राशिचक्रमपि कन्यापा

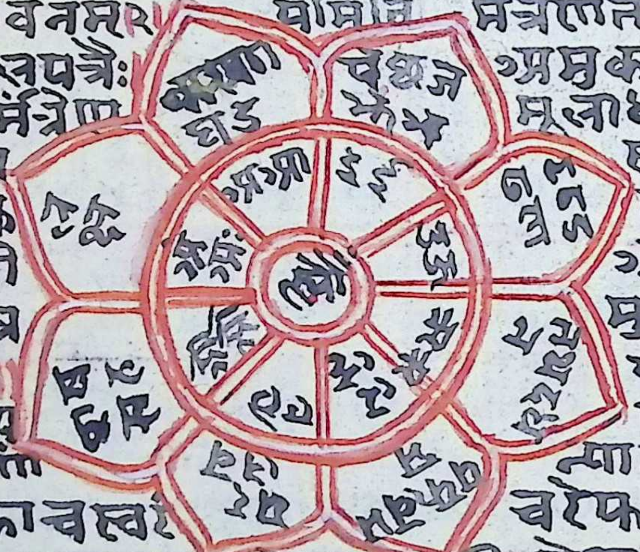

अ.ति. शादयःपरे तत्रस्वरस्यवंजनस्याप्यनां यथाचाक्षः अमःशावर्गजेभ्यश्चसंज्ञातकन्य

७ कामता चतुर्भिर्वादिभिः सार्द्ध स्यात्कर्कारस्तमीनगाः तंत्रांतरोक्तंइतिराशिचक्रम अथ

अआ अ	इ म	ईउ ऊ ऋ	ऋॠ ऌॡ ए	ए म	ऐ ओ	उ औ ॐ	क ड	खा ग	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
घङ म	च पू	छज उ	झञ ह	टठ चि	ड स्वा	ढण वि	तथ दअ	ध ज्ये	अआ इई	उऊ ऋ	ऋॠ ऌ ॡ	ए ऐ	ओ औ	अंअः शष सह ल	क ख घ ङ	च छ ज झ ञ	टठ ड ढ ण	तथ दध न	प फ ब भ म	यर लव शः
नप फस	ब पू	भ उ	म श्र	यर ध	ल श	व श पू	षस हउ	ल क्षः अःअः												

मिश्रादिः इंद्वग्निरुद्रनवनेत्रयुगार्क दिक्षुक्रत्वष्टषोडषोडशाचतुर्दशाभूतकेषु पाता

लपंचदशावह्निहिमांशुकोष्टवर्णालिखेद्विपिभवाल्कमशास्तुधीमान अंकसंख्याको १

एकेषु अकारादीन् क्रमशो लिखेत् ॥ क्षिप्रादीनां न्यासः । अपदीपचक्रम ॥ ककारादिक्षका
रान्ता वर्णाः स्पृर्दीपसंज्ञकाः । स्वराणां ऽप्यपीठास्थानात व्यामंत्रिणां वदेः ॥ न्यासः ॥ फलम ॥ जी
वनः जीवेत्तेऽनेनेति जीवनं भोगः स्वस्य भोगाः ॥ गुरुमाश्रयेत ॥ कुमारो हि मवन्मध्ये त्वतः ॥
ऽक्षमगाम्विते ॥ तत्र जातस्तु
यो विप्रो ऽआचार्यत्व मयाहीनः

अक घह	ङङः प	आग्व दक्षः	ऊच फ
उङव	लृठ म	औछ श	लृञ य
ईघन	ऋज भ	ऋगध	ऋछव
अः त स	एठ ल	अंण ष	एटर

नक्षः	कखग घङ	चछज झञ
शषस ह	अंअ अंआ इईउऔ एऐःउऊ [illegible]	टठडढ ण
परल व	पफबभ म	तथदध न

इति श्रीसारदायां द्वितीयः पटलः ॥

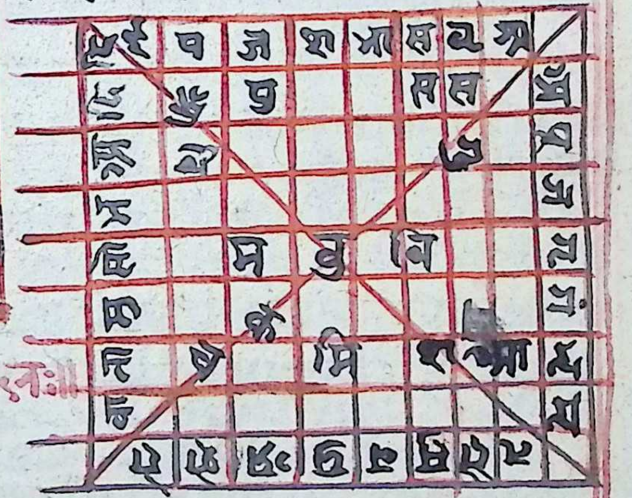

स्वा
भू ति
२

ॐ ऐं ऋ नेकादशा न्येव वेदे न पूरितानि च । अकारादि हकारान्तं लिखेत् कोष्ठ तत्र । प्रथमं पंचकोष्ठ पु ह्रस्व दीर्घक्रमे
न तु । ऊर्ध्वं ऊर्ध्वं लिखेत् तत्र विचारे खेलु साधकः । सेष वे षे क क यो वर्गः क्रमशस्तु लिखेत् सुधीः । ईनुर्ध्वे नेत्र विपं
वत्सरो तु वैदे व स्मा पु धा प्र न वा पिग्निलिताश्च सा ध्यान । दिग्म गि रि पु स्त्रिग जा ग्नि ष नि । वे द प ट व हू

२ ॥ अथ दीक्षांगवायागः ॥ सत्रम ध्यमालं व्य हो मत्स्यौ लिखेत् ॥ मत्स्ये यो
र्मध्ये सूत्रं अर्द्ध स्य मध्ये सूत्रं स्थापयित्वा मत्स्यौ लिखेत् ॥ कोणे न अ
र्द्धकोणार्द्ध कोणेन भेदिता द्वे कोष्ठ पु ॥ देशिकः साधकः अर्थांकुरा ॥ ऋ५

ध्यतां ॥ श्वेतादिभिः ॥ श्वेतवायुपदे ॥ पीतमाग्नेये ॥ अरु
ण क्षसि ॥ असितमीशे ॥ हरितेन वीथीः ॥ तेनैरि स्व ने न पंच
देवतादीक्षादिकर्मसु भेदानास्ती त्युक्तम् ॥ पाद्रिकाघघा
अगानं ॥ पंच मुष्टिरुक्ता यरी ॥ शालवः प्रसिद्धः अभानि ॥
आमल कानिस्वर्वकाति ॥ अक्षि द्राति ॥ स्पामिकारहितानि ॥
तं तुना त्रिगुणितेन ॥ मालि खी न्यं ॥ गंधः सुगंधः कूर्च्चं
पंचभिः सपू पिकु शैर्वर्द्धद भेमर्ष कूर्च्चमा ॥ करीषं गो
मयचूर्णम् ॥ सुधा वीजं वंवकारः ॥ जपा न्यष्टे नार सं व्यापा ॥ पं
चघोषः पंच विधवाद्यं ॥ छिक्कापचअवता ग्रं ॥ वीजानामधिपः
सोमस्तस्मात् द्वात्री तु निवेपेत् ॥ सोमं सं पूजयेन्नित्यं मधिवासादि ८
मन्त्र गुणितान न घसाधकाम्लान ॥ नाम्ना कुलादकठवा फ ज म कुषा पे ॥ मा त्वोमयोरधिकं मोष मप्यंधतेस्मा
त ॥ मंत्रोयच्छाधिकां कस्मात् तदा मूलमंत्रं जपेत्तु धीः ॥ सर्वे पिच जपे मंत्रं न जपेत् क्रमेणाधिको ॥ शून्यं मतं विव
जानीयात्तस्मात्तु न्यं विव र्जयेत् ॥ =

१०

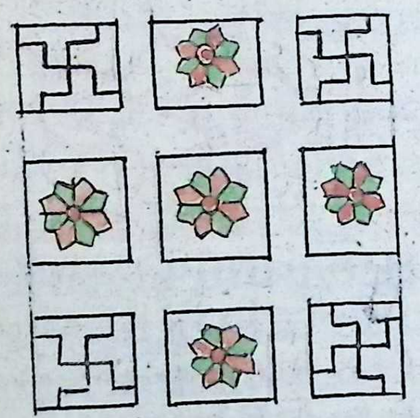

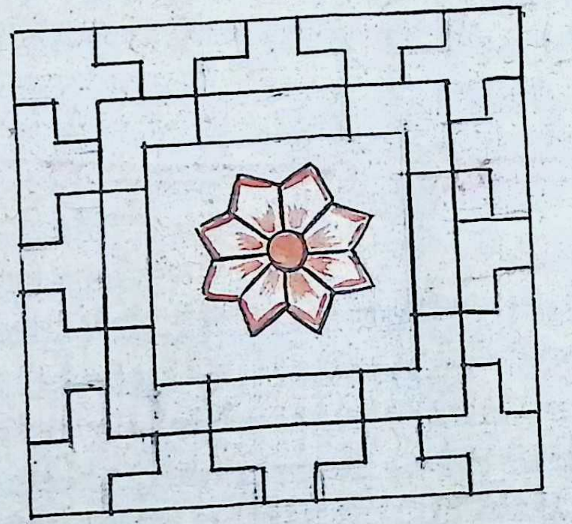

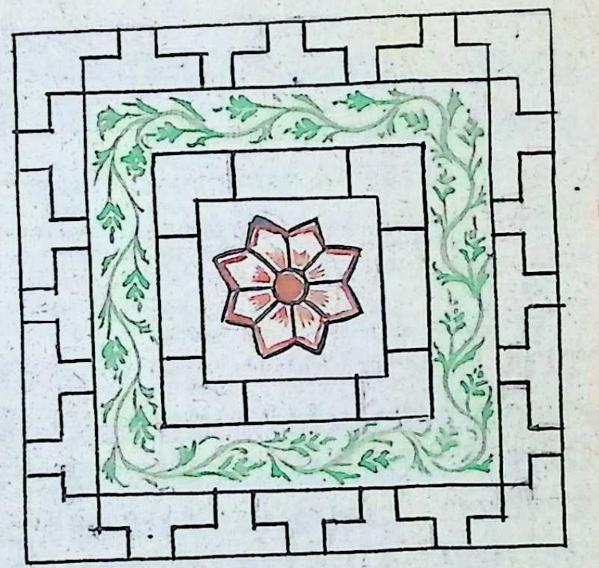

नाभधि॥ अधिवासः कर्म्म पूर्वदिनं॥ लोकपालबलिः दशदिक्पालेभ्यः। करं भोदधिशाकु
कं॥ विधान पंचमेषादिकं सपिज्ञानन॥ वेदिकापरिमानैनै क्षेत्रं त्रिधा विभज्य। इशानपूर्वयो
र्म्मध्ये आचार्यकुंडं वृत्तं चतुरस्रं वा॥ पद्मकुंडं वर्तुलं कुंडवत॥ मात्रांगुलं॥ मानांगुलं॥ आ
सां मेखलानाम॥ अथ अवभृथौ॥ षड्विंशतायहस्तमात्रं भवति॥ वाहुमात्रेणोत्पर्यंतस्यैका
नं त्रिभिर्भागैरिति॥ एकभागमध्येपि त्रिभिर्भागैरिति। अथ कुंडलानिकथ्यन्ते॥ एकदेवसर्वतो
भद्रमण्डलं कोणस्थितस्वस्तिकवर्जितं नवनाभं प्रोक्तम॥ इतिश्रीशारदातिलके तृतीयपटलः॥

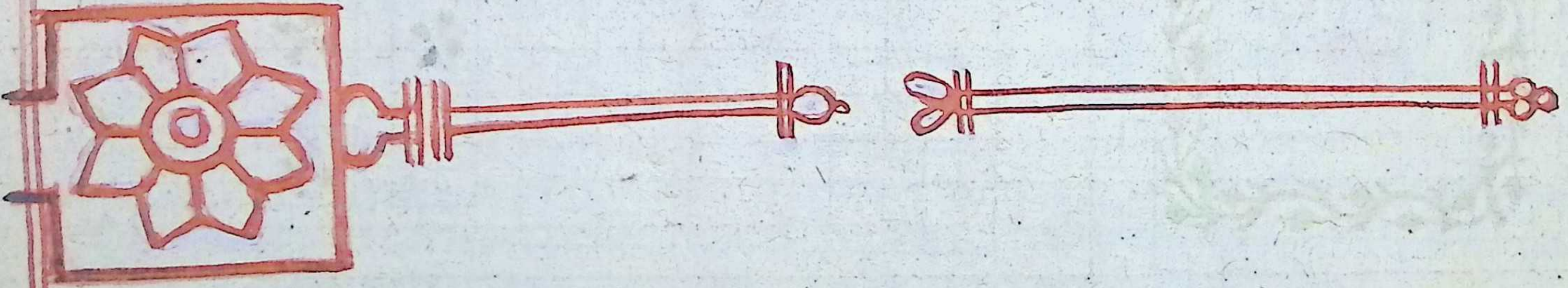

अथदीक्षापटलः॥ देशिकोगुरुः। सामान्यार्घम्। सर्वेभ्यो देवेभ्यो नमः। अस्त्राम्बुभिः अ
स्त्रमंत्रेणजलेन। अन्यत्तो वामशाखायां। दिवि दत्ता दिव्या। निमेषरहितपाता। वाम
पार्ष्णिघातैः। भुवि कायाः। अधः पार्ष्णिः। ऊर्ध्वजलप्रक्षेपो मुष्टेणाम। वक्त्रपंथां तं वीक्ष
णादि चतुःप्रकारेण। नाऽनमधोजलक्षेपः। प्रोक्षणं तिर्यक्जलक्षेपः। शरफट्। वर्म
ने। अनमंत्रः। षडंगशाद्भस्य गुष्टिस्तेन। वक्त्रषमेऽत्रेषु। करशुद्धिः करन्यासः। अं
गुल्यातालत्रयं। छोटिकयादिग्बन्धनं फट्कारेण। आत्मनदशादिशि चिन्मात्रो हं
सः सोहं। बीजभावेन। पिप्पलादिबीजे यथांकुरास्तथैव। वायु। यं। अग्निः रं। अमृतं चं।
ऋषिमूर्ध्नि। छन्दो वदने। देवता हृदये। मूलमंत्रमुच्चार्य प्राणायामं। अपरे अपूर्वी
धर्मादयः। अनंतपद्मं हृदये न्यसेत्। एषु सूर्यादिषु स्वकलाः सूर्यस्य यथा। तत
पिन्यै नमः इति नामाद्यक्षरपूर्वाः। अस्त्राबुनाफड्का[illegible]र मंत्रेण तज्जलेन। त्रिकोण।
आधारोग्निः। शंखएवस्तु यः। तायगमम तत्स्वरूपश्चन्द्रः। आधारोग्निकलाइत्यादि
पात्रस्य पूजा। शंखायतनम इति शंख एवमभिपूज्य हस्तस्योपरि हस्तं दत्वा तेन शंखम
द्धपेत। ऊर्मित्युच्चार्य। तर्जन्यग्रगाथि मंगुष्ठेन तस्यपृष्ठां शंखपरि तो वामकरमाम

णमवगुण्ठनं ॥ स्वच्छन्दया शंखमुद्रया ॥ मनुनामूलमंत्रेण ॥ नमःपूर्वान ॥ अर्घ्यादीन्
प्रकृतयोः षट्सु द्रव्येषु ॥ षोडशविकारास्तेषु केशवेषु एकं ॥ पीठकुम्भयोर्नभेदः ॥ अ
ग्निप्रणीतयोर्मध्ये प्रोक्षणीपात्रं ॥ मननान्मूलमंत्रेण ॥ तां प्रोक्षणीं ॥ चोरश्चोरस्मरुः ६० ॥
कर्पूरः कस्तूरिका ॥ ह्रीवेरः ॥ सुगंधवाला ॥ जलमपि स एव ॥ आं ह्रीं क्रौं इति पाशादिः ॥ आं ह्रीं
क्रौं अमुष्य प्राणा इह प्राणाः ॥ अमुष्य जीव इह स्थितः ॥ अमुष्य सर्वेन्द्रियाणि ॥ अमुष्य
वाङ्मनो नयनश्रोत्रघ्राणप्राणा पदादीनि इहागत्य सुखं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा ॥ इन्दुवली
इंद्राकृष्टिरिति ॥ वषकं शरावं ॥ आवाहनं हस्तौ प्रसार्य ॥ स्थापनं संगृष्टिः सत्तमुष्टा ॥
निरोधनं ॥ प्रसारिताधो हस्तद्वये ॥ श्यामाकादिभिः ॥ नमः इति मंत्रेण पाद्यं ॥ सुधावमिति
उपचारेणेति ॥ आसनं स्वागतं यथार्घ्यमर्घ्यमाचमनीयकं ॥ मधुपर्काचमनस्नान
वसनाभरणानि च ॥ सुगंधिसुमनोधूपदीपनैवेद्यवंदनं ॥ षोडशोक्तेन विधिना चोप
चाराणि तथैव दुः ॥ अर्घ्यं पाद्याचमनं मधुपर्काचमनान्यपि ॥ गंधाद्यानिवेद्यान्ता उ
पचाराः दशक्रमात् ॥ गन्धादयो निवेद्यान्ता पूजा पंचोपचारिका ॥ उपदिष्टानीति ॥ ना
क्षतैः पूजयेद्विष्णुं न तुलस्या गणेश्वरं ॥ न दूर्वयार्च्चयेच्चण्डीं विल्वपत्रैर्दिवाकरम् ॥ १०

उन्मत्तमर्कपुष्पं च विष्णौ वर्ज्यं सदा बुधैः॥ देवीनामर्कमंदारारादि त्यजेत्तगरं तथा॥ शि
वे कुन्दं मदन्तीं च यूथीं वै धूर्त्तकं केतकं॥ देवीनां दुर्गा वर्जितानां॥ कुंदैर्नेचार्चयेत्सूर्यं
न तु लक्ष्म्या गणेश्वरम्॥ कदम्बैः कमला नैव नरतां भंथांखवारिणः॥ गुंजा पराजिता म्ल
ता वराहक्रांतयासह॥ आम्रातकमिदं पुष्पं निषिद्धं सूर्यपूजने॥ निषिद्धं विहितं
सूर्ये तगरं केचुकोटिका॥ मंदारमर्कं धत्तूरं रक्ता लाली कांचनालकम्॥ निषिद्धं पू
जायां पुष्पं वै भीतकं तथा॥ निषिद्धं विहितं विष्णोः शिरीषं शाकपुष्पकम्॥ नरसिं
हस्य पूजायां निषिद्धं केतकीद्वयम्॥ उक्ताः ति एकमरुत्तां कुचन्तु मंत्रशास्त्रे ७१ क्रां
न्यकुटिकितरुस्प्रभवं च विष्णोः॥ निर्गंध पर्युषितकोत्कट गंधकीटजुष्टानि
सर्वसुरपूजने वर्जितानि॥ शिरीषं वं धूकविभीतकानामदंति का केतकि चंद्रका
नाम्॥ कांजस जो दिम हीरहानां कुंदस्य पुष्पं न शिवे प्रशस्तं॥ अन्ते जो लक्ष्मा
त्रिनमासमनस्यस्व यं विसीर्णां म विसंनिःतीनं॥ एतानि पुष्पाणि समस्त देवपूजा
धिको रगतकृर्मकाणि॥ पर्युषितं सरोजं च तुलसी विल्वपत्रकम्॥ अगस्त्यपु
ष्पं चतयागांगं वारिनद्यपि तीति॥ उपदंशा॥ संधानादि॥ व्याहृतिः भूः भुवः स्वः इत्यादि

न

शा॰ ति॰ टी॰

सप्त कर्पूरखंडयुक्तं कर्करीकरके। चलासलेन। आसनात्तत्रगत्वेति रक्षेति रक्षे
ति। अमुकदिशं रक्ष। कवचात्तुना फडित्यन्त्वा धूम्र। अभिघारणं घृतं सकलीकृत्यव
क्त्रांजलिं कृत्वा। अग्रे गुरुवृत्तान्त ध्यमाविस्तरतो ना ना। ॥इतिश्रीशारदातिलके चतुर्थपटलः॥
४॥ अथाग्निजनन पटः। शारदापद्धत्येनाभिषिञ्चेत्। किं चित्स्वनननम। ऋग्धमति
काभ्यां। किं चिक्रेपः। विलेपनं गोमयेन। कलारूपकल्पनं। पार्वत्यः कलाकलाग्र
स्मिन कुण्डे इति ध्यानं। त्रिसूत्रीकरणं। कण्डस्य त्रिभागकरणं। षट्त्रिंशत्कुशनि
र्मितायां मेखलायां हन्मंत्रेण खड्गध्यानं रक्षाकरणं च वज्रीकरणं। अक्षपाटनम
अराक्षसं ध्यायेत। मुकुलितनयनं कृत्वा दर्शनं च तिस्रः प्रागग्रगाः। तिस्र उदगग्र
गाः पात्रेण। कांस्यपात्रेण। कव्यादंस। किं चिदंगारान्त्यजेत्। ॐ राक्षसाय नमः।
वीक्षणादि प्रोक्षणं तु भिर्वेन्दवः दिव्याः विघृत्यातादिमवः। तत्र त्रं हूं सप्त मंत्राः।
वह्निरेफः ईर पं अर्घीशान्तुकार। नघुक्तः सादिपादियांताः स्रूं स्रूं स्रूं सूं
स्रूं स्रूं स्रूं गगनाश्वेता ॐ जातवेदसे नमइत्यादि इच्छवरं स्वस्तिकं आप्रीति
रमयं १ वैश्वानरजातवेद इहलोहिताक्षसर्वकर्माणिसाधनायस्वाहा। अध्व ११

विशोधनं ॥ कालाध्व ॥ तत्वाध्व भुवनाध्व ॥ वर्णाध्व ॥ पदाध्व ॥ मन्त्राध्वेति ॥ १ ॥ त्रिपदा
त्मनः गायत्र्याः ॥ चतुः प्रकारा दीक्षा ॥ क्रियावती ॥ होमादिका ॥ वर्णमयी ॥ मातृकान्या
सः ॥ कलामयी ॥ कलाध्यानं ॥ वेधमयी ॥ मूलाधारादि षट्चक्रवेधनम् ॥ होमद्रव्यमा
न ॥ घृततोलक ॥ दुग्धद्वितोलक ॥ दधिपल ॥ १ ॥ उवीरः ॥ कर्कटी ॥ पुरो गुग्गुलुः पृथु
काश्चिपिष्टकाः ॥ मातुलुंगो ॥ वीजपूरः ॥ रामठं ॥ हिंगु ॥ अग्रास्यान्त इत्यादि पत्रकाष्ठं तु
तच्छ्रोत्रे यत्र धूमस्तु नासिका ॥ यत्राल्पज्वलनं नेत्रे यत्राङ्गारस्ततः शिरः ॥ यत्र प्रज्वा
लिता ज्वाला जिह्वा सा जातवेदसः ॥ इति श्री शारदातिलके पंचमपटलः ॥ ५ ॥ अथ व
र्णतनुं ॥ मातृका ॥ अस्या मातृकाया ब्रह्मा ऋषिर्गायत्री छंदः ॥ सरस्वती देवता हलो वी
जं स्वराः शक्तयः ॥ अव्यक्तं कीलकं स्वतंत्र समाप्तिका जपे विनियोगः ॥ अस्य मंत्रा
गत्वेन न्यासे ॥ अनुबीयमानामकं मंत्रांगत्वेन न्यासे विनियोगः ॥ एतेनैव बीजत्र
यी प्रपंचयागव्याप्तिरिक्त भूतलिप्यंतं सर्वमातृकाणामिति लेपं ॥ अथ न्यासान्येनी
जश्च क्षौं ऊं लं ॥ वीजमस्य स्वतं घोषः शक्तिर्जीवः प्रकीर्तितः ॥ तेन हं बीजं ॥ सः शक्तिः
अथवा ॥ अं वीजं ॥ अः शक्तिः ॥ अं कं ॥ पा ॥ आं ॥ हा ॥ इं ॥ चं ॥ प ॥ ईं ॥ शि ॥ उं ठं ॥ पा ॥ ऊं ॥ शि ॥ ऋं तं ॥ प ॥ ऐं कं ॥

शा.ति. ॐ पं ५ औं नें ॥ अं पं ॥ ९ ॥ अः ॥ प्रस्तायफ डितिषडंगं ॥ ध्याने ॥ मुद्रां ॥ अंगुष्ठ तर्जनीयोग
१२ रूपा पाशाभिमुखी योगमुद्रा । विद्यां पुस्तकं ॥ वामे मुष्टिः स्वाभिमुखी वक्षःपुस्त
मुद्रेति ॥ विरादप्रभां ॥ वस्त्रमाल्यादीनामुपलक्षणं ॥ प्रक्रमाज्जेति यथा वहिष्ठ
मुद्रया ॥ ललाटे नाभिकामध्ये विन्यसेत्त्वचे चक्के ॥ तर्जनीमध्यमानामाः ॥
वृद्धा नामा च नेत्रयोगः ॥ अंगुष्ठं कर्णयोर्न्यस्य कनिष्ठांगुष्ठकौ नसोः । मध्यमांगु
ष्ठौ गंडयोस्तु मध्यमा मोष्ठयोर्न्यसेत ॥ अनामां दंतयोर्न्यस्य मध्यमामुत्तमांग
के ॥ मुखेनामां मध्यमां ॥ हस्ते पादे च पार्श्वयोः ॥ कनिष्ठानामिका मध्यास्तास्तु पृष्ठ
प्रविन्यसेत ॥ तास्त्वंगुष्ठानामि दोः सर्वाः कुक्षौ च विन्यसेत ॥ हृदये च तलं सर्वं सं
णयोश्च कुन्यसेत् । हृन्मूर्ध्नि हस्तयोः कुक्षिमुखयोस्तु तलमेव च ॥ एतान्मुद्रिका
न्यासा विनैता मिश्रा निःफलाः ॥ मधुर ॥ पयोमधुघृतं ॥ चेति समस्त्रिमधुरं स्मृतं
व्योम ॥ ह ड न्तु ॥ स ॥ अग्नि ॥ स्वबिन्दुगं ॥ रसनार्णं अः ॥ तेन ॥ ह्सौः इति ॥ अ वा ॥ १६ ॥ प्राणा
पुष्टिस्त्रग्न लिपि कोणे ष ॥ अंगुलिर्च ॥ भूपुरेण ॥ पद्म श्वेतवर्णं ध्येयं ॥ अन्वे पीठ इति ॥
चतुर्थीन्तक प्रकारेण ॥ तत्र मंडूक ॥ कालाग्नि रुद्र कूर्म शिला ॥ संपूज्यः पश्चा १२

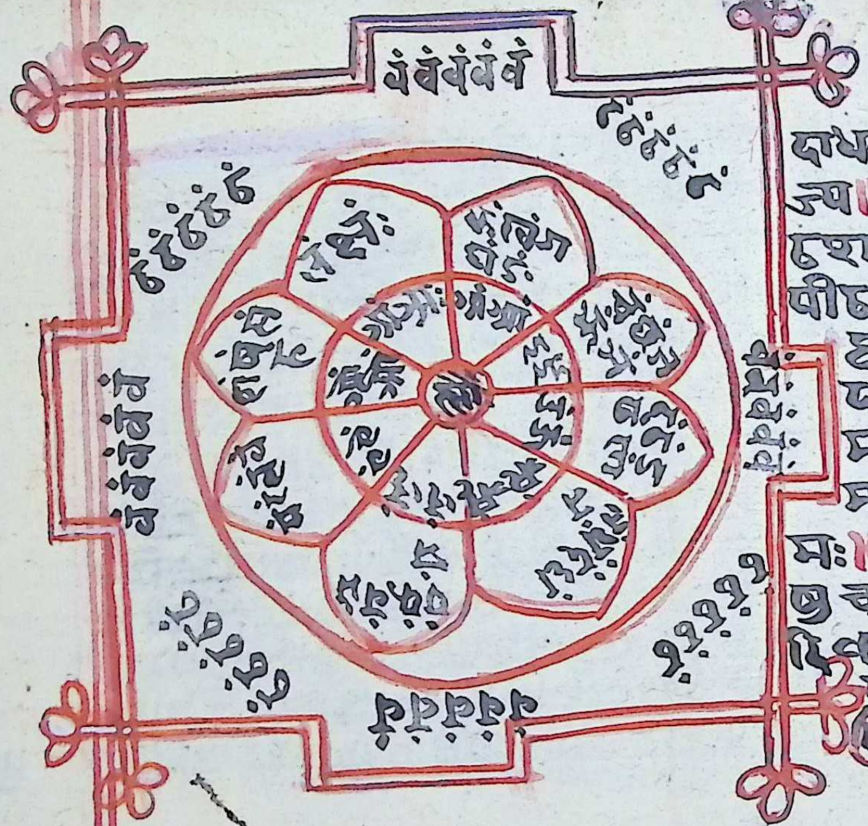

दधारस्थास्त्वादिपूजनेवपि ध्यानं तरंविधांविधिं पू
ज्य ॥ ऽग्रं ते मायां कलाविद्यां ॥ परतत्वानि संपूज्य पी
ठ शक्तिपूजनमिति सर्वत्र क्रमो ऽ [illegible] नुसंधेयः ॥
पीठशक्ति राह ॥ मेधेति ध्यानमेतासां ॥ कृतांजलि
हयाकराः । उर्द्धकर ह्वयेपुस्तकं कुंभं दधत्यः सु
दर मूर्त्तयः ॥ वर्णाब्जेनेति पीठमंत्रमुच्चार्येति ह्रीः
मातृकायोगपीठायनमः ॥ इत्यनेनासनं ॥ सर्व
मातृकायां साधारणः पीठमंत्रः ॥ ऽग्रं कं । प । ऽग्रान
मः ॥ बीजैः पूजास्यादिमक्ति विधुकैः । एवं ब्रह्मादि
भ ववर्गाणि क्रिमिः । व्यापिन्यादिभिः । लोकेश्वरैः
दिक्पालैः ॥ वाहनाः । वैरस व्याघ्र ऽग्रा ग्रुधाध्यानम
द्रक्षोर्द्धतः वामाद्व यावत । वारा हा दक्षाधस्ता
द्रक्षोर्द्धतः वामाद्व यावत ॥ वाराहा द[illegible]क्षाध

स्व

वामाधः इन्द्राण्यां चामुण्डायां च ॥ दक्षवामयोरूर्ध्वादि ॥ महालक्ष्म्यां दक्षोर्ध्वतः वामोर्ध्वमं ॥ माहेश्वर्यां ॥ द
क्षादूर्ध्वयोरधेतदधः स्तनयोरंस्ये ॥ कौमार्यां ॥ वामोर्ध्वं ॥ वामोर्ध्वतः ॥ दक्षिणोर्ध्वं ॥ स कला स विसा
र्गान्त ॥ बिंदुविसर्गान्तैः ॥ ङाणाद्यं ॥ ङः ॥ नमः ॥ दक्षिणगुल्फे तदारभ्यान्यासे भुच ॥ संहत्यरतिज्ञोमतः ॥
संहारक्रमेण ॥ क्षकारादिअकारपर्य्यन्तं ॥ यथोक्तस्थानेष्वेव ॥ विसर्गान्वितांस्तवो ॥ अनुस्वा
रयुक्तो स्थितौ ॥ सं हत्तौ बिंदुयुक्तां ॥ कलादिन्यासः ॥ ॐ अं निवृत्त्यै नमः ॥ ललाटे ॥ इत्यादि ॥ नान्ते
यपूर्वामिति ॥ सौं श्रीकण्ठपूर्तो दरीभ्यां नमः ॥ ललाटे याद्विशेवत ॥ हृदयादि ॥ ध्यात्वादिप
डलं ॥ तथैव ते रुद्राः ॥ सुमत्व्यादयो न्यासाः ॥ हसा ॥ हकारसकारेणा ॥ तत्र यथा ॥ सौं सौं सैं सैं सौं सः
हलेति केचित् ॥ स्मरादया ॥ क्लीं अं केशवकीर्त्तिभ्यां नमः ॥ ललाटे इत्यादि ॥ बीजेन कामबीजेनैव
षडंग ॥ क्लां क्लीं क्लूं क्लैं क्लौं क्लः ॥ हस्तैः रिसाग्रथध्यानं ॥ दक्षिणाद्यो हस्तमारभ्य वामाद्यधस्तनं
यावत् ॥ ते न पुष्पबाणधानि ॥ दक्षिणोर्ध्वायुधानि वामे ॥ मेघविघ्नादिति वपुर्विशेषणं ॥
ह्रीं नम इति शक्तिपूर्वा ॥ शक्तिः ऋषिर्वसिष्ठपुत्रः ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्रैं ह्रौं ह्रः ॥ श्रीबीजं ॥ श्रीं अं नमः ॥
इत्यादि ॥ भृगुः ऋषिः ॥ श्रीं ऐंति पूर्वाक्तेन ॥ श्रीमित्यादि ॥ क्लीं अं नमः इत्यादि ॥ स्मरेणेति ॥
कामित्या ॥ ह्रीं श्रीं क्लीं अं नमः इत्यादि ॥ ह्रीं श्रीं क्लीं ह्रीं श्रीं क्लीं श्रावरणैः पूर्वक्रमेण ॥ व

दादि ॐ शक्तिः ह्रीं ॥ अजपा ॥ हंसः परमात्मा सोहं ॥ वन्हेर्जायां स्वाहा ॥ ॐ ह्रीं हंसः सोहं स्वाहा ॥ अं
नमः केशान्तैः सप्तेति संहारन्यास स्याग्रे वक्ष्यमाणत्वात्‌ ॥ स्वाद्यैः पंचभिरिति ॥ स्वाहा
१ सोहं २ हंसः ३ ह्रीं ४ ॐ ५ ॥ दिक्षितिक्षोणिकाभिर्मूर्धमानं ततः षडंगे नेत्यर्थः ॥ यथा श्रुतेः ॥
ज्ञाने हृदय मूर्धयोः शिरश्च सोहं मात्मा वै भवति शिखा स्व पंचवर्म ॥ तारा यस्य समुदितं मोक्ष
णं ॥ तथा स्वच्छप्रोक्तं स्पष्टार्थं हर वर्ण मंगमेव मिति ॥ क्रौं ह्रीं ॥ इति केचित्‌ ॥ अनया मातृका
या ॥ ब्राह्मीभाग ६४ ॥ वचा २ ॥ पयः २५६ ॥ घृत १६ ॥ विश्वस्य वल्लनप्रदं वशीकरणं प्रदं ॥
देवी ॥ वषादितः ॥ पूर्वादितः ॥ विलोमतः ॥ ईशानादिमध्यकुंभांतं परतेजसि सहस्रप
त्रकर्णिकास्थित ॥ परमेशिवे विधुं तत्रत्यमेव ॥ स्वराद्यक्षर संख्यया ॥ रौप्य १६ सुवर्ण
३३ ताम्र २० ॥ माणिक्यादि नवरत्नं ॥ नवग्रहरत्न ॥ षोडशधारयम ॥ तत्र माणिक्यं ॥ मौक्ति
कं चंद्रे ॥ विद्रुमं भौमे ॥ गारुडं बुधे ॥ पुष्परागं गुरौ ॥ हीरकं भृगौ ॥ नीलं शनौ ॥ गोमेदं राहौ ॥
वैडूर्यं केतौ ॥ इति नवग्रहरत्नं ॥ ताज्जीयमित्यादिना पूर्वोक्त मातृकायंत्रमुक्तं ॥ इति श्री
शारदातिलके मातृकाविवरणं षष्ठः पटलः ॥ ६ ॥ अथ भूतलिपिः ॥ वान्ताः ३२ श्वेत ष
ष्ठेन्दु स ॥ आए ॥ अं ॥ वर्णा ॥ हकार ॥ वर्णानां पंचमाः शकारयुक्ताः ॥ इह वायुः ॥ नव वर्जा दे

वताः। विरिंच्यादयः पंच। दिगीश्वराः। इन्द्र। यम। वरुण। सोमाः॥ क्रियादिः। क्रियाशक्तिः॥
ज्ञानशक्ति। इच्छाशक्ति। त्रिरावृत्त्या॥ हादिवर्ग्णैः षडंगः॥ हं यं। ङं कं। २ ञं चं। ३ णं टं ४॥
नं तं ५ मं पं ६ इत्यादि॥ तन्मयपंकजे॥ वर्ण्णाब्जे॥ परसंवित्कुंडलिनीः।
शिका। मूलं॥ स्वैरित्यनेन तृतीयपटलोक्तमंत्रवर्णनिरासः॥ आ
धारदेशोग्रदमेष्ठांतराले॥ अधिष्ठाने लिंगे॥ बिंदो मध्यनादके शा
ते॥ प्रान्त्यांतद्ऊर्द्ध्वदेशो॥ शिवे द्वादशान्ते॥ देशिक॥ सत्तम इत्यनेन
सर्वित्त्वम् उक्तं॥ नवाधारेषु॥ आधारादिषु नवचक्रेषु॥ यथावि
धि॥ तत्तदाधारभावनां कृत्वा॥ तत्तु अंत्यपटले वक्ष्यते॥ ऊर्द्ध्वब्र
ह्मरंध्रे माहंदमुखे॥ पास्ये दक्षिणकपोले॥ उदक् वामकपोले
पश्चिमे मणिपाद्यां॥ अग्रमूले पंति॥ अंगं॥ अंगुल्यंतैः॥ मूलनमस
रूपमूले॥ कूर्परं जानुनी॥ द्रुपाग्रं॥ करपादोंगुलिप्रथमसंधिः॥ म
ध्येशोमध्यसंधिः॥ मणिबंधे गुल्फे॥ पूजयेदिति॥ प्रागुक्तपीठ
शक्तिं पीठमंत्रानत्रापि पूजयेदिति दीद सर्वत्रानुसंधेयः॥ पीठेति

आ	ई	ऊ	ॠ	ॡ
अ	इ	उ	ऋ	ऌ
ए	ऐ	ओ	औ	०
ह	य	र	व	ल
ङ	क	ख	घ	ग
ञ	च	छ	झ	ज
ण	ट	ठ	ढ	ड
न	त	थ	ध	द
म	प	फ	भ	ब
श	ष	स	०	०

अत्र अष्टदलं भूपुरं च कृत्वा चतुर्द्वारं । तत्र प्रागुक्ताः पीठशक्तीः संपूज्य । वर्णाब्जेनासनं दत्वा ।
मूर्त्तिं मूलेन संकल्प्य । तत्र देवीमभ्यर्च्य केशरेषु यथापूर्वमंगानि चाभ्यर्च्य तदुपरि दिग्द
लेषु चतस्रो विकाद्यास्तदग्रेग्राल्याद्याः पूजयेत् । वर्णाब्जेनेति । ह्सौं वर्णाब्जायमनतलि
पियोगपीठाय नमः इति प्रयोगः । तस्यां मूर्त्तौ । उक्तलक्षणाः प्राक्प्रोक्तध्यानाः पूर्ववत् ।
पूर्वोक्तस्थानेषु । अत्र अष्टदले षोडशदलं भूपुरं च तुर्द्वारं कृत्वा चतुर्द्वारं । तत्र प्राग
क्ताः पीठशक्तीः संपूज्य । वर्णाब्जेनासनं दत्वा मूर्त्तिं मूलेन संकल्प्य तत्र देवीमभ्य
र्च्य केशरेषु यथापूर्वमंगानि चाभ्यर्च्य तदुपरि दिग्दलेषु चतस्रो विकाद्यास्तदग्र
ग्राल्याद्याः षोडशदलादिषु करालाद्याः पूजयेदिति । दंडमुंडिन्यौ । दंडिनी मुंडि
नीति शक्तिद्वयं अमेति विशेषणं न [illegible] शक्तिनाम । षोडशपत्रागत तस्यैव । अ
न्यैति न शक्तिनाम । अपरेति शक्तिनाम । पूजनीयाः । चतुरस्रान्तरग्रादि दक्षिणाव
त । सहस्रावृत्त्येति केचित् सिद्धा भवेत् । मासमात्रेणेति ज्ञेयम् । यद्वा साध्या
रिस्थानपातितः सिद्धो भवेत् । सिद्धस्थानगतमंत्रफलं ददातीत्यर्थः । मृध्यव [illegible] मा-
सृष्णमाणमध्यमार्जेण । परस्थानं । षट्कमेदनक्रमेण । द्वादशांतशिवगृहस्

प्राण वियोगी ॥ तां कुण्डलिनीं मूलाधार पर्यंतं ॥ अन्य मंत्रा गतवमाह ॥ अनयेति ॥ विं
दा घेति विष पंत्र माह ॥ गगनं ॥ ह ॥ शिव ॥ ए ॥ विंदुयुक्तं ॥ हें ॥ तानि ने नमः देव दत्तस्य विषं
हरेति क्रिया ॥ एष मंत्रः कर्णिकायां लेख्यः साध्यस्येति ॥ सिद्धार्णो वांधा· वाहे यासाध्या
त्ले सेव कामता ॥ सुसिद्धा पोषका लेया ॥ अरयो घातकामताः ॥ साध्यस्य वं ध्यक्षरैः स
पत्र भुतम्भुतवर्णान ॥ अक्षसेः हकार पुटितान ॥ अंत्यं प्रथमं दले लिखेत ॥ विंदु
युक्तानि रोहिण्या मुदये राहोरिति ॥ अत्र तात्कालिकनक्षत्रैः मुहूर्त्तैस्तन्मूलग्रहो
दये तत्त यंत्रं लिखनीयम् ॥ तत्र दिवसे नवमरोहिनीमूहूर्त्तं ॥ रात्र्या वष्पष्ठमरोहि
णी मुहूर्त्तं ॥ तत्र राहोरुदये ॥ वायुभूतोदये राहोरुदयो भवति ॥ यतः पचाशीपच
भूतोदये स्वनितत्वात ॥ तत्राग्र होदयोध्यस्येव ॥ पद्युक्तं ॥ प्राणाग्नी लांबुवायान्तःपवनाः
सूर्यथाक्रमं ॥ गुरुराहुभृगुकुजो बुधार्को चंद्रसूर्यजौ ॥ क्रमाच्च तत्त्वभूतेषु व्योमस
वी त्मकं भवेत ॥ अन्यत्रापि गुरुराहुश्च वापव्ये ॥ चरतोग्नो भृगुः कुजः ॥ भूम्यां बुधर
वी ते यो जले चंद्रः शनैश्चरो ॥ आकाशं सग्रहं विद्यादेवं सर्वभुपायिभ ॥ षष्ठद
न्नारस्ताशि तैः स्वासैकात्रनाडिका ॥ पंच भिर्नाडिका भिस्तु राशिरे[illegible]कः प्रकीर्त्तितः ॥ २५

त्रि

दिनं मेषादिमीनान्तरैकैका दश राशिभिः ॥ राशिषु तेषु विज्ञातव्यो ग्रहोदयाः ॥ एकैक
स्मिन् भवत्यत्र राशौ भूतानि पंच च ॥ वायुर्वह्निस्तथा भूमिरापः खमिति पञ्च मं ॥
एकैकस्मिन् पंच सूक्ष्माण्युदयंति हि तेषु च ॥ सर्वेषामेव राशीनां वायव्याद्यानु
नाडिका ॥ द्वितीयायानाडिकाग्नेयी तृतीया पार्थिवा मता ॥ चतुर्थी वारुणी तेषामा
माख्या पञ्चमी स्मृता ॥ पूर्वोदयारुण सर्वत्र सौम्याः पापास्त्वनंतराः ॥ राहुः कुजो
रविः सौरिरिति दक्षिणातः भ्रमाः ॥ गुरुर्भृगुर्बुधश्चंद्रः [illegible] वापव्याः सौम्याः शुभावहाः ॥
एवं राशिषु भूतेषु ग्रहोदयं उदीरितं इति ॥ भूतोदयमत्यपरं लेखयिष्यति ॥ नक्ष
त्रे महत्तत्वमुक्तानि ज्योतिषशास्त्रे ॥ आर्द्राश्लेषा ज्येष्ठा च मघा चैव धनिष्ठका ॥
उत्तरा पूर्वाफाल्गुन्यो दिने पंचदश स्मृताः ॥ रात्रावाह्नां तथा चाष्टौ पूर्वाभाद्रप
दयः ॥ पुनर्वसु श्रवणः पुष्यः स्मृतिस्तिस्रः कृतादिकाः ॥ मूलं कराद्दिकाः ॥ हस्तादिकाः ॥
निस्त्वाः हस्तचित्रा स्वात्याः ॥ एवमन्येपि ज्ञेयं ॥ मृगस्येन यदा रोहिणीनक्षत्रे प्र
वति ॥ तदा कर्त्तव्यामित्याहुः ॥ यो वा विति ॥ बौ प्रकारी ॥ मृष्टि ईकार उकारः ॥ अधरप्रका
रः इन्दुखंडमनुस्वारं ॥ शिरसि पयोस्तौ ॥ उ पूर्तं कौ पर्वतांसाक्ष्य धरे दुखखंडमिति

शा वि. पाठे ॥ पीं पैं फों पे शाय नमः ॥ साक्षि धरेति पाठे ॥ ग्रीं प्रैं घड्डं दृं जं घि तेन वन्ने वेषयेत ॥
२६ अत्रापि पूर्ववत् ॥ स्वाती नक्षत्रस्य त्रिपदा मेदस्पर्शे नैऋत्यस्योदयः जल भूतो
दयः स्पर्शः वन्हेरिति ॥ वन्हि बीज युगं ॥ र श्रवण ३ सद्योजात ॥ अं हरौ स्वरौ रोः ॥
फ ट नमः ॥ वन्हिरोषितानि ॥ रेफ युक्तानि साध्याक्षरे योपकेः त्रुमिश्री त्स्पर्शः
ज्ञि कोणम ध्यगं ॥ यातकाक्षरमिश्र म्रणको बाक्ष रेसिद्धार्णस्याने ॥ कु
जोदये भौमे दये अग्नि भूतोदये ॥ त कुलोण चिता वस्नेन व ॥ ग ह वर्ग निषा
तैः पुनाशयेत् ॥ नाशोति ॥ नाशा सकारः अर्धेन्दु नस्वारः ॥ तपुक्त मंत्र उका
रः ॥ तदेव मनु १४ अयुतम् अर्धेन्दु सहितं ॥ डेः तो वि धुम्र तृष्णौ तः ॥ यं वौ वि
धवे विध्वं बेनमः बाक्षर ॥ वकार पुटितानि ॥ वेध्वं कारैः तिष्ठ कोष्टाक्षरैः अ
प्यपुंगणो ॥ पार्श्व द्वये पंकज स्वहिता उन्दुना बाहुणार्ण शतनारका ॥ नेन्दु
हृतौ दितौ ॥ वन्हि भूतोदये त्स्पर्शः ॥ काव्ये ॥ ७१ के ॥ वश्यादि वशीकरणं ॥ आ
कर्षणानो हनादिकृत ॥ ठं इति ॥ ग डः त कारः विन्दु युक्तः ॥ वसुमती जकारस्ता राधे
दृशः विंदु युक्तः ॥ गं ड स ध्यो ॥ जगो ॥ गजगाणं ता ज गं जगाय ॥ अत्र एकाक्षरस्यत्वम् २६

तत्वात सांतानित्युक्तम तेनाबमे दलेलकात्रेये लेख्या प्रत्यक्षरं वार्णपु
री कृतानसे वा साध्यकोष्ठाक्षर युतान न्येषानक्षत्रमूहूर्त्त सौम्ये वधे उ
दिते भूमिभूतोदये त्यर्थः प्र दि मत्यात्रे अथ यंत्रः अग्निः द वहृत्र व एवा

आग्नि यंत्राः

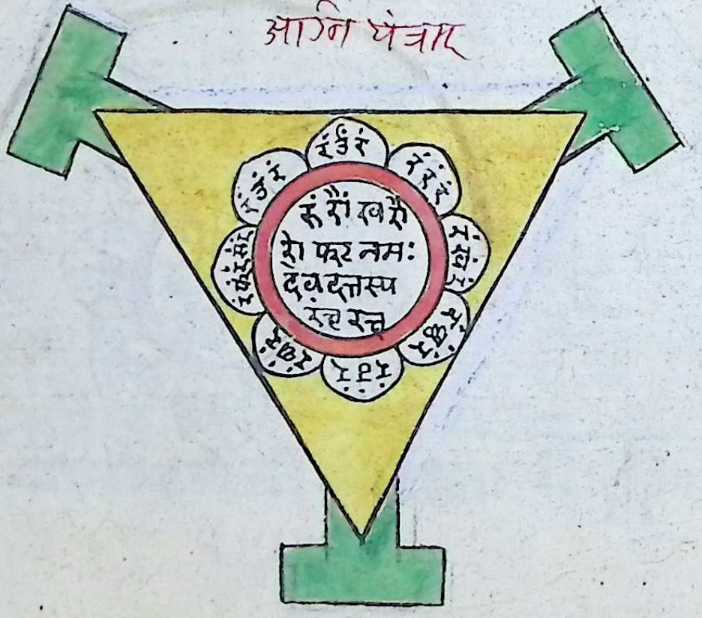

वायु यंत्र

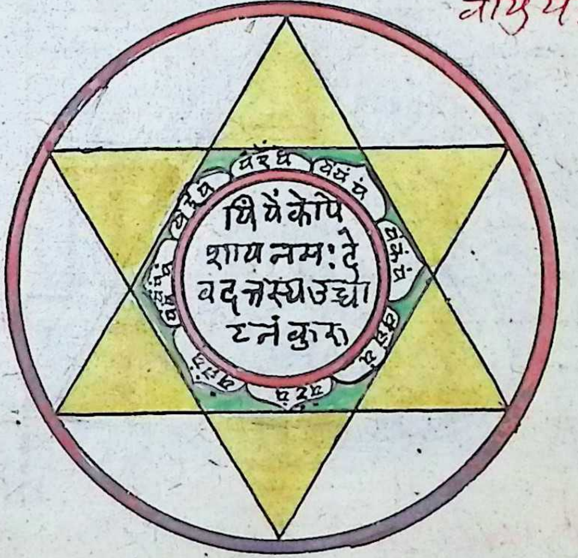

वरुण यंत्र

पृथ्वी यंत्र

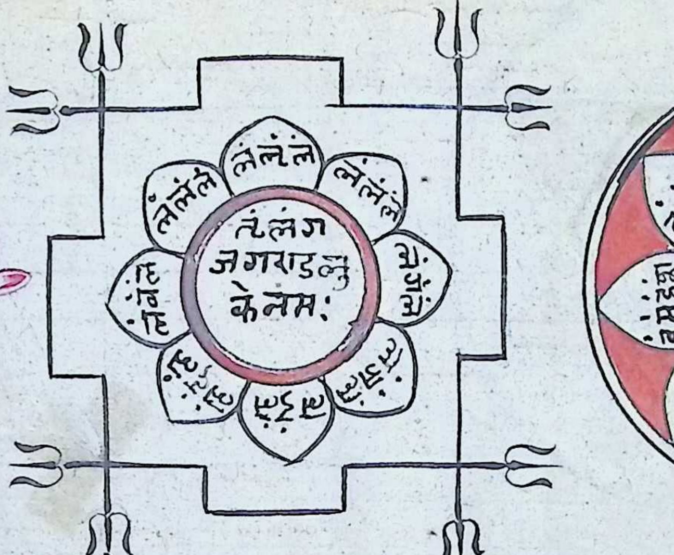

आकाश यंत्र

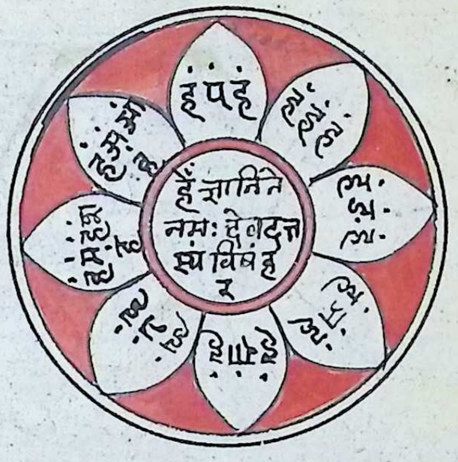

ग्वानि स्वरूपं ॥ ठठरूपं ॥ स्वाहा ॥ तेन सिद्धं ॥ वद वद वाग्वादिनि स्वाहा ॥ ऋषिः करोति ॥ अस्या
नेके भेदाः संति ॥ धिषणो वा ऋषिः ॥ वागिति बीजं ॥ स्वाहेति शक्तिः ॥ ब्रह्म बीजं मायेति
शक्तिः ॥ जीवो बीजं ॥ बुद्धिः शक्तिः ॥ उदानो बीजं ॥ कुण्डलिनी शक्तिः ॥ इदं बीजं श १८

क्लिं शक्तित्रयं सर्वमंत्रसामान्यं प्राग्वत॥ चतुर्थ्युक्तप्रकारेण जातिभुक्तानि॥ सुधी
रिति॥ अग्न्याहतनादिश्लोकेषु ह्सौ लिंगमोगाकृतः॥ पीठमंत्रः॥ ह्सौं वाग्वादिनी योगपीठ
नमः॥ पञ्चादिति॥ चतुर्थी वा ऽऽलेख॥ तन्नादावेंगा वृत्तिः कर्णिकायां॥ द्वितीयावृत्त्या इंदु
न॥ तृतीया षट्कोणे॥ चतुर्थी योगादिशक्तिभिर्दक्षिणादिन इतिया वृत॥ बहिश्च
तुरस्त्रे॥ धीमानिति॥ सप्तवाराभिमंत्रितं॥ हस्तेन पिधानं सप्तवारपानं च समुचित
म॥ मण्डलात॥ एकोनपंचाशद्दिनैः॥ सर्वसौभाग्येति॥ अत्र सौभाग्य वश्यो ब्रीला
दि [illegible] खं॥ लक्ष्मैः श्रीबीजादित्वं॥ पापविमुक्तेन सिंहादित्वमपि ज्ञेयं॥ राजवश्य
व धनेहिर॥ एतद्यंत्रमाह॥ बीजं बीजगर्भ रेखापंक्ति पत्रे पत्रेषु मंत्रलिपया लिपिभिः
परीतं॥ अग्न्यादि [illegible] कुं॥ वधिभिरिष्टफलप्रदं तत्तद्यंत्रं भवेत्करस्थं तं कवित्ता
कंठं च हृदयोत्तेति॥ ऐं नमो भगवति वद वद वाग्देवि स्वाहा॥ अत्र हंस योगा
पीतिके चितं॥ वैपरीत्यमपि त्वन्ये॥ ऐश्वर्यफलप्रदमिति वदतो श्रीबीजादि
त्वमपि समुचितं॥ अत्र बीजस्य ह्सौ पूर्वो वाग्बीजयोगमाह॥ व्याख्येति॥ स्मि
कामांगुष्ठ तर्जन्यौ प्रसार्यान्याः प्रदर्शयेत्त॥ प्रज्ञो ज्ञाभिव्यंसेषामुद्र

शा. ति.
१८

प

व्याख्यानसंज्ञका ॥ दक्षिणतोऽर्द्धतो वामोऽर्द्धं त्वन्तमायुधध्यानं । सम्यगिति वक्ष्यमा
णापुस्त्रोक्तेनियम उक्तः ॥ पिबेत्पूर्वोक्तमनुसंधे[illegible]पं । पुष्पगंधादिकमित्यत्र का
मादित्वं सेयं । जप्त । सप्तवाजप्ता । ता[illegible] इति । ॐ ह्रीं ऐं ह्रीं ॐ सरस्वत्यै नमः ॥ अस्यैकाद
ऋषिः त्रिष्टुप् छंदः ॥ हंस वागीश्वरी [illegible] देवता ॥ वाग्भव बीजं । मायाशक्तिः । वाग्भ
वेनाङ्गमिति । तारमायासंपुटेनेति परमगुरवः । अन्ये तु वाग्भवाद्येन मायाबीजे
न षडङ्गं संपुटेनेन ॥ साधको त्तमः ॥ अनेन जपः व्यवधानेन नियमस्याएवं होमं
कुर्यादित्यर्थः । बलिंकुर्वेनेति ॥ ह्रौं हंस वागीश्वरी योगपीठाय नमः ॥ इति प्रयो
गः संस्कृता ॥ योगमुद्राकरद्वया ॥ इति ध्यानं ॥ वाग्भवप्रभेन विनियोग उक्तः । वाच
स्पते इति । ऐं वाचस्पते अमृतप्लवः प्लुः । ऐं बीजं प्लुं शक्तिः । ऋष्यादिकं पूर्वो
क्तम पञ्चभिरन्यं ॥ समस्तं मन्त्रेणोल्लामित्युक्तम । दक्षाधस्ता वामाधः पूर्व
त मायुध ध्यानं । पूर्वापूर्वं इति ॥ एकादशाक्षरप्रक्रमार्गेण ॥ तदुदितिर्वाक्ति
[illegible]यादित्यर्थ ॥ [illegible]वक्षो वि[illegible]वा । नंद्यावर्त्तो गंधतगरः । [illegible]ति कुंदसुम
[illegible]दवैरित्यनेन [illegible] विकल्पः ॥ प्राप्नोति ॥ अत्रेयं ततस्याष्टमो[illegible] ॥ श्लोकः ॥ १८

यतचतुर्गुणो वाली रसः ॥ तं नित्यं ॥ पंचवर्षं त्रिवर्षं वा ॥ जप्तं ॥ सम्प्रवारं ॥ आलीप
त्रैपि ॥ सर्वयोजनी यम ॥ मतिः जप्तंसुवी रँ जम ॥ याम्यति नेत्ररोगं ॥ नोपस्यति ॥
नोपस्यं ॥ व ॥ शापनं विस्मोः ग्मा ॥ स कवलं ॥ स्वा रहि तकं कार पलं ॥ कं ॥ बिन्दु ॥
आघौ ॥ श्र ॥ ऊ ॥ वन्हि ॥ र ॥ बिंदु ॥ सघ ॥ आ ॥ अम्बु ॥ व ॥ भयं ॥ स ॥ तेन वाकं ॥ र स्वौ ॥ वं
कं स्वो मितिके चित ॥ त्रिमिद्धिरस्कैः यन्दवति तेः प्रत्येकमंगानि ॥ विधिना ॥
वक्ष्यमाणेन श्वेतगंधपुष्पादिना ॥ प्राणिनस्यैकादशाक्षरीमार्गेण ॥ व्याघ्रातो ॥
आरग्वधः ॥ वीजांकुरं ॥ जवांकुरं ॥ श्रृंगारं ॥ शिघारा ॥ सर्वपत्तपकमपि ॥
नवनीतं शीताम्बुलं ॥ रात्रौ प्रबितं तांबूलं धत्वा नस्ववपेत ॥ स्मृतिरपि ॥ निक्रा
मयमासाय ताम्बूलं भवेतस्य जेत ॥ ललाटलिलकं मौले मौः स्वंतस्मा
त्सजंतथा ॥ दिग्वल्लास्वीयामपि नग्नानविलोकयेत ॥ नो वांगानि ॥ अव
वर्गतानि ॥ इतिश्रीशारदातिलके सप्तमः पटलः ॥ ७ ॥ अथाष्टमः पटलः ॥ श्रीसौभाग्य
निर्मितियोगोक्तिः ॥ बालां ॥ श्र ॥ वन्हि ॥ र ॥ वामनेत्रं ॥ ई ॥ बिंदुयुतं ॥ तेन ॥ श्री ॥ चितार
भित्यनेन ॥ प्राणवादित्वं ॥ वागादित्वं वा ॥ कामादित्वं वा ॥ तियोगे तद्देवतानां
मुसर्जूनत्वं ॥ ययाप्राणो वादित्यं ॥ परमात्मस्वरूपो श्रीकौबेराहितैः ॥ कमा

श्रा.ति. दित्यनेनशक्त्यादियोगे दीर्घयोगः॥ प्रणवादित्वेन योगः॥ हरगिरि उच्चत्वेश्वै
१९ त्रैच॥ नेत्राभ्यां वौषट् इति पंचमांगप्रयोगः॥ यत्र नेत्रद्वयं तत्रायं प्रयोगः॥ तं
त्रांतरे पञ्चांगान्युक्तानि॥ महाश्रीमहाविद्येस्वाहा हृत॥ श्रियै बीजं [illegible] पद्मा
हा शिरः॥ गौरीमहाबाले बंध बंध स्वाहा शिखा॥ धृतिः स्वाहा वर्म्म॥ महाका
मे पद्महस्ते हुं फट् अस्त्रमिति॥ कल्याणांतरे॥ श्रियै स्वाहा हृत॥ श्रीं पद्मे शिरः॥
श्रीं नमः शिखा॥ श्रियै त्रैलोक्यमोहन वर्म्म॥ श्रीं फट् अस्त्रमिति॥ पंचांगं मू
उक्तं च॥ अस्यांगानि द्विधोक्तानि यो विधिकं समाश्रयेत॥ विप्राणां॥ वामाधि
स्तादक्षाधस्तात यावत॥ अत्र ध्यानानंतरं लक्ष्मीमुद्रा प्रदर्शनीया॥ सा
यथा॥ तर्जकं मुद्रांतयावद्वा मध्यमे द्वे प्रसार्य्ये च॥ कनिष्ठिकेन तदानीयं
तद्वयोः [illegible] क्षिपेत॥ लक्ष्मीमुद्रापरा ह्येषा सर्व्वसंपत्प्रदायिनी॥ इ
यं सर्व्वलक्ष्मीमंत्रेषु साधारणी॥ [illegible] जपांते॥ जपादशांशेन [illegible]
न होमः कार्यः॥ त्रिभिः समुच्चितेभ्यश्चतुर्थः पक्षः॥ एकैकेन द्रव्येण सहस्रं च
तुष्कं होतव्यं॥ अथवेति॥ कमलवासिनी महालक्ष्मी [illegible] कैः सकलं स
कृत्वा मूलेन होतव्यं॥ मंडूकादिपरत्वांतं चतुर्थपीठ लोके [illegible] १९

श्रीबीजाद्यानवशक्तयः॥ प्रागादिमध्येच पूज्याः॥ अत्रेत्यष्टपत्रेश्रीबीजकर्णिके॥ अ
ष्टपत्रंलिखेत्पूर्जंबहिर्भूविम्बभूषितं॥ मध्येबीजंविनिःक्षिप्येति॥ पीठमंत्रमुद्धरती
बीजेति॥ श्रीसर्वशक्तिकमलासनायनमइति॥ अर्थसर्वश्रीमन्त्रसाधारणोः पद्मपाद
वार्णेस्त श्रीश्रीदेव्यासनायनमः॥ श्रीश्रीदेवीमूर्त्त्यैनमः॥ इतिपीठमंत्रावकौ
केशरेषड्वासुदेवादीनामायुधध्यानं॥ नारायणामन्त्रेलिखिष्यामः॥ तदुक्तंमन्त्रसंध्ये
यविधिदलेषु॥ प्रसिद्धाग्नेयीमारभ्या॥ यजेच्छंखनिधिं॥ कार्त्तिकायांसाधकस्त्वा
२ मतःस्वर्णः॥ प्रमदा॥ वसुधारा॥ मलावन्छंखनिधिः॥ सात्विकश्चवसुधारा॥ क्रमे
णषयोर्द्वेल्लौ॥ पंकजा॥ पद्मनिधि॥ वसुमतीमपी॥ कमलावनमालिकयोर्व्यत्ययः॥ वि
नेति॥ आवाहनादिप्रयोगेषुस्त्रीलिंगउक्तः॥ त्रिलक्षमिति॥ श्रीरत्नगर्भायैनम॥
इतिमंत्रस्पशनांशेनजपःसचितः॥ ध्यात्वेति॥ अभयवरदाभ्यांनिधिपात्ररत्नकुं
भधराभ्यांरुक्मोद्भ्यां॥ अशोकेति॥ अशोककाष्ठसमिद्भिर्गौ॥ नियुक्ते॥ लक्षं॥ संव
त्सरंकृयम्॥ अशोत्तरसहस्रम्॥ विल्वाशावे॥ हविषाचरुणा॥ अथद्वितीयमन्त्रः॥
काम्भवं॥ पेविष्णुवनिता॥ श्री॥ माया॥ ह्रीं॥ मकरध्वजः क्लीं॥ तेनऐंश्रींह्रींक्लीं॥ चतुर्व
र्णेति॥ धर्माथवाग्भवादित्वं॥ अर्थार्थेलक्ष्मीबीजादित्वं॥ कामार्थेकामबीजादि

श्रु ति
२०

त्वं॥ मोक्षार्थं॥ मायाबीजादित्वं॥ अंगेति॥ पूर्वोक्तात्र ऋष्यादयः द्वितीयं बीजं तत्तीयं शक्तिः॥
अथापरो मंत्रः॥ दीर्घानकार॥ याद्रि॥ म॥ विसर्गांतः॥ ब्रह्मा॥ क॥ ब्रा न॥ म॥ वसुंधरा॥ स॥ वाका
रस्यान्ते सिन्ये वन्हिजाया॥ स्वाहा॥ तेन॥ नमः कमलवासिन्यै स्वाहा॥ प्रणवो त्याद्यु कलाद्युदी
र्घानकारः शक्तिः॥ श्रीबीजं स्वाहा शक्तिः॥ दानवरदानं॥ विधिवदित्यनेन॥ नारायणाष्टा
क्षरस्य शेषतया प्रदर्शोजपः॥ संपदेति विनियोगोक्तिः॥ उत्तरा॥ मेउ कारत्रये॥ नघाव
न्तो गंधतगरः॥ सहेति सर्वत्रानुषंगः॥ अथापरो मंत्रः॥ वाग्भवं॥ ऐं॥ शं भुवनिता॥ ह्रीं॥ रमा
श्री॥ मकरकेतन॥ क्लीं॥ तार्तीयं स्त्रौंः॥ जगत्॥ स्वरूपं॥ पार्श्वं॥ पा॥ वन्हि॥ र॥ अर्घीशा॥ क्रु
मंग्या॥ स॥ त्यै स्वरूपं॥ हृत् नमः॥ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं स्त्रौं जगत्प्रसूत्यै नमः॥ प्रणवाद्यः॥ प्रणवो
बीजं तार्तीयं शक्तिः॥ अंगुलीषु॥ अंगुष्ठादिषु॥ मूर्ध्ना॥ मन्त्रादिताराद्दिक हृदयांतिक
मिति संबध्यते॥ ज्ञानेति॥ ऐं ज्ञानात्मने॥ हृ॥ ह्रीं ऐश्वर्यात्मने शि॥ श्रीं श॥ क्त्यात्मने शि
क्लीं बलात्मने क॥ जगत्प्रसूत्यै नमः वीर्यात्मने नेत्राय वौषट्॥ स्त्रौं तेजआत्मने अ
स्त्राय फट्॥ अत्र आत्मशब्दप्रयोगः सांप्रदायिकः॥ नमेरुः रुद्राक्षः॥ श्रीपीठेति॥ अ
ष्टदलद्वादशदलेचक्रे रक्तचक्रे वीररूपे॥ शंकरनंदनं गणपतिं॥ अगति॥ तुर्यो
केष॥ शिर आद्यंगेषु नमो योगयुक्तः॥ अयवायथान्यासं॥ आत्मनेपदसहितमि

त्युक्तं। राशीच। द्वादशदले॥ लक्ष्मीवल्ली ताम्बूलाकारपत्राग्रक्रमध्येविंदुः श्वेतपु
ष्पा॥ मल्लताद्येकोनपंचाशद्भिनैः॥ भस्मनाहुत॥ जपा भस्मना। नवपदं। नवनामम
न्त्रीयं। पत्रेति। वक्ष्यमाणां यंत्रं तन्मध्यकर्णिकायां लिखेदित्यर्थः। कर्षमिति। ष
ण्णधिक शतरक्तिकाप्यनिर्मित सुवर्णनिर्मित॥ यंत्राब्जं॥ यंत्रपद्ममित्यर्थः। भाग
तः सम भागतः। नवरत्नानि॥ मातृकापटलोक्तानि॥ रत्नानि नवकुम्भेषु॥ क्रांता॥ वि
ष्णुक्रांता। सदाभ [redacted] दूर्वा मद्यमुस्ता॥ मधुव्रता॥ भृंगराजः। मुशली॥ मुशलीकंदः लक्ष्मी
माधवीलता॥ ब्रह्मकूष्मांडम॥ दीक्षापटलोक्तम॥ तान् कुंभान॥ गन्धयंत्रोद्धारः। वे
दादिः प्रणवः। तत्रस्थसाध्यनामसाधककर्मनाम यंत्रं तत्तत्कर्णिकायां लेखम॥
पुगादि॥ श्रीं ह्रीं क्लींति॥ आद्यपत्रे केशरद्वयेस्त्रीं ह्रां क्लीं॥ अपरे मारश्रियो॥ तत्परे
शक्तिमाराविति। क्रमेणेति सांप्रदायविदः। तेन बीजत्रयस्याष्टावृत्तत्रयः॥ किं के
शरस्थानेषु॥ दिनेशा॥ द्वादशपत्रेषु प्रत्येकं मंत्राक्षरं लेख्यं। तदुक्तिः। तदुक्तिः। द्वा
दशदलाद्याक्षिःषोडशदलेकत्विंम॥ पद्मं पद्मरूपं यंत्रं लिखेदिति संबंधः। व्यंज
न॥ व्यंजनानि ककारादीनि केशरद्वयस्य तत्तत्केशराणांद्वित्वात्॥ एकैकस्मिन्॥
दले केशरस्थाने व्यंजनद्वयमित्यर्थः। धराविंवाभ्यां परस्परव्यतिभिन्नाभ्यां वोष्टितं॥

श्या॰ रति॰ त्वरयासहेतिसम्बन्धः । तेनत्वरितया संवे । ष्ट्य पश्चान्मूलग्रहाभ्यां वेष्टयेत् ॥ अत्रपरस्य
२१ रव्यतिभिन्नत्वमर्थोलभ्यं ॥ यत्तु उपरिपुष्पाण्यं चतुरस्रद्वयंकं कर्त्तो ॥ एकैकेनैवसाक्षाद्यं
त्र वेष्टनं ॥ अन्ये तु चतुरस्रस्यैव वेष्टनंन यंत्रस्य । परंपरामायंत्रवेष्टनमिति चे
न्न ॥ व्यतिभिन्नत्वे उभयोरपि साक्षादेव यंत्र वेष्टनत्व संभवात् ॥ कीदृशयात्व
रितया वषडंतया ॥ तत्र फडेकार्यस्थाने वषट्कार इति संप्रदायविदः ॥ अत्र स्ये त्व
षट्क॰ । मध्विकमाद्य॰ः ॥ शंभुपत्नी ह्रीं ॥ श्रीबीजे संपुटिना कमौ ककार मकारौ ॥ भग
वतौ एकारः महीलकारः ॥ ब्रह्मा ॥ क ॥ आदित्य ॥ म ॥ धरा ॥ ल ॥ दीर्घो ॥ सासंपुटिताम्भ
वनेश्वरी ह्रीं ॥ महालक्ष्मि नमः ॥ ॐ श्रीं ह्रीं श्रीं कमले कमलालये प्रसीद प्रसीद श्रीं
ह्रीं श्रीं महालक्ष्मि नमः ॥ प्रोक्तः विनियोगः उक्तः ॥ तेन प्रसीदेत्यनेन ॥ चतुर्थ्यक्षरैः म
हालक्ष्मिपदेन ॥ एतैः ॥ अंगानि इति शेषः ॥ त्रिबीजेति ॥ मंत्रादिस्थ प्रणव व्यतिरि
क्तः त्रिबीजैः प्रत्येकं पुटितैरंगानि कुर्यात् ॥ तत्र प्रयोगो यथा ॥ श्रीं ह्रीं श्रीं कमले ॥
श्रीं ह्रीं श्रीं हृदयाय नमः ॥ अथ प्रधानं ॥ दक्षाधस्ताद्वामाधः पर्यन्तम ॥ अथ श्री
यंत्रं लिख्यते ॥ अंगानि वह्निःकेशरेषु ॥ तेन कर्णिकायामंगपूजा ॥ अत एव दलमूले सं
पूज्येत्युक्तिः ॥ उत्तमेत्यनेन ॥ सत्यवादित्वादिलक्षण्यपार्क्षे समर्पनिष्ठा ॥ तया समभ्य ॥ २१
सं १

श्री.सू. सा देवी महालक्ष्म्याः ॥ अं जलिप्रिया हाथा योरी ॥ निशा ॥ हरिद्रा ॥ द्रोण ॥ जवा ॥ अथ यस्य हविधा
२२ नं श्रीसूक्तं लिख्यते ॥ तत्रादौ मंत्रस्य लक्ष्मी ऋषिः ॥ तदुत्तरं दिशा मंत्राणां ॥ आनंदः कर्द्दम
दश्चैव चिक्लीतस्तथेंदिसुतः ॥ आद्यमंत्रत्रयस्यानुष्टुप् छंदः ॥ चतुर्थस्य ॥ बृहती ॥ पंचम
षष्ठयोस्त्रिष्टुप् ॥ सप्तमादि चतुर्दशपर्यंतानां मनुष्टुप् पंचदशमंत्रस्य प्रस्तारपं
क्तिः सर्वमंत्राणां श्री देवता ॥ अग्निश्चेत्युभे देवते ॥ अंजनानि बीजानि ॥ स्वराः श
क्तयः ॥ ॐ हिरण्यायै हृदयाय नमः ॥ चंद्रायै शिरसे स्वाहा ॥ रजतस्रजायै शिखायै व म
षट् ॥ हिरण्यस्रजायै कवचाय हुं ॥ हिरण्याक्षायै नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ हिरण्यवर्णा
यै अस्त्राय फट् ॥ अथ पंचदशस्थानेषु ॥ पंचदश मंत्रस्य न्यासः ॥ मूर्द्धाक्षिकर्णना
न सास्य मुखगलदोर्हृदि पार्श्व नाभि संस्थानतदूजः ॥ पंकजवर्णा करकमलधृतेष्टाभीतियुग्मां
बुजा च ॥ मणिमुकुटविचित्रालंकृता कल्पजातैर्भवतु भुवनमाता संततं श्रीः
श्रियै नमः ॥ एवं ध्यात्वा देवीं पूजयेत् ॥ अथ पीठः ॥ प्रथमावलिः ॥ पद्मासनापद्मवर्णाप
द्मस्थाहूतं तर्प्य पत्नी तत्पात्रे ललनी स्वर्णप्रकारे स्वर्णसिद्धि तोयपा ॥ लोकपालैस्त
तोयपा ॥ वज्रादिभिश्चावृता ॥ एवमावरणसहितां देवीं पंचदशमंत्रपूर्वकं पंच
दशोपचारैः पूजयेत् ॥ आवाहनासनार्घ्यपाद्याचमन मधुपर्काभिषेक ॥ वासोभू २२
ति

दुंबषट २५

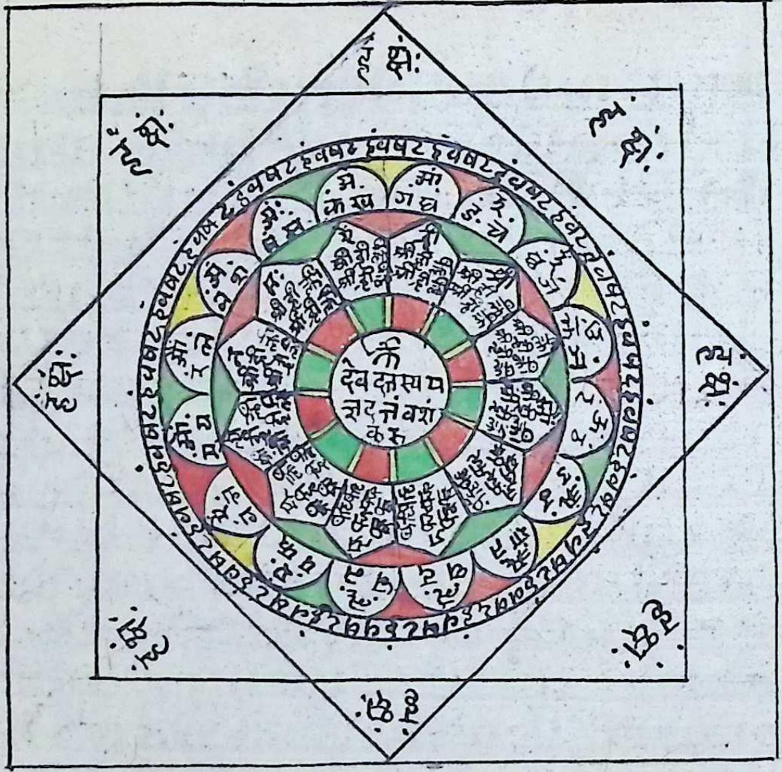

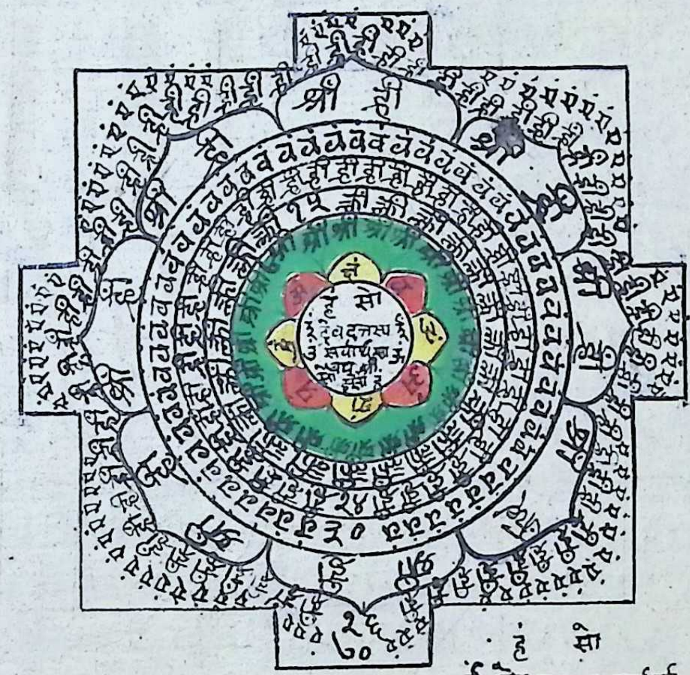

हं सो
ह्रीं देव दत्तस्य सर्वार्थ ह्रं
उ साधय साधय श्री ॐ
ह्सौं
सो हं

श्री ३१
ह्रीं ३५
ह्रीं ६०
ह्रीं ८१
ह्रीं ८८
रं १५०

बलगंधसुमनोपुष्कधूपदीपभोज्यानि ॥ सोद्यापनानि कुर्यात् ॥ प्रक्षिप्य ततः पंचदशभिर
थमनुभिः ग्माग्भा घाग्रतिपदम यप्राप्नुदीक्षोविप्रकल्पनं वंशो भिल्लनुविमतवार्द्धै
नुग्भोद्विजाग्म्यः एकादशमा सपिपासी समाप्यार्के साहस्रकांतं जापं मंत्री प्रजपेन्
रमां प्राप्नुनप्रोक्तरूपी ॥ एवं संपूज्य ॥ द्वादशपां ॥ पद्मविल्वसमित्पायसाज्यैः ॥ पयकृप
पपकृत्रिशतं कृत्वा ॥ ब्राह्मणान् भोजयित्वा कृतपुरश्चरणो इत्थं पर्व के रभिषेके
स्तपनेनपूजां स्वर्णभिप्रवोजपनिबद्धः स [illegible] द मासादिराघ्रः स्यात् ॥ किंचिद्विक
सितपद्ममानीय तत्र कपिलान वनीतं सपूर्य्य वो नारशातं मंत्यमंत्राभिमंत्रितं
कृत्वा पूर्ववत्तु द्विसहस्रकेण यतहोमः ॥ तस्य च हस्ते चत्वारिंशद्दूर्वा वा तु वारक्के तेनैत
त्प्रयोगेन महाश्रीर्भवति ॥ हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम् ॥ चंद्रां हिरण्मयीं
लक्ष्मीं जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीं ॥ यस्यां हिरण्यं विंदे गामश्वं पुरुषान
हम् ॥ अश्वपूर्णां रथमध्यां हस्तिनादप्रमोदिनीं ॥ श्रियं देवीमुपाह्वये श्रीर्मा देवीजु
षतां ॥ कांसोस्मितां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलंतीं तृप्तां तर्पयंतीं पद्मे स्थितां
पद्मवर्णां तामिहोपाह्वये श्रियम् ॥ चंद्रां प्रभासां यशसा ज्वलंतीं श्रियं लोके
देवजुष्टामुदाराम् ॥ तां पद्मनेमिं शरणं प्रपद्ये अलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां वृ

लक्ष्मि ॥ आदित्यवर्णे तपसोऽधिजातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ बिल्वः ॥ तस्य फलानि तपसा
नुदंतु मायांतरायाश्च बाह्या अलक्ष्मीः ॥ उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह ॥ प्रादुर्भू
तोऽस्मि राष्ट्रेऽस्मिन् कीर्तिं च ऋद्धिं ददातु मे ॥ क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्य
हं ॥ अभूतिमसमृद्धिं च सर्वां निर्णुद मे गृहात् ॥ गंधद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करी
षिणीं ॥ ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपाह्वये श्रियं ॥ मनसः काममाकूतिं वाचः स
त्यमशीमहि ॥ पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां यशः ॥ कर्दमेन प्रजा भूता मयि
संभव कर्दम ॥ श्रियं वासय मे कुले मातरं पद्ममालिनीं ॥ आपः सृजंतु स्निग्धा
नि चिक्लीत वस मे गृहे ॥ नि च देवीं मातरं श्रियं वासय मे कुले ॥ आर्द्रां पुष्करिणीं
पुष्टिं पिंगलां पद्ममालिनीं ॥ चंद्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो ममावह ॥ आर्द्रां
यः करिणीं यष्टिं सुवर्णां हेममालिनीं ॥ सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो ममाव
ह ॥ तां म आवह जात ~~हस्तिनादप्रमोदिनीं ॥ श्रियं देवीमुपह्वये श्रीर्मा देवी जुषतां म~~
~~कोऽश्वान्विंदे~~ वेदो लक्ष्मीमनपगामिनीं ॥ यस्यां प्रभूतं हिरण्यं गावो दास्योऽश्वान् विं
देयं पुरुषानहं ॥ यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहं ॥ सूक्तं पंचदशा
र्चं च श्रीकामः सततं जपेत् ॥ पद्मानने पद्मिनि पद्मपत्रे पद्मप्रिये पद्मदला

त्व

यताक्षि ॥ विश्वप्रिये पद्ममनोनुकूले त्वत्पादपद्मं मयि सन्निधत्स्व ॥ पद्मानने पद्मऊरु पद्माक्षि प
द्मसंभवे ॥ तन्मे भजसि पद्माक्षि येन सौख्यं लभाम्यहम् ॥ अश्वदायी गोदायी धनदायी महाधने
धनं मे जुषतां देवि सर्वकामांश्च देहि मे ॥ पुत्रपौत्रं धनं धान्यं हस्त्यश्वादिगवे रथम् ॥ प्रजानां भवसि
माता आयुष्मंतं करोतु मे ॥ धनमग्निर्धनं वायुर्धनं सूर्यो धनं वसुः ॥ धनमिन्द्रो बृहस्पतिर्वरुणं
धनमश्विना ॥ वैनतेय सोमं पिब वृत्रहा ॥ सोमं धनस्य सोमिनो मह्यं ददातु सोमिनः ॥ न क्रोधो न च मा
त्सर्यं न लोभो नाशुभा मतिः ॥ भवंति कृतपुण्यानां श्रीसूक्तजपकारिणां ॥ सरसिजनिलये
सरोजहस्ते धवलतरांशुकगंधमाल्य ॥ शोभे भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्र
सीद मह्यम् ॥ श्री वर्चस्वेति ॥ इति [illegible] ॥ इति श्री शारदातिलके अष्टमः पटलः ॥ ८ ॥ अथ भुव
नेश्वरी ॥ ब्रूतेति अनेनास्या अक्षरादिन्यापि भेदाः सूचिताः तत्र वाक्पुटं त्वं ॥ श्रीपुटं त्वम् ॥
त वाक्श्रीपुटं त्वं श्रीवाक्पुटं त्वं ॥ श्रीकामपुटितं त्वम् ॥ कामपुटितं त्वम् ॥ वाक्कामपुटितं
त्वं कामवाक्पुटितं त्वम् ॥ कामश्रीपुटितं त्वमिति ॥ चत्वारो भेदाः सूचिताः ॥ मंत्रः ॥ नकुलीह ॥
अग्नि र ॥ वामनेत्र ई ॥ तैः ह्रीं ॥ सिद्धिरित्यनेनास्य केवलापि सकलपुरुषार्थसाधनता सू
चिता ॥ शक्तिर्वसिष्ठ पुत्रः ॥ हं बीजं ईं शक्तिः ॥ षडिति ॥ अत्र षडंगमंत्रोच्चारमात्रं कृतं न्यासं न्या
सावसरे वक्ष्यति ॥ संहारेति ॥ अत्र सृष्टिशब्दस्य पूर्वनिपातो कारणात्त ॥ संहारन्यासं कृ

शा॰ ति॰ २४ त्वात् सृष्टिन्यासः कार्य्यः ॥ हस्त्रैर्बां पीतां गगनां श्वेतां रक्तां अमृतां करालिकां क्रमेणांशमहेति

स्वरूपां ॥ सद्यादि सद्यः ऊकारः ॥ तदादयः पंचह्रस्वाः अनेन विलोमप्रकारेणान पुंसकव्य

तिरिक्ता गृह्यन्ते ऋ ॠ ऌ ॡ ए ऐ ओ औ अं सद्यादयो ह्रस्वा यस्मिन्नेव भूतं पद्बीजं ॥ तदाद्या इति संप्र

दायविदः तेन ॥ हों हैं हूं हिं हं उक्तं च सद्योबृंहति नेत्राघोरविधावासंवोध्यसंत्र विन ॥ भूते

ति पृथिव्यादिक्रमेणेत्यर्थः अंगेति ॥ पूर्वोक्तैः सजातिभिरंगमंत्रैः ॥ ब्रह्मेति ॥ पंचन्यास

माह ॥ क्रों ह्रीं हूं इति गणपत्यादीनां बीजानि ॥ हं हिं हुं इति ब्रह्मादीनां ॥ अन्येषां स्वस्वबीजा

नि ॥ निधोरा घक्षरं बीजमिति शेषः ॥ तत्र प्रयोगः ॥ हं गायत्रीसहिताय हं ब्रह्मणे नमः

इत्यादि शक्तिनामादित्वं पूजायां स्फुटीभविष्यति ॥ अग्रेऽपि ॥ निधेति ॥ श्रीपरो ८

के स्वरूपौ सशक्तिकौ ॥ गंडेति ॥ दक्षवामयोः वदन इति ॥ तदेकदेशाश्चिबुकं ल

क्ष्यते ॥ एतान् ॥ ब्रह्मादीन् मूलान्तान् ॥ केचिदेतान् नो न्यसेदिति पठंति ॥ तन्मते एतां भुव

नेशीं कंठादिस्थानेषु न विन्यसेत् नास्तनेति ॥ दक्षवामे स्तनेति ॥ दक्षांसे ॥ यद्यपि वा

मशारीरे सव्यस्यापि दिति कोषः ॥ तथाप्यत्र सव्यशब्देन दक्षिण एव गृह्यते ॥ वामस्य

पूर्वपदप्रयुक्तेः ॥ तथा च शैवागमे ॥ विन्यसेत्सव्यवामयोरिति ॥ वरुणस्थलेषु व्यव

हारः सव्यदक्षिणवामयोरिति कोषांतरे ॥ पार्श्वे दक्षिणवामे देशिकेति सवी २४

जत्वमुक्तम॥मालेतिमातृकान्यासस्थानं॥अंशपार्श्वे वामगते पार्श्वांसे दक्षिणतो॥अप
परकेककुदि॥विधिनेति वीजाख्याः प्रोक्ते ति॥मातृकापटलोक्तध्यानाः॥मूलेनेति क
राभ्यां मलकाद्यपादांगुष्ठम॥इनःसर्पः॥एकपदस्थं॥आपु मध्यानं॥वामाधोहस्ते
वादं दक्षिणोर्ध्वं कुशं॥वामोर्ध्वे पाशं॥दक्षाधोभयं इति संप्रदायविदः॥प्रशब्देन मंत्रार्थ
नुसंधानं॥प्रजपेदिति॥अनेन सकलयोगमोक्षार्थं प्रणवयोगाः सूचितः॥यद्वा तंत्रांत
रोक्तपुरश्चरणं यथा॥एकलिंगे शिवागारे दक्षिणामूर्तिमाश्रितः॥पद्मासनो भस्म
स्नाताश्चकुशविष्टरः॥कृष्णाष्टमीसमारभ्य यावत्कृष्णान्ता चतुर्दशी॥नित्यमिष्ट्वा
शिवं शक्तिं जपेन्मंत्रं सहस्रकम॥दधिक्षौद्र घृताभ्यक्ता व्याघात समिधो हुनेत्
ततः सांगं सहस्रं च ध्यायेत्सर्वेश्वरीमुमामिति॥त्रिस्वेति॥पयोमृदुघृतैः अष्टेति॥
मातृकापटलोक्तैः स्वपूजासाधनप्रोक्षणाभिमंत्रणं ज्ञेयः॥ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पद्मासन तद्रू
पे भवति चन्द्रमंडलवासिनी चन्द्रामृतेन पूर्णपात्रं द्रव्यमिदं पवित्रं पर श्रीं ह्रीं ऐं
स्वाहा॥अमृतेनानेन साधनानि च प्रोक्षयेत॥द्येति॥इयं सौरी शक्तिरिति॥अत्र
अत्रार्घ्यदानं प्रधानं सर्वमंत्रेषु तु मंत्रदेवता सूर्यमंडले संचिंत्य सर्वोपचाराः क
र्तव्या इति ज्ञेयम॥तत्र सूर्यमंडले पूजायंत्रमाह॥पद्मेति॥वृत्तं॥अष्टदलमपि च
अश्वत्थोदुम्बरप्लक्ष न्यग्रोधसमिधास्तिलाः॥सिद्धार्थविल्वसाज्यानि दूर्वान्यष्टौ विदुर्बुधाः॥ ६

शा॰ति॰ २५

न्यर्वां लेयं ॥ त्रिकोणादीनां समत्वप्रकार उच्यते ॥ हित्वा वृत्तं प्राग्गुणांदिति पंगन्योः
पार्श्वयोः ॥ अष्टाः षट् त्वन्यतो व्यव दादशारात्तु ऋ व्यपि ॥ कोणकं त्वा मत्रप्राची
सूत्रं ॥ चतुर्द्धा विभजेत् ॥ एकस्मात्पार्श्वात् सूर्यांशात् त्यजेत् एकेनित्य कुर्यात् सूत्रंपा
तयेत् ॥ पार्श्वयोः सूत्रद्वयं दानान्यस्तं ॥ एवमन्यतोपि क्षेत्रेषु अस्त्र वा दशारमपि
पि स्नेयमः ॥ ध्यानांतरं प्राग्बुधपुलकलान्यानि बीजमुद्राः प्रदर्शयेत् ॥ यदाहुः
एवं कलिपरां ध्यात्वा समुद्राः प्रदर्शयेत् ॥ पाशांकुशाभयाभीष्ट पुलक
२१ लानयो नयति ॥ तत्र पाशमुद्रा यथा ॥ वाममुष्टिस्थतर्जन्यां दक्षमुष्टिस्थतर्ज
नीम् ॥ संयोज्यांगुष्ठकाग्राभ्यां तर्जन्यग्रे स्वके क्षिपेत् ॥ एषा पाशमुद्रा बीजमुद्रा
गतमुद्रा शेषा ॥ ततः इति ॥ नित्यजपमानंतरं ॥ बीजायेति ह्रीं सर्वशक्तिकमलास
सनायनमः इति प्रयोगः ॥ सर्वभुवनेश्वरीमंत्रसाधारणोयं पीठः ॥ तेन बीजेन ॥ मध्या
दिएताः यथाक्रमं समाभ्यर्च्य आद्य इत्यन्वयः ॥ आयुधध्यानं पूर्ववत् पूर्वोक्तेषु ॥ च
तुर्भुज लोकेषु अग्नेयादिषु ॥ तानि ॥ आग्नेयादीनि ॥ कर्णिकांतः स्थानीति शेषम
ङ्गानि केशरेष्वित्यन्यत ॥ वक्ष्यमाणक्रमेण वामार्च्यादि ॥ आद्यो ॥ आयुधध्ये
योर्ध्वा चः ॥ आयुधध्यानम् ॥ दक्षवामयोस्तर्जयोरायोध्रधर स्ययोः परे इति स २५

श्री

विचं। स। वामोर्ध्वे वामाधस्तनं पावतत्। वामेकरे दक्षे धनेशं कुवेरं। दक्षाधस्ताव
माधः। वामदक्षयोर्हस्तयोः कुशपाशौ। कांतावरांगस्पृग्धो वामेन। साध्वी द
क्षिणाधः। पुष्करं करिहस्ताग्रं। उद्दामेत्यादिशक्तिध्यानं। अन्येन वामेन। एताः
वक्ष्यमाणाः। शक्तिध्यानं देवीवत्। चकारात् स्मरिचारिका अपि मातृवत्पद्मा
वाहिः। अष्टदिक्षु पूज्याः करपंकजैः। वामहस्ते रत्नं। परहस्ते चषकं। आदि। तर्प
णादीनामन्येषामप्यंगानां सत्त्वाच्छध्यानपूजा। जपहोमानेवाह। तेनैवाति
स्मकर्त्तव्यता सूचिता। वज्रेति। अनेनैतदुक्तं भवति। आवरोबोऽ२।२।क्तया -प्याख्या ता
नंतरम्। वत्रिंशच्छ्लोकपः। ततश्च तृषष्टीशः। रूपो क्वाइति। नाश्चभूतालिपि
मंत्रेउक्ताः। तत्फलमेवाह। पूज्यतइति। मनुजैरित्यस्योक्तपन्नर्थे अनंग
कुसुमाद्यष्टावरणं। तदतस्यफलं। यत्वोऽ२।२।कृत्वावरणं तस्य फलं उक्तमे
रिति। प्रकटाश्च यजेन्मत्रीत्यत्र मंत्रीतिपदमनुवर्तते। तेन च तन्मंत्रसमाचा
रसेत्वं संचितं। सदारुः योगेशी सिद्धिमन्विच्छन् तस्य कृतानि समाचरेत्। नाया
दनर्च्चयन्नदेवीनेवस्यान्मलिनाकृतिः। नासत्यं प्रवदेत् किंचिन्नोपेयाद्विधवाक्
चितं। धारयेत्सर्वतोरम्यं रत्नालंकारमन्वहं। कन्यारत्नादिने रत्नांयजेद्देवीम

तस्मरन ॥ गर्भश्चोपि चरेन्नैव विविक्तः शयनेऽप्यपेत ॥ न विनिं देहल्लि पंजान्तु ॥ विशेषे
ण तु कन्यका ॥ ब्राह्मणोऽप्युत्तहोमे ते स्वकर्म ॥ कुंकुममभ्रंषोत्तरयोनं जपं ॥ पुनर्जीं
वादृशांगुलं ॥ भक्ष्यपेत ॥ दक्षिणपादांगुष्ठादि वामपादांगुष्ठपर्यंतं ॥ ह्लियान्तु
वैपरीत्यं ॥ भस्मेति गोमयभस्मना चतुरस्रे इति नेयम ॥ पुत्रसंभावनायां पलाशभस्मोत
माया ह्रीं ॥ मन्त्रवन्तः शक्तिबीजम ध्येसाध्यसाधक कर्मयदा कुः ॥ लिखेत्तत्र पंाद्य
नीयात षट्कं तत्साधकं तथा ॥ कुरु द्वयं चतत्त्वार्श्वे इति ॥ संहिता या ॥ तच्च लिरे
कभागे तु साध्यनामाक्षरं लिखेत ॥ तुरीयस्वरभागे तु साधकस्य वशं कुरु साध्यस्याप
रिसंपुटं लिखेत्सर्वसम्भवे ॥ इति ॥ ऊर्ध्वाग्रे त्रिकोणाग्रहे ॥ शक्तिर्मिलित्वसबि मिवे
तं ह्रीं ॥ इति अनेन त्रिकोणावर्तं चर्गद्वयं लिखित्त हरिहर वर्णा रहि भागे त्रि
कोणस्य कोणाग्र भागे तच्च स्पंद एकैकस्य रेफ [illegible] णेन तत्र बीजप्रदक्षिणी
कृत्य तस्याधो नीत्वा तदीकारान्तं वर्धयेत ॥ त्रिकोणकोणानां पार्श्व
योरपि ते हरिहराक्षरे रूपलक्षितम ॥ एतस्यैकभागहरेत्यपरभागे ॥ उकं च
प्रत्येकं कोणपार्श्वे भूतपत्रांश्च हराक्षरे ॥ कोणगता साया ईत्तयायुत म
तेन कोणेषु इकारं लिखेत ॥ तद्रूपं ॥ त्रिकोणं स्यांतरालेषु वामनेत्रं सबिं

ङ्कमं । तैः हरिहरवर्गैः तद्दृष्टौ ॥ लिपिपिङ्गलपिशाचः सम्प्रत्येव । तेलिपावपीकारयोगमाहुः
ह्मादिदेवास्तैः ॥ ॥ पञ्चाणि तं पूजमाह ॥ एकाक्षि बीजं मध्येसाध्यनाम ॥ शरशाः पंचशाः मायया
ह्रीं व्योम ॥ श्रीं ॥ मन्मथ ॥ क्रौं बीजं बिबिन्तः ॥ तद्वत्कं ७ टिनं वह्निमालिन्यं मध्ये शक्तिं नियो
जयेत ॥ ठकारं बिबितं क्रत्वा वह्निः ॥ शक्तिं तृपं चधा ॥ विलिख्येत दाहलव्ध ह्रीं बीजं का
मराजक सिति ॥ वह्नि ॥ बक्रुं तो ॥ बक्रो तो ग्रं ॥ अमात्मा त्व ॥ माहेश्वरो वृत्तं साध्य साध
क कर्म नामानि ॥ बीजत्रयंश क्लिं क्रीं मान मपं ॥ सान्तेति ॥ लान्तसविंदराहितं मम ॥ स
विसर्ग ॥ अनुस्वारललित ष्टन क्रमः ॥ तद्वत्कं ॥ अधोभागे सबिंदूनि वह्निकोणे ठ ष ह्व व ॥ उ
र्ध्वभागे सविंदूनि लिखेत् इति बीजानि संलिखेत ॥ साध्यकाक्षरं सं प्रक्लं अधोभागे तु ता
न्यपि ॥ सं विसर्गानि सध्यास्य कर्मवं तिप्रदक्षिणा ॥ ईशिाखं ॥ कोणानैर्ऋत प्रदेशे
ईकारयुक्तं ॥ तद्वत्पञ्चदशाभ्यां बद्धोण पार्श्वेद्वयं प्रयुज्यते ॥ तेन पूर्व वह्नित्रिवलयं हरिहरायाः ॥
मन्त्रं वषट् संनिधि इति ॥ तत्र प्रकार[illegible]ः ॥ स्वस्वफैणा तं बीजं प्रदक्षिणो क्रत्वान्यस्मा
धोनीत्वा एकान्ताद्वि नबीजस्य ईकाराग्रेण वध्नीयात ॥ अमेत्रोक्तं संहितायां स्थान
त्रयेपि वधस्तुकथ्यते सिद्धिदायकः ॥ तं बीजं त्र परे फाग्रप्रा दक्षिणेन वेष्टयेत ॥

(त्रिनारस)

कु ति
२८

अथ मंत्राक्षितयं वास्यमायाग्रेण त्ववेष्टयेत ॥ अन्योन्यकलनाद्यः शक्तिर्वन्ह्युदह
तः अस्यैन्द्रसं धो वीजलिखेत्तसाक्षः ॥ त्तडक्रम ॥ षंडेघु कोणं तराले षुः शेषाषट्कु
मालिखेदिति ॥ ३ क्रवक्ष्यमाणो षपि ॥ लिपिवर्ण्यपेन वर्णेन प्रतिलोमानुलोमेन वेष्टि
ते ॥ अथ हेषु कोणं मध्ये क्षिप्त्वा लिखेन्नेयं ॥ चिन्तामणिः ॥ क्ष्म्रौं ॥ नारसिंह ॥ क्ष्रौं ॥
दिक्कोणिनारसिंहविदिक्कोणचिन्तामणिरिति ॥ वीजं ॥ क्ष्रौं ॥ क्ष्मा हृति त्रिः ॐ भूः ॥
ॐ भुवः ॥ ॐ स्वः ॥ ॐ महः ॥ ॐ जनः ॥ ॐ तपः ॥ ॐ सत्यं ॥ गृह पूजा षट्कोणेन तु ॥ वृदृशकोण
मित्यर्थः ॥ वसोः अग्नेः ॥ केचित्तु हमपदृहइति पठंति ॥ दोर्ग्यं ॥ दुं ॥ अनंततारा ई ॥ लिपिपु
गे अथाधकोणपार्श्वे ॥ गायत्र्याः अक्षर ॥ द्वन्द्वै रित्यर्थः ॥ रविशक्ति रिति कोणाग्र
वहिः स्थापित वादशशक्तिवीजैः अत्रापिपूर्ववद्दकोणानीति तत्त्व वधन तुष्टुप ॥ जा
तवेदसामृत देवतमृजो वृनदप्रभ ॥ स्वाहापतेविश्वमभृसःसंवृनदहशत्रुहन्ने ॥ इतित्र
ष्टुभा प्रतिलोम नवेष्टयेम ॥ मातृकया अनुलोमया प्रतिलोमयाच ॥ भूपुरं कृत्वा
यवत ॥ नारसिंह चिंतामणि सहितं दिक्कोणे नारसिंह विदिक्कोणे चिंतामणिरिति ॥
अस्य पूर्वपत्नापेक्षयापकर्ष देयं एवं ॥ दौर्ग्यवीजस्य कास्यप ऋषिः गायत्री छंदः २८
दुर्गा देवता अथ षट्पत्रे कमले ॥ दूर्वाश्यामा त्रिनेत्रा अतिप्रभल वाण खड्ग चक्र शंख खे

[illegible]

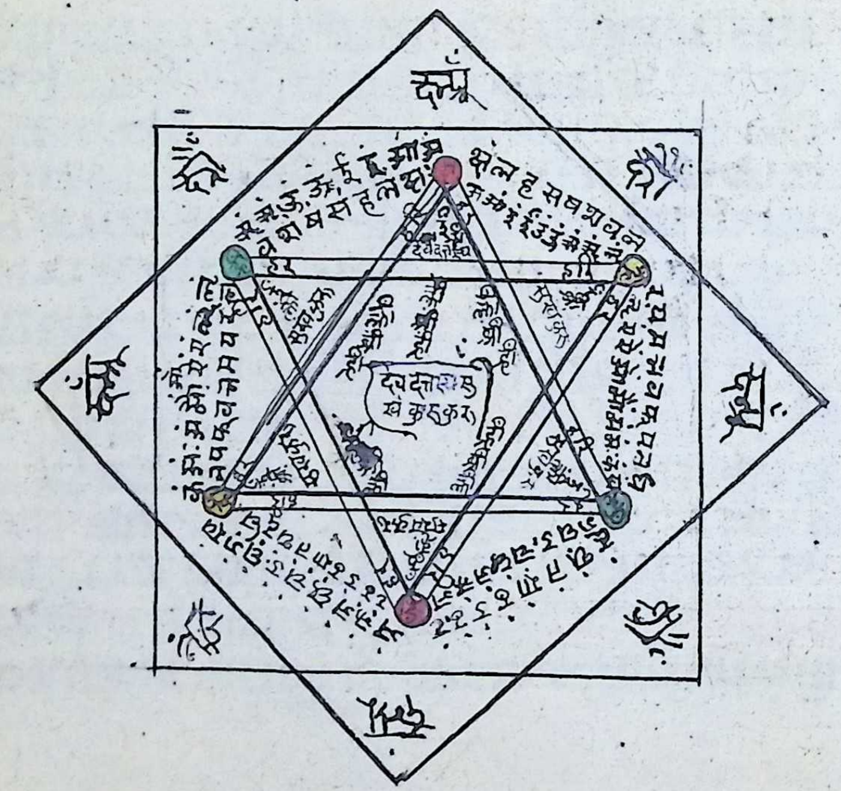

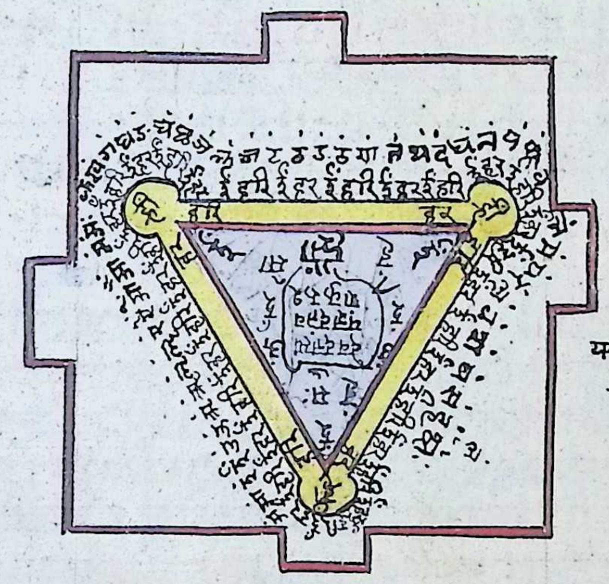

यन्त्र [illegible]
उल्टा हो गया है

ड्कधनुः कपालानि दक्षिणाधः क्रमेण धारयंतीं ध्यायन् लक्षं जपेत् ॥ दशांशं तिलहोमः पूजा
दिकं नवदुर्गावत्तेयम् ॥ ३ ॥ अथ यंत्राणि लिख्यंते क्रमेणैव ॥ रसपत्रयुक्तं षट्कोणं
स्वरैरावृतम् ॥ नपुंसकरहितैः पुत्रदम् ॥ तद्वत्स्वररहितं वश्यकृन्मतम् ॥ अथापरो मं
त्रः ॥ वाग्भवं ऐं ॥ शंभुवनिता ह्रीं ॥ रमा श्रीं ॥ षड्दीर्घेण ऐं ह्रीं ॥ ऐं ह्रां ऐं ह्रूं ऐं ह्रैं ऐं ह्रौं
ऐं ह्रः ॥ घृताक्तान् जुहुयात् शाल्योदनं घृतं पचेत् ॥ सिद्धार्थान् ॥ गौरसर्षपान् ॥ चतुर
ग्लैः राजवत् ॥ अथापरो मंत्रः ॥ ऐं ह्रीं ऐं ॥ अस्य ऋष्यादिकं पूर्ववत् ॥ दीर्घयुक्तेन मा
या बीजेन पूर्ववत् ॥ वाक्पुटत्वाविशेषः ॥ आयुधध्यानं पूर्ववत् ॥ तत्र चतुर्विंश
ति पीठेषु वनेषीपीठे ॥ मध्यादि [illegible] चतुर्दिक्षु पुगरादितः स्वस्वबीजयुक्ताः स्व
स्वशक्त्यादिकानि ॥ साध्यनामानि भैरवीकेति ॥ अनेन ध्यानविशेषेण उक्तः ॥ अन्यन्मा
तृकापटलोक्तमनुसंधेयम् ॥ आयुधध्यानम् ॥ पक्षोर्ध्वदक्षाधः पर्यंतम् ॥ क्षुद्र
दुग्धिंड्मरुतः ॥ आकाराद्याः मातरः ॥ अवशो यथाक्रमम् ॥ अन्यध्यानादिकं पूर्वोक्तम
नुसंधेयम् ॥ हृल्लेखाद्यात्रापि ॥ अत्र ए ऊ अइ इति पारिभाषिकस्वानां ग्रहणम् ॥ प्र
प्रयोगात् ॥ प्रयुक्त सितांग भैरवाकस्यापि ॥ श्रों व्रां लेन मः ॥ अथापरो मंत्रः ॥ अनेनतः
श्रों ॥ माया ॥ ह्रीं ॥ ब्रह्मा ॥ क ॥ अग्नि ॥ र ॥ तार ॥ ॐ ॥ तेन क्रौं आद्यबीजं पाश [illegible]

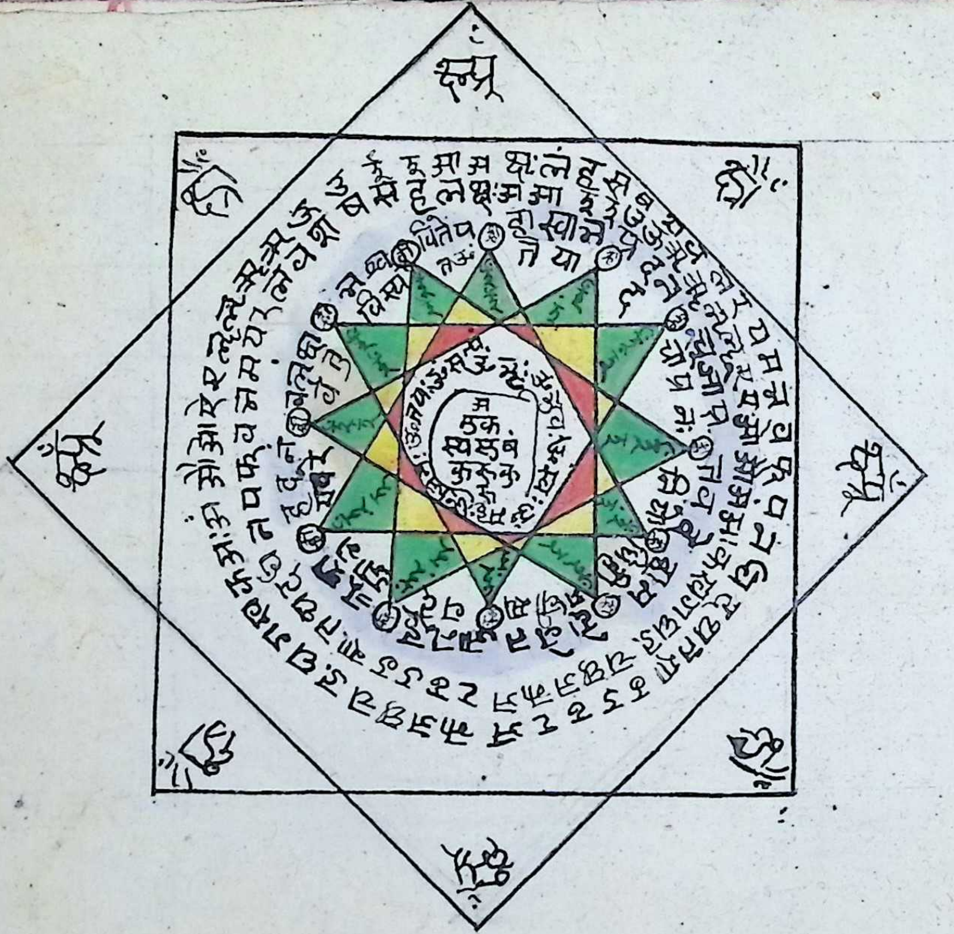

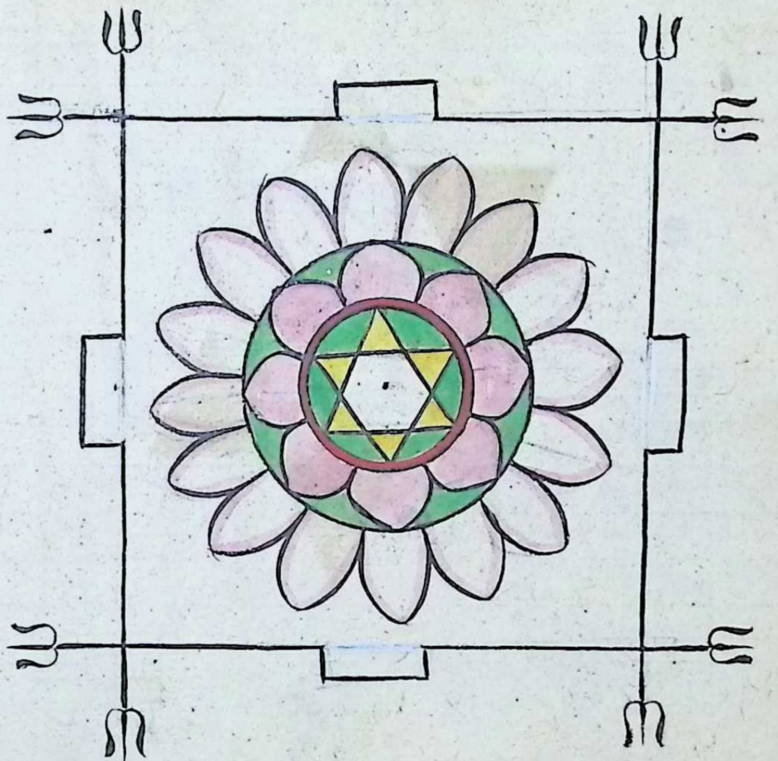

शा ति
२९

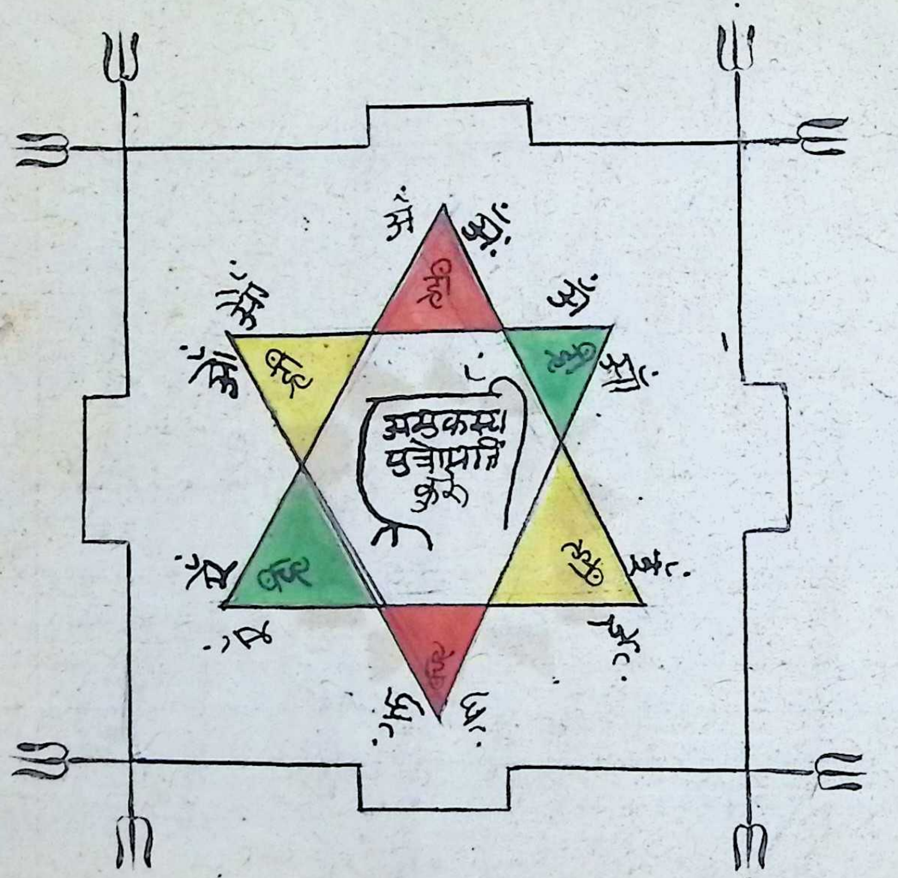

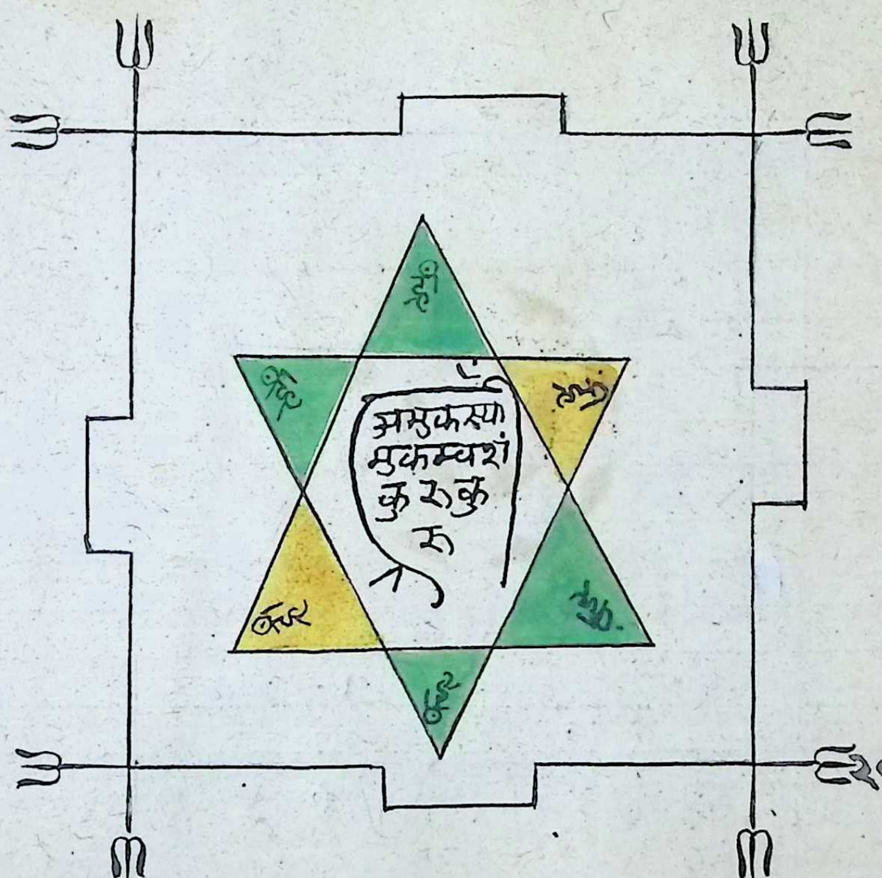

२९

बीजं मितिप्रसिद्धम । ऽअंत्यं ऽअंकुशम । सर्ववश्ये विनियोगः । बीजशक्ती पूर्ववत । मायाबीजेन ष
दीर्घयुक्तेनांगानि । पाशांकुशपुटितेनेति परमगुरवः । ऽआयुधध्यानं पूर्ववत् तत्त्ववित्तमः होमे
स्वाहांततोसृचिता । जपांते । अब्दावधानेनेत्यर्थः । ऽअभ्यस्यो ईश्वरं प्राक्षवदनां । छत्रेखां । भवने
शीपीठे । नवपीठशक्तयो त्रापि पूजनीयाः समन्वित इत्यनेन पीठमंत्रे बीजत्रययोग इत्युक्तं
हृल्लेखाद्याः । एते नवबीजद्वयपुटितबीजाद्याः मातरः । भैरवांकस्याः पूज्यत इति । कर्मप्रत्य
येन देवान्नग्रह उक्तः । राजानमिति । तत्र जपप्रकार उक्तः । ह्रींकाराद्यंतं पोन्मिपेऽपसांकोचवि
नियोजयेत । ऽआलिखेति । अत्राष्टानामर्गलानां साम्यानयनाय प्रकार उच्यते । करणाद्
मध्यात् द्विसूत्रांक द्वये द्वये । चतुरस्रांतरैः सूत्रैः परिधौ धनुर्मिच्छया । वास्तुमण्डलोक्तरी
त्यापकं चतुरस्रं प्रागुत्तरसूत्रोपेतं कृत्वा तत्र कोणसूत्रार्द्धमानेन चतुर्दिक्षु । मध्यात्प्राग्
दक्सूत्रे अंकपेत । द्वयोरन्तरद्वयोरंकयोः सूत्रदानाद्दिग्गतकोणं । पूर्वव्यतिभेदि चतुरस्रां
तरं जायते । ततो लपरिधीनामिच्छया वर्द्धनं कृत्वा ऽअर्गलाकारं कुर्यात्सर्वत्र दिक्कोणगणना
मित्यर्थः । एवमष्टौ दिगर्गला आलिख्य । मध्ये वृत्तिं कृत्वा तत्र प्रकाशादिन्यक्षरं । विलिख्य तद्
परिरेखाद्वये षोडशस्वरान्विलिखेत । स्वरद्वयमध्ये हंसः हंस इति लिखेत । चतुरस्रद्वया
तः संधिषु वृत्तिं कृत्वा तदष्टकोष्ठपूजाप्रकारेण । ऽआग्नेयादिविदिक्कोष्ठेषु हृल्लेखाक

शाक्ताक्षरं यथा ह्रींगौरि रुद्रदयिते योगेश्वरि हुं फट् स्वाहा ६= तदन्तानि यथा कामिनीं जिनि स्वाहा ४

प्रा॰ति॰ ३० व चाणां नं लिख्य मध्ये त्र्यंशभागे नेत्रं दिक्कोष्ठे ष्वलमालिखेत् ॥ तद्क्रम ॥ अष्टकोष्ठेषु विलिखे
त् षडङ्गानि यथाक्रमं ॥ अग्नीशासुरवायव्ये कोणेषु मध्ये विदिशः कवचान्तानि संलिख्य मध्ये
नेत्रं लिखेद्बुधः ॥ चतुर्दिक्ष्वगतकोणेषु चतुरस्त्रं लिखेदित्य्रयमिति ॥ तदुपर्यष्टकोष्ठेषु पाशाद्य
क्षरमन्त्रादालिख्य ॥ पुनश्च वाह्यसंधिषु वृत्तं कृत्वा तद्वृत्तान्तेष्वष्टसु कोष्ठेषु कामिन्याद्य
ष्टरमालिख्य वर्द्धिताष्टपरिधिसंधिषु वृत्तं कृत्वा तद्वृत्तान्तेषु षोडशकोष्ठेषु ॥ अष्टयुगार्णश॥
क्तं षोडशाक्षरं विलिखेदित्यनेन पूर्वेणान्वय इति केचित् ॥ अन्ये तु ॥ चतुरस्ररूपान्तर्बहिः
६ संधिषु वृत्तयमकारयित्वा वर्द्धिताष्टपरिधिसंधिवृत्तावहिर्वृत्तं कारयंति ॥ तत्र कोष्ठेष
ष्ट युगार्णान् विलिखेदित्याहुः ॥ अन्ये तु चतुरस्त्रवृत्तसंधीनामुपरि वृत्तमेकं वर्द्धिताष्टपरि
संधिषु वद्धितौ यद्वृत्तं कारयंति ॥ तत्पक्षत्रयमध्ये संबद्धम ॥ श्रोतस्य क्रमस्य बाधितत्वात् ॥ क
र्णिकावृत्तलग्नाधोमुखत्रिकोणाकाराष्टकाष्ठानामनन्यत्वाच्च ॥ किंच पूर्वपक्षे वृत्तैक
कल्पनमन्यपक्षयोर्वृत्तद्वयकल्पनं च प्रामाणिकं ॥ यावता किंनाननिर्वीहस्तावदेव क
ल्पनामर्हति ॥ नाधिकं तन्मम एकमेव वृत्तं कल्पनीयं ॥ उपरि वृत्तस्य तु पलकर्णिकान्ते
ने सर्वैरेवाङ्गीकारात् ॥ अतो वक्ष्यमाणासांप्रदायिकार्थानुसरणमेव श्रेयः ॥ तत्स्थले
ऽप्यचूर्वेत्यालिख्य कोष्ठेष्वष्टयुगार्णमालिख्य केसरांमायां विलिखेदिति संबन्धः ॥ अ ३०

चांस्वराणां नपुंसकव्यतिरिक्तानां नपुंसकव्यतिरिक्त[illegible]त्वं पूर्वापरषट्कशब्देन प्रा
प्यते ॥ पूर्वषट्कम् ॥ अ आ इ ई उ ऊ ॥ अपरषट्कम् ॥ ए ऐ ओ औ अं अः न पुंक्रान्तपवर्ग
न्योमअसनोस्यिपत्ति येष्व ते व्योमासनास्तानिति बहुव्रीहिः कार्यः स्यादास्यात्वास
नास्यिपतिरिति कोषः ॥ अग्नाजेषु इन्द्र जलाधिपादि पूर्वपश्चिमादि ॥ गुणशः अक्षर
चितुष्क्रमेणपंक्ति द्वयं विलिखेत् ॥ रमानि सर्वाणि सविंदूनि तत्रै लेखनप्रकारः ॥
पूर्वार्ग्गलायां वह्नितरेखासंधिकृतं वृत्तमारभ्योच्चरतः ह्रें ह्रौं ह्रिं इत्यर्ग्गलान्तमालि
ख्य पुनर्दक्षिणतोर्गलाग्रमारभ्य ह्रौं ह्रूं ह्रां इति वृत्तान्तमालिखेत् ॥ एवं प्राग्दक्षिणंय
भवति तद्रूपं संहितायां ॥ श्रूं क्रैं चजलवं न्याखं विंडव्योमान्वितं कुरु ॥ तद्बीजं स्वर
संयुक्तं कक्रक ह्रस्व विवर्जितं ॥ एकं द्वादशधा तत्र चतुर्थी कुरु सुन्दरि ॥ वृत्ताद्वि
सुकोणोल्लिखेद्वृत्तान्तकं प्रिये ॥ आद्यं त्रिकं पूर्वमर्गलायां विदुत्तरतः प्रिये ॥ द्वितीयं पूर्व
मर्ग्गलं विलिखेद्दक्षिणतः सुधीरिति ॥ पश्चिमार्ग्गलायां दक्षिणवृत्तमारभ्य ह्रैं ह्रौं ह्रूं
र्गलान्तमालिख्य ॥ पुनरुत्तरतोर्गलाग्रमारभ्य ॥ ह्रौं ह्रूं ह्रः इति वृत्तान्तमालिखेत् ॥
तद्रूपं ॥ तृतीयं पश्चिमे भागे तथा दक्षिणतो लिखेत् ॥ चतुर्थमर्गलेत्तरतः पश्चि
मे पुत्तरांततः ॥ एवमाग्नेयार्ग्गलानां पुरतः पूर्ववत् ॥ ह्यं सा हिं इत्यालिख्य पश्चि

मात्तः पूर्ववत् ॥ ह्यौं ह्युं ह्यूं इति लिखेत् ॥ तदूर्ध्वम् ॥ अवं हित्वार्कबीजानां तत्र वायुं नियोज
येत् ॥ अग्न्याग्नेय्यां यान्त्रिततयमाद्यं पूर्ववत् ॥ प्रालिखेत् ॥ तथा पश्चिमतो ग्रन्थि
कं संविलिखेत्प्रिये इति ॥ एवं वायुमार्गलायां पश्चिमतः पूर्ववत् ॥ ह्रें ह्रैं ह्रौं इत्यालिख्य
पूर्वतः पूर्ववत् ॥ च्यौं च्यै च्य: इति लिखेत् ॥ तदूर्ध्वम् ॥ मारुतार्ग्गलके तद्वत् ॥ लिखेत्प
श्चिमतस्त्रिकम् ॥ पूर्वतोपि च देवीशीति ॥ एवं यामार्ग्गलायां पूर्वतः पूर्ववत् ॥ क्रें क्रां क्रिं
इत्यालिख्य पश्चिमतः ॥ क्रौं कूं कृं इति लिखेत् ॥ तदूर्ध्वम् ॥ वायुं हित्वार्कबीजानां
वर्तां तत्र निक्षिपेत् ॥ याम्ये त्रिकं पूर्वतस्तद्वितीयं पश्चिमात् ॥ इति ॥ एवमन्त
र्ग्गलायां पश्चिमतः पूर्ववत् ॥ ह्रें ह्रूं ह्रौं इत्यालिख्य पूर्वतः पूर्ववत् ॥ ह्रौं ह्रूं ह्रः इति लिखेत् ॥
तदूर्ध्वम् ॥ अघोत्तरार्ग्गलायां त्रिकं पश्चिमतो लिखेत् ॥ चतुर्थं पूर्वतो देवीति ॥ एवं नै
ऋत्यार्ग्गलायां दक्षिणतः पूर्ववत् ॥ ह्रं ह्रां ह्रिं इत्यालिख्योत्तरतः पूर्ववत् ॥ ह्रीं ह्रुं ह्रूं इति
लिखेत्तदूर्ध्वं नीरं हित्वार्कबीजानामेकं तत्रैव विनिक्षिपेत् ॥ लिखेद्दक्षार्ग्गलायां त्रिक
माद्यं त्रिकं परं ॥ दक्षिणोत्तरतो मंत्रीति एवं शैवार्ग्गलायामुत्तरतः पूर्ववत् ह्रें ह्रैं ह्रों
इत्यालिख्य दक्षिणतः पूर्ववत् ॥ ह्रौं ह्रं ह्रः इति लिखेत् ॥ तदूर्ध्वम् ॥ क्रमाच्छैवार्ग्गले पुनः
आद्यमुत्तरतो देवी पश्चाद्दक्षिणमार्गत इति ॥ पद्मपादाचार्योक्त ॥ चतुरस्त्र मण्डलात्म

कमष्ठकोणं लिखित्वा कोणाष्टगतम॥ रेखाद्वयम् अग्रप्रसारयेत्॥ यथा॥ रेखाद्वयेन ध्येप
रस्परं लग्नं॥ स्रुद्रुंद्रुमाकारं भवति॥ तथा प्रसार्य दुंदुभिमध्ये भयं भागयोः वृत्तद्वयं वि
धाय॥ वहिर्वृत्तस्य दुंदुभ्यग्ररेखाद्वयादारभ्य अग्रे गजसमाग्राणयष्टदलानि विरचय
वृत्तत्रयात॥ वहिरं बीजपाटं तं घटं रचयेदिति॥ पत्रधारीरनिर्माणस्य प्रकारः॥ चतुरस्र
संबंध्याष्टकोष्ठ ष्ठंगानि॥ तदनन्तरं कोष्ठेषु॥ पाशाद्यष्टाक्षरं तदनंतरं कोष्ठेषु कामि
न्या घष्टाक्षरं अर्गलेषु॥ अष्टवेति॥ तदन्तराल कोष्ठद्वंद्वेषु॥ दुंदुभ्याकारे॥ षोडशाक्ष
रं॥ लिखेदिति मंत्रलेखनस्य॥ एवं श्रोतः क्रमो ष्टगगहितो भवति॥ अयं च पक्षः सांप्र
दायिकः॥ तदुक्तं दक्षिणामूर्त्तिसंहितायां ततोऽष्टविवरयुग्मं संपुटीकृत्य योजये
त्॥ अष्टकोणं यथा दृष्टि जायते दृष्टनोहरम्॥ अष्टदिक्षु तदग्राभ्यां रेषे प्राक्र
ष्य मांत्रिकः॥ रेखाभ्यां अर्गलाकारं विदध्याद् बिन्दुरं॥ एकेनैवानुमानेन रचयेद
र्गलाष्टकम्॥ वृत्तं तदग्रे चेंद्रस्य बिम्ब वद्रचयेत्सुधीः॥ पुनरंतः समीकृत्य पूर्ववद्वृ
त्तमुत्तमं॥ विलिख्यासाध्य कदलवसुकोष्ठयुगं क्रमात्॥ यत्रं च यथा भवेद्विकोणा
नां च वसुद्वयम्॥ अर्गलानि च रम्याणि यथा सम्यक् भवन्ति हि॥ ततस्तद्बहिरष्ट
दलपद्मपत्रेषु॥ केशरेमायां॥ चतुर्थस्वरो मायायाश्च वाच्यः॥ तथा च निघंटुमातृका

सा ति॰
२२

यां ई स्त्रिमूर्त्ति वामनेत्रं शोषरः कौटिल्यस्तथा ॥ वाम्रीभ्रू ध्वजिकाव्योमायां विम्भुः
प्रकाशितं इति ॥ आत्मा आत्ममंत्रः हंस इति ॥ तान्पांसहितांड भपपार्श्वेषु तां ॥ अकार
चकार ग घ तगाला नालिखेत ॥ तेनायमर्थः प्रतिकेशरं ऽग्र हंसः ई हं सः आं इति सप्ता
क्षराणि लिखेत ॥ स्वरवृन्दोदरे ॥ तदुक्तं ॥ हंसः पदं वामनेत्र बिंदुं पारिभूषितम ॥ पुन
हंसः पदं चैतत्त पंचार्णमन्त्रमालिखेत ॥ स्वरवृन्दोदरगतं सप्तार्णवाख्यं भवेदिति ॥
आचार्योक्ता ॥ पद्मस्य केशरेषु च ॥ युगस्वरान्वितानि मायामायां मिति ॥ पद्मपाद
चार्यास्तु ॥ हं ई सः आं एवमादयः केशरेषु लेख्या इत्याहुः ॥ दलेषु त्रिपंक्तिक्रमात्
मूलं लिखेत ॥ तत्र पंक्तिद्वयं तिर्यक् विलिख्य तदुपर्येकां पंक्तिं लिखेत ॥ इति संप्र
दायविदः ॥ अन्ये तु ॥ अधोधः पंक्तित्रयं लेखनं वदन्ति त्रिरिति ॥ तत्रैकपाशांकुशा
भ्यां द्वितीया क्रमालिपिभिः तृतीया व्युत्क्रमलिपिभिरित्यर्थः ॥ तदुक्तं ॥ पाशांकुशा
भ्यांतर्बाह्य वृत्ताकारेण वेष्टयेत ॥ अनुलोमप्रकारेण मातृकावेष्टनं प्रिये ॥ तथै
वप्रतिलोमेन मातृकावेष्टनं लिखेदिति ॥ आचार्यपक्षे ॥ पाशांकुशवीजाभ्यां प्र
वेष्टयेत् बाह्यतः स्वरां नलिनस्य ॥ अनुलोमविलोमगतैः प्रवेष्टयेदक्षरैश्च तत्त
वाह्य इति पद्मस्य नतु ऊर्ध्वमुखात्प्रकर्णिकास्थ्येन घटेन पंकजमुखेन अधोमुखे २२

पंकजवंदनेनवीजं ॥ अथापरोमंत्रः ॥ पाश ॥ आं ॥ श्री ॥ श्रीं ॥ शक्ति ॥ ह्रीं कंदर्प्प ॥ क्लीं ॥ का
म ॥ क्लीं ॥ शक्ति ॥ ह्रीं मन्द्रा ॥ श्रीं ॥ अंकुशं ॥ क्रों ॥ आं श्रीं ह्रीं क्लीं क्लीं ह्रीं श्रीं क्रों ॥ अयमपि
स्वतंत्रोमंत्रः ॥ अस्यऋष्यादिकंयथा ॥ ऋष्याद्याश्चजगायबीजशक्तयः ॥ संप्रदीरि
ताः षट्दीर्घभाज्ययांगानि ॥ सर्वेषांगमिष्यते ॥ आनंदरूपिनीदेवीपाशांकुश
धनुःशरान् ॥ बिभ्रतीदोर्भिरक्ताभाकुचार्ताहृदिभावयेत ॥ अष्टलक्षंजपेत्सा
ज्यैर्दशांशंजुहुयात्तिलैः ॥ शक्तिपीठेयजेद्देवींहृल्लेखाद्यभिरंगकैः ॥ मातृभिर्लो
कनाथैश्च ॥ वज्राद्यैःपंचमावृतिः ॥ वश्याकर्षणादौतुविनियोगउदाहृतः ॥ द्विती
यमष्टाक्षरमुद्धृतिकामिनीति ॥ अस्यऋष्यादिकंयथा ॥ ऋषिःसंमोहनःछं
दोनिवृत्स्यात्कामस्यदेवता ॥ सर्वसंमोहिनीचांगविरावद्वपदैर्भवेत ॥ श्यामांगी
वेत्रकौशेयांस्वादयन्तीसुमंबराणां ॥ चन्द्रावतंसात्रिविधगानेर्मोहयंतीजग
त ॥ पूर्ववजप्याहुतंदशांशतःयान्ततः ॥ मधूकजैस्त्रिमध्वक्तैःसर्वमोह
यतेजगत ॥ पूजयामातंगिनीपीठेरत्याद्यास्तुत्रिकोणके ॥ पंचकोणेपंचबाणाः
केशरेष्वंगपूजनं ॥ अनंगकुसुमाद्यैस्तुपत्रेष्वष्टसमावृतिः ॥ लोकपालेश्चवज्रा
द्यैःस्यात्सप्तावृत्तिरियंमतेति ॥ नारायणीयेतु ॥ लाक्षयालिखितंवाममहस्तेष्टदलपंकजे ॥

शा ति
३३

नेत्रत्र पाय वैाष ट के बाद इः स्था पफर ट की जगह न थी इस कारण हैः लिख के छेदा दे दिया गया है

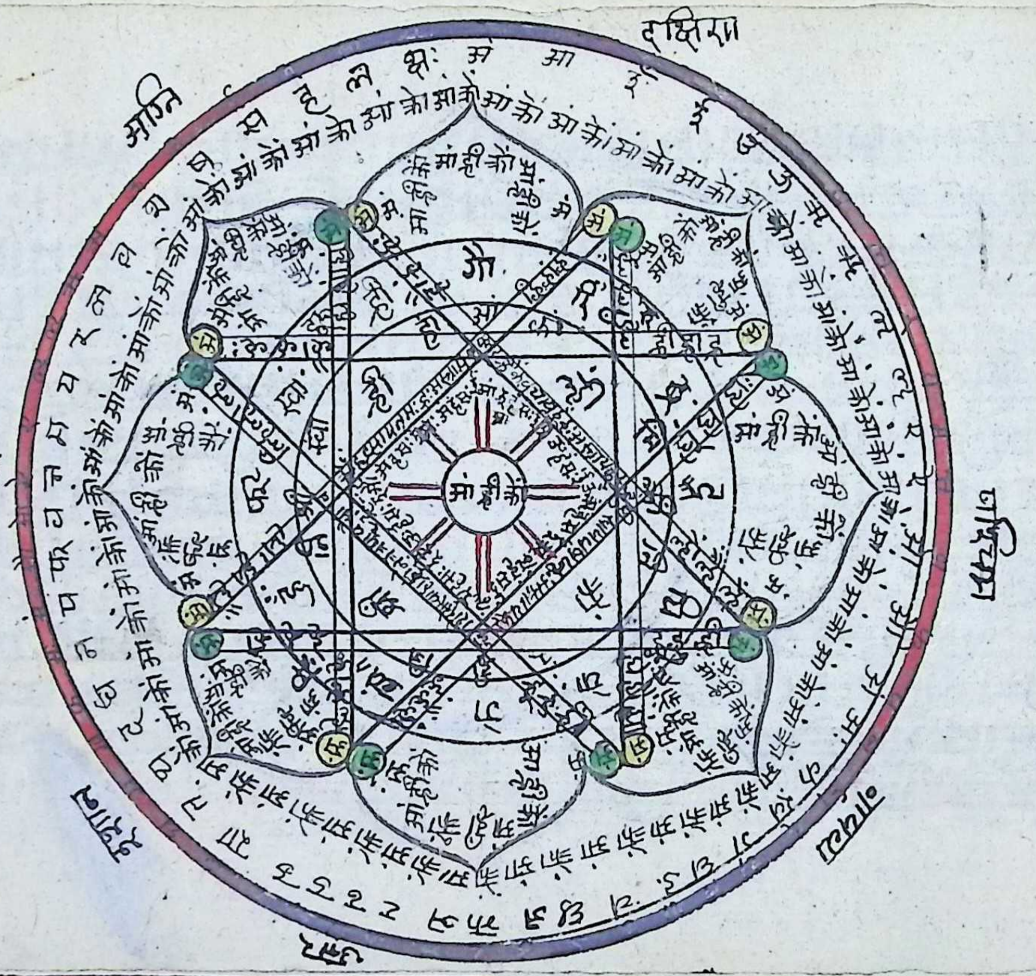

३३

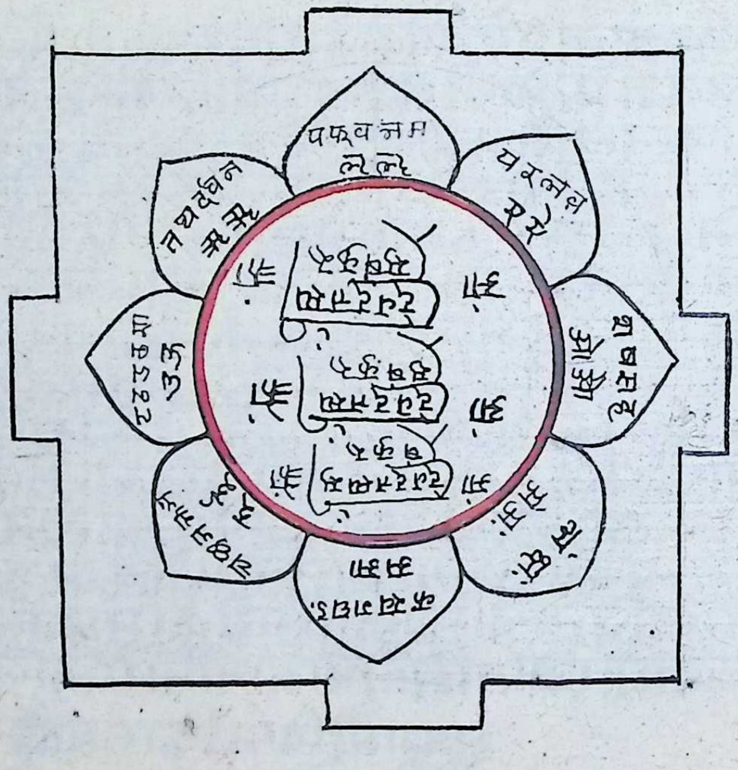

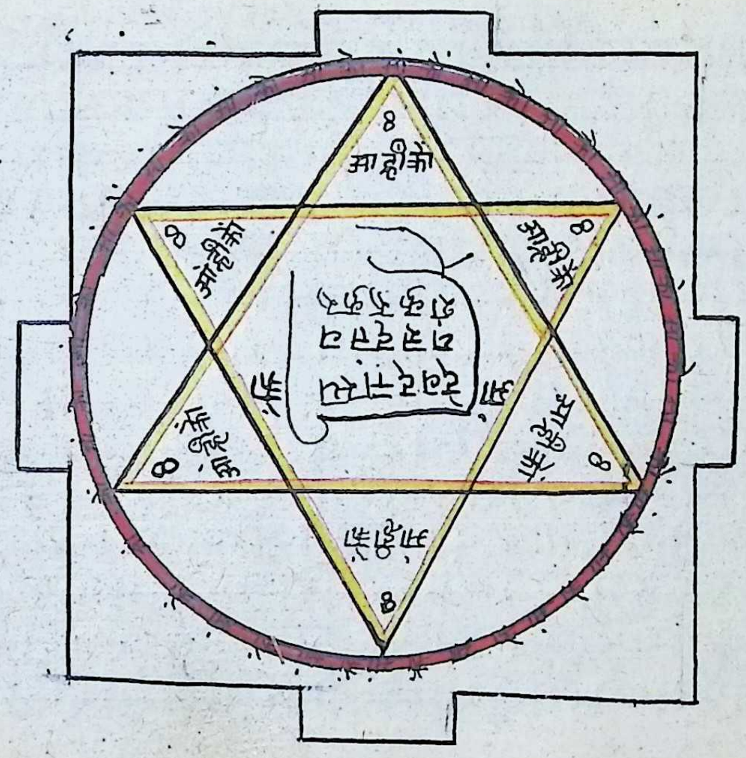

श्या.ति. ३४

वश्यं स्यादर्पितं मंत्रं पूर्वोक्तेः पयापि च ॥ मंत्र्यो लिखित्वा त्वपरे धारयेद्वा यथवश्यकृत ॥ मंत्रं वि
विक्तकुड्या दोह मूसे लिख्य साधकः ॥ यश्च पल्लेवजपेत्सोनी त्वरितां मायाति कांक्षितेत्ति ·
षोडशार्णोमुद्धरेत्ति ॥ ह्रीमित्यादि ॥ गयमपि स्वतंत्रो मंत्रः ॥ अस्य ऋष्यादिकं यथा ·
ऋषिस्त्वजः समुद्दिष्टश्छंदोनुष्टुप् देवता ॥ गौरी चंडकात्यायनी वश्यप्रस्तप्रय
योगिका ॥ षडदीर्घमायया कुर्यात्षडंगानि मनोरमे ॥ हेमाभां [illegible] विभ्रती दार्पिं दर्व्वी
नां जननस्याधेनु ॥ पाशांकुशौ सव्य भूषां तां गौरीं सर्वदा भजे ॥ एकलक्षं जपेन्मंत्रं तद्
शांशं ह तेद्द्वतैः ॥ धर्म्मादिकल्पिते पीठे पीठशक्तीरिमायजेत् ॥ प्रभा प्रज्ञा च वाग्वा
गीश्वरी स्याज्ज्वालिनी परा ॥ वामा ज्येष्ठा च रौद्री च त्र्युसुप्तकिय्वातानव ॥ ह्रस्व
त्रयक्लीवर्ज्जें स्वराच्च भयुग्मस्वितः ॥ भयुःसकारः ॥ गौं गौरी मूर्तयेनेचपीठ
मंत्रस्य कल्पनं ॥ एवं पीठं यजेद्देवीं चंदनाद्यैर्मनोहरैः ॥ सुभगायै च विद्यान्नोहैन्ने
स्या कामममालिनी च ॥ न्यैस्याधीमहि तन्नो च गौरीस्यात्प्रचोदयात् ॥ गायत्र्या त्वनया
सर्वा उपचारान्प्रकल्पयेत ॥ अंगानि पूर्वमभ्यर्च्य सुभगाद्या ततो यजेत ॥ भगुःसा
त्वुःसिद्धित्वेव षष्ठाक्केन्दुस्तदादिकाः ॥ सुभगा ललिता चान्या कामिनी काममालिनी ·
दिक्ष्वत्रां गायुधानि लोकपालैस्तदायुधैः ॥ वामाख्या नामनिशया वामो रौविलिखे ३४

सुभगायै विद्महे काममा[illegible]न्यै धीमहि तन्नो
गौरी प्रचोदयात् ॥ लि १

न्निथि ॥ अथ ह्लादयन बामदेवोत्मात मनाः प्रजपेन्मनुम ॥ सनत्सह स्त्रं लोलाक्षीमान्नये
त्काममोहिताम ॥ नारायणी येन ॥ न व रूपे दक्षिणाविदुः ॥ इति शेषः ॥ एतन्मंत्रेण
संजप्तं गंधपुष्पजलादिकं दत्तं सत्से वितं सर्वजन लावण्यकारकम ॥ चाणक्यस्या
पूणी विद्यात्रिषु लोकेषु दुर्लभेति ॥ यथाविधी स्नानेन पुष्पार्कोदोकृतोपवासा
दिदिनु स्वरूपम ॥ पुष्पार्के स्पष्टमेमागे इत्युक्ते ॥ नीलपद्मेति ॥ अनामारक्तादिनिदि
ष्टरूपम ॥ लिखेदनामारक्ते नसाक्षेन्द्रियमलेस्सहेति ॥ संपूर्णेति हस्तमात्रे ख
तम ॥ गंधादिकं ॥ बलिमिति पयसादिना अक्षैर्गोवुदत्वामूलमंत्रेणार्ग्यमा
कर्षेदिति प्रकारांतरेणावानत ॥ तं नारायणीये ॥ तापयेत्पुनर्लीस्वाग्नौ यथा
सात्विलीयतु इति ॥ तामेमिपूर्वोक्तप्रमाणैः यथावदिति अक्षरोक्तमार्गेण ॥
तकुंभमंत्रकर्णिकाख्यं ॥ बादरांसहस्त्रं ॥ भिन्नो विलिख्येति ॥ गौरिकया ॥ तदुक्तं
गौरिकया लिखेद्यंत्रं ग्रहभिन्तौ वरानने ॥ ग्रहणां चैव सर्वेषां छिपतां चैव नाथ
ताशनं ॥ विलिख्य पूजयेत मंत्रं सर्वेग्रहाः सुमोहिता ॥ भवंति वशगास्तस्य नेपुन
पालिविक्रिया ॥ शात्रवो दुर्जया दुष्टाः सर्वे ते तस्य किंकराः ॥ न तस्य जायते दुष्टो
हिंसका न च बाधकाः ॥ ग्रहपक्षपिशाचाश्च भूतवेतालदष्टिणः इति ॥ वज्रः स्वस्ति

कः॥ वह्निपुरद्वयेपरस्परव्यतिभिन्नषट्कोणे॥ तांमायो॥ मध्यइतिव्याधिकरणेसप्त
म्यौ॥ तदित्ति॥ त्र्यश्रांशु लग्नशास्त्रिशः॥ इति भुवनेश्वरीपटलः॥ अथ त्वरितायाः॥ तार
ॐ माया ह्रीं॥ वर्म हूं॥ ऋद्धि कलान्यासे॥ खेरीयाएका दशलघु स्थाः॥ कूर्म्मी॥ चातदन्त
छ॥ भगवान ए॥ क्षेक्षस्त्रौ॥ स्वरूपं॥ दीर्घ कवचं॥ संवर्तः क्षः॥ भगवान ए माया
ह्रीं॥ फडितिस्वरूपं॥ ॐ ह्रीं हूं खे वक्षःस्त्री हूं क्षें ह्रीं फट्॥ प्रणवो बीजं॥ मायाशक्तिः
हूं बीजमितिपद्मपादाचार्याः॥ गुरुस्याःशाखो स्त्रीति प्रसिद्धिः॥ केचनक्षें इतिव
र्णं कीलकं मन्यन्ते॥ अत्र तुतत्कीलकदोषापहारायमायाद्वयसहितोमंत्र
उदाहृतः॥ दशावर्णेनामेव न्यासः॥ ऊरुयुग्मादिस्थानेषुद्वयेऽपिएकैकाक्षर
न्यासः॥ साधकइत्यनेनव्यापकं मायासहितोच्चारपूर्वक्रमम्॥ षडंगमाह॥ कूर्म्मी
घेरिति॥ कूर्म्मीश्चकारस्तस्याघः खे॥ तन्त्रस्ततिभिः सपूर्भिस्तेनखेचहृत्॥ चक्री
शिरः॥ छेक्षः शिखा॥ क्षः स्त्रीकवचं॥ स्त्रीं हूं नेत्रत्रयं॥ हूं क्षें अस्त्रं॥ तदुक्तंनाराय
णीये॥ दशार्णमंत्रमुद्धृत्य॥ नवमात्तत्तीयादिपदैर्पञ्चार्णासंपूर्वक्रमम्॥ तेनां
गानि द्विवर्णानिकर्त्तव्यान्युपदेशात्तइति॥ केचित्तु॥ कूर्म्मीत्मा घोपेयामिति
व्याचक्षते॥ तन्मतेमायांविवर्ज्यचकारादिपदैस्तैः षडंगानीतिज्ञेयम्॥ त

उक्तं संहितायां चक्षेयुगं हस्ति शिरस्तु छेत्तः ७ ब्रांम शिखां नतः ॥ सद्यों युग्मं च कवचं
स्त्री ह्रमात्म युगं तया ॥ ह्रूं क्षें नेत्रे तु विन्यस्य ॥ क्षं फट् ऽस्त्रं प्रकीर्त्तितं ॥ एतत्पक्ष ह
यम पिपथोपदेशं कर्त्तव्यं ॥ साधकोत्तमः इत्यनेन स्त्रों मिति कुण्डलिनी बीज
स्य षड्दीर्घयुक्त माया बीजस्य च ॥ अंगमंत्रे प्रयोगः पूर्वितः ॥ अथ ध्यानं ॥ अ
नन्त कुलिकौ ॥ वासुकि ॥ शंखपालो ॥ तक्षक महापद्मौ ॥ पद्म कर्कोटकौ वा
मदक्षिणायो रितिग्राह्य ध्यानमिति संप्रदायः ॥ मंत्रस्तु इत्यनेन ॥ ॐ ह्रीं नमोति
स्वाहेति मंत्रस्य दशांश जपः ॥ नमः शिवायेति शिवपंचाक्षरस्य ॥ ॐ ह्रीं नमो
भगवते रुद्राय कं कालकराय हूं फट् स्वाहेत्यस्य च ॥ किंकर मंत्रस्य शता
शजपः ॥ तत्र पीठे भुवनेशी प्रोक्ते ॥ नवशक्त्या नेन ॥ पीठमंत्रस्याऽन्यत्वं स्त
चयति ॥ अत्र पीठ मध्य दलमेव ॥ षोडशादल पूज्य देवतानाम [illegible] त्वात् ॥
तदुक्तं संहितायां ॥ अष्ट पत्रे लिखेत् [illegible] बहिर्विस्य मालिखेत ॥ प्रत्येक
वसु पत्रेषु कवचं वा षट् धा लिखेत ॥ मध्ये तु भुवनेशानी वेष्टयेन्मातृकाबहिः ॥
सर्वरक्षाकरं नृणां चक्रमेतदुदाहृतम् ॥ अत्रावास्य पुनर्देवी ह्युपचारैः प्र
पूजयेदिति ॥ संवर्त्तकोविंदु युतः क्षं कवचं ॥ हूं स कर्जं विषत्र ॥ हां वज्रदेह

स्वरूपी मनुरुद्वयं ॥ मुरु मुरु । क्लिं । विपत्त । सैं डुं हं । वर्मे । हूं । अन्त्याय क्षा । हृदयं नमः । क्षं हं
हं वज्रदेह मुरु मुरु क्लिं गुलु गुलु गर्ज गर्ज हं हं क्षां पंचाननायनमः । इति पीठमंत्रः । आ
वरणमाह ॥ अंगैरिति ॥ क्रमादित्यनेन षडंगकथने । षडंगानि सं पूज्य कोणे दिशा
नयोः प्राणीतां गायत्रीं च पूजयेदिति संप्रदाय विदः अंगैः सह प्राणीतां गायत्रीं पूज
येद्दिशां क्रमात् ॥ एतावदुक्तमानाः ॥ सु भूषिताः इत्यस्य व्याख्यानं लोकेशेति व
र्णीवाहनोपलक्षणं ॥ वाहनेदंशवाहकौ दंडेति ॥ अस्त्रकं च न लोकपालाः पृथक् पू
जां न कारयंति ॥ शंकिं नामेवतद्रूपत्वादिति ॥ अन्यत्रापि दृष्टान पूजयंति । तदु
क्तं ॥ योपि भूतान् दिशांनाथान् तद्वाहावरणे यजेदिति ॥ अन्यत्र ॥ दलाग्रेमा
तरः पूज्या अंकेवांकस्यादित्याहुः ॥ तत्र हि भैरवानबौ पीठमातृसमन्वितानित्यु
क्तेः ॥ भैरवस्य वामपार्श्वयोः एते प्रतिष्ठिंजे ॥ देवतासमानवर्णाश्च ॥ किंकरायपं
ति ॥ किंकराय क्षेत्रक्षत्त्वरितां तत्तास्पि प्रभवऊ फट्स्वाहा ॥ बहिः सन्दहिर्मा
गे ॥ चर्चरं ॥ उद्धृतं ॥ कृटि जपितियावत् ॥ किंकरः भगवत्याः प्रेष्यावृत्त विशेषः ॥
त्वरितामंत्र जपित्वा त्वरितागायत्रीं जपेत् ॥ सा यथा ॥ त्वरितादेवि विद्महे
तोतलविद्यां धीमहि तन्नो देवी प्रचोदयात् ॥ इति वशपं जपेत् ॥ निजक्षुपेत्य

नेन तदुक्तं भवति ॥ वक्ष्यमाणप्रयोगेषु ॥ तत्संख्याचसाहस्रीसहस्रात्तन्मध्ये ष्ठताव
धि ॥ लाघवंगौरवं कार्य्यं विचार्य्य पुरुषश्चेदिति ॥ एतद्धोमदशांशेन पंचाक्षरं किं
कराभ्यांमपि होमः कार्य्यः ॥ सर्वप्रयोगेष्वपि तत्पंचम ॥ यथा योदित्य च कामादित्वं ॥
कृत्येत्यत्रान्तमितादित्वं ॥ क्ष्रह्रिं मित्यत्र शक्त्यादित्वं ॥ दीर्घमाद्वरित्यत्र मत्वेज
पादित्वं ॥ साधक इत्यनेन ॥ त्रिकृत पुरश्चरणाद्यनेकप्र ॥ प्रक्षालितैः ॥ तिला
नानाविशेषणम ॥ श्रीयमित्यत्रश्रीयोगोपि ॥ मे दिनौमितितिमेदिनीस्याले
कालक्ष्यने ॥ वक्रवचनं व्यंग्य ॥ पुत्रैतिकामयेत ॥ सुंदरीति वाक्यशेषः ॥ कीतिरि
त्यज पायोगः ॥ उत्साद्येदितिबापुबीजा [illegible] दित्वं ॥ कुंडलैः ॥ ठयैः ॥ तत्रतनाश
येत्त ॥ निंबैः निंबफलैः ॥ मत्स्यैर्विभीतकैः ॥ विषापहमितितार्क्ष्यबीजयोगः ॥ मेष
जेतित्व सिंहबीजयोगः ॥ मार्दिकेति ॥ एतन्मंत्रजपाकृतस्यपातनाच ॥ मप्रपक्षि
तापयोन निकाकारेत्ता ॥ लो हा ना सम भागा उक्ताः ॥ मंत्रसेति ॥ अनेन प्राणा
वप्रयोगेस्तक्लिकरीबाम्योगे धूमेनानकरीशाक्तियोगे शर्वकरीतिसत्वितमः ॥
पं॰ अ॰ १४ ॥ मध्ये मरोज इति व्यधिकरणोसमुपासौ ॥ साध्योवश्यादिः ॥ नारादीनिति
साधा व्यतिरिक्तान ॥ मध्य इति सप्तम्यर्थेतसिः ॥ तत्र शिवादीशानादिप्रदक्षि ॥

श्रा ति णक्रमेण ह्यादश्याख्यतिमंत्रं लिखेत॥ अग्रे खेल शामनेगहड बीजे साध्यं लिखे
३८ नं महाभिचारश्यामनेन लिं ह्लीजे॥ ख्रिपे श्री बीजे॥ सर्वार्थसाकाविन्त्यादिस्तेयं॥
सा प्रद यिका स्तम्भप्रणव विलिख्यते तदीशानगत पंचसु कोष्टेषु पंच प्रण
वान् लिखेत॥ एवमाग्नेयादि पंचसु कोष्टेषु अपि॥ मन्त्रविच्छेदेन लेखनक्रमः
सूचितः सप यां॥ तत्र ईशानतः पंचकेऽस्य पंचप्रणवस्य पूर्वादिगतपदचतु
ष्के॥ क्रमादिक्षु तंवर्ण चतुष्कं विलिख्यते दक्षिणकोष्ठे श्रग्रां लिख्य तत्पश्चि
मतः शेषं वर्णचतुष्कं मध्यप्रणवांतं लिखेदित्येका वृत्तिः॥ ततो द्वितीया
तारस्य पूर्वपदत्रये फं खे चेति विलिख्य पूर्वलिखितान्वाचनेन द्वितीया एवं तृतीय
तारस्य पूर्वपदद्वये फं खे विलिख्य पूर्वलिखितान्यजीवनेन तृतीया॥ एवं चतुर्थता
रपूर्वपदे ऊं मा लिख्य पूर्वलिखितामन्यासात् चतुर्थी॥ पुनः पंचमप्रणवस्था
रस्य पूर्व लिखित वाचनेन नेव पंचम्या वृत्तिः॥ एतदेव प्रणव पंचकमात्रस्य पूर्वव
दावृत्तिः पंचकम॥ एवमेकस्मिन् दशावृत्तयः॥ एवमाग्नेयादिकोणत्रयेपि॥ विज
य इति॥ अनेन मायायां दुर्गा बीजे साध्यं लेखनमिति सूचितम॥ कुहरेषु दलक
र्णिकायां॥ मंत्राणां॥ माया द्वयतार वर्म्मा रहितानां तेषामन्यत्र विनियोगात॥ ३८

अज्ञाननमिति घटमुखमेवतत्त्वेन यंत्रे उपचरितम्॥ कीर्त्तिदमिति॥ अजयापाश
ध्वनामेति तेयंम॥ यंत्रांतरमाह॥ कोष्ठानामिति॥ पूर्वापरायतदक्षिणोत्तराय
तदशरेखाभिः शतमेकविंशतिश्चतकोष्ठानिजायंते॥ धुवंतारं॥ ॐ साध्य
नामयुक्तंमायाबीजरहितं॥ त्वरितामंत्रे लिखेत॥ साध्यनामापिलिखेत॥ दि
ग्गतासु॥ मध्यकोष्ठात्पूर्वापादक्षिणोत्तरा चतुःकोष्ठात्मकचतुःपंक्तिषु॥ लि
पिवर्णाः अक्षरशः॥ पूसः स्वरूपं॥ शिवषडंतं॥ शिवेति॥ ईशानादिनैऋतादि
च॥ लक्ष्मीममुं॥ वक्ष्यमानं श्रीसेत्यादिकं॥ शस्त्रेति॥ पूर्वस्यानेवषडित्यपर्यः॥
तदुक्तं॥ त्वरितावषडंतास्यात्फट्कारपरिवर्जितेति॥ अत्र वेष्टनेऽग्रे च
मायासहितोमंत्रः॥ त्वरितयेति॥ एकैकावृत्त्या॥ ओं तैः वकारैः प्रवीतं॥ प्रक
र्षलोतिमालाकारेतात्पर्यः॥ आदिशब्देन रजनाःतोभ्ये॥ कव्यादिनैऋत्यादि॥
रमामनंते॥ श्रीसेत्यादित्यादि कं॥ पाथावदिति॥ अनेन वषडंतया चत्वारि
क्ष्वपि॥ अत्रमध्यगतचतुष्कोष्ठेषु ठकारमध्यसाध्यसाधककर्मनामलि
खेत्॥ वृद्धं यथावदिति॥ अनेन हस्तमात्रे प्रमाणे क्षिप्तं पूजितमित्युक्तम्॥ अथ
त्रिकंठकीविद्या॥ कवचं॥ हूं॥ भगवाय्यन्॥ खे॥ चे॥ णोमेरुः॥ क्षः॥ आद्यबीजम्॥ अ

श्रा ति. त्यंशक्तिः ॥ उदरतः ॥ चतुःपार्श्वे ॥ दीपाधिति ॥ ऊर्द्ध्वयोर्द्दक्षिणोन्मयोरापेतत्पूर्व्वस्तनयो
३८ रंत्ये चेति त्रिशूलेति ॥ स्यात् ॥ कनिष्ठांगुष्ठसंयोगात् ॥ शेषाणां तु प्रसारणादिति ॥ एतन्म
न्त्रस्यांत्यमक्षरे द्वयं ॥ छे उक्तं मन्त्रो विषहात्रिकण्ठकी ज्ञेया ॥ तदुक्तं ॥ तस्यास्त्रिपं
चमपुटो विषहा च षष्ठ इति क्रमव्यादि सर्व्वपूर्व्वेण समानत्रितयस्य ॥ हूं लेखः
इति त्रिकंटकी ॥ स्वेच्छाःछु ॥ इति विषहात्रिकंटकी ॥ क्षेत्रस्त्री क्षरति वृक्षपात्रिकंटकी
नित्यामंत्रमाहानारइति ॥ अनंतरवक्ष्यमाणानि त्यामंत्रे ॥ ॐ ह्रीं ऐं नित्याक्लिन्ने
मदद्रवे ऐं ह्रीं स्वाहा ॥ नित्यामंत्रो कंछंद क्रमव्यादिकं ज्ञेयं ॥ प्रणवो वीजं स्वाहा
शक्तिः ॥ श्रियेश्रीवीजादित्वं रोगशमनादौ दुर्गावीजादित्वम ॥ दुःखदौर्भाग्य
शमने ॥ कामवीजादित्वं ॥ जराम्रत्युशमने ॥ मं तु जपादित्वं मदद्रवे इत्यतः
पूर्व्वं साध्यनामप्रयोगोपि ॥ एवं वक्ष्यमाणमंत्रपारपि ज्ञेयं ॥ वाचेक्लिन्ने तु
मेयत्र संवध्यते ॥ अथेत्यनेन वाग्भवेन पुनरंगानि कुर्य्यादित्यर्थः ॥ दीपाम
ति सुराद्धि मध्यस्थांत्रिकोणा दीपं स्मृत्वा तत्र स्थित दीपसमानि कामं डपत्नामि
हासने पद्मे देवीं चिंतयेदित्युत्त्वपः ॥ व्याधिकरणसप्तम्यः ॥ उभयत्रा त्रिकोणा
नित्यधोमुखम ॥ सुराब्धीत्यने नैतदुक्तम ॥ पद्मिर्व्वाःनंतरांसुराब्धिं ॥ त्रिको ३८

दीर्घकामप्युक्तेनेतिपरमगुरवः॥ निजेच्छ विनियोगः॥ अथ ग्रध्यानं पूर्ववत॥ पूर्ण
सुरापूर्णामृ॥ शक्तिपीठोक्तानवशक्तयः पूज्याः॥ यथापूर्वमिति तत्पूर्वोक्तरीत्या॥
वज्रंप्रस्तारिणीमंत्रमाह॥ वागिति ऐं क्लीं नित्यक्लिन्ने मदद्रवे स्वाहेति॥ अस्ये वाग्भ
वरहितमेकादशाक्षरमाहुः॥ यंत्र तीयः तद्रूकं नारायणीये॥ नतोसाक्षित्ववौ
क्लिन्ने कालीविश्वद्रवे स्थिरः॥ मायादिरिति॥ अत्रावाग्भवाद्य॥ निद्रयोरंतरास्त्वक्लि
न्ने मदाख्यस्य वैस्थिरः॥ मायादिक इति॥ मंत्रद्वयमपिसांप्रदायिकमेव॥ वक्ष्ये
माणो विधिस्तयोः समान एव॥ प्रथममंत्रे वाग्वीजं स्वाहा शक्तिः॥ द्वितीये
वाग्वीजं मायाशक्तिः॥ तत्तोये मायावीजं स्वाहा शक्तिः॥ अस्येव वज्रप्रस्तारि
णीमंत्रमेवमुद्धरंति॥ ह्रीं क्लीं ने ऐं क्रौं नित्यमदद्रवे ह्रीं इति द्वितीयः॥ तद्धक्ले
क्लिन्नेवाग्भवयोर्नित्यशब्दकालस्य द्रवे॥ वज्रेश्वरीशक्तिरुद्धेषा॥ षड्दी
र्घयुक्तेन मायावीजयुक्तेन वाग्भवेनेतिपरमगुरवः॥ द्वितीयेन॥ वाग्भवा वा
केन वाग्भवं वा॥ तथा पुनर्वाग्भवं मंत्राक्षरैर्विदध्याद्गाविमिजातिसंपुटेः॥ मं
त्रविदिति॥ अथास्मिन् पक्षे एकेन वाग्भवेनस्थिर इति शेषः॥ एवं षडंगानि॥ अनं
तरं कालरात्र्यंगानिसंचितानि॥ आ स्त्रादिनिहत॥ क्लिन्ने स्थिराः॥ क्रे चि ॥ ३९

ण द्वीपमध्ये || सा शिवकामसदृशेपमा || रत्नसिंहासनमध्ये || पीठन्यासे न्यसेदिति || शेषं समा
नं || इदमग्निसमं चेपि || ध्यानेषु कुर्याः || ध्यानं पूर्ववत् || अत्र पीठशक्तय
श्चतस्रः || तत्र मुद्राविनीमित्यादीनि || वामा ज्येष्ठा रौद्री णां विशेषणानि || अत्र
शक्ति पञ्चतत्त्वः || तत्र मुद्राविनीमित्यादीन्यर्धचन्द्रादिकोणेषु विन्यस्य || तत्र मध्ये न्य
सेदित्यर्थः || तद्रूपं || कोणे ब्राह्म्यादि मध्ये चत[illegible]त्र [illegible] स्त्रीलिङ्गसैदिमाः || [illegible]
ति || वं हृल्लेखा मतमयुत्वा [illegible] हृल्लेखेत्यर्थः || वामा वित्तयपाठः || मध्य इति पाठः मा
याचामिति || भुवनेशी बीजम् [illegible] सर्वथा ह्रीं त्यादिना पीठपूजा इत्युक्तम् ||
[illegible] || [illegible] || [illegible] || [illegible] नङ्गादीनां पञ्चानामप्युक्तोपरिपरितः पूजा ||
मन्मथ कामबीजं || योमहः || विसर्गो मुक्तः आयुधानि दक्षाधस्ता [illegible] धःप
र्यन्तम || [illegible] पराङ्गति || [illegible] नागः || तेषां अनङ्गादीनां बीजं क्लीं हः [illegible]
[illegible] || [illegible] || [illegible] || ए ए || ए नैव [illegible] ना पञ्चशास्त्र [illegible]
[illegible]ः || जं जां || इत्यादि || [illegible] || लोके [illegible] न्युक्ता न्यापि [illegible]
नि || [illegible] मन्त्रान्तरमाह || वाग्भवमित्यादि || मध्ये || सकार हकारौ ||
ऐं क्लीं [illegible] ह्स्वाहा || क्लीं बीजं || स्वाहा शक्तिः || वाचा वाग्भवेन ||

निशिखा॥ नित्येववर्म्मे॥ मदनेनेत्रं॥ अनेनैतदुक्तं॥ पश्चिमं नंतरं रक्तसमुद्र
रूपोतुपीठन्यासेन्यसेदिति॥ शेषं समानं॥ अथ ध्यानं॥ दक्षोर्द्धतः वामो
र्द्धपर्य्यंतं॥ केचनह्रिलीपमंत्रेबीजपुरख्यानेदाडिममाहुः॥ इक्षुबाणाः॥ मद
नधनुः इक्षुचापं॥ मत्तं मासाधिक्यात्॥ नतीये अंगानि ध्यानंच॥ वर्णोद्धृ
त्यथ यागविधिः अनंतरः॥ पूर्वोक्तरूपाममयपाशांकुशकपालिनीमिति॥
अथ हिरण्यादेनरक्तगंधः॥ स्वयमध्येताहेणावेषएव॥ अथावरणपूजामाह॥
कमारेणुश्चान्यगानिसामान्यतः उक्तानितानिस्पृः॥ त्रिकोणोपरिकर्णिका
यामिति शेषः॥ तदुक्तं॥ रक्तसिंधुवरस्योनमासपत्राञ्चयोनिगोत्ति॥ तंत्रां
तरेपि॥ त्रिकोणमध्येतोत्पल्वादशदलेपीठमध्यता॥ अथांगानि पूजयेदादौ त्रि
कोणस्यासु पूजयेत्॥ इच्छाज्ञानक्रियसंज्ञाः मध्येतोत्पलत्वेयेत्ततः॥ डाकिना
द्या द्वादशसु इष्टेषु चापाः समस्तंयेदिति॥ अथो द्वादशः पुस्तकेषु विंडप
स्यैवात्मकतालेपक[illegible]दोषवक्तात॥ उक्तंच नारायणीये॥ सर्वे लाद्राव
नीवेगवतीकाममश्वतां स्मृताः इति॥ अथावर्णोस्य सप्तयाद्वादशेति॥ अत्र
एवशाक्तयइति॥ अन्यथा ध्यानमात्रमेव वदेत॥ तेनमशक्तीनामिदं ध्यानं॥

श्या. ति.
४०

स्मरत्तप्रसिद्धध्यानइतिभावः ॥ द्वादशदलाद्बहिः पुरोभागादिप्रादक्षिण्येन चतु
रस्रांतः अष्टदिक्षु तत्सूजनम ॥ तद्दलोपलक्षणं ॥ पुनरिति ॥ तृतीयेन ॥ आ
वरणे पूजा गंगैः एकावृत्तिः ॥ पूर्वमंत्रोक्ताष्टशक्तिभिर्द्वितीया ॥ लोकपालैस्तृ
तीया ॥ तद्दलेष्वनुर्यी ॥ दीक्षितः प्रजपेत्सहस्रं मनुमेनं ऊनेनुतः ॥ मधुपुष्पैस्ता
ब्रह्मैः प्रभूतहविष्मयवंति ॥ अथ यंत्रे पुटमध्ये तिप्यादि ॥ ओं ह्रीं क्लीं ॥ संमोहन
इत्युपलक्षणं मध्यपार्श्वं कि समोहनाक्रषयः इति त्रयम ॥ आद्यं बीजं द्विती
यशक्तिः ॥ पाशि जानीति ॥ पाशि जानीति व्याधिकरणे सप्तम्यः पंच ॥ बहुकोणं
पाद्ये चतुःपत्रपद्मे ॥ सौम्य इति ॥ आम तव टितेज पदिति नड्कं ॥ यजेदेवां
चतुःपत्रेषट्कोणेस्थां बुजेस्थितामिति ॥ आयुधध्यानेस्वासाध्यवत्सा
इत्याधःपद्मकलं ॥ चापमिक्षुचापं ॥ सप्तदकोणगंधादि स्थापनपात्रं ॥ दूती
भिश्चतसृभिः ॥ यत्नासख्या आदिस्त्याप्रभावतीभिः सौम्यादि च तु
ईलस्याद्विभुजाः पूज्याः ॥ दक्षहस्ते वामहस्ते चामरादि ॥ वामहस्ते भयम ॥
तदलं ॥ नित्यपुष्पके प्रोक्ता वरः सा धयतेः सदा ॥ अभयं चेति अस्त्र च ॥
दूतीः कृतांजलीः सौम्यादियवनीति सूर्यामादिस्त्याप्रभावतीभिरिति कृ ४०

तां जलितव्यमाकुः ॥ विधानं विदित्वनेन तंत्रांतरोक्तं यंत्रे बीज लिखनं स्मृतिं ॥ त
दुक्तं संहितायां ॥ स्वक्षेत्रोणं पूर्वमालिख्य मध्ये विषंा लिखेत्सुधीः ॥ त्रासयां तां तु
षट्कोणेष्वक्रमतो लिखेत् ॥ बाह्ये वसुदलं कुर्यात् दीर्घस्वरविभूषितम ॥ चतुरस्रं
चतुर्द्वारं भूषितम ॥ चतुरस्रं च तद्बाह्ये भूषितं मातृकं लिखेत् ॥ टंकः पञ्चमः
ग्रामपूर्वध्यानं स्वस्वप्रकरणोक्तमं [illegible] नं स्वयं यम ॥ पूर्वं विदितिस्स [illegible] शक्तिक
ध्यान ॥ उभय ॥ षट्कोणपार्श्वयोः एतद्दंतमावर्तं ॥ बाहिः षट्कोण बहिर
ष्टदलकेशरेषु ॥ कविता मित्यत्र वाग्भवादित्वं लक्ष्मीमिति ॥ श्री बीजादि
त्वं ॥ सौभाग्यमिति कामादित्वं ॥ यद्बीजादिको मंत्रस्तदादिमंगात्मिकुर्या
त् ॥ मायाम ध्यात्वमायान्तत्वेनु त्रिपुरामंत्रान्नाभावः ॥ एवं मन्त्रमुपशक्त्यादि
धेयसंस्कृतत्वम ॥ गम्भा [illegible] मंत्रमाह ॥ पाशेति ॥ ॐ ग्रों ह्रीं क्लीं [illegible] हिरण्य
श्वीं [illegible] ॥ भं [illegible] ॥ ए ॥ गगनं ॥ दक्षिणो नेत्र ॥ इ ॥ नत्सहितं ॥ साम्प्रदायिकाः
[illegible] वाग्वादित्वं च वदंति ॥ [illegible] ॥ [illegible] प्रणावो
बीजं स्वाहा [illegible] ॥ [illegible] लोकपालांश्च तदस्त्राणि
लोचन [illegible] ॥ पंचत्रिंशिकाणां षट्कोणेषु [illegible] कम ॥ नमः

श्या. ति. क्रिः मूर्द्धालिकाख्यकर्णगोक्षिनासास्यास्पृगलेषु च ॥ हृन्नाभिध्वजमूलांघ्रि
४२ पृष्ठक्षराणि प्रविन्यसेदिति ॥ यथोक्तषडंगन्यासेपि च दीर्घमायायोगार्णकैः ॥
सांप्रदायिकाः ॥ अन्ये तु पाशादिवर्जितां दशाक्षरीमाहुः ॥ मूर्द्धालिकाक्षिनासा
स्यवक्त्रकंठेषु च क्रमात् ॥ हृन्नाभिध्वजमूलांघ्रिष्वक्षराणि प्रविन्यसेदिति ॥ सह
दीर्घमायया प्राक् षडंगं ध्यानं ॥ अनन्तमामहतगोह्वस्थामहृतपाम्बरभूषणां ॥ च
तुर्भुजां त्रिनेत्रां च प्रसन्नवदनां शिवां ॥ खड्गं चर्म च पाशं च दधानां दक्षवा
मयोः ॥ अथ यस्या हेमवेत्रं स्यात्याशास्तस्यार्द्धतः स्थितः ॥ कंठवत्ता थ पाशेन
मार्गं वेत्रस्य साक्षात् मं ॥ वद्धांजलिकां व्याप्ति स्लपं तं पातितं पदे ॥ ग्रावर्य
र्यन्ती ध्यायेत्तामिति ॥ हविष्यासी प्रयत्नात् लक्षं होमं दशांशतः ॥ विदध्या
त्पलाशैर्बीजपाद्यैश्च वा प्रियैः ॥ कुसुंभकसुमैर्बीजपूरैरन्यैर्वीरवृक्ष
भकैरिति ॥ पूजा तु ॥ पंचपत्राष्टपत्रं लवकोणाब्ज दलावृत्तकं ॥ चतुरस्र
द्वयावारद्वयमस्क मितिप्रियः ॥ वक्रां विधायैतां देवीमावाह्यात्र प्रपूजयेत् ॥
आंगै वीतिः श्वशाखा चैराकर्षण्येपनिकैः परम ॥ योगादिभिश्च बुध्येलोक
र्षापनिकैः परम ॥ प्राणात्मपक्तिचैतन्यमानाहंकारभावकान् ॥ शरीरं ४२

अष्टपत्रेष्वाकर्षणीपदपश्चिमान॥ब्राह्म्याद्यालोकपालांश्चतदस्त्राणिचतु
र्दिक्षिति॥यंत्रंत्रिकोणंवज्राढ्यंवृत्तंकृत्वासवृत्तकम॥तन्मध्येविलिखेत्सर्वं
विंदुबीजंचततःपरम॥यद्वात्र्यंत्रिकोणेषुषडंगेषुषडक्षरान॥तद्बाह्येवृत्त
वीथ्यांतुमातृकांवेष्टयेक्रमात॥एवंमध्येप्रविन्यासोदशपत्रेषुकल्पये
त॥जपपूजनसंपातैर्वश्याकृष्टिवशंक्रियः॥मूलंकीर्तिसौभाग्यनिधिका
लोक्यत्रर्केयदिदिने॥कामेनग्रामानयतोदक्षिणतोनकेन्यपार्श्विधारयेत॥७६॥
अथवक्तुंकराग्रेन्यकनककमपींवेत्रयष्टींदधानांदक्षेन्येनानयन्तींत्रिवि
कारावाडृशा॥अन्येषुप्रादक्षिण्येनईशानान्तंलिखेत॥अन्नपूर्णामंत्रमाह॥
मायेति॥ह्रींनमोभगवतिमाहेश्वरिअन्नपूर्णेस्वाहा॥अस्यानन्ववन्नपूर्णा
ऋषिश्छंदोदेवतानि॥ह्रींबीजंस्वाहाशक्तिः॥केवनास्यप्रणवादित्वमा
ऽः॥मायेतिषट्दीर्घषडंगानि॥यथाविधिपुरश्चरणोक्तमार्जनं॥षोडश
सहस्र॥एतत्स्यसाधकस्य॥पद्मावतीमंत्रमाह॥मायेति॥ह्रींपद्मावति॥
स्वाहा॥अस्याऋषिर्गायत्रीछंदःह्रींबीजंस्वाहाशक्तिः॥अत्रापिमायया
पूर्ववत॥त्रैलोक्यमोहिनीमित्यपिविनियोगः॥पक्षलक्षं॥सक्षद्वयं॥अथ

शा.ति. ६न्यासमाह ॥ तारेति ॥ ॐ समस्तादिति ॥ ॐ गं ग्राः इत्येकं नेत्रयोर्न्यसेत् ॥ ठान्तो ॥ ठं ॥ बी
४२ जं श्रीं ॥ स्वाहान्तो प्रत्येकं ॥ लक्ष्मीगजेन्द्रं ध्या ॥ तत्तत्प्रकारेणोक्तं ध्यानमनु
संधेयं ॥ तत्र तर्जन्यनामिका कनिष्ठिकाः ॥ समाकुंच्य ॥ वृत्ता ध्यां मैश्रमस
ध्यमाभ्यां गजकुंभाकाराभ्यां मुद्रा न्यासः इति उपदेशः सांप्रदायिकानां ॥ गजें
द्रध्यानं यथा ॥ ताराकेंद्रेंद्र ध्रुव लोगलक्षं ड मदोत्कटौ ॥ लसत्पुष्करश्लोभा
लौस्फुरद् दंगौ गजो भजे ॥ अनेनानेन ध्यात्वा ध्येयमस्य ॥ तत्र प्रयोगः ॥ ॐ सर
स्वत्यै नमः ह्रीं मायायै नमः ॥ ॐ अं सूर्यमण्डलाय नमः ॥ ॐ उं वह्निमण्डलाय न
मः ॥ ॐ सोममण्डलाय नमः ॥ श्रीं श्रियै ॥ स्वाहा इति नेत्र ॥ ह्रां इति नेत्र ॥ अस्य श्रीमहालक्ष्मी
मंत्रस्य लक्ष्मीनारायण ऋषिः ॥ ६ हती छंदः ॥ श्रीमहालक्ष्मी देवता ॥ ह्रीं ॥ बीजं ॥
श्रीं ॥ शक्तिः ॥ सर्वेष्टार्थे विनियोगः ॥ ॐ श्रीं हृत् ॥ श्रीं कारशिरः धनक
रिशिखा ॥ धान्यकरिकवचं ॥ ऋद्धिकरि नेत्र ॥ पुष्टिकरी अस्त्रमिति ॥ इति
सारदातिलके दशमः पटलः ॥ १० ॥ अथ खास्मिन् पटले नोक्तान्यपि यंत्राण्याह ॥ तत्रादौ
चतुःषष्टिकोष्ठात्मकं यंत्रम् ॥ तत्र जं सः फट् इति न लिखनीयं ॥ देशादीनां पू
र्ववत्समृद्धिकारं ॥ अथ वास्तु नामा दशाक्षरी भागायंत्रम् ॥ जपपूजने ४२

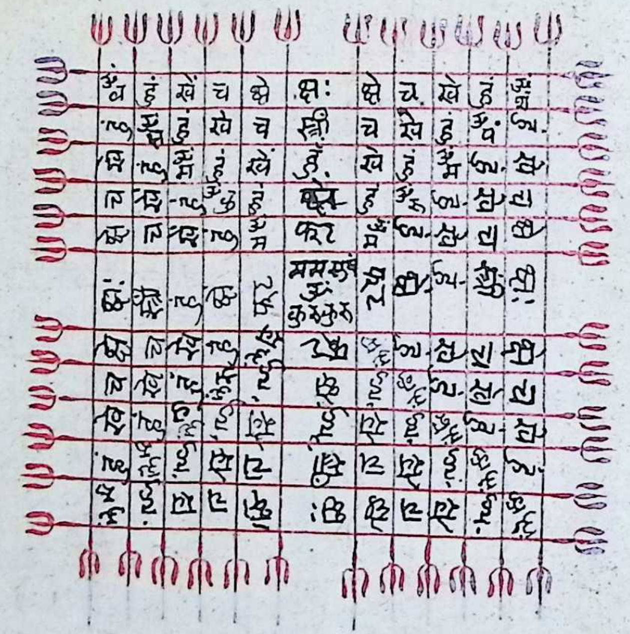

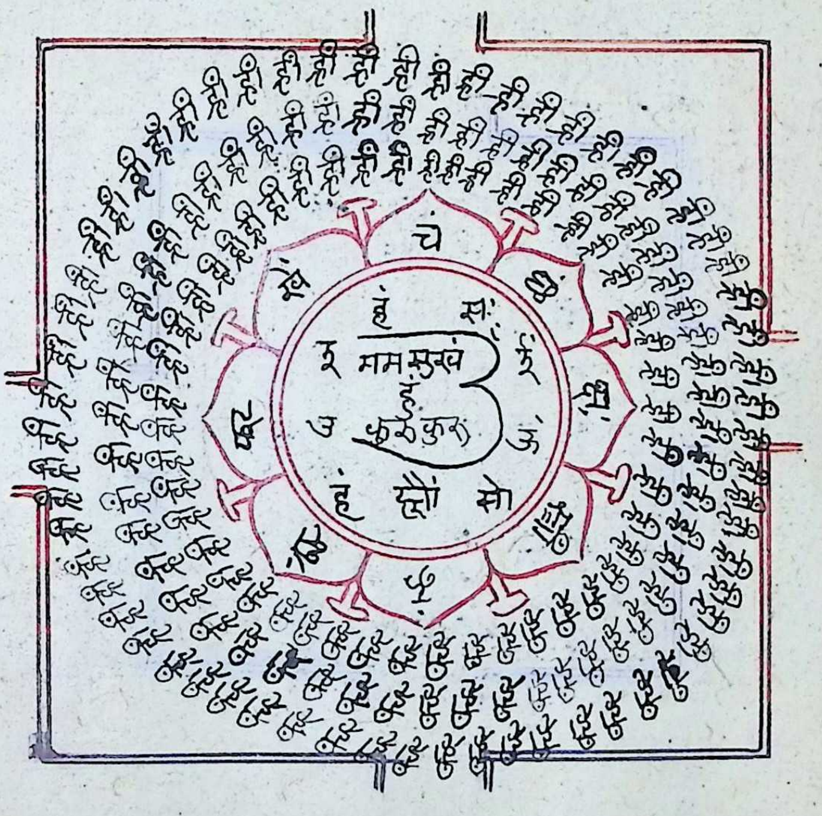

क्षें	च	खें	हुं	ह्रीं	ॐ	ह्रीं	हुं	खें	च	क्षें
क्षें	च	खें	हुं	ह्रीं	ॐ	ह्रीं	हुं	खें	च	क्षें
क्षें	च	खें	हुं	ह्रीं	ॐ	ह्रीं	हुं	खें	च	क्षें
क्षें	च	खें	हुं	ह्रीं	ॐ	ह्रीं	हुं	खें	च	क्षें
क्षें	च	खें	हुं	ह्रीं	ॐ	ह्रीं	हुं	खें	च	क्षें
क्षें	च	खें	हुं	ह्रीं	चरादि बाधां हर	ह्रीं	हुं	खें	च	क्षें
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

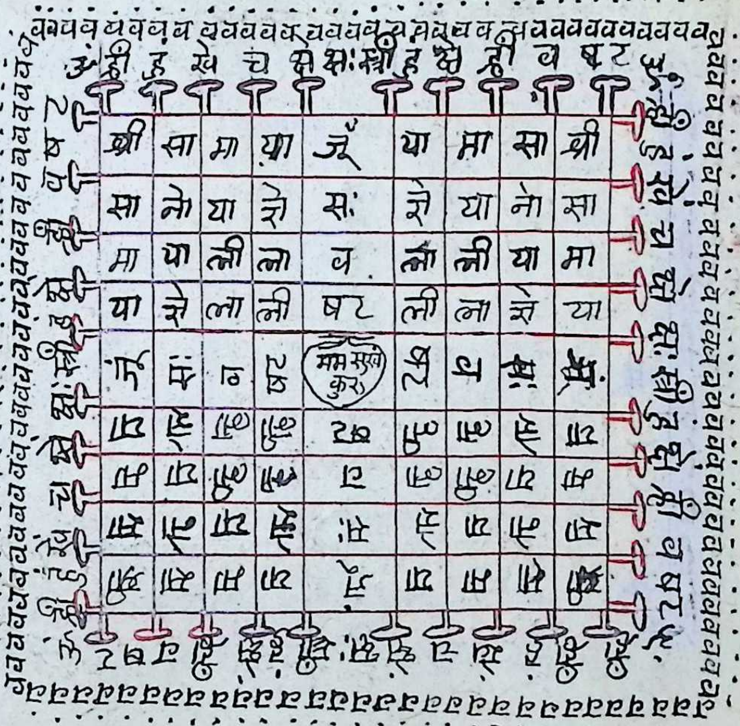

ॐ	ह्रीं	क्रौं	र
हा	ॐ मम	ॐ सुखं	हि
स्वा	ॐ कुरु	ॐ कुरु	प
रि	ब्ध	मे	र

संपातैवश्यपादिकृत ॥ प्रथमं त्रिकोणं ॥ तन्मध्ये प्रणवं तत्को
णे ए ह्रीं य । तदुपरि षट्कोणं ॥ तत्कोणेषु ॥ रमेब्रह्मस्वाहा ॥
तदुपरि मातृकया वेष्टनं ॥ त्रैपुरं पूजायंत्रं ॥ मध्ये चतु
र्दलं ॥ तदुपरि षट्कोणं ॥ ततो ष्टदलं ॥ तत्र बीजम
पि लिखेदिति ॥ तद्यथा ॥ षट्कोणे पूर्वमालिख्य मध्ये वि
ध्यां लिखेत्सुधीः ॥ वीप्सा तां तु षट्कोणेषु क्रमतो
लिखेत् ॥ बाह्ये वसुदलं कुर्यात् दीर्घस्वरविभावितं म
तुरस्रं चतुर्द्वारं भूषितं समाप्य लेखयेदिति ॥ तदा म
ध्ये चतुर्दलं पद्मं तत् तदा धारणायंत्रं ॥ अथ दुर्गापद
लेः ॥ तत्राष्टाक्षरं मंत्रमुद्धरति ॥ प्राप्येति ॥ ॐ ह्रीं दुं दुर्गा
यै नमः ॥ स्वां प्रदायिकामायानंतर कामबीजमी दुः ॥
मायाह्रीं ॥ अग्निः द कर्ता ॥ उ ॥ बिंदुसहितः ॥ असौ दुं ॥
पं । चातकः ॥ ग ॥ प्रतिष्ठा वान ॥ आकारसहितः ॥ मारुतः ॥
य ॥ मौक्तिक ॥ ऐ ॥ तस्यागमासनः ॥ बिंदुसहितः इत्यनेन ए

श्या ति तात्तथामपिवीजमितिस्तवितम॥ एतद्दर्पमेवसर्ज्जेवानित्युक्तिः। मंत्रेरेफएव। उप
४४ सर्ज्जनताद्रूपत्वात॥ हुंबीजं। ह्रींशक्तिः। इतितापदितिविनियोगः। ध्यासा पैःवद्दी
पैर्युक्तं॥ क्रमक्षरंतद्युक्तं षडक्षरं। तैःषडंगानिकुर्यात। यथाविधिरिति॥ शक्ति
षडंगमाहुःस्तवने॥ अथध्यानं वामापूर्वेयोरापेगृधरूपधाःपारैः॥ प्राग्युक्त
धत॥ दुर्ज्ज॥ दुर्ज्जतिः। इत्यागतिदेहिरिपुवा॥ श्रद्धापथा॥ मुखिवद्धाकरांभोंतवा
मस्योपारिदक्षिणाम॥ कृत्वाशिरसिसंयोज्यजुर्ज्जीमद्रूपमीरिता॥ सर्वदुर्गा
मेत्रेभुध्यानेतिरं॥ मद्रूपमेव॥ पयोधिसापोपयेन॥ तत्सहस्रं॥ अथसहस्रं
इत्यंवक्ष्यमाणाप्रकारेण॥ सर्वसिद्धिदेतिशा॥ किंनाम ध्यासा॥ पानमन्य
त्रौक्तं॥ शाक्तयस्युज्जेयापापुष्परक्तकर्णाः सितानना॥ चापवाणांजलिक
राः॥ कुमास्याबजेपनाः॥ आत्मनयोतेसंपूज्यादनमध्येषट्कमादि
ति॥ अग्निमितिति॥ ऐंह्रीं उग्रहे ओंम्रौंऐं आः इतिनवभिःसह। सिंहमंत्रमा
ह प्रागोवति॥ ॐवज्रनावेदष्टापुधायमसरापहंफटनमः॥ संपूज्येत्युक्ति
रीत्या॥ जपेति॥ ध्यासा ध्यानेयुक्तमन्यत्र॥ आजन्मारकृतप्रख्यासवाश्च
याशिमुपाणाः। दधत्यासायकंहस्तैः अलकार्मुकतर्ज्जनीः॥ जपाद्याःपूज ४४

नीयास्तु जैमिन्यार्द्यगणसंभृताः । विधानविदित्वनेनश्रीबीजादिश्रियेयमन्त्रं जयादि
दीर्घांभुवः ॥ नसिंहबीजादिवैरिजये ॥ सर्वपुष्टिनत्वेन सर्वकामावाप्तिः कामादित्वेषु
त्राणाप्तिरिति एतद्बीजयोगाः शान्त्यनंतरं तेयः ॥ विधानेनमात्रकापठलोक्तेन ॥ आदि
शब्देनशाक्तिशंखचक्रं पद्मेषु नव स्थिति ॥ नवनाभमण्डलस्येत्यर्थः संपूज्येत्यु
पलक्षणम् ॥ तेसंतापघृतक्षीरजप्राश्येतिचेयं । पदाऽऽद्यः ॥ कषायसलिलैः कुंभानाभि
पूर्यकथाविधि ॥ त्रिसहस्रजपमंत्रं घृतसंपातसंपृतं ॥ तेष्वामिषिंकैः प्रजा
त्मापूर्वयुः समुपोषितः ॥ जपेच्छव न्नित्यादि भस्मादिघृतं ॥ आदित्याख्या कां
धपुष्पादि ॥ तथोलिग्रहायकं ॥ ऽग्नीयंत्रमाह ॥ म [illegible] ध्यम इति ॥ मध्येकर्णिका
यां ॥ तारेप्राणवेबीजं दोर्जं साध्यसाधकनामाक्षरसहितं ॥ नुरूपा ॥ वाविंशोवक्ष्य
ते ॥ तद्यथा ॥ जातवेदोमहादेवतपुजाम्बूनदप्रभ ॥ स्वाहापतेविश्वभक्ष्यज
वनं दहशत्रुहन ॥ अस्य ॥ सेहिबसहेनीमंत्रमाह ॥ भानमिति ॥ सहिषमहिति
स्वाहा ॥ ऊं लंच ॥ नारायणीयं ॥ विवहिमज्जाकालोऽग्निरात्रिनिद्रानिरुद्धपसं ॥
मबीजम् ॥ स्वाहाशक्तिः ॥ अस्ययाक व त्सोनामऋषिः प्रकृतिश्छंदः ॥ अ
न्येमार्कंडेयमपिमाऽऽः शिखावर्णाऽपिमहिपश्यन्दो जितीयान्तः । आयु

शा.ति. यानि दक्षापूर्ह पोरा चेतद धोंध स्पयोः परः परेहानितर्ज्जनी मध्यमानामया ॥ तर्ज्जन्येका
८५ किनी तत्र्वीशेषाः संमिलितास्त्वधः ॥ म द्रूपं तर्ज्जनी प्रोक्ता वक्रः श्रोतस्तु भीतिरा ॥ तद
कं ॥ चक्र शंखत्व नमहस्तौ तद धावऋ खेट कौ ॥ वाणा चापौ च वठ दधः हस्त्ना तर्ज्जनी
म भ इति ॥ प्राणी तिर्गमन्त्र व हितौ देर्ज्जे पीठ ॥ ७मगी नि केशारे ७ ॥ कन्या ॥ ७ ॥ वे हु
पा ॥ ८ ॥ दीर्घस्वरैः ॥ आ ई ऊ ए ऐ ओ औ अं अः ॥ २ अत्रेपत्र तत्रेष पकारादि हीतैः ॥
वश्यादिति काम बीजादित्वं ॥ मंत्रीत्वनेनम त्वजपादित्वं ॥ जपादिति स्वबीजा
दित्वं ॥ शांति मितिन सिंहादित्वं ॥ पुष्टि मिति तापमायादित्वं ॥ धान्याभिय मि
ति श्रीबीजादित्वं ॥ मारिच शब्दो दीर्घ सध्यो व्याप्ति मगणो मिति स्वबीजादित्वं
जप द्रूर्ज्जीमं त्र सा ह ॥ तार इति ॐ ड्रर्ज्जे द्रूर्ज्जे रक्षिणि स्वाहा ॥ सजो चनमित्र म
प विशेषणं तेन सिति ॥ तड रूं नाएष णीय ॥ तोतद्रर्ज्जे रूपं वनि रं तत्पल
स हु रूशिर इति ॥ स ह र गिति ३ मय विशेषणं व्याख्यातं च ॥ ७मपेक्षितापर्यो
ति निकापां ॥ मार्कण्यप्रमुनिः व हती छंदः ॐ बीजं स्वाहा शक्तिः ॥ तारादि
ति वम्भीते स्वध्याते ॥ ७मा ७ ८ ध्यानमपारी वत ॥ सिद्धि कामौ रीति विनियो ८५
गः ॥ प्रासला नान्ति प्रश्व णोपदेशप्रकारास्ते सूचिताः ॥ तद्रु लेप ॥ जपहोमत्व

र्पणं च स्वाभिषेको घमर्षणम ॥ सूर्यार्घं जलपानं स्यात्र्यंसंदेवपूजनं । ब्राह्मणानां भो-
जनं च पूर्वं पूर्वं दशांशतः स्मृतः ॥ इदं सर्वमंत्रपुरश्चरणे ज्ञेयम ॥ केचन प्रकारं पंच-
कमेवाहुः । जपहोमस्तर्पणं च पूजा ब्राह्मणभोजनमिति ॥ सर्वत्र जपादिमितिस्ता
द्दिशा दापोपमेव ज्ञातव्यम ॥ सुधीरिति ॥ अत्रापि प्रयोगे प्रणवादिनं स्वबीज-
तदनंतरं स्वबीजादिप्रक्षेपइति ज्ञेयम ॥ अस्त्रबाणादिशस्त्रं स्वज्ञाधि ॥ शू-
लिनी दुर्गामंत्रमाह ॥ ज्वलज्वलशूलिनि दुष्टग्रह हुं फट् स्वाहा । हूं बीजं । स्वा-
हा शक्तिः । ग्रहाणां ग्रहबाधानां क्षुद्राणां स्तंभ द्वेषोत्सादोच्चाटने भ्रमणमा-
रणव्याधीनां ॥ अस्मादिश व्रात ॥ भूतप्रेतडाकिन्यादीनां विनाशने इत्यनेन वि-
नियोगं वदन्ता प्रणवशक्तिनसिंह दुर्गा बीज पुटितत्वं वषडन्तत्वमपि सू-
चितं दुर्गे हृदि त्यस्य प्रयोगः ॥ शूलिनी दुर्गे हुं फट् हृदयाय नमः ॥ शूलिनी
वरदे हुं फट् शिरः ॥ शूलिनी विन्ध्यवासिनि हुं फट् शिखा । शूलिनि ग्रसासुरमर्दि-
नि युद्धप्रिये त्रासय त्रासय हुं फट् कवचं ॥ शूलिनि देवसिद्धिसुपूजिते नंदि-
नि रक्ष रक्ष महायोगेश्वरि हुं फट् अस्त्राय फट् ॥ संप्रदायविकाम्तु ॥ पूर्वेसूर्व
त्रविद्धत्वमंगानां वदन्ति ॥ हृदि तिहमंत्रा एवमग्रे पि । तेन शूलिनि दुर्गे वर-

का.ति. देहं फट् शिरसे स्वाहेत्यादिप्रयोगः॥ क्रमादिति॥ प्रत्येकं शतलिप्याद्यर्णं फडन्ताः
४६ स्मृताः॥ इति संबंधः॥ आयुधध्यानं॥ दक्षिणाधस्ताद्वामाधःपर्यंतं॥ अरि॥ त्वक्रम॥
जलजं शंखं॥ जयाविजयाभद्राभद्रकान्तापृथ्याख्याभिः॥ वर्णालक्षं मंत्रस्य
विचक्षणः॥ पुरश्चरणनियमस्ततः॥ प्राग्युक्ते दुर्गापञ्चरोक्ते॥ अग्रपूजा केशार
ध्व॥ दुर्गादीनां ध्यानं॥ गम्भेदुदाभाधर बीणाकरा दुर्गादिका भजेदिति॥ पौरस्त्य
बमी॥ त्रिमधुरैः पयोमधुघृतैः पयःस्थाने शर्करेति केचित्॥ अमतिमानुषीति
वत्सरादवाँगिति त्रैयंबम॥ नडुक्ते॥ अप्रतिहतास्पृशाक्तिः॥ प्रागेव वत्सरतद
ति॥ होमसंख्याबोत्तरशातं इति त्र्यंबके॥ दुर्वयात्रिक पूजेषितं लभेत्सम्यग
वशात् संख्यया कृतादिति॥ संपाताज्येति॥ संपातत्याज्यविलिप्तानि पक्षाण्यमुना
जातिसंबंधः॥ संपाताज्यं होमः पंचसाहस्रं॥ जप्तानीति दशसहस्रं॥ नडुक्ते
त्वहुतेति स्तोत्रमावापयेगं धाचे रमिपूस्नानं॥ आज्येन जुहुयात् पंचसह॥
स्रं प्राक्तं मार्गतः॥ संपाताज्यविडूपौप्रयोगं अप्तामृत नाम्ना॥ पंक्ति संख्या
सहस्रेणाशालौ मंत्रविशेषवित्॥ तत्तव जहत्तोयाधोवास्या त्रिभिः सेनाविम
र्दक इति वजुइत्यादिधोपलक्षणम्॥ होमसंख्या द्वादशसहस्रं ज्ञेयम॥ ४६

क्षिप्रमिति॥ रक्तवर्णां पाशांकुशधनुर्बाणो धरां देवीं ध्यात्वा पाशेन साध्यस्य वंधं अंकुशे
नाकर्षणामिति॥ मंत्रिणोऽतिषष्ठी॥ एवंरूपां देवीं भक्तमात्मानं ध्यात्वा ऽर्त्तं स्पष्टा
मंत्रं जपेदिति संबंधः॥ मोचनप्रकारस्तु अंतरा यन्नेनात्मरोगिणोरं विकामपिनि
जाग्रुधाकुलाम॥ संविचिन्त्य जपतोऽरिम्प्रद्रूयाविद्रवंत्य वशविगतहास्महाः॥ आदि
शब्दान्नख्यादि॥ विधिवद्देवताधिपेतिसंबंधः॥ आत्मन इति शेष॥ यथाविधि॥ पद्म
वप्रोक्ताकारेण जपेहोमे स्वाहा हादौ साध्यनाम प्रज्ञोजपेदित्यर्थः॥ अथ शांतं॥ अथोत्त
रशातमिति॥ गोमयमित्यत्रानुहमित्युपदेशात्॥ ओं क्लिं गोमयं गृहीत्वेति भूमि
स्पृक् गोमयं न्यग्रास्य॥ वनदुर्जा मंत्रमाह॥ उत्तिष्ठेति॥ उत्तिष्ठ पुरुषि किं स्वपिषि भ
यं मे समुपस्थितं यदि शक्यं वा तन्मे भगवति शमय स्वाहा॥ अत्र वा तन्मे मन इति॥
अक्षरातिकीलकानि॥ ऊं दुर्जेत्यकीलकानि॥ ततो वातन्मे स्थाने हं दुर्जे इति से
पम॥ भगवति मित्तिशामप्राणि द्वितीया मंत्रेतु संबुद्धिः॥ उकारो बीजं स्वाहा शक्तिः॥
दु इति बीजं पद्मपादाच्चार्याः॥ अक्षरन्यासमाह॥ पदेति॥ इन्द्रियैः पंचभिः यथा
क्रमभित्यनेन॥ दुर्गायै रक्षरक्षेत्येतदन्तैरंगमित्यंगन्यासः॥ तद्रूपम॥ अत्र तु वदाहि व

ष्या. ति.
४७

स्वंग भूतसंख्याक्षरान्वितैः॥ दुर्गायै रक्ष रक्षेति युक्तैरंगान्याचरेत॥ प्राग्वध्यानं दक्षाधू
र्ध्व योरस्यैत द्धस्तनयोरन्यौ ग्रन्यैतु दक्षोर्ध्वादि दक्षाधस्तनं यावत॥ दशांशहतोऽयुतं च
तुष्टयं॥ हविषा पायसेन शालिभिः॥ हेमन्तिकैः॥ तत्र चत्वारि द्वयात्पेकैकं नैकैकं मयु
तमित्यर्थः॥ प्राग्यादिशक्रयक्षा साध्यानं॥ खेटखङ्ग चापधनुर्धराः॥ ग्रामिभूषितांगा
स्ता पूजनीया भयानकाः पुरमिति बज्रादिपूजोक्ता॥ प्रयोगोक्षितिव द्रुवं वनात्त
त शंतमादौ नृसिंहबीजादिप्रुटितं॥ पुष्क मारणयोः षोडश भुजं ध्यानं॥ शत्रौतु मेषश्या
मत्वं महिषोत्तमांगस्थं वा ध्येयमित्युक्रम॥ क्रू पाण खेङ॥ प्राग्वध्यानं॥ दक्षैस्त
र्ध्वतः चक्र पट्टशरशूलानि॥ वामे रूर्ध्वतः शंखखेटकधनुः कपालानि॥ इदं ध्या
नं रक्षार्थमिति ज्ञेयं॥ विधानेन प्रातःस्नानादिकेन॥ जपस्त्वयुतम॥ ग्निपमिति॥
श्रीबीजादित्वमपि ज्ञेयम॥ ग्रत्र मे भयशब्दात पूर्व ग्रह पदादिदानं॥ तेन ग्रहम
यं॥ ग्रहभयं॥ रिपुभयं॥ एवं चौरभयमित्यादि॥ दुष्टशब्दा पर्यंतं॥ तत्रो विद्वेषनोच्चा
टोत्सादौ भ्रमनमात्तो॥ व्याधिभ्रीतिरिन्नतरूच्चः सनिठरैः लूर्ष्यं वज्रक्षरादि
त्वंसंचितनम॥ सहस्रं प्रत्यहं॥ खादिरानल॥ त्रिदि[illegible] नमित्युक्तं मं वाति॥ तदुक्रम॥ ४७

ष्टैः वादिशसा रौद्रिदिनं वा सप्तरात्रं वापीति ॥ अपि विलं सोम्यं कुरुं च ॥ अत्रापि सर्प
चतुर स्त रादित्वम ॥ तज्जन्मा वामपा ॥ तान ज्वरादीन ॥ दर्भितमप्रकारस्त्रयोविंशे
वस्त्रपते ॥ पत्रे ॥ भूर्जपत्रे ॥ कुम्भकारस्य पात्रघन समये ॥ कर लग्न मृत्तिक पाकृतायां
प्रतिमायां हृदयेशा गुला यां ॥ तत्र विलिखितं मंत्रसहितं यंत्रं ॥ पंच दशादिवसैः सायंका
ल समये अग्रे ॥ पीठादेरुपरि स्थापादतलाधः ॥ अभ्यर्च्य वन्यकुसुम चंदनैः ॥ तीक्ष्णा
तैलेन कटुतैलेन राजिकातैलेनेति केचित ॥ तानिति ॥ स्वक्षि कादेड कुला वर्तं पीठं
निधाय तेषु वेवीमा बाह्यसं पूज्य स्त्रिको र्ध्व कुंडे निमाधाय तत्रापि देवीमभ्यर्च्य
कुनेदि स्मृतं ॥ पुंखसमीपे हट्टे रूरु सूत्रेण वेष्ट्येत ॥ कुंडं वेपल चतुष्पम ॥
द्वादशाधा गुंजा कुंडं केचित ॥८॥ कुलिको दये विकिरैदिति संबंधः ॥ कुलिकः का
ल विशेषस्तस्योदये ॥ न यथा ॥ मन्वर्कादिव ह्व नुवेद पक्षेर क्षौन्कुउ नीकुलिका
भवन्ति ॥ दिवा निरेकेरयं यामिनीषु इति ॥ त्तंभे ॥ मेत्रीति ॥ पश्वी बीजादित्वं स्त
चितं ॥ ध्यानविशेषमभ्व ॥ पीतां पाशगदाम्बुजसायोगुषि समरा दुर्जा ॥ कुर्यात्स्यांदे
वतामूर्त्तिं ध्यायेत्स्तंभन कर्मणि इति ॥ कारस्करो विषतिंदुकः ॥ कुचिलेति ॥ का
रस्करस हस्तपत्रहोमेन सेनां निवर्तयेदित्यर्थः ॥ अंगारे भौमे ॥ भौमवारे इत्य

शा ति
४८

ष्येमहन्ते:कुलिकन्तस्मिन्क्षिपेदितिसंबंधः।चिताभस्मगृहीत्वाजपाग्रष्टोत्तरशता
तं।निक्षिप्यइतिदेवीध्यायेत्।ध्यानविशेषस्तत्रान्तरे॥कृष्णाकरालवदनां
भुजंगैरभिमंडितां॥ग्रान्तेकर्णादिदहनभूलराजभुजाकुलां॥दिगम्बरांमहा
दुर्गांचिंतयेद्देषणादिषु।उत्सादन्नाममणोच्चाटनेकृष्णेनवस्त्रध्याज्ञः तस्य
शत्रोःवामपादरजइति॥वीप्सवीजंत्वमुच्चाटने॥प्रतिमामित्तिषएमवर्त्संगुलांप
दाह:मारणेदाहरूपांतांद्वादशांगुलसम्मितां॥षणेवर्त्संगुलांचापिकुर्यान्मां
त्रांगुलैःक्रमात॥होमार्थकल्पितायास्तुतस्याःप्रोक्तोविधिःपरः॥वश्याकर्षण
योःप्रोक्तांतांकुर्याद्वादशांगुलैरिति॥जपाष्टोत्तरशतसंख्यया॥छेदयति
त्वपेष्टोत्तरसहस्रंग्रगशतइतिदक्षारुपश्चाद्दिवामांगुरुंनम॥दिनत्रयात॥
ध्यानं॥काजमेघनिभांदुर्गांदंष्ट्राकरविभूषितां॥निशितंदधतीखड्गंनिज
दक्षिणपाणिना॥सव्येनपाणिनासाधयन्तीकेशगृह्यकपालीम॥सिंहस्कंध
स्थितांध्यायेन्मंत्रीमारणाकर्माणि॥उन्मत्तेतिशातभृंगारूपंचूर्णंकपालंग
रपूजितम॥दध्यानांसावरीदुर्गांदेपयामादनकर्माणि।पत्रैःपक्षौउलकक्का
कवसारकै:॥प्रतिकृतिं॥यदिशत्रोर्जन्मपक्षेत्रंज्ञायतेतर्हिजन्मनक्षत्रकाष्ठ ४८
न

मयीतदलामेकारकर मयी ॥ द्वादशांगुलां नभवक्षा द्याविंशो वक्ष्यते ॥ विंबप्र
सिद्धम ॥ उषणां मणी चम ॥ पूर्ववद् घृतं मंत्रजपेदितिसंबंधः ॥ मंत्रीतिवेलाक
लादितः ॥ नोयमध्वगा इति जान्वधोभागपर्य्यन्ताम ॥ पाद्धि इति आनित्यस्य ॥
कान्यकुब्जभाषाएनैः प्रबन्धैः ॥ प पकप पगजरूपादिति क्रमेण प्रथम
दिने प्रथमं द्व्याण द्वितीये द्वितीय स्नेयं ॥ दिनशः प्रत्यं ॥ प्र ह ॥ विप्रभोज
नम पिप्रत्पहं ॥ कारयेदितितालप्रमाण ॥ पलासेन द्विज भूमि स्थेन नसम्
लेतिस्तेयं ॥ क्रमादित्यस्यायमर्थः ॥ माहितंपाशांदिक्षु अर्कपित्वा ॥ क्र
ककचेते पंच धानिभिग्रमध्य भागेनथां एवं पूर्वादि चतुर्दिग्भागेः ॥ बक्राद
निकारयेदितिक्षिप्य स्यार्थः ॥ मंत्रमूलं मंत्रं ॥ पंचसहस्राणीतिसमुद्रायेन
समष्टिगितिसम्यगितिप्रत्येकसहस्रं जपदिति ॥ तावदिति ॥ पंचसहस्रैण ॥
स्वैः सप्तदशो वक्ष्यमाणैः ॥ पूजयेदितिप्राणप्रतिष्ठापूर्वपात्रे एवं ॥ क्रमादिति
मध्यस्यशावप्रभृतीत्यर्थः ॥ अवदान हस्तेमानान ॥ पंगवं स्नू लमच्चारयन्
विन्यसेत ॥ प्रजपन्तीतिउनस्ते तिस्पशानतावत्संख्यं मंत्रं जपेत ॥ प्रजपन्नी
त्पन्नवादः ॥ यथाविधि रीतिः स्वस्व मंत्रैः क्रमादितिमध्यादि ॥ यंत्रमाह पद्म इति ॥

माद्रदलं॥द्वादशारं॥तारमेतेन॥द्वादश दलकर्णिकायां प्रणवं विलिख्य तत्र मायाबी
जं॥तत्रैव रजोबीजं सविसर्गं तत्र साध्य साधक कर्म्म लिखेत॥मर्द्दिन्या इति॥महिष
मर्द्दिन्याः॥पुङ्गल इत्यनेन महिषमर्द्दिनी मंत्रस्था ८ त्तित्रयम् क्लं॥मंत्राणीनी
तिमूलमंत्राणीत॥गुणोः३ इति त्रिशाः त्रिशाः॥अंत्यमेकमर्णं द्वादशे लिखेत॥
इति श्रीशारदातिलके एकादशः पटलः॥११॥अथ यंत्रौ॥अथ पूर्जा मंत्रानुक्रमात्
कापटले तार्त्तीयस्योद्दिष्टत्वाद्देवीमंत्रान्वक्रमपक्रमते॥प्रज्ञानेति॥त्रिपु
त्रिस्फुर्जी च पुरा भवत्वात्त्रयीमयत्वाच्च पुरैव देव्याः॥तयेत्रिलोकयाऽपि
पूर्णत्वात्॥प्राथो स्त्रिकायाः स्त्रिपुरेतिनाम॥अतिर्त्तामित्यनेनैतदुक्रम॥
एषामाधशां भवी विद्या गुप्ताकुलवधूरिव॥कर्णीकर्त्तापपदत्वेन संचात्यवनी
तलइति॥सिद्धीनामिति विनियोगोक्ति॥अथ यंत्रमुद्धरति विपदिति विपत॥
ह॥मनुः स॥ऊ तारा॥र एतेतिषु व्यपत्र॥सः॥औ तिकः॥एकारः सविंदुः॥ह्लौं इति
प्रथमकूटं॥हसकलसं स्थितापत्र॥तवाप्रा स्तितद्धि उमत्त॥स्क्री॥द्विपकू
टम॥हसैर ह्रि सुन्यस्मिन्नित्ति॥मनु॥ऊँकारः विसर्जान्त्यारसहितः॥
ह्सौः॥इति तृतीयकूटम॥आद्यं तयो रेफः कीलकम॥तदुक्रमाचार्य्ये

जीप
४९

या॰ति॰ भैरवीस्तवे ॥ आद्यं तु तीयमनलोकितमेव बीजं कूटं द्वितीयमन[illegible]लेन विराजमा
५० नमिति ॥ एषां प्रत्येकं नामान्याह ॥ वाग्भवमित्यादि ॥ पंचेति ॥ हसकलरेति पंच
व्यंजनसंयोगात्पंचकूटात्मकत्वं ॥ रेफसहितत्वेन चतुःकूटत्वं ॥ रेफोपरीनादि
योजे बद्धकूटत्वे ऽस्ते पंचम ॥ आस्यां त्रिंशत्प्रस्तारभेदाः संत्यानलादृष्टव्याः ॥ आद्यं
बीजं मध्यमं परा शक्तिः ॥ अंत्यं वा शक्तिः ॥ व्यस्तबीजध्यानफलमुच्यते ॥ सा त्वेतम
तम ॥ नवकुंदनिभां देवीमुल्काजालविभूषणाम ॥ मुद्राकपालबीजाक्षमा
लाराजन्महाभुजाम ॥ वाग्भवं योमहेशानि लक्षं जपति संयतः ॥ कविर्नाजाय
ते तस्य नान्नो वक्तार्थसोभाना ॥ रक्तांशुकतो मूर्ले विमले विमलस्तनाणिपी
न गाम ॥ सुतिपाशकपाले भुमात्रिलिंगधकरां ॥ रक्तैरलंकृतांगुष्ठमंदाघूर्णि
तलोचनेंम ॥ हलाविलाससंपन्नां नवयौवनसुंदरीम ॥ देवीं ध्यात्वा जपेल्लक्षं
यो बीजं मध्यमं वशी ॥ त्रैलोक्यं क्षोभयेदाशु प्रतापवत्सिद्धिभाजसौ ॥ आस्य
मालाभुधाकुंभमुद्राभुस्तकधारिणीम ॥ नवकुंदेंदुसंकाशां सितदेवीं स
दा स्मरेत ॥ जपित्वा यो वाग्भवाख्यं ग्रन्थं वल्लानुलेपन[illegible]ः ॥ मौक्तिका ५०

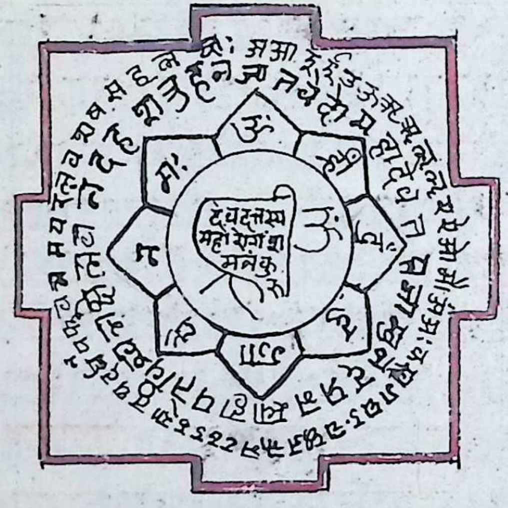

भरतो भूमि गृहे जप्पात्रि लक्ष्मकम ॥ गद्यपद्यान्युद्भिरंतीं स्ववाणीमितिमा
वयंन ॥ पलाशौ रैवजुरुपात्रबैलि मधुरा पुतैः ॥ संजायुतेक विश्रेषः सुंदरी
णांच वक्त्रभः ॥ त्रिलोकीवश्यकामश्चेत् ॥ कामराजं द्वितीयकम ॥ कलत्रीकुं
मारीदमधुरोरूपाभूपालाः ॥ र रूक्षोमावरधरोजपेन्नक्षं त्रपंचधीः ॥ नेत्रं
वैलैर्मदालोलैर्वशीविदधतीं जगत् ॥ कम्रस्विकेति स्वकं रूपं ध्यायन् हव
नेचेतसा ॥ जुहुयात्मलतीप्रबैः सीतकर्पूरसंयुतैः ॥ जगंति तस्य वश्या
नि जगंति वहुलात्र किम ॥ वाग्विलाससमृधि गोतमनायो बीजमंत्रसमवि
पुष्करलक्ष्मम ॥ संजपेद्विमलभूषणान्वस्त्रोऽसौ प्रवेत्कविवरोऽमितकी
र्तिः ॥ मालतीमुकुलकैर्दलदैर्लैच मनाभ सिचनेन समर्जितैः ॥ स्त्रीकरीकु
सुमकैर्जनक्रियासैववास्य कवितां करोमतां ॥ गम्रत्यय-थ कृतातियम
नरत्वाहैजत्रयस्य दीपन्युःवातोनकृतः ॥ नेनविनाद्यपविघ्नानसिद्धि दी
सिद्धयोगेश्वरीतंत्रान्नाडवाणीलिख्यते ॥ वागीश्वर्या मंत्रे कृतवरहृदपि
तास्थानगंवाग्भवाख्यं क्लिन्ने क्लेदिन्मपिस्यादिहतदनसहक्षोभिते
बपोज्यमम ॥ तस्मात्कु र्द्रे न्यसौ चेन्मनरयमुदितारु द्रवर्णाह्नदनाल

श्रा॰ति॰ ५१ ण्मो क्षं तदन्तो कुरु पदसहितं स्यान्मसंमोहनाख्यम्॥ बीजानां दीपनानि स्युरिति हि मनवो
यैः कृपीकृत देवत्रैबीजो मंत्रराजो भवति जपविधौ सर्वसंपत्तिकारी॥ विद्यानां पार
गामी भवति जनमनःक्षोभकारी विहारी मन्त्री स्यात्सर्वसंपत्समुपेतिमद्दशो व्याधि
मुक्तः स्थिरायुरिति॥ चैतन्याग्नदन्तुद्वारः प्रथमश्लोकव्याख्यानोक्तोनुसंधेयः॥ उक्त
रब द्रुतं॥ आद्विमेन तु साक्षुप्राम ध्यमेन न तु कीलिता॥ अंतिमेन तु साच्छिन्ना तेन वि
घा नैव सिध्यति॥ आद्विमादि [illegible] म नादिं च मध्यम मध्य मम ध्यमम॥ अन्त्यमंत्यमंतंमे
च त्रिपुरा सर्वसिद्धिदा॥ आदिमध्ये तु मध्यादावंत्यमध्ये तु संस्थिते॥ पुरःक्षोभायज
न्य प्तुयं विधिनानेन साधकेति॥ अत्र [illegible]॥ आद्यं बीजं मध्यमादौ अंत्यं वान्त्ये योज
यित्वा जपेद्यः त्रैलोक्यान्तःपातिनो मन्त्रीसंघाः वश्यास्तस्य वर्ण्यभाजा भवेयुः॥ आद्यं
कृत्वा चावसाने त्यबीजं मध्यमध्यं वा रिमे साधकेन्द्रः॥ कुर्यान्नित्यं योजयेन्मंत्रमे
तं जीवन्मुक्तः सोलुं ते दिव्यसिद्धिमन् करयोर्वाम दक्षिणयोः॥ नवयोन्यात्मकमि
ति षड् कृत मेवाहकरणो योऽप्येति॥ त्रित्रिस्थाने एकैकायोनिः॥ अत्र वामांगन्यास
इति केचित्॥ अत एव पूजायां वामकोणादित्यादि॥ शंखयोः॥ ललाट पार्श्वयोश्च प्रदे
शयोः॥ पिठरे उदरे कुक्षौ वित्थनेनैकधान्तपौन्याकारता सिद्धये नाभिभागो लक्ष्यः॥ ५१

श्या॰ ति॰
५२

णा इति॥ ग्रा विरापादि स्त्रीलिंगो न्तावाणाः॥ कंठिका गलघंटी॥ पंचतारा प्राः वक्ष्यमा
न पंच प्रणवा द्याः॥ विधिनेति चतुर्थ्यां नमोन्तत्वं मंत्रितो ति॥ समुच्चित पंच प्रणवा
द्यान्यस्तव्याः॥ वाक्॥ ऐं काम॥ क्लीं भू॥ स्त्रीं सैः॥ पंचताराः साधकेति वर्णानां सविंदुत्व
म॥ तत्तत्स्थानेषु वर्णानां भावत्वेन ध्यानं वोक्तं॥ न्यासे दिति मातृकाक्षराणि निति
शेषः॥ स्फिजोः॥ स्फिक् कटि देनो स्व त्वसाम्याद् कुक्ष्योर् न्यस्येत्॥ कट के मूर्द्ध न्यो लः॥ व॥
ल॥ व॥ श॥ ष॥ स॥ ष॥ ह॥ एतान् वर्णान् व्यापि स्थान स्थानेषु न्यसेत्॥ शिरसो मुंडानामा
ल पक्ष्यासन्नो॥ रक्ता रक्त वृंदेनेन॥ दक्षा दृष्ट योरा घेतद धस्तयार न्ये दक्षो ऊर्ध्वे चे
ध ष्व र्ध्व न्नाम॥ दीक्षा प्राप्येति॥ गुरु ध्याना न्तार वाणा वीज पूर्वकं पञ्च मुद्रः गु
गुरु वक्त्र गम्याः दर्शयेत॥ दीक्षा शक्ति दीक्षा सा च तेः ज्ञातासिद्ध श्वरी मतादि
तो न्ये याः॥ तत्व लक्षम॥ पंचविंशत्यक्षरं॥ मां ति तानि नान्यानि तत्वानी त्यर्थः॥ अत्रापि
चतुर्विंशति सहस्र होमः पलाशकुसुमैः इयं च तुः कुटस्य संख्या॥ तत्व लक्षं च
तु र्विंशति लक्ष होम सहस्र चतुर्विंशति सहस्रं करवीरैः इयं संख्या पंच कुटस्य॥
तत्व लक्षं द्वादश लक्षं तत्वक्षे प्रसूने र्वति वाशब्दः समुच्चये॥ तेन मिलित्वा
मयं द्वादश सहस्रं होमः इयं च संख्या षट्कूटस्य तेषां॥ पूजा पंच समाह॥ यथा मि ५२

तदुक्तं म॥ कर्पूरयो ति ति॥ नाभिमण्डले न्यसे दिति॥ नाभाविति कचित्पाठः। विलोमत
स्त्रिभिर्बीजै न्यसे दिति संबधः॥ तत्र विलोमत्वं नामेदं रतेर्बीजम बंप्रीतेस्त्वं समनोभवाया
म ध्यमिति॥ यदाऊः॥ कामस्य कामबीजे रतिबीजं वाग्भवं समुद्दिष्टं॥ संमोहनाख्य
मं त्वं प्रीतेर्बीजं तथा प्रोक्तमिति॥ एं ध्विति पूर्वोक्तस्थाने ध्रु॥ रतिं॥ ऐं॥ प्रीतिं॥ सौं॥ मनो
भवं॥ क्लीं॥ बालाबीजानि ऐं क्लीं सौः॥ विलोमवाला बीजैः॥ अत्रापि विलोमत्वं पूर्व
वत् ईशान मनो भवम॥ स्त्रौं॥ मकरध्वजं॥ स्त्रौं॥ अघोरकुमारादिकं दर्पं॥ स्त्रैं
वामदेव मन्मथ॥ ह्लिं॥ सद्योजात वामदेव॥ स्त्रौं॥ तान् ईशान मनोभवादीन्॥ यथापू
र्वं स्वस्वबीजादिकमिति पडक्तं तानि बीजान्यरति प्रगृत्तिः॥ प्रगुः॥ स॥ व्योमह
अग्नि र। ताभ्यां हकाररेफाभ्यां सम्मार्गलि ऊर्ध्व अधोभागे क्रमेणोसद्याद्युतः
प्राणवादि व्युत्क्रमेण॥ मायादिकमिति संप्रदायविदः॥ तेन प्रयोगः॥ षडीर्घयुक्ते
न मंत्रा घेत बीजेन मध्यबीजेन॥ ह्रीं। स्क्लौं स्त्रौं हत॥ ह्रीं॥ ह्स्क्लौं: ह्स्रीं शिरसि ह्रीं
ह्स्क्लौं: ह्स्रूं: शिखा॥ ह्रीं ह्स्क्लौं: ह्स्रैं: वर्म॥ ह्रीं ह्स्क्लौं: ह्स्रौं नेत्रम॥ ह्रीं ह्स्क्लौं ह्स्रः अस्त्र
म॥ घाणं घोषमित्यादि॥ अत्र ह्स्वें अग्रा चाये नमस्थाने ऽपठितः। उक्तं च॥ अस्त्र
भीभागमावव नेत्र वह्नि सहितं स्वा पमित्यादि तेन ह्रां ह्रीं क्लीं ब्लुं सर्गादिकावा

ति। तदुक्तप्रकारं उक्तमते॥ द्वितीयादिद्विद्विभागयोनीसंधध्वनाग्निना। भित्वा
त्र्यंशाग्युक्तं छित्वा न वहिः पदमसम्भूतगतं॥ अस्या[illegible]॥ यथेष्ठप्रमाणं वृत्तं कृत्वा
तत्राकेनन्त्रचतुर्धा विभज्य तत्रैकभागमसुर्ख तन्न्त्यक्त्वा द्वितीयमारभ्य ततो यभा
भागांतं प्रमधराग्रे अस्त्रं कृत्वा ततो मध्यादारभ्य
चतुर्थांतं द्वितीयमधराग्रे अस्त्रं कृत्वा तदुभयसं
धिमध्ये प्रथमभागमारभ्य ऊर्ध्वाग्रं न तोयांतपर्य

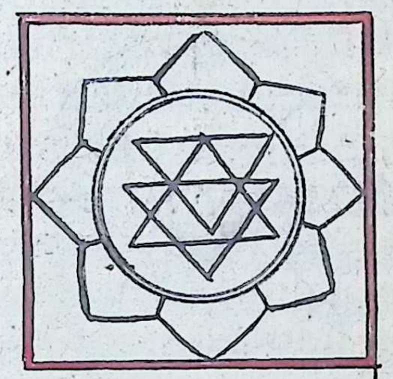

न्तं अस्त्रं कुर्यादिति॥ तदुक्तम्॥ वन्हेः पुरं द्वितीय
वासवयोस्तिमध्यसंबद्धवह्निवृत्तं तेशात्तमाभि
नाह्निः॥ न्यासः॥ वरदेतिस्मात्रं पोमात्रं चतुर्थप
टलएवासां ध्यानस्योक्तत्वात्॥ पीठमंत्रमुद्धर
तिवाग्भिति॥ ओंहिंतायश्रीकंठ॥ ग्म। तैः लिङ्कुस
ऐपरापैअपरापैपरापैस्रौः सदाशिवमहाप्रे
तपद्मासनाय नमः॥ प्राणप्रतिष्ठामंत्रमालेख्यगुरुकमंपूजयेदिति समन्वयः॥
श्रीगुरुस्त्रिविधः॥ दिव्यो यः सिद्धो यश्मानवो यश्चेति। तत्रैपप्रकाशानंदप

श्या॰ ति॰ ५३

रमेशानंदपरमशिवानंदकामेश्वर्यानन्दमोक्षानंदकामानंदमेतानन्दाः दिव्यौघः
ईशानतत्पुरुषाघोरवामसानंदाः । सिद्धौघः । मानवौघस्तत्त्वगुरुसंप्रदायात्तेयः । पी
ठस्योत्तरभागेगुरुपंक्तिपूजयेदितिसामान्यवि[illegible]षेदपवादः । प्राज्ञध्यायोरंतस्थान
इति ॥ पंचभिर्वक्ष्यमाणैः ॥ आगमोक्तेनउन्नारषड्[illegible]क्तेन आगतशिववक्त्रान्गतंतुगि
रिजामुखम् ॥ मतंचवासुदेवस्यतस्मादागमम्रुच्यते ॥ अथपंचप्रणवाः । नाराः ॐ वा
कूपं ॥ शक्ति ह्रीं ॥ कमला श्रीं हसखफ्रें ॥ स्खफ्रें ॥ हसौ ॥ स्त्रौः ॥ इत्रिपुरभैरवीपूजायंत्रम ॥
स्पेति ॥ नतिर्नमस्कारः दक्षिणहस्ते ॥ यथापूर्वमिति ॥ आ[illegible]नेयादिकोणरेषुमध्य
योन्यन्तरेचतुर्दिक्षु ॥ इतियोनिमध्यदेशे ॥ सव्यहस्तेवामः दक्षिणहस्तेप्राणामः ॥ खडु
गादिका इतियथान्यत्र ॥ मानर इति चंडिकाल्लाघामानरः कुब्जाघामैरवाइत्युक्तं
यथावदितिदीपौः । संपदांपदमित्यनेनास्यानामैवसं[illegible]त्वदापि इतिसूरिणम ॥ र प
मायेति ॥ ध्यानविशेषः ॥ मातृलिंगलिपिपात्रंपंकजैः शोभमानकरपंकजाशिवाम ॥
सेविविंस्यवलपोषिकेक्रियाकुर्वतोभवति भूतिरजसेति ॥ हयारिजैः करवीरैः सद्य
तोपयोन्नैर्वर्तितंतोप[illegible]क्षः ॥ वशंनयेदत्रापि ध्यानविशेषणंयथातरे ॥ पाशांकुशौ
धनकरामहर्णीप्रसन्नांमाणिक्यवर्ष्महारितैरपिभूषितांगीम ॥ मतिन्विविंनम ५३

विन्यविद्धौतपुरोक्तमार्ज्जो द्रूपक्रियां चनयनां जनकानिमं मौतिकविरिति ॥ अत्रा
पि ध्यानम् ॥ सारस्वतमयीं मूर्त्तिं यादिमूर्त्तिंसमन्वितां ॥ यःस्मरेद्धृदये तेऽस्याः सोऽ
विराद्वाक्यत्तिर्भवेत ॥ अमन्तागुह्यं वी ॥ अत्र ध्यानम ॥ कुर्ष्मी-कृतिं कर्मातिक्रे वस्त्राधि
विन्यताम ॥ वराभयपुस्तधाकुंभपुस्तकाद्धपाति नीम ॥ गिरिकिर्ति अपराजिता ॥ नव
लान ॥ मद्रान ॥ अनन्तलोमेतिपथोपदेशं ॥ कडुवनवनम ॥ नंघा वृत्तो गयतनगरः ॥ विकसि
तैरिति विरोबणोन्तपाटलादीनां कुसुमानिनक्षेपन्ते ॥ कृतमालैः ॥ राजवृक्षैः ॥ हिमां
ससानीहारोदकेन ॥ कपिरक्तचंदनं ॥ चोरकचूर्णं दिक ॥ १० ॥ कन्यकापिष्टमितिकृस्म
वतुर्दृस्तिरात्रौ हमध्यानेन प्रदापेन पिष्टम ॥ सुसाधितमिति एतन्मंत्रजपं ॥ यंत्रमाह ॥ १८
मध्येति ॥ प्रविलिखेत्स्त्रादक्षिणायेनः एवंत्रिः वल्लिभेवेत ॥ गायत्र्याः त्रिपुरगायत्र्याः
लिप्यामातृकया ॥ भूर्विवेति ॥ परस्परव्यतिभिन्नेनमन्मथबीजं भैरव्याएवमध्यवी
जं ॥ अथयन्त्रम ॥ भूभ्योत्रित्रिकोणं ॥ तन्मध्ये षट्कोणायोर्पदधोमुखम ॥ तस्य त्रिपु
कोणेषु ॥ क्लीं ॥ ऊर्ध्वमुखस्य कोणेषु ॥ स्त्रोंः ॥ तत्रौयत्रिकोणकोणेषु ह्क्लीं ॥ तडप
र्यष्टदलं ॥ तन्मध्ये त्रिभिर्वर्णैः त्रिपुरागायत्री ॥ साथया ॥ क्लींत्रिपुरादेवींविद्महे
कामेश्वरिधीमहि ॥ तन्नःक्लिन्नेप्रचोदयात ॥ तदुपरिभूपुरद्वयं ॥ तत्कोणेषु ह्स्क्रौं ॥

इति ॥ अथापरं पंचकं ॥ कामं ॥ क्लीं ॥ इमं कामं । अष्टसंख्ये षोडशदले ॥ अमुं काममेव । मो
हबीजेन हकारेण ॥ एवं ॥ मं गं हं ॥ भजदलं भजेत्वं वा ॥ पुनः पिपं श्री तमोह ॥ वन्हेरिति
मदने ॥ कामबीजं प्रसिद्धं ॥ क्लीं इति ॥ तन्मध्ये मायां ॥ वाग्भवं ॥ ऐं ॥ षट्कोणे ॥ संधिषु को
णसंधिषु ॥ ॥ क्रों ॥ आवेष्टयेत् ॥ स्त्रीबीजेन ॥ स्त्रीं ॥ इत्यनेन ॥ पंचमो भवात्मकमिति ॥
कामबीजे पंत्रस्योद्धृतत्वात् ॥ पंचकाममन्त्रा यथा ॥ कपंच मंत्र चित्ररूपानां तत्संपुटतमः ॥
सवाम ट कपवनं गुणान्वितः कण ॥ र विश्वैः हरिहयविमलेष्ट वर्द्धनं ततस्यास्ताद्वैः ॥
उपरान्वितो भृगुः ते बांपिदः स्वविपद धीत ग्रुओई चन्द्रानेवं मया निगदिताः स्वरूपेच
बाणा ॥ अथ बालामन्त्रमुद्धरति ॥ आधारेति ॥ आधार ऐं ॥ ब्रह्मलोक ॥ इन्द्र ॥ ल ॥ वामाक्षी बिन्दुः
ई युतः ॥ भृगुः ॥ स ॥ सर्गो विसर्गः ॥ तेनापेक्षितः ॥ अनेन सहितस्तेन सौः इति ॥ अत्र स
बिन्दुरूहः ॥ उक्तं च स्तनकुमारे ॥ अत्र समस्य तृतीयं तु चतुर्दशसमन्वितं ॥ दण्ड
कुण्डलमेतद्धि सारस्वतमुदाहृतमिति ॥ अस्या विद्यायाः शापस्तु पूर्वमुक्तः पष्टे
प्रिवितानुसंधेयः ॥ त्र्यक्षरो बालामन्त्रः ऐं क्लीं सौः ॥ अस्या स्यागायत्री मुद्धृतिः ॥ मान्मथ
मिति ॥ प्रसिद्धं मान्मथं ॥ अन्यत्स्वरूपमेव ॥ तेन ॥ क्लीं त्रिपुरादेवि विद्महे कामेश्वरि
धीमहि तन्नः क्लिन्ने प्रचोदयात् ॥ पयास्तुत्या ॥ पूर्ववदाचरेदित्युक्तम् ॥ देव्यास सप्ताप ५४

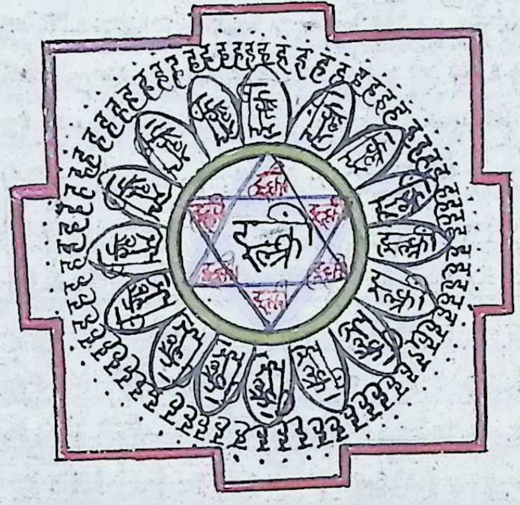

शा.ति.
५५
नविधेयमाद्यापूर्वंतेनप्राणाहीनाभवेत्सा॥ शिवशक्तिबीजमतएवचार्थंधुनातिहितंतयो
रुपरिपूर्वबीजयोः॥ आकुलंकुलोपरिचमध्यमाधरेदहनंततप्रमम्॥ निजोर्जितामभ
वेदिति॥ पूर्ववदित्युक्तत्वात्प्रथमबीजस्यवाग्भवमितिनाम॥ मध्यबीजस्यकाम
मिति॥ तृतीयस्यपराशक्तिमिति॥ एतत्प्रसिद्धेचपूर्वमत्रापिवाग्भवकामशब्देनोभयो
र्व्यवहारइतिज्ञेयम्॥ अतएवकृतःअत्रोद्धारः॥ अस्तादयस्तुजपध्यानादिपूर्वोक्तम
त्राप्यनुसंधेयं॥ अंत्यंसविंदुबीजंमध्यंशक्तिः॥ तदुक्तं॥ आमध्यमंत्रस्यरक्षोपालम
लबीजं॥ सद्वंद्वलेकुलीशपूर्वं॥ शक्तिस्तुसावाणसेनएकवर्णापूर्वंसहांडजंवा॥
ध्रुकुमाननानन्तमिति॥ अन्येस्त्वेतन्मध्यबीजस्यानित्यामंत्रत्वमप्युक्तम्॥ यदा
ह॥ नित्यामंत्वाजपेत्कामबीजमिष्टार्थसिद्धये॥ पंचह्रस्वाद्यबीजेनविन्यसेन्मु
खपंकजे॥ षड्दीर्घनषडंगानिकृत्वानित्यानिजेष्टदांमदीयांभोधिमध्यस्थरक्तपं
कजमध्यगाम्॥ सुरूपां॥ कुंकुमप्रख्यामाकुंचितशिरोरुहाम्॥ चतुर्भुजांमहा
देवींपाशांकुशधरांशिवां॥ वामदक्षकराब्जकपालापूरितासवाम्॥ वामहस्त
समासक्तकपालासवदायिनीम्॥ आत्माभेदेनतांध्यात्वामंत्रलक्षंशनैर्जपेत्॥
मधुकपुष्पैर्होमंकुर्याद्दशांशंमंत्रसिद्धये॥ नित्यक्लिन्नोक्तमार्गेणपूजांकुर्यादत ५५

न्द्रितः॥ राजानं राजपत्नीं च वशीकर्तुं यदीच्छति॥ स तस्याः स्मरारूढमनसा तन्मयो
जयेत॥ यन्नामसहितां कृत्वा नित्या विद्यां जपेन्नरः॥ तामाकर्षं पुनर्नित्यं वशी कुर्या
द्भूपतिम्॥ अनया मातृकां देवीं ग्रंथयित्वा निपुणं जपेत्॥ त्रैलोक्यमखिलं तस्य व
शे तिष्ठति दासवत्॥ न्यस्तमंत्रांगलीव ध्यायन् क्षोभिणी नामनुपूरकं॥ सा प्यागतां
स्मरेन्नित्यं मिथ्यासाकर्षकृज्जपेत्॥ आश्रित्येति॥ वाग्भवबीजेना रूढसाम्यात्त्रि
कोणे साधारणमण्डलमध्यते॥ तत्र तव नन्तः स्वन्नानं॥ तत्रापरापि परायाएवोत्त
क्ष्मिस्तथापि॥ अन्यासामपि ततः स्थूलरूपत्वात्॥ तथोक्तिः॥ यद्वा वाग्भवं कुण्डलि
नीतन्मध्ये वानं॥ तदुत्थज्ञा न॥ शक्तिः कुलाद्रि लिनीति या निगदिता आद्येति संसेन्दु
ले॥ एवंभूता॥ चतुरः परादीन्परापश्यंतीमध्यमा वैखरीरूपान्भावान्पदेषु
स्थानेषु आधारनाभिकण्ठमुखेषु क्रमाद्दधि त्वकण्ठादिभिः करणैः विहि
तार्थ ईक्षितार्थ उदीरयन्तीम्॥ वाक्प्राणापानरूपम्॥ वैरिषट्कं कामक्रोध
लोभमोहमदमात्सर्याणि इति॥ मन्मथरिपोः परब्रह्मस्वरूपस्य वा॥ अर्ध
र्द्धभागं सन्निधिं॥ विपक्षे पतितं कुलतत्कृतामाहनो चेदिति॥ त्वदधिष्ठानाभावा
दिति भावः स्ववासात्॥ मूलाधारात्॥ शिवराजधानी सहस्रपत्रकमलं॥ सौषु

पु० ति. न्तं॥ सुषुम्नायां भवं सहस्रस्थानं येषां तानि कमलानि॥ कुचित्सौषुम्नकमलानीति॥
५६ पाठः॥ कमलानि॥ आधारादीनि सहस्रान्तानि षड्वार्थयो भावः सत्तापत्रनत·॥
श्राद्दाशारं कर्मफलं यति एवं ऽयति ददाति वेति सारदातिलकदुक्तिः॥ अथ मा
तंगिनी मंत्रमाहः॥ वाङ्मायेति ऐं ह्रीं श्रीं ॐ नमो भगवति श्री मातंगेश्वरि सर्व
जनमनोहारि सर्वमुखराज सर्वमुखरंजिनी सर्वराजवशंकरि सर्वस्त्रीपुरुष
वशंकरि सर्वदुष्टमृगवशंकरि सर्वसत्ववशंकरि सर्वलोकममुकं मे वश·॥
मानय स्वाहा॥ ८५ ऐं रतिमातंगिन्यै नमः। एवं रत्याद्याः भूपूर्वोक्ताः शक्तयः॥
न्यस्तव्याः॥ ह्रूं हृल्लेखामातंगिन्यै नमः शिरः॥ गंगाणमातंगिन्यै नमः। स्वनाम्ना
ये आदिवर्णास्तान्येव बीजानि तत्पुरःसराः तदाद्या इति पूर्वोक्तबीजाद्यवा
दः। मातंग्याः न्ताः यश्चास्तनेन संबंधः॥ सा क ई त्यनेन ह्रानेश्वर्या द्विपागः
सूचितः। विभागमाह। वर्णैरिति॥ विभक्तैः॥ पूर्वतो षडंगानि कुर्वीतेति संबंधः। स्वनामे
ति। स्वनामादौ बीजाद्यापूर्वोक्तद्रामादिबीजादिकाः॥ मातंग्यन्तान्यसेदिति संबंधप्र
योः। द्रां द्राविण्यै नमः द्रिं नमः इत्यादि। द्रां द्रीं क्लीं ब्लूं सः इति बीजानि॥ ततो मांग्यन्तान्
मन्मथान्यसेति संबंधः। वदनांशायेरिति मांशादारभ्य न्यासः। मूले मूलाधारे॥ ५६

धिष्ठानेलिंगमूले ॥ मणिपूरेनाभौ ॥ मातंगीपदशेषराः मातंगपंताइत्यर्थः ॥ पूर्वमिति
षष्ठे ॥ मातंगीपदपश्चिमाः ॥ मातंगपंताः ॥ भैरवान नवमोक्तान ॥ नवोम्प्रिध्य इत्यारभ्य
शिवांतं ॥ ॐ [illegible] ह्रैं ह्रूं स्यानानि ॥ मातंग्यंशाइमाः प्रविन्यसेदिति संबंधः ॥ एताः वक्ष्य
माणादेशिक इत्यनेन बीजत्रयादिकान्मंत्रीत्यादौ एतान्बीजत्रयादिकान् इत्यन्ते
वमंत्रवित् ॥ मंत्रिणां मंत्रविन्मंत्रीति कृत्वा तन्मध्येया देवतास्तासामपि बीजयादित्वे
नेयमित्युक्तम् ॥ मातंगी महालक्ष्मी महामातंगी महदाद्याः ॥ आदिशब्दार्थमाह ॥ मा
तंगिनीमिति प्रयोक्तः ॥ ऐं ह्रीं श्रीं मातंग्यै नमः ॥ शिरसि इत्यादि ॥ तेन मूलमंत्रेण ॥ चू
लिकाकेशवंधः ॥ शंखतांटंकाम ॥ चित्रकंतिलकं ॥ त्रिकोणकर्णिकेत्यत्र ध्यानांतरं
योनिमुद्रदर्शयेत् ॥ पूर्ववत्तद्यथान्यस्तां वामकोणादि ॥ एवमग्रेऽपि यथान्यासमेव
पूजा ॥ यथावन्नुर्योक्तस्थाने ॥ दलेषु दलमूलेषु ॥ पञ्चमगेतु णीराघाः ॥ पुष्पाल्लप
षाःवाणा ॥ प्रोक्तलक्षणाः षष्टपटलोक्तध्यानाः ॥ इयं पूजा सर्वशाक्तिमंत्रसा
धारणीति ज्ञेयं ॥ अतएव सर्वशाक्तिमंत्राणां मंत्रेउक्ताः ॥ अन्यग्रन्थानवकृतं पूर्वो
क्तमागत्र मंच ॥ चंदनेतियक्तिचंदनानि ॥ आदिशा[illegible]के नजटामांसीकचूरएलं
चन्दनानि ॥ वशायेदित्यष्टद्रव्यसमुदायहोमफलम् ॥ एतानि कर्पूरकपिचोरा

शा॰ ति॰ ५७ रा॒ति॥ सप्त भागानि॥ पूर्वमंत्रप्रयोक्तृ भागरूढप्रमाणीत्यर्थः॥ तिलकमिति॥ सोदकेनकन्या
मांकुसुमचन्दनदर्शनं निशि संप्रदायः पिष्टेन तन्मंत्रजप्तेन कृतं॥ निस्वैति लाक्षा कृष्टिप्रका
रो यथा॥ बीजानि जलपिष्टानि कांस्यपात्रे बरातये॥ स्थापयेत्तास्वतत्तैलं न्तिः सत्येव
नान्यथा॥ स्त्र तिमारभेते देवतामिति॥ रत्नमालयेति प्रबंधनाम॥ नवश्लोकात्मा रत्नानां
वसंख्याकत्वात॥ नवचन्द्रमौले देवीपदराजी प्रकृत्रिमा तां देवकांतां पदान्यदः
पदेपदे इत्यर्थः॥ कृता पन्नीस्वगमनेनेति शेषः॥ धीतो नु॥ प्रीतो नु॥ कांस्यादे हस्ये
ति॥ इति श्रीशारदातिलके द्वादशः पटलः॥ १२॥ अथ शाक्तिमंत्रभुगतोरिणाथ [illegible] नं भवेदि
त्युक्ते॥ गतोरांमंत्रान्वाऽऽकुमुपक्रमते॥ अपेति॥ बीजमुक्त रति॥ पंचांतकमिति॥ पं
चांतको गकारः॥ शशीविन्दुः॥ तेन गौं॥ अथवा शशी विसर्गः॥ तेन गः॥ उक्तरमार्जाकं॥
पूजादिकं उभयोः समानम्॥ केवलएकार [illegible] तेन गैं॥ केवलऔकारयुतं
मा [illegible] गौं॥ केवलकेवलमा [illegible]॥ पं चैतानि पश्चकफलं विदधते बीजानि
विधेहि तु रिति॥ गकारो बीजं॥ विंदुः शक्तिः॥ षडंगमाह॥ षडिति॥ प्रयोगसागरे पं
चांगमप्युक्तं॥ आद्ये गतां जयाद्यो कास्याहा हृदयमध्याने॥ एकदंष्ट्राय संभाष्य
कुंफट् विघ्नाच्छि रस्ततः॥ शिवाय वलशाद्यादिकर्णिनेत्यंत नामतः॥ कवचंग ५७

जव[illegible]क्रायनमोनम इतीरितं ॥ महोदरायचंडायहुंफट् स्वस्त्रमन्वते ॥ अंगान्येतानिवि
न्यस्येत्स्वंचोक्तानिमणीषिभिः ॥ सप्रांभुनावाबीजेन षडंगानि प्रियोजयेत ॥ अथध
ध्यानं ऊर्द्ध्व वाम दक्षियोरंकुशपाशौ अधस्थयोः स्वदंतवरौ इति सर्वोपि गणपति
रेकदंतो ध्येयः स्वदंतो दक्षिणेपार्श्वे द्वितीयस्य ध्यानं यथा ॥ ध्यायेत्स्वैकेन देवं स्व
हङ्दरतनुंतं च बीजरूपमेकदंतं पाशांकुशाभ्यां गजमुखमसतं दंत मक्षोद ध्यानं इति ॥
पुष्करं वै दक्ष हस्तास्थिपितिं मक्षोणीर ॥ अप्रकारपुरुबीजेन ध्यानं ॥ रक्ताक्षमाला
परशुं च दंतं मध्ये वदोर्भिः पारितो दध्यानं ॥ हेमाभकांतिं त्रिदशगजास्यं लंबोद
रं चैव रदं नमामि ॥ अत्रापि पुष्करं पूर्ववासे यम ॥ इद मेवमायाबीजा[illegible]यद
तदाध्यानं ॥ अमतामोधिमध्येतु वारिजे कुंकुमप्रभो ॥ अरत संख्या दलोपेते वि
येजुणानायकं स्मरे ॥ पाशांकुशाधरं देवं जपाकुसुमसंनिभं ॥ वामपार्श्वगतां देवी
मालिंगंतं सलोचनम ॥ सुवर्णं चषकं भ्रमं भुजापूरितं सदा ॥ पिबंती वाम ह
स्तेनयोगिनी मदसोहिनाम ॥ रक्त वर्णा महादेवी मालिंगंनीसुमध्यमाम ॥ वा
रुनैकेन विघ्नेशामत्तरक्तविलोचनं ॥ तद्रूपं चिंतयेद्विद्वानगणानपूर्वादितः ॥
क्रमात ॥ अत्र ध्यानानंतरं गणपति मुद्रा दर्शनीया सा यथा ॥ कुंचितामस्यह

शा.ति. तस्य ॥ मूलेन सन्नियोगतः ॥ गाणेश्वरी भवेन्मूर्त्तिरिति ॥ इयं सर्वगणपतिमंत्रसाधारणी
५८ तिज्ञेयम् ॥ यत्राधो भागस्यपर्य्यायां ते इदं ज्ञेयम् ॥ अथ होमः ॥ अष्टभिरित्यनंतरव
क्ष्यमाणो द्रव्यैः ॥ अर्द्धमर्द्धं संयुक्तं मेकैकेन द्रव्येन होतव्यं ॥ केचिदष्टद्रव्यमेल
नमाहुः ॥ तन्न ॥ आकृतिप्रमाणसंदेहापातात् ॥ मूले च प्रत्येकं पृथक् क्रियानया
सु ॥ विलिख स्वरूप्यानंतरत्वेनाष्ट द्रव्यहोमकरणात् संभवात् ॥ तदुक्तं ॥ भरद्वा
ज्यैः ॥ नैव ब्रीहिभिरिष्टस्यात्त्वं यावेन्नैव यथाश्रुतैः ॥ मिश्रैरीज्येत वेदिति ॥ न थामि
श्राणां विधय दर्शनाच्च ॥ भृगुः ॥ अत्रपद्यानां गायत्र्याः प्राप्तौ कुर्यात् ॥ गाय
त्रीयथा ॥ एकदंष्ट्राय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहि तन्नो विघ्नः प्रचोदयात् ॥ तीव्रा
दीनां ध्यानं ॥ पाशांकुशांजलिकरा नवकुंकुमसंनिभाः ॥ तीव्राद्याः पूजनीयाः स्युः
शक्तयो दमणिभूषणाः ॥ अत्र प्रथमामिति गंगावत्स्यपेक्षया प्राथम्यं हम ॥
यतस्त्वत्र्यपदलैः प्रागादि लोकपालांत पूजयेदिति ॥ सागोपांगक्रमः ॥ तद
पवादाय प्रथमामिति सूक्तिः ॥ तद्व्याख्यानावयवप्रत्ययो ऽकंठ्यकनाइ
दं वचनं संभवाभिप्रायतो क्तं ॥ यथापूर्वं चतुरपदलो क्तरीत्या ॥ विघ्नवृत्तग
णपतिबीजादि ॥ इयं मंत्रत्रयस्य पूजासमानैव ॥ तदुक्तं ॥ पंचांतकं बिंदुयुतं स ५८

नादं बीजं गणेशस्य वदन्त्यथान्ये ॥ ॐकारविंदुं तमपीरयंति तुल्यत्वयोःस्यादिह विशेष उक्तः ।
इति मायाबीजादौ तत्र कृते मामोदादीन् पूजयेदिति विशेषः ॥ तर्पणप्रयोगस्त्वस
र्वमंत्राणां साधारण एव ॥ तर्पणे तु सर्वेषामयं विशेषः ॥ क्रीडन्न हेममयो दसाद्रि
शिखरेष्वित्थावतीर्णः कुंभोपासोपानेषु समेत्य रुक्मकलितेष्वि स्वभक्षं वशं ।
भुक्त्वा प्रीतमना यथा परे सौ संपूजितो विघ्नराट् कुर्यादिति सुधासिरस्नतः सम
कलान् कामानत्त यातर्प्पितं इति ॥ गंगातोरं तर्प्पयामीति प्रयोगः ॥ क्रमास्त्वतः श
तमिति प्रतितिथि द्रव्यचतुष्टयेन तत्तावान् होमः ॥ तत्र विशेषः ॥ साध्यसाधाशं कु
शाभ्यां मिति विधिवत्तुपानीयं तस्योपरि स्थाप्य काकाक्षीजपेन्न्यसपद्दिविधि
रपंहलिः रुष्टः सरोखमिति ॥ सति लैः ॥ अत्राधिक्य क्रम प्रतिपदामारभ्य चतुर्थं
तत्तवृतः [illegible] शत होमः ॥ त्वाज्जैरित्यत्रापि चतुःशतमेव प्रतिपदामारभ्य सप्तमी
पर्यंतमिति विशेषः ॥ तदुक्तं मम ॥ मधुरत्रयमिश्रितैर्भिलाजाभिः सप्तवासरमि
ति ॥ अनेन विधिनेति ॥ अनेनेनेता ह्रयोस्त्रीणामप्यधिकार इति सूचितं ॥
आज्याल्लहविषा दुग्धपायितं तंदुलैः हविः ॥ चतुर्दिनम ॥ प्रतिपदामारभ्य चतु
र्थीपर्यंतं ॥ संख्या [illegible] ॥ संवदनम ॥ अहमहोअहहगोदि मोक्षांतम ॥ मदो गजस्यैव ॥

श्या ति. अनुलोमेति ॥ बीजवेष्टितमित्यपि ज्ञेयम् ॥ तद्‌क्रम ॥ नवनीतेनावलिप्त्वा दनुलो
५९ मविलोमगम ॥ उदरस्थितस्य व्याख्यं तद्बीजं तत्र वेष्टितमिति ॥ नवनीतऽस्त्वुप
लक्षणम् ॥ अपूपेऽपि ॥ कार्य्यविधिरपूपेऽपि चेति ॥ बीजमध्ये साध्य साधकक
र्म नामानि नवनीते लिखेत ॥ अनुलोमविलोमेत्यनेन बीजयोः पुटितत्वमा
त्रमुक्तं ॥ समस्पृष्ट्य साध्यगतोशं ॥ इदं मूलमन्त्रमप्युक्त्वा त्वे तत्संजप्तं नवनी
तं भक्षयेदिति ॥ सप्तवासरं प्रतिपदादि सप्तमीपर्य्यंतम् ॥ महागणपति
मंत्रमुद्धरति ॥ श्रीमिति ॥ ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ग्लौं ॥ गं गणपतये वरवरद सर्व
जनमे वशमानय स्वाहा ॥ इति ॥ अत्रैके वनयकारं कीलकं मन्यमाना गणप
तिपदं संबुद्ध्यंतमाहुः ॥ अन्ये श्रीमहागणपतिपदं संबुद्ध्यंतं वशं पदद्वि
त्वमप्याहुः ॥ इदं च यकारकस्यापि संमतमेव ॥ एतेऽष्टाविंशद्वर्णा इति ते
त्वन्नगतेऽपि नुश्चेहोममत्र मिलनं कृत्वा न ॥ अन्ये विघ्ने चतुर्थ्यांपुंसनामस्य
वाच्येयमेवविघ्नराजार्थमाह ॥ गणपतिपदोपलक्षकं कृत्वाहुः ॥ एवमिति ति
विगणपतिशब्दः ॥ प्रयोगे तत्पदशाच निर्लेपः ॥ अत्रावार्यैरत्र दीक्षितो मंत्री स्त्र
नेन चतुर्थी परित्यज्य संबुद्धिः स्वीकारऽनुक्रमः ॥ मंत्र देव प्रकाशिकादिभि ५९

रपिसंपुटमन्त्रस्येवोद्धृतत्वात् ॥ गं बीजं स्वाहा शक्तिः ॥ तदुक्तम् ॥ षडंबीजान्तजौरय
क्तिः ॥ इति ॥ यथा विधीति तन्तुज्ञाति भूतानि येवषडंगामन्त्रामिरितिच ॥ तंत्रान्तरे
ऽपि यंत्रत्रयमुच्यते ॥ अथवा दंपद्ममालिख्य कर्णिकोपरि तस्य च ॥ गौरीबिंदुसमा
क्रांनाम्ना साध्यसमालिखेत् ॥ प्रागादिदलमध्येषु मूर्तिबीजान्यथालिखेत् ॥ को
णपत्रेषु वाणीशानेऽग्निरक्षसोम्यतः ॥ क्रमाद्गायवर्णाश्च ततः पद्मस्य
गकेषु च ॥ मातृशक्त्यादिवर्णांश्च ततः पद्मस्य बाह्यतः ॥ स्वदिक्षु लोकपा
लानां साधरणानि समालिखेत् ॥ क्षौमादिसूत्रे संवेष्ट्य लेपो मृद्धि धारयेत् ॥
तस्य हस्तगतास्सर्वा लोकाजिह्वा गाः सदा ॥ सेवामनोगता कीर्तिवर्ध
मानास्सदा दिशीति ॥ कर्णिकेति कर्णिकामध्ये ॥ गौरीगंकारः ॥ मूर्तिबीजानी
ति क्षिप्रप्रसादोक्ता षण्मूर्त्यादिपक्षराणि ॥ अंगोति ॥ पंचांगपक्षे पंचमसौम्ये ॥
मांत्रिति मातृवेदशक्तयः ॥ तन्नामा यत्तांत स्वदिक्षु इति स्वस्वदिक्षु छुरे ॥
क्षिप्रमातृकया ककारादिकया ॥ तथा षट्कोणं प्रविलिख्य तत्स्य जठरे विन्य
स्य पंचांतकं नाम्ना भूर्जतरुत्वचि प्रविलिखेद्रोरोचनादूर्वया ॥ एकाग्रन्वि
तकालवर्गिमध्यपुंकुद्वतेन गानं ततः शक्तार्पी शिरसा वहन्नापि विधिर्दुर्गा

प्र.ति.
६०

भ्वैश्वनृसः ॥ मायावाग्भवस्वमंत्रवरमालिख्यापकोणेषुतद्वाह्ये पाशमायांकुशं
प्रविलिखेत्तद्भूमंडलवाह्यतः ॥ यंत्रंगंधमनोहरैश्चकुसुमैरभ्यर्च्य विधृत्यैवं योध
नैर्मिरसिश्मरणेनविपुलांलक्ष्मींलभेन्मानवःइति ॥ अघोरकायस्वाहेति मंत्रः ॥
तथावीजेनरंदहनयुग्मंगवीजंवीतंकोणेषुमालिख्यकलावह्निकेसरेषुजे ॥ गाय
त्रिवर्णदलके॥पत्रकाग्रा[illegible]दिवीतंभूवीजयुक्क्षितिगृहे॥विलिखेदिति यंत्रम् ॥
विधानंविदित्यनेनापिप्रयोगःस्तु[illegible]चित्तः ॥ ॐ गां हन ॥ श्रीं गौं शिरः ॥ ह्रीं गूं शि
खा ॥ क्रौं गैं वर्म ॥ ग्लौं गौं नेत्रम् ॥ गंगः अस्त्रम् ॥ एषपक्षःसंप्रदायिकः ॥ केचि
त्तुप्रणवादिवीजपंचकमुच्चार्यगामित्यादिप्रयोगेषुषडंगक्लृप्तिंवदंति ॥ अप
स रेषुडीजानांप्राक्गामादीत्याद्युः नवरत्नमयेतिअस्यायमर्थः ॥ पद्मिव्यंतर
मिश्रेमृद्ंः ॥ नवरत्नमयंद्वीपंनवरत्नमयंपादिजालंइति ॥ अन्येतुमाणिक्य
मूलंवैदूर्यांकुरंइंद्रनीलशाखंप्रवालपत्त्रंवम्मरतत्छदं ॥ गोमेदरसंजंमौ
क्तिककोरकंवज्ररागफलमित्याहुः ॥ गणेश्वरविमर्शिन्यामपि ॥ मणिव
ज्रप्रवालाख्यफलप्रसवपत्त्रवैरित्यादि ॥ पीठरचितेदृत्पद्माधिकरणेम
न्मथौ ॥ पद्मनाम ॥ अत्राभोमुखंत्रिकोणांग्यात्यं ॥ इदंचमात्रकापदकर्णि ६०

कामा[illegible]मिति ज्ञेयं ॥ वामहस्ते पद्मं दक्षेणालिंगनं ॥ धनुरिक्षोः त्रींवि ह्लीभूतः ॥
वामाधस्ताद्दक्षाधः पद्मं नामाद्वयं ध्यानं ॥ कनककलशास्तु भ्रातृद्वयो मंत्री
ति दशांशं वृद्धि मंत्रजपतु रूः सगरमुखोद्वगंतव्यः ॥ प्राग्रूक इति पूर्वंम
ध्येकः पीठं रूपः ॥ पीठ मंत्रश्चात्रापि ज्ञेयमित्यर्थः ॥ पूजयेदिति त्रिकोणा
इति शेषः ॥ इति चतुःशातं वत्वाशि शवार्य ॥ वक्ष्यमाणो नयत्राणं ध्यानावस
रे पर्वोक्तम ॥ [illegible] पंचमिथुनपूजामाह त्रिकोणेति ॥ ईकः पाश्रुः ॥ उत्पलपु
कौ हस्तौ तस्यास्तामाधा ॥ ग्प्रस्लं वालाः ॥ पीत्रिणा ॥ वराहस्त ॥ पतिर्वराहः ॥ पुरः
कल्पित पूर्वदिगपेक्षया यावन्हिकोणस्तत्रेत्यर्थः ॥ एवमीशाकोणादत
त्रापि ॥ एवं पश्चिमनैऋतवायुकोणेष्वपि ज्ञेयम ॥ तदूक्रम ॥ अग्रास्त्राव
मादसुमुखोत्तमभितो ह्लिपुगे ॥ इषेवडर्सखाव्यस्तमभितोविषकर्ता
रा विति ॥ पूर्वादीति तदृश्यष मपदलेए तैं द्वितीयावृत्तिः ॥ समिदुरैरिसखेषु
त्रिषु सेवकृत्तते ॥ मंत्री त्युनेनसर्वपदस्यानेन ध्यानामेतद्रूकं ॥ वषीति ॥ ग्राग्रं
स्य वीजानंतत्मेमत्त वीजं ज्ञेयं ॥ वतुरावृत्तितर्पणप्रकारमाह ॥ प्रत्येकमि
ति ॥ चतुरावृत्तितर्पणप्रकारमाह ॥ प्रत्येकमादौ मूलेनचतुर्वा प्रतर्पये

श्या. ति. दिति ॥ प्रत्येकमित्यस्यायमर्थः ॥ यायादेवतातर्प्यनीयातत्रतत्रादौ मूलेन चतुर्वा
६२ रं कर्त्तव्यम ॥ स्वबीजाढ्याः प्रियान्विताः ॥ प्रत्येकं चतुर्वारं तर्प्पयेदितिसम्बन्धः ॥
स्वबीजाढ्यान्गणपतिबीजाढ्याम ॥ तथा चतुर्वारं स्वप्रियान्वितावितिवृ
धारावसुमतीसहिते ॥ तद्यथा ॥ मूलमंत्रेण महागणपतिं तर्प्पयामीति चतुर्वा
रं संतर्प्य ॥ श्रीं श्रीं श्रीं श्रीं पतीं तर्प्पयामीति चतुर्वारं तर्प्पयेत ॥ अत्र लक्ष्मीशब्दे
न पंचमं कर्मं मिथुनं संगृहीतम ॥ पूजाक्रमविवक्षया ॥ तदुक्तमाथर्वोक्तवे
पंचकारतो मेदेन यस्मान्मिथुनपंचकम ॥ करोति पंचकृत्यानि तदा पं
मिथुनं भजेदिति ॥ अन्यत्रापि ॥ प्रथमं पूजयेद्देवं ततो मिथुनपंचकम ॥ अन्यत्रापि
न्यासावसरे ॥ शिरोवक्त्रहृदम्भोजगुह्यपत्स्वपि पंचकम ॥ मिथुनानां न्यसेत्स्वी
यैर्बीजैः स्वैर्न्नामभिः पृथगिति ॥ एवं त्रयोदश देवतानां तर्प्पणानि भवन्ति ॥
त्रयोदशवारं मूलतर्प्पणानि ॥ सर्वान्ते मूलेन चतुर्वारं तर्प्पणं ॥ एवमष्टोत्तर
शततर्प्पणानि भवंति ॥ अयं कनिष्ठः प्रकारः ॥ पद्माचार्यैः कनिष्ठकारैश्चतु
र्विंशत्यधिकैकशततर्प्पणान्युक्तानि ॥ तद्यथा ॥ मूल ४ ॥ महागणपतिं
४ पुष्टिं ४ ॥ पंचमिथुनानि ४० ॥ आमोदादि ६४ ॥ मूल ४ ॥ एवमन्येपि ॥ मध्यम ६२

प्रकारस्तुप्रियान्विताइतिव्यस्ततर्प्पणम॥तत्रव्यस्तत्वंमूलेनप्रियान्विता
शक्तियुक्तानित्युक्तेर्त्रेष्यते॥ तद्यथा॥ मूलंचतुर्वारंसंतर्प्य श्रींश्रींपतिस
हितांश्रेपसेतर्प्पयामीतिचतुर्वारंसंतर्प्य पुनर्मूलेनचतुर्वारंम॥ पुनःश्री
श्रींसहितंश्रींपतिंतर्प्पयामीतिचतुर्वारंतर्प्पयेत॥ एवंषड्विंसतिदेवतानांत
र्प्पणानिभवंति॥ षड्विंशतिवारंमूल[illegible]तर्प्पणानिच॥ अन्तेमूलेचतु[illegible]वारं
तर्प्पणम॥ सर्वादौचमूलेनस्वतन्त्रतयाचतुर्वारंतर्प्पणम॥ एवंषोडशोत्तराद्वि
शतितर्प्पणानिभवन्ति॥ उत्तमप्रकारस्तुप्रत्येकमादौवक्ष्यमाणंतर्प्पणंनिमि
त्तिशेषः॥ चतुर्वारंतर्प्पयेदादावन्तेचेत्यर्थः॥ मूलेनमित्यर्थः॥ मूलमंत्रस्याक्ष
रात्पिप्रत्येकंतर्प्पयेत॥ तद्यथा॥ आदौमूलं॥४॥ प्रथमाक्षरं॥४॥ पुनर्मूलं॥४॥ पु
वमष्टाविंशतिवर्णैःतर्प्पणानि॥ अष्टाविंशतिवारंमूलतर्प्पणानिच॥ अन्ते
चतुर्वारंमूलेन॥ एवंद्विशतीअष्टाविंशत्यधिकतर्प्पणानिततोमध्यमप्र
कारवदेवद्विशतीषोडशोत्तरा॥ एवंचतुश्चत्वारिंशादधिकचतुःशतंतर्प्पणा
निभवन्ति॥ तदुक्तंगाणेश्वरविमर्शिन्याम॥ सर्वाभीष्टप्रदंवक्ष्येचतुराव
त्तितर्प्पणम॥ एकान्तेविजनेरम्येसर्वोपद्रववर्जिते॥ कृतस्नानादिकोमंत्री

चंद्र

रा.ति. पूर्ववन्न्यास संयुतः ॥ तडागमध्ये संचिंत्य पुष्पितं नलिनीवनं ॥ तस्य मध्ये महाप
६२ द्मं तरुणादित्यसन्निभम् ॥ समध्ये तं सुगंधाढ्यं रम्यं एणीयं मनोहरं ॥ सद्योवि
कसितं ध्यायेत मंत्री पूर्वोक्तमंत्रवित् ॥ अब्धुरजतसोपानपंक्त्याऽन्तारविमण्डलात् ॥ विनिर्ग
त्य वट्टत्य कर्णिकामध्यसंस्थितम् ॥ इति ध्यात्वा सावर्त्तं महागणपतिं सुधीः ॥ प्रवरै
र्धकुसुमैः समभ्यर्च्याद्य पूर्ववत् ॥ निमायपुष्पकं सुगंधाधके न्यस्यमर्दनि ॥ वर्धमानात्म
धाराभिर्धौत्वा देवस्य मस्तकोपरि ॥ चंदनकाश्मीरकस्तूरीसालिते जले ॥ प्रथमं मूलमंत्रेण
चतुर्वारं प्रतर्प्य च ॥ मिथुनानि च वद्धि प्रान् प्रत्येक पश्चान्निधी ... प्रवि ॥ स्व ... स्व वीजा
दिकेभ्यो न्वीस्वाहांतेभ्य तर्पयेत् ॥ मूलमंत्र चतुर्वार पूर्वकं तर्पयेत्प्रक ॥ सं
भूयाप्येल्लरं शतक निष्कः स्यादयं क्रमः ॥ अथवा मूलमंत्रा ... येषु तैरंतैरपू
र्ववत् ॥ मंत्रवीतप्येपेद्विद्वान् ... लौकप्रकारतः ॥ मध्यक्रमापि संभयपूर्विंशत
योडशोत्तरम् ॥ अथवा मूलमंत्रेण चतुर्वारं प्रतर्प्य च ॥ पूर्वमंत्राक्षरैर्मंत्रो स्वा
हान्तेभ्यस्तर्पयेत् ॥ मूलमंत्र चतुर्वारं पूर्वकं संप्रतर्प्य च ॥ मिथुनादीस्ततः पश्चात्पू
र्ववत्संतर्पयेत् ॥ मेवे त्समृपसचतुश्चत्वारिंशदधिकतुः शतम ॥ एवंमन्यः क्रमः
प्रोक्तो रागमपारगैः ॥ एवं संतोष्य ततः पश्चात्पूर्ववत्सोपचारकैः ॥ सर्वाभीष ६२

वसंप्रयाप्रणम्यो द्वासेत्सुधीः ॥ एवं तर्प्पयेन्नित्यं मंडलात्सफलं लभेत ॥ अनावृष्टां
भवेद्घोरे राजचौराद्युपद्रवे ॥ महाज्वरे विविवादेच महारोगे प्रसंकटे ॥ विवाहादि
षु कार्य्येषु सर्व्वेषु च विशेषतः ॥ एवं चैतत्प्रयोगं कुर्य्यान्मानवेद्रूः प्रसन्नधीः ॥ उन्म
त्तस्मिधाहोमात्मन्त्रास्युः शत्रवः क्षणात ॥ उलूककाकयोः पत्रैस्त्ववरारक्त
संयुतैः ॥ जुहुयान्निशाकान्तो शत्रुः कालातिथिर्भवेत ॥ शत्रोः प्रतिकृतिं प
त्रौ प्रतिष्ठितस्तस्मीरणम ॥ विषोपणविलिसांगीमस्तुमीतिः क्षिपेत्जले ॥
ज्वराक्रांतो भवेच्छीघ्रं दुग्धशोकातकृमेनयेत ॥ तज्जीनीं त्रिशिखां देवीं
धारयंती भयंकरी ॥ रक्तोध्यात्वारवैविधेप्रजेमनम ॥ मारयेद्विरदं देवि
५ पल्लवंधुं समन्वितान ॥ खड्गखेटकाँ कृष्णां संनद्धां भानुमंडले ॥ ध्यात्वा मंत्रं ज
पेन्मंत्री पूर्ववन्नाशयेद्रीन ॥ चापबाणधरां भीमां सिंहस्थां ज्वलनोपमा ॥
सृजंतीं बाणनिवहान धावंतीं ताहशां रिपुं ध्यात्वा जपेन्मन्त्रपभिमन्त्रतं तो
यमध्यगः ॥ रिपुं स्वपरसेनां वा द्रुतमृत्युं प्रपेद्धुवम ॥ नित्यपसकुसमिद्धो
मात्स्वंत्ते रोग्योगजाः ॥ पुष्पैस्तु दीपैर्वृद्धिः स्यान्मधुराक्तैर्मनोगजान ॥ र
सापैपंचपंजाजैर्नलिस्पेज्जप्रनदन्तितनेः ॥ गव्याज्यपातितं सस्त्रिदापैरानित्य

कुसमिद्वरैः ॥ ङ्याल्लपंचगव्याभ्यां तथा शुक्लेन घृतेन च ॥ एतैः पृथक्पृथग्द्रव्यैरष्टोत्त
रसहस्रकम् ॥ जुहुयात्तद्दिनशो विप्रान्भोजयेन्मधुरादिभिः ॥ गुरवे दक्षिणां दद्याद्
बह्वाभरणसंयुताम् ॥ मातंगाश्वरथांगांश्च वर्द्धंते विधिनामुना ॥ सर्वव्याधिविनि
र्मुक्ता अपमृत्यापीडादिवर्जिताः ॥ कारयेद्गृहवस्त्राणि शिक्यनाभुताश्च पंचकम् ॥ सं
खचक्रगदापद्मानि शार्ङ्गकौमोदकीक्रमात् ॥ पंचगव्येषु निःक्षिप्य तानि सप्त जपेन्मनुम् ॥
सम्यक्कंचवसहस्राणि तेषु संपातयन्मनः ॥ तावदाज्येन जुहुयात्मंत्रैः पूजयेत्क्रमात् ॥ उष
ष्ठं पंचगव्येभ्यः पूर्ववत्प्रजपेन्मनुम् ॥ अप्रबद्धान्यं च विवरेभ्यो दिक्षु मध्यादिषु क्रमात् ॥
अप्रवृद्धेषु पूर्णेषु पंचगव्येन साधकः ॥ आपूधानि प्रजप्तानि पंचस्व घोषपुरसरस्र
विन्यसेद्दृशमध्यादि पूजाकुर्याद्यथापुरा ॥ वालुकाभिः समापूर्य मन्दिरं कुर्यात्स
मंस्थलं ॥ बलिं च विकिरेत्तत्र तेषां मंत्रैर्यथाक्रमात् ॥ दिक्पतिभ्यो बलिं दद्यात्क्रमशस्तान्
भोजयेत्ततः ॥ दीनांधकृपणादींश्च तोषयेद्भोजनादिभिः ॥ दक्षिणां गुरवे दद्याद्
वित्तानुसारतः ॥ यत्रैवं विहिता रक्षा देशे वा नगरे पुरे ॥ ग्रामे गेहेथवा तत्र वर्द्धन्ते
तत्र संपदः ॥ अपस्मारातापदोषाभ्र सप्रेतादिसंभृताः ॥ अभिचारकृताः कृत्यारिपु
चोराद्युपद्रवाः ॥ नश्यन्ति गणेश्वरः प्रीतो महासंपत्करो भवेदिति ॥ अन्ये तु ॥ लक्ष्मी

च

शा ति ६४ मूलेन बीजापूराद्येकादशभिः॥ ८४॥ मिथुनचतुष्टयषड्विधानिधिकनिष्ठोरूपप्रका
रेण तावत्कृत्वो मूलेनां ते चतुर्वारं मूलेनेत्यार्थः॥ बीजापूरादिमंत्रास्तु॥ बीजापूरं
गदा च ●कार्मुकं च त्रिशूलयुक्॥ चक्राब्जपाशोत्पलानि कलमाग्रं विषाणता
युक्॥ ८५॥ लास्यरत्नकलशो हस्तैः प्रणवादिकाः॥ गं बाजाद्यादिकाः पंचत्रिंश्री बीजाद्या
दिकाः पुनः॥ प बीजाद्यास्तु तत्रैव तैर्वक्ष्यमाणपदादिकाः॥ ८६॥ यथाक्रमं महाविघ्ना
लुधातोमन नवः स्मृताः॥ मंत्रकलार्थक्लि सप्राणात्रिगुणाकेन चक्रक्षयोच॥ व्याप्रि
रूमुत्वनरूपविधात्रैलोक्यनास्मा नेयुरूकमिति॥ पदप्रादाचार्यास्त्वत्त्यपा
चतुरावर्तितव्यणमार्थः॥ तद्यथा॥ दशधा मिलेन मूलमंत्रेण बीजपूराद्येका
पि दशार्णमहागणपतिक्षिप्रप्रसादनतःर्लंविघ्नं यष्टनामयुतेनगाणपनषड्
त्यस्मात्पूर्वमूलमंत्रे चतुर्विंशतिदेवतास्त्वएवं पंचपंचाशद्देवतानर्पे[illegible]नाति
तावन्निमूलेनां ते चतुर्वारं मूलेनेति चतुःशतं चतुरश्च त्वारिंशोत्त॥ प्रयोगसारे तु
अष्टाविंशतिरष्टसाणि दशाभिपुर्लं॥ चतुभिपद्दः पश्चात्पंचरमादिकाश्च
गुणायानषट्॥ नि क्षिनिधीतव्यपेत॥ प्रत्येकं मनुनामुना चतुरावृत्त्याविभो मं
स्तके ध्यात्वा रत्नसयमहागणपतिमत्त्रप्रसन्नमुर्धीरिति॥ गतिस्यंगकास्यं ६४

शावेन स्राक्किपत्राधान्यमितिवदंति ॥ मंत्रोद्देशक्रमोविवक्षितः ॥ तन्मते ॥ प्रथमं
विंशतिवारं ॥ एवं चतुःषष्ठात्त चतुःश्चत्वारिंशत्तर्प्पणानि भवंति ॥ तद्भुक्तरहस्य
पद्धतौ ॥ मूलेनार्णपणिपे ॥ विंशत्संख्यंतर्प्पयित्वा तु सर्व्वमंत्रैर्वृत्तैर्वेदवारं द्वि
ठानैः ॥ मध्येन ध्येतर्प्पये द्विप्रराजलक्ष्म्यादीनां तर्प्पणं चैवमेवेति ॥ अन्यत्रापि ॥
प्रथमं विंशतिवारं ॥ मिथुनानां विघ्नपक्कशालीनां प्रत्येकं निधिश त्वैश्चतुरा
वृत्या च मूलेन मूलात्मकवर्त्तीनामेवं संतर्प्पितेत्वनिशितार्थिया ॥ स चतुश्च
त्वारिंशच्चतुःशतसंख्यया भवेदेवमिति ॥ मेरुतंत्रे गणपतिशब्दस्तु उच्यतेमा
रुः ॥ एतेएकोनत्रिंशदक्षरं तर्प्पणं तावत्कोबोमूलेन षड्विंशति मिथुनतर्प्प
णं तावन्मूलेन पूर्व्वं वान्मिथुनादितर्प्पणं मंत्रे चापमूलेनेति संख्यापूर्त्तिमाहुः ॥ त्रिंश
दक्षरं तु अक्षरमूलमतावत्कृत्वो मूलेनानोमूलेन चतुर्वारमिति संख्यापूर्त्तिमाहुः ॥
येतु गणपतिपदस्य तु अन्त्यमाहुस्तेमूलं ॥ ४ ॥ महागणपति ॥ ४ ॥ मूलं ॥ ४ ॥ षोडश ॥ ४ ॥ ततो
क्षरतर्प्पणं तावन्मूलेन तर्प्पणा तिः अंते ॥ ४ ॥ मूलेनेति ॥ २४ ॥ ततो मिथुनाष्टकेनान्ते
मूलेनेति ॥ ६४ ॥ ततत्प्रामोदादीनामंते नेति ॥ १२ ॥ एवं संख्यापूर्त्तिं स्पा ॥ येतु स्त्रीमहाग
णपतिशब्दं संबुध्यंतं ॥ वरांशाक्षसपञ्चविंशत्वमाहुः ॥ त द्वात्रिंशदक्षरं तर्प्पणं तावत्कृत्वो

गा. ति.
६५

चनेवेत्यादि पंचाक्षराणि लक मित्तिहित्वाए कोनविंशत्यक्षरमोऽयः ॥ अन्यत ॥ पूर्ववत
केवलनलोकपदेजनपदंपदति ॥ अन्येविपरीतमादौ ॥ महागणपतिबीजषट्कं प्रयोजयंति
त्वेनद्वात्रिंशदर्णो मन्त्रः ॥ षडंगमाह ॥ अंतरीति ॥ द्वितीयस्यषच्छेदः ॥ तृतीयं महागण
पतिमंत्रवत ॥ ४ ॥ ६ ॥ ५ ॥ २ ॥ ५ ॥ २ एतत्संख्यै [illegible] क्षरैरंगानि कुर्यात ॥ ॐकाराद्यैः ॥ ध्या
नेतु दक्षे पाशः ॥ वामेंकुशः ॥ अधोदक्षे मधुकपालम ॥ अधोवामे पुष्पबाणः यो न्याहि
तः ॥ पुष्टिरपि चतुर्भुजा ॥ तत्र दक्षवामयोः पद्मे अधो दक्षिणेन प्रियस्य श्लेषः अ
धो वामेन ध्वजाग्रस्य ग्रीति ॥ संप्रदायविदः ॥ केचित्तु ॥ पुष्टिं द्विहस्तामेवाह ॥ एक
हस्तेन पद्मं द्वितीय हस्तेन ध्वजाग्रस्य ग्रहमिति ॥ तन्मते अश्लेषो नामनि कटत्व
म ॥ द्वितीयमंत्रे पि इ [illegible] दूसे न ध्यानम ॥ तृतीयमंत्रे तु बीजापूरगदेक्षुशरा
न मांरिमालांच दक्षैः करैर्वामे बाणा [illegible] पाशकौत्पलावदानरत्नोंकुम्भं
धत्त ॥ सिंदूराभाविग्रहह्लिष्टप्रनोपोन्यस्त्तभूषणो गतास्त्रियाह्रितेपाणि
मे बीजकरा पुष्टिस्त्वहतं न बोक्षवत्तात ॥ पूजादिकं त्र्याणामपि समानम ॥ पुष्पकेकीरह
स्यक्रम ॥ पूर्वोक्तमहागणपतिपूजायंत्रे ॥ नवशक्तिक इत्यनेन पीठमंत्रस्य समाप्ति
त्वमुक्तम ॥ मधुत्रयेण ॥ पयोमधुघृतेन ॥ भक्ष्येति ॥ भक्ष्यं लड्डुकादि भोज्यमन्नादि ॥ ६५

नांतं लकारः ॥ ओं स्वारूपं ॥ विंदुरनुस्वारस्तेन तत्पूर्त्कं ॥ तेन ग्लौं इति ॥ यत्रमाह बीजमि
ति ॥ दिक्षुत्रिकोण बहिः अग्न्यादीनि त्रेयम ॥ बीजषट्कं मंत्राणं अग्रादि नत्संधी
ति ॥ तस्य षट्कोणस्य संधिषु ॥ अंगमंत्रान् महागणप [illegible] ते षडंमंत्रान् ॥ शिष्टा
न मंत्रस्य द्वाविंशतिवर्णान् ॥ गणेशः त्रिशः ॥ प्रत्यवर्णमष्टमेदले ॥ एकमेव
लिखेत ॥ ततः क्रमोत्क्रमलिपिभिर्वेष्टयेत ॥ ततः पाशांकुशांकुशाभ्यां वेष्टये
त ॥ पद्मपादाचार्यैस्तु अष्टपदानष्टसु दलेषु विलिख्यत बहिः वृत्तत्रयं मातृ
कापाशांकुशान् विलिख्य बहिः भूपुरं कुर्यात् पाशमायां बीजं लिखेदित्युक्तं
त्रिकोणं तन्मध्ये प्रणवं ॥ तन्मध्ये गं ॥ इति बीजं ॥ तस्य प्रथमत्रिकोणस्य चतु
र्दिक्षु ॥ श्रीं ह्रीं क्लीं ग्लौं इति लिखेत् ॥ बीजषट्कं श्रीं ह्रीं क्लीं गं ॥ अंगमंत्रान् ॥ ॐ
ह्रत ॥ श्रीं गीं शिरः ॥ ह्रीं गूं शिखा ॥ क्लीं गैं शिखा ॥ क्लीं गौं ग्लौं गं तेजम ॥ गगः अ
स्त्रम ॥ तडपर्यष्टदलं ॥ तन्त्र ॥ ॥ गणपतयेवरवरद सर्व ॥ जनमे ॥ वशमा ॥ न
यस्वा [illegible] हा ॥ इति ॥ विलोमप्रतिलोममातृकावरतो ॥ तडपीठ पाशां [illegible] मां
तुडपीठ क्रों इति चतुरावर्ण ॥ अथ पंचविंशतिगणपतिमंत्रमाह ॥ मायेति ॥ ह्रीं विरवि
रगणपतिवरवरद सर्वलोकं मे वशमानय स्वाहा ॥ हस्त्रो बीजस्वाहा ॥ किः के

गुणादिशब्देन लोहत्वोष्णादिकं गृह्यते॥ तत्र
लेलिहासालादि॥ तंलक्षणं स्वरूपशास्त्रे ग्रन्थी
ठकः शुभ लपर्णु मित्तस्य दक्षः लेंड स्वपो
ऽशापलानिशाशाप्रमस्य॥ सर्पिः पलंम
धुपलंमरिचादिकर्पपृंठीपलार्द्धमपि
चार्द्धपलंचतुर्णाम॥ स्निग्धेपटे ललन
यापदपाति भवा कर्पूरपृष्ठभी रू
तमोऽसंस्था॥ एषा वक्रोदर कृत्तामरसा
रसालायाःस्वादितामगवत्ताम्रधुसूदने
नि॥ वठर्णां त्वगेलापत्रकेशराणां अ
र्द्धपलोपितिमिलित्वा॥ तंत्रान्तरे क्रम
स्वपंत्रंलिख्यते॥ वक्ष्ये महासिद्धकंदंहि
यंत्रं भर्जोस्य पत्रे पश्चात् रोचनाद्यैः॥ दूर्वांकु
रैर्भंगरहपुग्मभक्तो सलिख्य साध्यविरि

श्रा वि. ९९ संपुटं च ॥ कोणेषु मंत्रश्रुति ॥ ४ ॥ शोवसिष्ठं तेनाप्यनाम्नायं प्रबोध्य यित्वा । संलि
ख्यं यंत्रं च गणाधिराजमावाह्य चाभ्यर्च्य वगंधपुष्पैः ॥ संजपात्तद्वारेण तस्य
नित्यं वशं प्रयात्य स्य जगत्समस्तम् ॥ प्रथममंत्रे श्रुतिशः त्रिशः ॥ अस्य कोण
द्वयं । द्वितीयमंत्रे श्रुतिः कर्णाः ॥ तेन द्विशद्वत्त्वर्थः ॥ तद् कं च कार रेफावपि स
चतादोपुनर्थोऽकं स्यगणो स्पतीति ॥ सर्वसमृद्ध्याशां चैव वशस्यात् ॥ मकार
माप्र कृमतोनयेतिशब्दाक्षिरःस्यादिति ॥ तृतीयमंत्रे श्रुतिशास्त्र नन्दा ॥
अत्रमध्यगतशाक्तिस्तमंत्रवाच्या ॥ अंत्ये दले एकाक्षरं लिखेत् ॥ एतानि
चत्वारि तंत्रांतरोक्तानि गणपति ॥ पंचाशिगणपतिर्देवतासर्वेषाम् ॥ अ
थशाक्तिगणपतिमंत्रमाह ॥ शक्तीति । ह्रीं गं ह्रीं महागणपतये स्वाहा ॥ गंबीजं
स्वाहा शक्तिः । व्यस्तेरिति मंत्रस्य पंचभिः पदैः पंचांगानि सर्वत्र षष्ठम ॥ ध्या
नं ऊर्ध्वयोर्दक्षवामयोः पाशे ॥ अधो दक्षे रत्नकुंभः सरसिजेन दक्षहस्ते स्थित
न रुक् यस्याः वामपाणिस्तद्ध्वजस्य कं ठः स्पर्शः ॥ अधो वामो देवी यानि स्मः
११एडादंडस्तुरत्नकुंभोपरीति संप्रदायः ॥ प्राक्पाले न अव्यवहितेन मंत्रा
न्तरमाह ॥ शक्तीति । ॐ ह्रीं गं ह्रीं वशमानय स्वाहा ॥ पूर्वमित्यव्यवहितं ॥ गं ९९

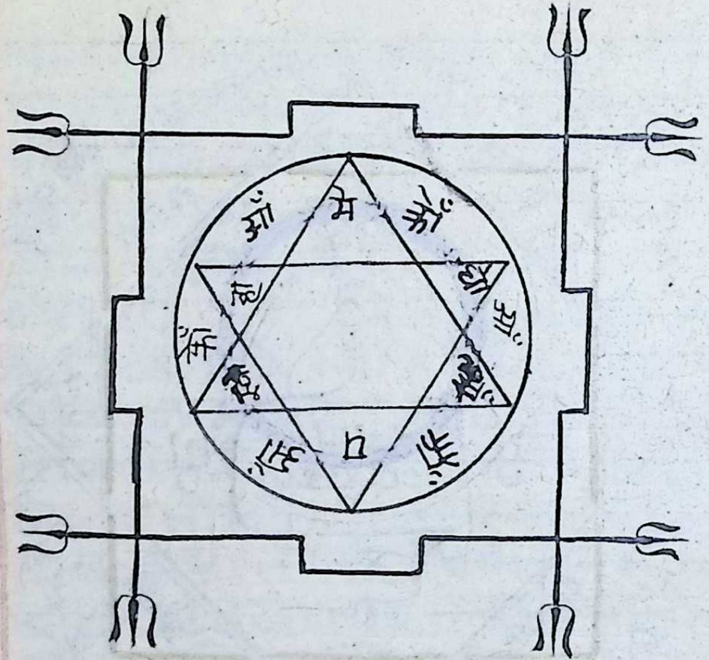

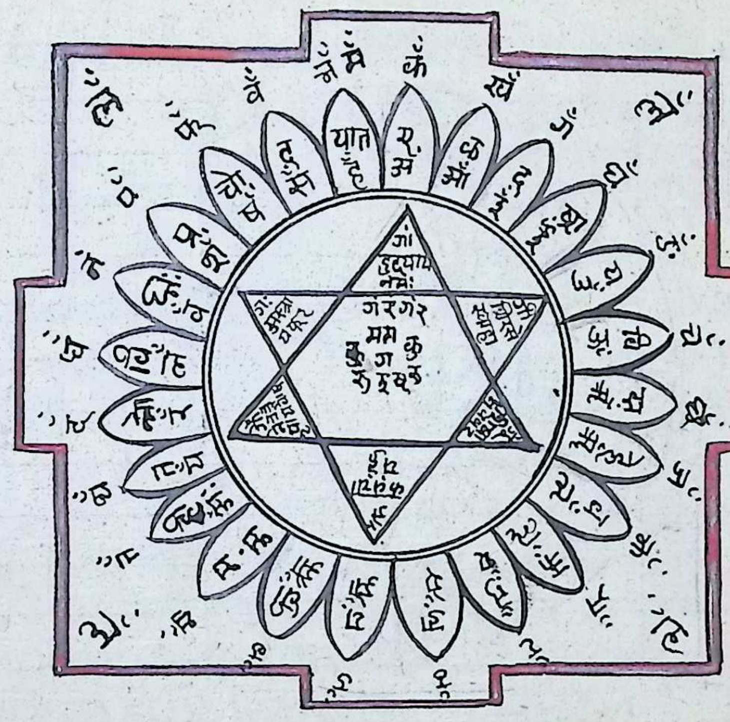

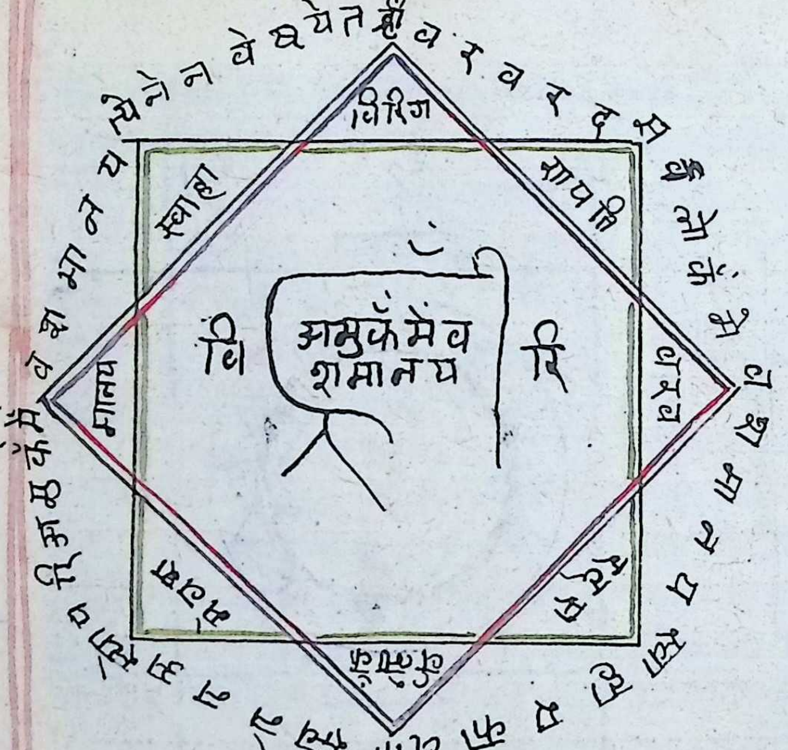
अमुकंमेव शमानय
स्वाहा

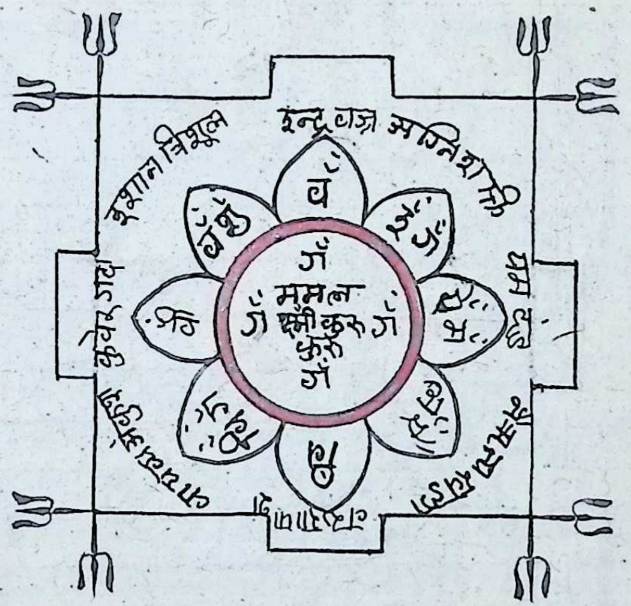
इन्द्र वज्र सन्निधास्ति
श्मशान त्रिशूल
मम लक्ष्मी कुरु

बीजं स्वाहा शक्तिः ॥ वामाधस्ता द्वामोर्द्ध पर्यंतं आवुध ध्यानम् ॥ देवी ध्यानं विशि
गणपति ध्यानोक्तं ज्ञेयं ॥ पूर्ववत्त विशि गणपति वत् ॥ क्षिप्रप्रसाद मंत्रमाह ॥ संव
र्त्तक इति ॥ गं क्षिप्रप्रसादनाय नमः ॥ संवर्त्तकः क्षः ॥ नेत्रा ॥ इ ॥ पार्श्वंप ॥ वह्नि ॥ र
स्वबीजाढ्यः ॥ गमिति ॥ श्रीमिति केचित् ॥ गं बीजं ॥ आयइति शक्तिः ॥ आवुध ध्या
नं म ॥ दक्षापूर्द्ध योरा धेत दधस्तयोरन्ये ॥ वामोर्द्ध दिवामाधस्तनयावदित्यकैः ॥
विषाणं ॥ दंतो ॥ त्रिम [redacted] ध्वकैः पयो मधुघृतसहितैरिति तिलविशेषणम् ॥ लो
ष्टराबुद्धेन अंतवर्त्ति नालिकेरापरिमाणः ॥ तदुपरि जंबूः त्वक लक्षणाः ॥ वर्मरा
वाव्यः आम्रनाष्ट द्रब्यू हामेन ॥ [illegible] मोदकैः अन्नतरूपैः ज्ञेलेरीत्यर्थः ॥ तर्प्पणो आ त
न विशेषमाह ॥ पाशोति ॥ सोपानपंक्त्याराजं या ॥ सप्तमण्डलादायानं जलहतिशे
षः ॥ पं मोजेति ॥ गजस्य कल्पित्ता मोजगतं गणपतिं साध्यमूर्द्धि पुष्कर द त्वाभि
तं विचिंत्य ॥ तडकं ॥ विवाद स्वरतः समेतं स्वस्वविनुः सोपानकै राजतेतोपतोपूज
विघ्ने ध्वतैलाः तादृतं चपांशांकुशं ॥ नानासाधनकं विधाय [illegible] धयाता दूर्विनि
ष्पीतयाति संचनांवुनन्त्वेहं गणपतिस्स त्वाभते तस्त्वत्प्रियेत ॥ अथ तंत्रांतरं यंत्र
रूपम् ॥ नामषट्कोणके बीजमध्ये लिखे [illegible] षट्यि त्वामुना भोगामंत्रैस्ततः ॥ आष्टप

त्रे स्वरान केसरे भूमशः क्ष्मादि वर्णान विहीनान्ति मायान॥ अग्रतो लिख्य गाय
त्री वर्णान त्रिशो वायुतः कादिभिर्वेष्टयित्वा बहिः॥ भूपुरं छंदके भूमि बीजं लिखे
त॥ यंत्रमेतन्मत सिद्धिसंपत्प्रदं इति॥ अथातोस्य हां यंत्रराजं प्रवक्ष्ये यद्गोरो
चनासिक्त दूर्वांकुरेण॥ लिखेत्स्वं च पत्रे दशारं सरोजं ततो शक्ति बीजं तु तारोदरेत्
ततस्तस्य मध्ये तु साध्येति नाम्ना दशारेषु मंत्रांश्च मंत्रं लिखेच्च॥ ततो वायुतः पाश
वर्णौ लिखित्वा बहिः प्राक् विम्ब द्वयं तत्र॥ लिखित्वा तथा तं गणेशानमस्मि
न समभ्यर्च्य गंधादिभिः पुष्पजातैः॥ भजेकं दरो वहतस्सर्वसिद्धा ततो मंगलं ला
भमदस्तीह किंचित॥ उ कंच॥ क्षिप्रप्रसादनः पूर्वसिंहा गणाधिपतिः परम॥ विघ्न
विनायको वीरः शूरो वरद एव च॥ इभवक्त्रैश्चैकदंष्ट्रो तथा हस्तिमुखः स्मृतः॥ ऊ
तानमो नाम मंत्रा स्युः तैस्तर्प्यं तत्र होमं नतः॥ साधयेद् दीप्सितं मंत्री तत्त्वाख्यानं मंत्र
मितिमूलं॥ युग्मशः पत्रे॥ केचित्तु तत्पूर्वतो ध्यायेति॥ ऊँ ऊं रमित्यत्र पुनर्गणेतिप
ठंति॥ तद्ध्यानं॥ वंदे दोर्भिर्दधानं जपवलयमभजे शाकुंपां मोदकाभीष्टकाम्यच
त्कपालभुजगवरदानस्ववरी कुंभमालं कराग्रम॥ सिंह स्य पंचवक्त्रं त्रिनय
नयनामहतां दिव्यवस्त्रोपभूषं हेरं वाख्यं सहातं गणपतिमखिलस्व ६८

र्थं दृष्ट्वार्थयेऽहम ॥ हेरम्बमन्त्रमाह ॥ पंचान्तक इति ॥ गं नमः ॥ गणक ऋषिर्गा
यत्री छंदः गकारो बीजं बिंदुः शक्तिः ॥ बीजेन एतन्मंत्रेण नागास्यै र्हस्ति प्रवे
त्र्युपलक्षितम ॥ ऊर्ध्वो दिग्रूपादि वर्तौः ॥ हरिःसिंहो ॥ न्यासपूर्वध्यानं ॥ दक्षवाम
योर्वेण भयेन दष्टद्युपोरं स्थैव एव मन्तम ॥ तीव्रादि पूजितो इ स्यनेन पीठमं
त्रस्थानंत्याचं सचयति ॥ प्रणव इति ॥ ॐ ङं महासिंहप्रणाहे वासनाय न
मः ॥ नाराचीति ॥ नमोरहितेन मूलमंत्रेणेत्यर्थः ॥ षट्काधिसत्पुष्प पक्षे ॥ एवम
गेऽत्रि ॥ एपि कृशे इति लक्ष्मीशृते ऽलै मोदकैः पूपैः पर्वदिने च पूर्णिमामा
वास्ययोः ॥ धरातो यंत्रमाह ॥ अंभोजमिति ॥ मध्ये षट्दल कर्णिकायां स्ववीजा
न्तरे ॥ एतन्मंत्र बीजमध्ये ॥ साध्याख्यां ॥ साधक कर्मसहितामिति शेषम ॥
वहिःकर्णिकायाः ॥ अंगमंत्रेति ॥ पूजावत् ॥ अग्रेऽनेत्र ॥ मुनिरुः सप्तधा ॥ माला
मन्त्रं वक्ष्यमाणां ॥ चरमे चाष्टमे ॥ शानैवाशकाराणां चावर्तिरूपं ॥ मदोगजमदः
८ लोहितखदपलोकैः ॥ क्रमात ॥ ताम्र रजत सुवर्णैः ॥ मालामंत्रमाह ॥ शक्तीति
ॐ ह्रीं क्रीं गं नमः सर्वविघ्नाधिपतये सर्वार्थसिद्धिदायसर्वदुष्टवशमनाय ॥
एल्लाहि भगवन सर्वाज्ञापदः स्तंभयस्तंभय ह्रीं गं गां नमः स्वाहा ॥ क्रौं ह्रीं

शा॰ ति॰
६९

भुवऽंकाललेस्यां तेशक्रांकुशौ ॥ स्वबीजगं ॥ प्रणामनायएह्येहीत्यत्रनमंधिः ॥ पंच
पंचाशदक्षरेइत्युक्तः ॥ भुवनेशी ॥ ॐ स्वाःबीजं ॥ गंगांस्वरूपं ॥ अमन्नेत्यादिनास्वं
तंत्रेणास्यमंत्रत्वमप्युक्तंतद्विधानं ॥ हेरम्बगणपतिवत्सर्वज्ञेयं ॥ अथ द
लं ॥ मध्येबीजं ॥ गं ॥ अंगमंत्रंचाष्टदलेषुवष्टनप्रकारेणालिखेत ॥ मायया ॥ शक्ता पङ्क्ती ५
रेणवराभयं ॥ अथ हयग्रीवमंत्रमाह ॥ ॐ उंचभुवेनमः ॥ तारं ॥ ॐ ॥ उभवः ॥ व ॥ कूर्मः
चा ॥ निःस्वरोऽनंतः ध्वजन्मात्कारः ॥ अत्रसंधौतकारेदकारोइतिज्ञेयम ॥ तदुक्तं ॥
योगसारे ॥ वचभुवेनमोमंत्रः ॥ एवंब्रह्मणापाधिदैवतइति ॥ नारायणोपेतः ॥ ता
रंवचनाः ॥ प्रिज्ञवले ॥ शिवयोनियुतेनमः ॥ अग्निगाय श्रीऋषिछन्दसी ॥
प्रणवोबीजं ॥ वकारःशक्तिः ॥ कचित्प्रणवपुटितमाऽस्तदुक्तंप्रयोगसारेप्र
शस्तः प्रणवाद्यंतःशक्तिपूर्वपुरोजगुः वह्निबीजेन ॥ रफेण ॥ आद्यध्या
नं ॥ दक्षाद्यूर्ध्वयोशाघ्रेतदधेस्तयोरत्स्वे ॥ एवंब्रह्मणापइतिकार्तिकेयनामम
ण्डलम ॥ हयशीर्षपंचरात्रे ॥ अमस्यवामहस्तस्यादधोजंदक्षिणेकरे ॥
कुकुटंवामहस्तेतुशक्तिंदक्षिणतोन्यसेत ॥ चतुर्भुजःसमाख्यातएकव
क्रोग्निजत्वस्यपस्य ॥ वह्निमण्डलपस्थमहतिवदेत ॥ चतुर्थपटलएवोक्त ६९

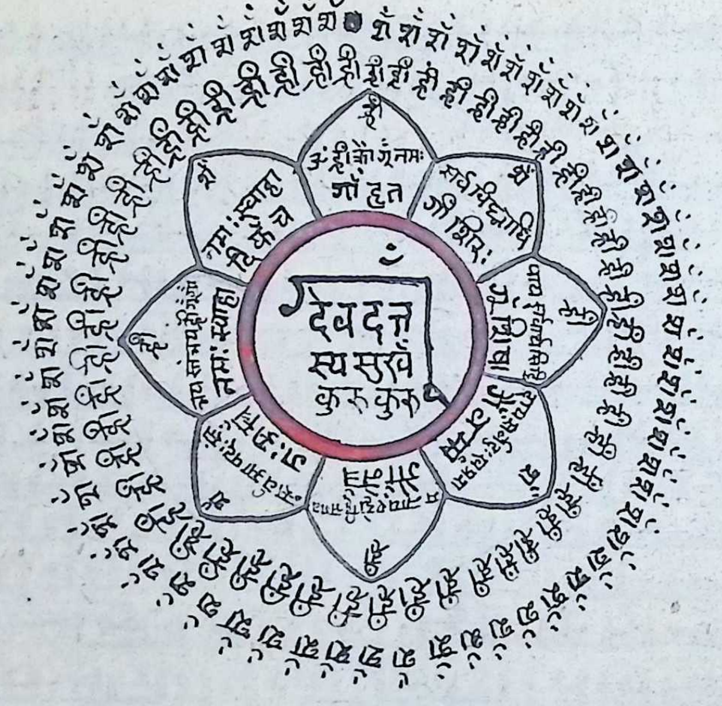

त्वात॥ तस्यनैवेद्योपादानं धूर्त्तसेनायग
णेशास्तुतिमारभते॥ ॐकारमितिगप्रपि
र्षि [illegible] न्त्रक्रमः॥ सत्ता पश्रुति नाम॥ नमो
कारं वा वपाच्छगणेशा ब्रह्मस्वरूप
मितियावत्करांबुजेन शुंडाग्रेण॥ प्र
णतसमीपे॥ मोदकयेनेति॥ देवीस्तैनोप
दानुच्छिष्टाविति भावः॥ भोज्यजातस्य काल
त्मना त्वयाहस्तमुद्धत्य पेसीकराः पुष्क
र धूम्रकाः ते ताराविचरंत्तीतिगम्यो
त्प्रेक्षा॥ सीकरान् प्रवृत्तिताराइत्युक्त
भोऽइत्यर्थः॥ स्तुवीतीति॥ अन्यकृतः
कल्पावसानोन्मस्यत्वत्यसंज्ञातिरि
त्सलेकाः॥ वस्तुतस्तु अनन्यानिवार
णीयत्वेनतत्स्तुति॥ नागकृतोन्तरीय

शा.ति. येसप्र्वीत्तरीये त्वयि क्रीडा (तेत्यन्वयः॥ कालगतिं कालपाश वरपंत्यन्त्कावाम
७० नाम्पां मुवेछन्दा यपेक्षया कृत्स्नमां एते नुग्रस्मेवा कृत्स्नावेवां स्रीध्येषांवृत्ति
स्त्रवित्तं॥ ऋाप्नुवा चावेदांना कालां प्रवर्त्तयिता (प्राणांतारतत्वं॥ पदस्या
तस्य पदमगो चरं शिवयोः पित्रोः अनेकमिछया॥ एकं तत्वं तोःपेपठंति
तैवा प्रकृष्वाणां त्वत्तोन्यत्प्रतिपाद्यं तेपंनास्ति धकारान्न तेषां शास्त्राणामपि
त्वत्तोन्यत्प्रतिपाद्यं नास्ति त्यर्थः॥ एतःसर्वेषु शास्त्रेषु गगात्मनःप्रतिपा
दितत्वात॥ एतैः शास्त्रैः त्वदन्यत्प्रतिपाद्यते वा ततत्सर्वमयत्वंत्वंता
निशास्त्राण्येवनमवन्ती त्यर्थः॥ वेदशास्त्रादिवत॥ तत्कालयोगेरित्तिहि
रापकामघवतारोगालोशाएवैकोलीलया भवत्ति परमात्मरूपत्वादित्य
र्थः तदेवरूपमाह॥ वेदान्तगीतामित्तिमोऽथ्यादितिलीलायात्तस्य कदावि
दपिज्ञानसंशयः माबात्त॥ विश्वेत्यादिनाभक्तवात्सल्यमनुरूपम॥ नरहतिवद्
वचनम॥ इतिश्रीशारदातिलके त्रयोदशः पटलः॥ १३॥ अथचंद्रमसो मंत्रा
नाह॥ षश्लोकेशोव॥ तस्याभृगुःस॥ मनुस्वयं अंस्रो॥ स्वोंसोमायनमः॥ स्वोंबीजं
प्राप्येत्तिशक्तिः॥ बीजेन॥ स्वा॥ इत्यनेन॥ कुमुदं वंरंच मनं॥ वेत्तिपाठः॥ धनंनि ७०

धिपात्रं स्वस्ती कस्येति॥ ७॥ प्रं कस्य म्रगात॥ ३ त्यल्ल्याग्नगृणो नीलिमायत्र॥ तेनां कोपि
धेय इत्यर्थः॥ रसलं हं॥ षड्क्षं॥ सोमांत्त पिति॥ चतुर्थपटले सूर्येन्दु पावकाग्नि
ति॥ अग्निमण्डलान्ता पूजोक्ता॥ अत्र तु सूर्याग्निमण्डले संपूज्य अंते सोम
मण्डलं पूजनीयम्॥ मण्डलं गोमयादिना॥ अन्यत्सिमिन पो रसं॥ मधोष्टय
नेन॥ विलोममंत्रं जपन पूजयेत॥ तत्रैनानि निक्षिपे[illegible]त॥ कनकं॥ कर्पूरं॥ चं
दनं॥ काश्मीरं॥ अक्षताः॥ कुशाः॥ मृत्स्नाः॥ यवाः॥ कुमुद॥ केतकी॥ मल्लिका॥ चं
पकं॥ शतपत्राणि॥ तत्र चन्द्रमंडलान्निज हृदो वा पिविध्युमावा स्यपूजयि
त्वार्घं दत्वा रात्रौ भुंजीत विद्यामंत्रेण वक्ष्यमाणेन॥ ह्रक्ष रक्षगजकर्णि मि
इति नवाक्षरा एवं विद्यामंत्रम॥ ५॥ सहस्रजपतः कन्याप्राप्तिः॥ सर्पमंत्रमाह॥
ताराद्येति॥ तार॥ ॐ घृणि स्वरूपम॥ भृगुः सः॥ वामु॥ कर्णी॥ ऊ॥ तेन भूषितः॥ प्र
हृतप्रकारः॥ वन्हेरेकस्य आसनः॥ तेन॥ र्षः शोबः अनंतः [illegible]॥ अत्रि र्दः॥ स
नेत्रः॥ हकारयुक्तः॥ तेन दि॥ त्यपश्चिमः॥ इतिमंत्र विशेषणं॥ त्यमक्षरमित्य
र्थः॥ ॐ घृणि सूर्यः आदित्य॥ सत्यायेत्यादप्रयोगमंत्राः प्रत्येक प्रत्येकएत
दंतार्थयाः॥ तत्र प्रयोगः सत्याय तेजोज्वालामणि हुं फट् स्वाहा॥ हृदयाय

रा ति॰ यनमः इत्यादि । सर्वांदिपंचविधिमिति । ऊकारादि विपरीतं नं पुंसकवर्जितं पंचह्रस्वैः
७१ सह यथाक्रमं पंचमूर्त्तीन्यसेदिति संबंधः ॥ ॐ आदित्याय ॥ एवं ये ॥ पीठस्य कर्क
[illegible]ः प्रथमतो मंडूकादि वेदिकांतं संपूज्य धर्मादेः प्राक् पद्ममुखांतानपंचसंपू
ज्य पश्चात् पद्ममध्ये दिपूजेति केचन ॥ अन्येतु ॥ धर्मादिस्थाने प्रभूतादिकान् सं
पूज्य मध्ये फलकरूपेणापरमसुखं पूजयेत् ॥ धर्म्मो धर्म्मादिपूजा नास्तीत्याहुः ॥
एतदेव सांप्रदायिकं ॥ विंबांते ॥ सोमाग्निमंडले संपूज्य सूर्यमंडले पूजनीयमि
त्यर्थः ॥ अक्षौ वेति क्षौ वचनं षष्ठं ॥ ऋ ॠ ऌ ॡ ह्रस्वा त्रितय ॥ अ इ उ ॥ त अतिरिक्त
स्वरान् ॥ बिन्दुनि संपुतान् ॥ आसां बीजानि विडः रांरीरूं रैं रौं रः ॥ मूर्त्तिमंत्रमा
ह ॥ तारेति ॥ ॐ खंखखोल्काय नमः इत्यनेन मूर्त्तिकल्पना ॥ अंगानीति ॥ अष्टदलं कृ
त्वा केशरे ५ अंगान्यभ्यर्च्य पत्रमूले दिक्पत्रेषु आदित्याद्याः पूजयेत् कोण
पत्रगाः उषाद्याः शक्तयः पूज्याः ॥ पत्रमध्ये आदित्याद्याः ॥ अनंतरं पुरतः ॥ चंद्रादी
न् पत्राग्रेषु तत्र पूर्वादिदिक्षु ॥ चन्द्र बुध ॥ गुरु ॥ शुक्रान् ॥ पूजयेत् ॥ आग्नेय्यादि
षु भौममंदराहुकेतून् इति शेषः ॥ आदित्यमध्ये पूजयित्वा रव्याद पश्चात् तेसो[illegible]
मूर्त्तयः पूज्याः ॥ मण्डलं ॥ व्रतेन रक्तचंदनेन कृत्वा ॥ कुंडं वर्त्तुलं पलः कुंडवेष्ट ७१

नुभिःप्रस्पः॥ राज्ञी आद्युरी॥ रक्तं॥ रक्तचन्दनम्॥ चन्दनं॥ श्वेतचंदनम्॥ वैनवं वेणुवी
जातो॥ करवीरं रक्तं॥ जपा रक्तजपा॥ कुश्या कुश्याग्रं॥ ऐकं स्वात्मन इति शेषः॥
तस्मिन्पात्रे॥ पूर्वादित्यादिशब्दादिपधूपो॥ यस्यमेहुरति॥ प्रकाशमिति॥
आकाश॥ ह॥ अग्नि॥ र॥ दीर्घेन्दुसंयुतम्॥ भुवनेश्वरी॥ ह्रीं॥ सर्वज्ञान्वितो मनुः॥ स
ह्रीं हंसः॥ अस्य मनोर्ब्रह्मा ऋषिर्गायत्री छन्दः सूर्यो देवता आद्यं वी
जं द्वितीयं शक्तिः॥ अंगानि नेत्रान्तानि इति॥ प्रथमेति॥ अंगैः॥ तत्रांगध्यानम्॥ म
वृत्तसरोजहस्तानि यान्यानि वरदानि च॥ अंगानि दिव्यरूपाणि ध्येयानि विल
सन्ति च॥ दंष्ट्राकरालमस्यांतु विद्युत्पुंजसमप्रभम्॥ चंद्रादिमिश्रहैरिति॥ त
त्रस्वस्वनामादिवर्णादित्वमनुसंधेयम्॥ तत्रायं विशेषः॥ आद्यादिस्थितेश्च
रूवधगुरुहयुक्तैरग्नेयादिस्थिते भैमिमन्त्राकृकेतुभिः॥ तेजश्चलोकं
गाणः॥ अथमार्तण्डभैरवमुद्धरति॥ आकाशेति॥ आकाश॥ ह॥ अग्नि॥ र॥ पव
न॥ य॥ सद्यं॥ तओ॥ अर्घीश॥ ऊ॥ अत्रस्वरव्हंयुग्रूपदेशा यथासंप्रदायं
मूर्त्याख्यपम्॥ स्ह्रौं॥ विंदबीजमाह॥ टांतमिति॥ टान्तोठः॥ दहनो रेफः॥ नेत्रं
डः॥ विंदसहितं सान्तस्वारेतेन॥ ठौं॥ सधंतेपश्चह्रस्वान्तमित्यर्थः॥ वीजं

रा॰ ति न मार्तण्डभैरवो णाम अमादीति॥ मध्यमा तर्जनी अंगुष्ठ नामा कनिष्ठिकात्वर्थः॥
७२ नेत्रांतांगानीति॥ हृदयशिरःशिखाकवचानि विन्यस्याक्षसपि विन्यस्य पश्चा
नेत्रं विन्यसनीयमिति संप्रदायविदः॥ के चित्तु पंचांगान्येव नेत्रांतं न्यसनीयानी॥
ति वदंति॥ बीजं मार्तण्डभैरवं॥ तत् ह्रूं इति॥ ह्रस्व इकारयुक्तम॥ ह्रीं॥ दीर्घआकारयु
क्तं ह्लौं॥ इत्याद्यन्यदप्यूह्यम॥ वामपदे पार्श्वम॥ पीठे मोरे॥ दीप्तादिभिर्नववशक्ति
भिः॥ उषादिभिः॥ उषाप्रज्ञाप्रभासंध्याख्याः एताः कीर्तिकायाश्चतुर्दिक्षु पूज्याः॥ सूर्यादी
नि इति॥ आदिपदेन भास्करभानुरवयः संग्रहीताः॥ विदिक्षु अन्यमिति चतुःको
णेषु दिवाकरं पूजयेदित्यर्थः॥ पूर्वोक्तमर्घ्यप्रदानमत्रापि कुर्यादित्यर्थः॥ ईशा
नदिशि अंगद्वय पूजनम॥ यथा॥ पूर्वमिति चतुर्थी करीत्या॥ ग्रहानिति पूर्वमंत्रो
क्तक्रमेण॥ बिल्वेति॥ बिल्वफलानि लक्षहोमादिति पंचविंशतिसहस्राणीत्याप्र ८
त्येकम॥ भुवंति नवधीति मंत्रिणः इति शेषः॥ मातंगी बीजपूरः॥ अथ अजपामं
य त्रमाह॥ विंदिति॥ वियत्त॥ ह॥ अर्धेन्दुविन्दुः॥ तदादि॥ स॥ स विसर्जः॥ हंसः॥ इति॥ हंसे
ति युक्तेति॥ दीप्तादयः सूर्यस्य पीठशक्तयः पीठे पूज्याः॥ अतएव सूर्यमंत्रप्र
करणोस्य कथनम॥ अग्नीषोमात्मकः हंसः एवायम॥ मंत्रोति॥ अजपाख्य कं ७२

कर्णिके मातृकोक्तरूपलो ॥ संयत इत्यनेन एतदुक्तं भवति ॥ वामहस्ततले चन्द्रमं
डलं ध्यात्वा तन्मध्ये मंत्रं संचिन्त्य तेन हस्तेन तन्मुखं पिधायेति ॥ मत्वेति परोक्षा
न्वयः ॥ यमिति लिंगमविवक्षितं ॥ यामित्यपि ॥ सः ॥ अस्मिन् वीजे विस र्जरूपं विन्दु
रूपं चंद्ररूपं ताभ्यां आवद्धं तेन व्याप्तं सकारं ततः प्रद्युम्नाम तत्र से व्याप्तं हवीज
रूपं चंद्ररूपं मठस्वारं एवं विलोमं स्मरेत् ॥ अग्निमंत्रमाह ॥ व्याहृतीति ॥ अग्नीति
स्वरूपम ॥ विसर्जनस्य संधौ रेफः ॥ तेनाग्निप्रियास्वाहा ॥ प्रणवो वीजं स्वाहा शक्तिः ॥
ॐ भूर्भुवः स्वः अग्ने जातवेद इहावह सर्वकर्माणि साधय स्वाहा ॥ पदस्थैर्दैः षडं
गानि ॥ चतुर्दश्यां चैत्रकृष्णस्य चतुर्दश्यां ॥ शर्करादिमधुरद्रव्यादिकैः ॥ अपरमिति
शुक्लप्रतिपदम् ॥ प्रीणयेत् गुरुमेव ॥ अन्नमोदनं ॥ मण्डलमेकोनपंचाशद्दिनानि ॥
मंत्रान्तरम ॥ उत्तिष्ठ पुरुष हरिं पिंगल लोहिताक्ष देहि मे ददापय स्वाहा ॥ करणोद
न्तः करणोश्वस्तत्पर्थिः ॥ ज्योतिष्मती मालकंगुः ॥ इति श्री शारदातिलके चतुर्दशः पट
लः ॥ १४ ॥ अथ नारायणमंत्रमुद्धरति ॥ नारमिति ॥ ॐ नमो नारायणाय पंचांगमं
त्रो नारमाहा ॥ क्रुद्धेति ॥ क्रुं ड्रा क्रादीनां स्वाहांतता ज्ञेया ॥ अनेन करन्यासः स्व
चितः ॥ पंचांगमुक्त्वा अष्टांगमाह भूय इति ॥ तत्र षडंगावदेव षडक्षराणि विन्य

शा.ति.
७३
स्पर्णां उदरे यं पं पृष्ठे न्यसेत् ॥ णां उदराय नमः ॥ यं पं पृष्ठाय नमः ॥ वक्ष्ये दिगिति ॥ छोटिकां
वादयन् चक्रमंत्रेणेति ॥ अग्निमपटले वक्ष्यमाणेन ऐं ह्रीं चक्रेणा वध्नामीत्या
दिना ॥ एवं पंचांगा षडंग न्यासमुक्त्वा दशावृत्तिमयं विभूतिपंजरन्यासमाह
आधारेति ॥ प्रत्यावृत्ति संपूर्णेन व्यापकं ॥ दोः पाद संध्यंगुलिषु आवृत्ति चतुष्
ये तत्र हृदयचतुष्कं पांगुष्ठ वर्जं चतुरंगुलिषु एका ॥ अन्येन दक्षहस्तसंधिषु पंच
चांगुलिषु पंचसु चतुः ॥ एवं वामकरे द्वितीया दक्षसंधिपादेन तृतीया ॥ वामपादे च
तुर्थी ॥ हृदयत्वक् रक्त मांसमेद अस्थिमज्जाशुक्रप्राणेषु पंचमी ॥ ओं
शोहविरतो भुचतु रावर्तानवि न्यस्य चक्रशंखगदापूजाख्यानेषु शिवान्
चतुरावर्तानि न्यसेत् ॥ अव्यक्तप्रकृतिरूपः ॥ मूलप्रकृति महानहंकारः पंच स्थू
लानि तन्मात्राणि चतुरात्मनां संयोगात् ॥ वासुदेव संकर्षण प्रद्युम्नानिरुद्धैः
संयोगात् ॥ तदात्मकोजातः ॥ अतएवश्रेष्ठः ॥ केशवादित्यासे यथा ॥ ॐ अं
केशवाधिपातये मां नमः ॥ केचन ॥ ॐ अं धातृसहिताय केशवाय नम इति ॥ सप्त
टे ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवायेति शिरसि न्यसेत् ॥ किरीटमात्रमाह ॥ ॐ किरीटके
यूरधर मकरकुण्डल चक्रशंखगदांभोजहस्त पीताम्बर श्रीवत्सांकितवक्षस्थ ७३

लक्ष्मीभूमिस्वात्मज्योतिर्ज्योतिर्दीप्तिकरायसहस्रादित्यतेजसेनमः ॥ कृयादिति
आद्युध्यानं ॥ पंकजं दक्षिणेयस्य पांचजन्यं तथोपरि ॥ वामाधस्तु गदा यस्य च
क्रं चोर्ध्वं व्यवस्थितं ॥ अत्र ध्यानानंतरं श्रीवत्सकौस्तुभवनमालायुध मुद्राः प्रदर्श
येत् ॥ विकारं लक्ष्मं षोडशालक्षं ॥ आसनमंत्रं षड्विंशादक्षरमष्टइति ॥ नमइति ॥
नमोभगवतेविष्णवेसर्वभूतात्मने वासुदेवायसर्वात्मसंयोगयोगपद्मपीठा
त्मनेनमः ॥ अंगानितिकर्णिकांचतुर्थंपटलोक्तरीत्याषडंगानि ॥ संपूज्य आग्ने
दिकेशरेषुक्रमाद् अंगाभूतान्मंत्रानर्चयेत् ॥ तत्रप्रयोगः ॥ ॐ नमो ॥ नंनमः ॥ इत्या
दि ॥ षडंगपूजा अग्नेयंगाकेशरेषु षित्यने ॥ दलेषु आग्नेयादिकोणदलेषु ॥ इमाः
मान्यादमः हेतीः वक्ष्यमाणान्यायुधानि ॥ वहिः षट्दलानं ॥ चतुरस्त्रांतरित्यर्थः ॥
वरुणादिभागदेवताप्रष्ठदेशे ॥ वादस्यार्थः वासुदेवमन्त्रमसाह प्रणवइति ॥ प्र
णवोबीजं ॥ नमःशक्तिः ॥ प्रथमावृत्तिरिति ॥ अग्रावृत्तिप्रथमा ॥ दिग्दिवाददलेषुवा
सुदेवादयःशांत्यादयश्चपूज्याइतिद्वितीया ॥ अष्टदलाद्बहिर्द्वादशदलेकेशवा
दिद्वादशमूर्त्तयोवर्णान्याः सोल्कास्ताःपूज्याः ॥ केशवनारायणमाधवगोवि
न्दविष्णुमधुसूदनत्रिविक्रमवामनश्रीधरहृषीकेशपद्मनाभदामोदरेतिनामभिः ॥

ल ति ७४ कादशालाग्रहिःसुरनाथाधेरिन्द्राद्यैः ॥ लक्ष्मीवासुदेवमंत्रमाह ॥ हृल्लेखेति ॐ ह्रीँ ह्रीँ
श्रीँश्रीँश्रीँलक्ष्मीवासुदेवायनमः ॥ दधिवामनमंत्रमाह ॥ तारइति ॐ नमोविश्व
वेस्ुरपतयेमहाबलायस्वाहा ॥ ज्यागल क्षंकिलक्षं ॥ तद्रान्तमिति ॥ रविवन्हि
मंडलेसंपूज्यग्रलेचन्द्रमंडलेपूजयेदित्यर्थः ॥ अत्रचन्द्रमण्डलेनतापूजानस्यत
न दासत्वात ॥ केशरेषुषडंगपूजानंतरोदिग्दिग्दलेषुवासुदेवादिशक्त्यादिद्विचत
ष्कपूजा ॥ यथापुरेतिचतुर्थोक्तरीत्यावासुदेवादीन्ससक्तिकान्पूर्ववत् ॥ ध्वजा
दीनित्यथैप्रसिद्धादिक्रमेण ॥ दलाग्रेषुध्वजमध्यदलाग्रेबहिरित्यर्थः ॥ पापसेन ॥ सज्जे
न ॥ वातप्रुष्णीकानपुकुञ्जभावायासोपकइतिप्रसिद्धः ॥ उज्ज्वितेः ॥ दारिद्र्यात ॥ रूपग्रीव
मुख्यरति ॥ ॐ उक्रिरस्रात्तवीक्रीथसर्ववागीश्वरेश्वरसर्ववेदमयाचिंत्यसर्वबोध
पबोधय ॥ विपत्त ॥ भगः ॥ स ॥ अप्रधीणो दीर्घउकारः विंदुभूषतउत्त ॥ अंगा ॥ शिक्षा
कल्पव्याकरणनिरुक्तज्योतिषछंदोरूपेभ्योगेभ्योनमः ॥ स्मृतिभ्योनमः ॥ न्या
यशास्त्रायनमः ॥ सर्वशास्त्रेभ्योनमः ॥ विल्वैःफलैःपलाशैर्वास्त्रीपिपाठः ॥ इत्तान्वितगज्ज
लेब्राह्मीरसेघृतंपचेत ॥ घृतावशेषमस्तार्यमनेनमंत्रसंजप्तंपिबेत ॥ अथहय
ममंत्रमाह ॥ अनंतइति ॥ अनंतआकारः अग्न्यासनोरेफासनःसेंदुः ॥ रामाय ७४

स्वरूपं हृत्तनमः ॥ ठं बीजं नमः शक्तिः ॥ वर्णो लक्षं
षट्लक्षं ॥ अग्निर्विति वन्हावितिरामपी ठं वन्हे
ग्नावाह्यत्यर्थः पार्श्वे ॥ वामपार्श्वे अग्रे पुरतः
पार्श्वे द्वये ॥ वाम दक्षिण पार्श्वयोः शार्ङ्गः शार
नितिसंबंधः ॥ एकमावर्णो ॥ अंगानित द्विहिः ॥ के
शरेषु द्वितीयं ॥ धारण मंत्रमाह ॥ तारमिति ॥ म
ध्ये कर्णिकायां ॥ तारं साधक कर्म सहितं ॥ ष
ड्क्षरं मंत्रं ॥ संधिषु ॥ षट् संधिषु ॥ अंगं षडंगमं
त्राः ॥ कोणगंडेषु कोणकपोलेषु ॥ एकत्रमा
यामपरत्र कामं लिखेत ॥ मालामंत्रो वक्ष्यमाणः
[illegible]हमावमिता न पणिमिता न ॥ दशाक्षरेणाराम
दशाक्षरेण वक्ष्यमाणेन ॥ नमः पुरंद्धि ज्वि द्विषु
नारसिंहं ॥ क्ष्रौं ॥ वाणं हं हं बीजं लिखेदिति संबंधः ॥
मालामंत्रमाह ॥ ॐ नमो भगवते रघुनंदनाय र

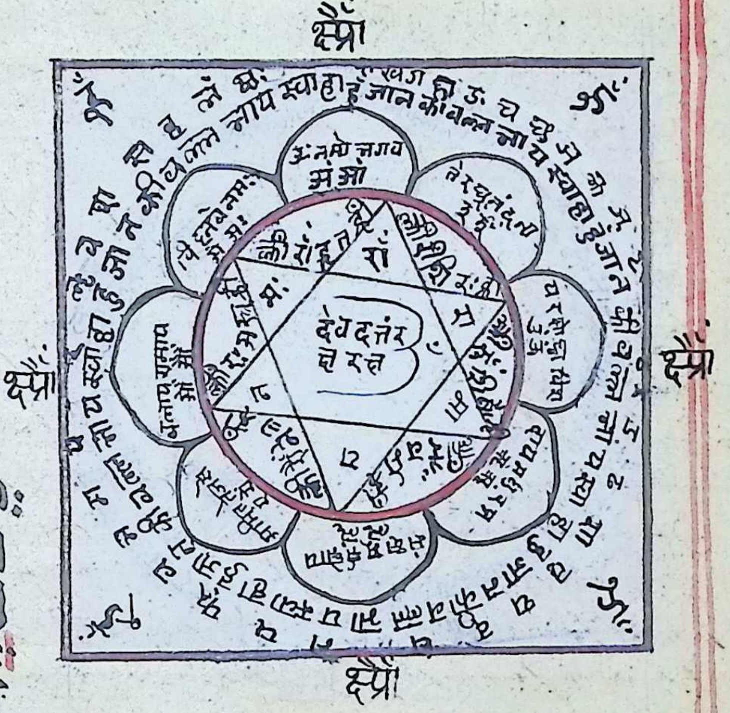

शा. ति. ७५ क्षोभविशदायमधुरप्रसन्नवदनाय अमिततेजसे बलाय रामाय विष्णवे नमः प्रणु
वत्वादिर्गरदाद्वर्णः॥ वदनाय अमिततेजसे इत्यत्र वि संधिरेव॥ दशाक्षरमाह ॐ जा
नकीवल्लभाय स्वाहा॥ अथ वाराहमंत्रः॥ तारमिति॥ ॐ नमो भगवते वराहरूपाय
भूर्भुवःस्वःपतये भूपतित्वं मे देहि ददापय स्वाहा॥ हुं बीजं स्वाहा शक्तिः॥ पंचांगं॥ एकदंष्ट्राये
त्यादि॥ पूर्ववदिति॥ चतुर्थं आग्नेयादिस्थानाय वादः॥ केशस्थान एव हृदयादयः पूज्याः॥
तद्वीहरितियत्र मध्येषु॥ साध्यक्षेत्रात जिघ्र क्षितात॥ संजपन्निति सर्वत्र॥ आरो मोभि
स्तस्यवारे॥ अथ पंचमुद्राऽतिः॥ मध्य इति॥ अत्र तारस्य मध्यस्थः दहनपुरयुगे षट्कोणे॥
यथा वदिति शिष्टकादीनां मध्ये हकारं चरमकेशरे लिखेत॥ एवं सकलापातकाभ
वति॥ तद्वौ संयोगेनैवागतो॥ साध्यनामार्णमध्ये॥ साध्यनाम्नोक्षराणि मध्ये येषां
नैवेष्टयेत्॥ एते न साध्यनामाक्षरापुटितत्वं बीजानामुक्तं भवति॥ साध्याख्यावि
दर्भितैर्मंत्रार्णैर्वेष्टनम्॥ मंत्रार्णैः द्वंद्वमध्यस्थं साध्यनामाक्षरं लिखेत॥ विदर्भ
एष कथितइति वक्ष्यमाणरीत्या विदर्भः॥ साध्यसंयुक्तमिति मंत्रबीजमध्ये सा
रा ध्यलिखनमिथः॥ धराहृदयमुद्धरेति॥ हृदयमिति॥ ॐ नमो भगवते धरमध्ये
~~साध्यमलिखनमित्यर्थः~~ ~~हृदयमुद्धरेति~~॥ ~~हृदयमिति~~णेपेधरणीधरधरस्वाहा॥ ७५

[illegible]
इतिश्रीसारदातिलके पंचदशः पटलः ॥ १५ ॥ अथ
सिंहलोकं पंचमं ॥ अथ नृसिंहमंत्रमाह ॥ उग्रोति उ
ग्रवीरं महाविष्णुं ज्वलंतं सर्वतोमुखं ॥ नृसिंहं भी
षणं भद्रं मृत्युमृत्युं नमाम्यहं ॥ अपरोगे पवे
ककुद्दि अपरगडे ॥ वाङ्संधि भुच मातृकावत
श्रीपुष्प बिल्वपुष्प ॥ तत्र जले ॥ जपेदित्यथोच्चार
शांत ॥ अथ यंत्रान मोह ॥ क्षकार इति ॥ ॐ क्ष्रौं
नमो भगवते नरसिंहाय ज्वालामालिने दीप्तदंष्ट्रा
माग्निनेत्राय सर्वरक्षोघ्नाय सर्वभूतविनाशना
य सर्वज्वरविनाशनाय दह दह पच पच रक्ष रक्ष
हुं फट् स्वाहा ॥ भुतिरष्टकेन तु संख्यातान ॥ ई ॥ अथ
ऽक्षरमाह ॥ पाशोइति ॥ आं ह्रीं क्ष्रौं क्रौं हुं फट् ॥ प्रमत्ता
गुडूची ॥ ॐकारस्त्रिशूलाकृतिर्भवति तत्र मध्ये ना

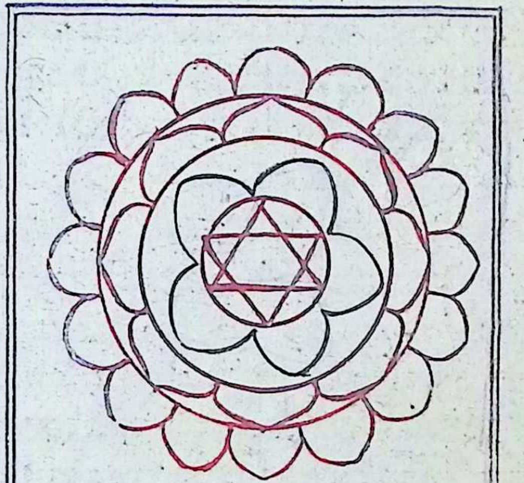

श्या. ति. रसिंहं॥ द्वयोः स्फटिक वीजे॥ वेदशाख्रवृत्तः संख्यातान॥ मंत्रराजो उग्र वीरादिः॥ वक्ष्यमाणं शै
७६ वचिंतामणिं॥ क्ष्मौं॥ अपस दर्शनमंत्र माह॥ तार इति॥ ॐ सहस्त्रार हुं फट्॥ सं वीजं हं
शक्तिः॥ प्रागादि दिशा मिति अनेन ऐन्द्री चक्रेण वध्नामी त्यस्मिन मंत्रे॥ ऐंद्रीपद
स्थाने आग्नेयी त्यादीनां पदानामूहः कार्य्य इत्युक्तं भवति॥ ऐन्द्री चक्रेण वध्ना
मि नमः स्वाहा॥ एवं आग्नेयीत्यादी नामपि॥ ॐ त्रैलोक्यं रक्ष रक्ष हुं फट् स्वाहा॥ सि
तेति॥ यथा संख्यं उकार अकार मकाराणां ध्यानं॥ अभ्यर्च्येति [illegible] केशरेषु॥ तद्व
हिस्त्रिपत्र मध्ये॥ पुरो रज्जुलः॥ गुलिका॥ गुटिकेति॥ स[illegible]र्जः श्यालः॥ कनको धत्तूरः
किं॥ पलाशः॥ पयक॥ प्रत्येकम॥ दक्षिणोत्तरमिस्यार भ्य न संशय इत्यंतमेकप्र
घट्टकः॥ चक्रयुग्ममिति षडार पार्धिने मिसहितं॥ अंतरमिति षडारसंधयः॥ नाभि
मिति चक्रपरिधिरेषा॥ वह्नि शिखाभिरिति अग्निज्वाला चक्राख्या कार्या इ
त्यर्थः॥ पार्थिवमिति कूर्म्म वर्णम॥ यथा विधीत्यनेनैतत्येंच भ्यादि पूर्णांतिमि
चक्रं त्वपमिति सूचितम॥ लाक्षादि रसेन रक्तता यंक त्वेत्यर्थः॥ सोम्य उत्तरदिव
स्थचक्र इत्यर्थः॥ अपामार्ग सप्तिसिद्धिः॥ गव्यं पंचगव्यं॥ प्रतिद्रव्यं॥ २८॥ होमः
एवं मिलित्वा अष्टद्रव्याणां होमः॥ १००८॥ विधानवित् इत्यनेन समिधा होम आज ७६

न्यंतेकलशो हस्तमात्रस्पर्श एव संपात इति सूचितम् ॥ तस्मिन्निति कुंभमृत्स्वेविनिक्षि
पेदिति ॥ वषडंतमत्रान्वितं सुदर्शनगायत्र्या ॥ राशिस्थानानि प्राच्यां मेष इत्यादि
ज्ञात्वा साध्यस्य यो मराशिस्तत्र स्थापयेत् ॥ सम्यग्जपेदिति चतुर्दिक्षु यमाल
ह्रोमसमाप्तिपर्यंतं मित्युक्तम् ॥ सप्तवारेति ॥ सप्तमान्तवारेषु यो मिषेकस्तेन ॥ उक्तस्थाने स
र्पो ॥ मेषे ॥ भ्रष्टक इति पाठे ॥ मीनगते ॥ तद्वर्णसंख्यया ॥ मंत्रवर्णसंख्यया ॥ इदं स्पृश यत्र
संबध्यते ॥ तेन सप्तसूत्राणि कृत्वा सप्तग्रंथयो देयाः ॥ जपादिभिरित्यादिना रूनपू
जासंपाते ॥ हस्ते ॥ पुमान् दक्षिणे ॥ स्त्री वामे इति ज्ञेयम् ॥ पुंगन्धं ॥ यापिनी हरिद्रा वि
ल्वपंचांगं ॥ देवी ॥ सहदेवी ॥ पद्म पंचांगं ॥ विष्णुक्रांता ॥ अपराजिता ॥ अर्कत्वक्प्र
सूतं वा दशलक्षम् ॥ कश्चिद्युतमिति पाठः ॥ निशा हरि ॥ वन्हि ॥ चित्रक ॥ यष्टीमधु ॥
पर्णी ॥ वचा ॥ कुष्ठ दार्वि हरिदा हरिद्रा ॥ रोहिणी वृक्षसार रूपकलम ॥ कटुकी ॥ कल्के
रिति ॥ कुडवमात्रं कल्को ग्राह्यः ॥ पंचगव्यानि स्नेहसमानानि ॥ आज्यावशेषं तोयपेषी
तलं कृत्वानेन मंत्रेणासाधितसंजप्तम् ॥ यंत्रमाहत्यान्ता निति ॥ मध्यमादिषङ्कोण
भुसप्तकोणान् विलिख्य तेषु सप्तकारषट्कमेणमंत्राक्षराणि लिखेत् ॥ मध्ये साध्य
साधककर्मा लिखनं ज्ञेयम् ॥ यंत्रांतरमाह ॥ षडिति ॥ षाडस्त्रि षित्यम्बादि विधिव

शा. ति. ७८

दिति ॥ अस्योच्चारसहस्रं जपः षोडशार्णो ॥ व[illegible]क्षपमाणां ॥ चक्रमंत्रमम ॥ मन्त्रं तारव्यतिरिक्तम
तं ॥ अंते षट्कोणबाह्ये ॥ कलानां ॥ स्वराणामेव ॥ अष्टार्णानाम्पत्राणामर्णाः ॥ द्विवसुदलं
षोडशदलम ॥ हस्ताभ्यां साध्यनाम्नासह त्रिःप्रवीतं हस्तयोर्मध्ये साध्यनाम स्वर्णः ॥
अपवाविदर्भः हस्तवहमत्रएवं रीत्या आवृत्तिः ॥ केचन पाशांकुशाभ्यामितिपाठं
योजयन्ति ॥ त्रिःप्रवीतं ॥ तत्रैवच हस्ताभ्यां स्वनाम्ना ॥ अपरान्तोरेण ॥ तृतीयापाशां
कुशाभ्यामिति ॥ अयमेवपक्षः सांप्रदायिकः ॥ तन्त्रिपाशांकुशाभ्यामित्यावृत्तित्रयं ॥
कथं स्वनाम्ना हस्ताभ्यामेका ॥ द्वितीयापाशेन ॥ तृतीयाऽअंकुशेन ॥ केचनारव्यातितद
भ्रष्टम ॥ सुदर्शनमंत्रमाह ॥ तारमिति ॥ ॐ नमो भगवते महासुदर्शनाय हुं फट् ॥ कोष्ठ ह
येतृतीयपंचमरूपे ॥ यथावदितिसम्यक्प्रम ॥ चक्रमनुं षोडशाक्षरम ॥ रेखाविलिखेति ॥
चतुर्द्दलमक्रम ॥ आवृतिः चतुर्द्धा ॥ इति श्री शारदातिलके षोडशः पटलः ॥ १६ ॥ अथ पुरुषो
त्तममंत्रमाह ॥ ॐ क्लीं श्रीं नमः पुरुषोत्तमाय अप्रतिरूप लक्ष्मीनिवास सकलजगत्क्षोभण
सर्वस्त्री हृदय विदारण त्रिभुवन मदोन्मादकर सुरमनुजसुंदरीमनांसि तापय तापय दी
पय दीपय शोषय शोषय मारय मारय स्तंभय स्तंभय मोहय मोहय द्रावय द्रावय आ
कर्षय आकर्षय समस्त परमसुभग सर्वसौभाग्यकर सर्वकामप्रद अमुकं हन ह ·७८

तचक्रेणांगद्योतवक्रेण सर्वबालो भिन्दभिन्दपाशेन क ६ कु ६ अंकुशेन ताडय ताडय कु
रु कुरु किं तिष्ठसि तावत् यावत् समीहितं मे सिद्धं भवति हुं फट् स्वाहा ॥ ७ हृदयो नमस्त्रि
भुवनमदोन्मादकार हुं नमः हृत ॥ जगत्क्षोभमता लक्ष्मीदयिते हुं शिरः। मन्मथोन्मथमागाजे
कामदायिनि हुं फट् शिखा ॥ परमेश्वरमाग सर्वसौभाग्यकार हुं हुं कवचं ॥ सुरासुरमनुजसुं
दरी हृदयविदारण सर्वग्रहरण धर सर्वकामिक हन हन हृदयं बंधनानि आकर्षय आ
कर्षय महावल हुं अस्त्राय फट् ॥ त्रिभुवनेश्वर सर्वजनमनांसि हन हन दारय दारय
मे वशमानय हुं फट् नमः नेत्रं ॥ हुं फट् नमः इति षडंगषु अमान्त्र लिखितमन्त्र ॥ त्रैलोक्य
मोहन हृषीकेश अप्रतिरूप मन्मथ सर्वस्त्री हृदयाकर्षण आगच्छ आगच्छ नमः ॥
अथ गायत्री ॥ त्रैलोक्यमोहनाय विद्महे स्मराय धीमहि तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् ॥ पक्षि
राजाय स्वाहा ॥ आसनं ॥ अथ देवीबीजं म ॥ भगः स ॥ नांत ॥ व ॥ देव्याः स्वमिति बीजं अने
नांगपूजायां अंकस्यायादेव्याः पूर्वक र्णिकायां पूजां कुर्यादिति शेषः ॥ हृस्वत्रयं ॥
अ इ उ क्लीबाः ॥ ऋ ॠ ऌ ॡ स्वर्गा विसर्जः ॥ एपिरव मिरहिताः स्वराः ॥ आ ई ऊ ए ऐ
ओ औ अं एतन्युक्तं देवीबीजं ॥ आसां मंत्रमाहृरिति संबंधः ॥ अथ दलाग्रे षुषणा
ङ्गिणः एतान्यस्त्राणि स्वमुद्राभिः सह स्वमनुभिर्यजेदिति संबंधः ॥ शशिप्रसन्नैः

गोविंदाय ३

श्या॰ति॰ ७८ कृष्णदेः ॥ ज्योतिष्मती मालाकगुनी ॥ अथश्रीकरमंत्रः ॥ ३ त्रिपुरश्रीकरस्वाहा ॥ क्रोधी
शा ॥ क ॥ ऊ ता शोरेफः ॥ अन्यत्स्वरूपं ॥ अष्टादसत्वं ॥ मंत्राक्षरसंख्या ताः कमलाक्षाः ॥
ततसंख्या ताउ यथः ॥ कृष्णमंत्रमाह ॥ क्लीं कृष्णाय गोपिजनवल्लभाय स्वाहा ॥ आदि
श्यत्रैव ॥ इन्दीवरं नीलोत्पलम् ॥ मंत्रमाह ॥ पिंड इति ॥ पिंड मन्त्रे ॥ पंचांतक इति ॥ पंचां
तक [illegible] ॥ ग ॥ धरा ॥ जं ॥ ३ रोहदयं ॥ तत्रन्यस्तनीयाय इति ॥ मनुश्चतुर्दशस्वरः ॥ विंदुः तैः
ग्लौं ॥ मूलेन ॥ क्लीं इत्यनेन ॥ रसार्णं ॥ षडक्षरं ॥ क्लीं कृष्णायस्वाहा ॥ दशार्णः गोपीज
नवल्लभाय स्वाहा ॥ विकृति दले षोडशा दले ॥ षोडशार्णम् ॥ ॐ नमः कृष्णाय देव
की पुत्राय हुं फट् स्वाहा ॥ विकृति युगदले ॥ द्वात्रिंशदले ॥ अनुष्टुपं द्वात्रिंशदक्षरः ॥
ग्लौं क्लीं नमो भगवते नंदपुत्राय बालवपुषे श्यामलाय गोपीजनवल्लभाय स्वाहा ॥ पाशं
आं ॥ अंकुशं ॥ क्रों ॥ अग्निवेणु भूपुरद्वयाष्टकोणे षष्ठाक्षरः स च ॥ क्लीं कृष्णाय गोविंदा
य ॥ अथ देवकीपुत्र यंत्रं ॥ प्राक्तृत्यगिति 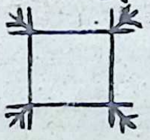 वलयं ॥ वृत्तम ॥ पारस्तादिति म
ध्यकोष्ठाद्वहिः ॥ प्रथमावृत्तमध्ये ॥ कोण कोष्ठं हेतदनु ॥ तदनन्तरं तद्व
हिर्द्विपवृत्तवाह्ये ॥ द्वादशार्णैः पंचदशो रुद्रासुदेवमंत्रार्णैः परिवृत्तम ॥ १८
शूलोत्पन्न द्वादशावर्त लिखनेनार्थी दृत्तं भवति ॥ अथ कामबीजमाह ॥ ब्रह्मा

भूमिर्लः॥ तदूर्ध्वः॥ शांतिरी॥ विन्दुरनुस्वारस्तद्युक्तः॥ इति कामबीजम॥ वक्ष्यमाणे पी
ठे॥ वक्ष्यमाणेनेन विधिना यजेदिति॥ मंडलादिपरतत्वांतं संपूज्य वक्ष्यमाणाः
पीठशक्तीः पूजयेदित्यर्थः॥ बी॥ क्लीं कामपीठायनमः॥ इष्टेति कर्णिकायामि
तिशेषः॥ अष्टस्वारेष्वाचार्यभाशांडकार इति शेषम॥ एकहस्ते नप्रणामः॥ अपरे
ण बाणाः॥ यंत्रमाह॥ कामेति॥ गुणावर्णेति त्रिशः॥ गायत्री यथा॥ कामदेवाय वि
द्महे पुष्पबाणाय धीमहि तन्नोऽनंगः प्रचोदयात॥ मालामंत्रः॥ नमः कामदेवा
य सर्वजनप्रियाय सर्वजनसंमोहनाय ज्वल ज्वल प्रज्वल प्रज्वल सर्वजनस्य
हृदयं मे वशं कुरु स्वाहा॥ मनोभवेऽनेन कामबीजेन द्वितीययंत्रमाह॥ साध्येति॥
मध्यतः अष्टदले कर्णिकामध्ये साध्य[illegible]ना धककर्मनामपुटितैः कामबीजैः॥
पुटितं कामबीजं साध्यसाधककर्मसहितं लिखेत॥ अष्टदले भूलिख
नीयमाह॥ नार इति॥ तारैरिति॥ तारैस्त्रिस्वसंख्यातेन ईकारः॥ विकारांत्यस्व
रः पक्षपंचदशः स्वरः कोवायुस्तेनयः सयरोपस्य तेन मकारः॥ नासाशब्देन त
दुच्चारणीय अनुनासिकाः॥ तन्मध्ये पिप्रथमाति क्रमे कारणाभावात॥ ङकारः॥
अर्घिरघीशः॥ ङ॥ भिंटीशा॥ ए॥ यइति स्वरूपम॥ इति श्रीसारदातिलके सप्तदश

सा ति
७९

ॐ नमो भगवते सकलाय गुणात्मशक्तियुक्ताय अनंताय योगपीठात्मने नमः ७ त्रुटिपंक्तिः
नमः

पटलः ॥ १७ ॥ अथ शिवमंत्रमाह ॥ हृदयं नमः । वपरः शकारः साक्षिः ईकारयुक्तः । सांतः वका
रः अनंतं आकारः मरुत् यकारः । तारादिरोंकारादिः ॐ नमः शिवायेति मंत्रः ॥ मंत्रवर्णा
दिकान्न्यस्येत्यर्थः संप्रदायात् । प्रणवः सर्वत्र आदौ भवति ॥ मंत्रवर्णान्यपि सबिं
दुकानि भवंति । ॐ तत्पुरुषाय तर्जन्योः ॐ अघोराय नमः मध्यमयोः ॥ ॐ सद्यो
जाताय नम ॥ कनिष्ठयोः ॐ वां वामदेवाय नमः अनामिकयोः ॥ ॐ ईशानाय नमः अं
गुष्ठयोः तत्वलक्षं चतुर्विंशतिलक्षम् ॥ देवमिति वामादिनवशक्तिके पीठे देवं
संपूजयेदिति संबन्धः ॥ तत्र मण्डूकादिपरतत्वान्तं पीठं संपूज्य नवपत्रैः पूज
येदित्यर्थः ॥ कालपदादिका अग्निमायाविशेषणं ॥ कालेषु ॥ आग्नेयादिषु नि
वृत्याद्याश्चतस्रः ॥ विद्येशानाह अनंतमिति ॥ मध्यं कर्णिकामध्यम् ॥ प्रासा
दमंत्रमाह ॥ सांत इति ॥ सांतः हः सद्यान्त औकारः हौं इति हकारो बीजं औपि
तिशक्तिः ॥ ॐकाराद्यैः ह्रस्वैः अ ए उ इ ऋ ए तैः ॥ तन्वादिति यस्यां यस्यां यो यो न्यस्त
स्तया तया ॥ तेन समुद्भवं गुष्ठेन शिरसि ॥ सांगुष्ठतर्जन्या वदने ॥ सांगुष्ठमध्यम
या हृदि ॥ सांगुष्ठानामिकया गुह्ये ॥ सांगुष्ठकनिष्ठिकया पादयोः ॥ एवं पंचस्वपि स्थ
लेष्विति सांप्रदायिकाः ॥ ताः ईशानाद्याः कलाः ॥ ततः ईशानादीनां अष्टत्रिंशत ७९

पंच

कलात्मानोन्यसेत ॥ हौं ईशानाय नमः ऽग्रंगुष्ठयोः ॥ हें तत्पुरुषाय नमस्तर्जन्योः ॥ हुं अघो
राय नमः मध्यमयोः ॥ इत्यादि ॥ पुनः ॥ हौं ईशानाय नमः ऽग्रंगुष्ठ नोर्द्ध्व मुखे हें तत्पुरुषा
य नमस्तर्जन्या प्राङ्मुखे ॥ हुं अघोराय नमः ॥ मध्यमया दक्षिणमुखे ॥ इत्यादि न्यासं
न्यकमिति ॥ प्राणा वा द्वादशापन्नौ क्ताः ॥ तानङ्गार्थं सर्वज्ञाय हृदयाय नमः ऽग्रमततेजो
मालिनि तृप्ताय ब्रह्मशिरसे स्वाहा ॥ ज्वलित शिखि शिखा मनादिबोधाय शिवायै
वषट् ॥ वज्रिणे वज्रहस्तायस्वतंत्रायकवचाय हुं ॥ सौं वौ हौं अनुप्ताय नेत्रत्रया
वौषट् ॥ श्रीं पशुं हुं फट् अनंतया कपे अस्त्राय फट् ॥ ईशान इति ॥ प्रयोगः ईशानः स
र्वविद्यानां ईश्वरः सर्वभूतानां ऽग्रगदायै नमः ॥ ब्रह्माधिपतिब्रह्मणोधि
पतिर्ब्रह्मेवरदायै नमः ॥ शिवो मे ऽग्रस्तु मरीच्यै नमः ॥ सदाशिवो ऽग्रंशुमालिन्यै नमः ॥ प्र
णवाद्या इति प्राणवशक्ति प्रालादाद्या इत्यर्थः ॥ पञ्चपादाचार्योः पंचाक्षरयोगमार्गः ॥
अथ गायत्री ॥ तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ॥ अघो
रेभ्यस्तमायै नमः ॥ ॐ अथ घोरेभ्यो मोहायै नमः ॥ अघोरेक्षमायै नमः ॥ घोरतरेभ्यो निद्रा
यै नमः ॥ सर्वतः सर्वव्याधयै नमः ॥ सर्वेभ्यः मृत्यवे नमः ॥ नमस्ते अस्तु क्षुधायै नमः ॥ ॐ रु
द्ररूपेभ्यस्तृष्णायै नमः ॥ ॐ वामदेवाय नमः ॥ रसे नमो ॥ ग्रह्यै ॥ ज्येष्ठाय नमः ऽग्रंडको

ज

श्रो॥ रुद्रायनमः॥ रत्यैनमः दक्षिणोरौ॥ अं कालायनमः॥ पालिन्यैनमः॥ वामोरौ॥ अं ऊर्ध्वादि
दक्षोर्ध्वस्थलादि दहनांतानि॥ वामेत्यादि॥ अथपंचाक्षरमृष्ठरति॥ नारइति॥ अं ह्रीं ह्रौं
शिवायनमः॥ वामदेवः॥ पंक्तिः॥ उमापतिः॥ प्रासादः॥ मायेत्यष्याद्यः॥ मामाषर्द्दीर्घ
भाजबीजषड्स्वरैः षडंगम॥ आदिशब्दान्मूर्त्तिपंचकन्यासः॥ अथपदमृंजयमाह॥
तारइति॥ प्रणवः॥ स्थिराजकारः॥ कर्णोवासकर्त्ताः॥ उ॥ इन्दुर्विन्दुस्तेन जं॥ मृत्युःसकारः॥ स
र्गोविसर्गः॥ तच्चक्तं॥ तदुक्तंप्रयोगसारे॥ वेदादिःकालपृष्ठःषष्ठस्वरार्द्धेन्दुन्वितश्च
सःइति॥ अं जूंसः॥ गुणालक्ष्यंत्रिलक्षं॥ सुधागु[illegible]ज्ची॥ वटसमिधः॥ पयोहविःक्षीरवि
कारान्नगुणाकार्यस्यन्यूनाधिकभावेन॥ स्वेडविंबं॥ त्रिजन्मस्तु॥ ताराशगणेन॥ याजन्म
ताराद्विनाये॥ यथा॥ वाणिविनश्यते॥ शिमाध्यस्यजन्मकालोभवति॥ अत्रसर्वत्रस
ह्लसंख्यपापावृक्तन्यसिद्धिस्तावञ्चोमः॥ अथवात्रिजन्मस्तुप्रयमदशाम एकोन
विंशतिनक्षत्रेषु॥ काश्मरी॥ जं॥ भाति॥ ध्यानप्रयोगसारे॥ प्रणवमिति उद्भृत्याधोन्म
खेतयाधउर्द्धअष्टपत्रपद्मद्वयंचिंतयेत्॥ द्वयोर्नालेप्रणवरूपेपत्रमध्येषुमध्य
बीजं॥ कर्णिकायांतत्तीयंबीजं॥ एवंपद्मद्वयसंपुटमध्येउभैरवंध्यायेत्॥ कथंमंत्र
वर्णातालस्थयातुतम॥ एवंध्यायतउत्कफलसिद्धिः॥ वर्णाःकर्णिकास्थःसकारस्त ८०

स्मान्निर्यातायासु धातयास्मार्द्दम ॥ अथ पत्रं पद्मं विरच्य्य कर्णिकायां वक्ष्यमाणं यं
त्रं लिखित्वा तप रि स्थापयित्वा तस्मिं देवं पूजयेत् ॥ अभिषेकमाह मंत्रेति ॥ वक्ष्यमा
ण यंत्राद्ये ॥ मंत्रांते सा ध्याख्यापालयपुरा ते प्रतीपमपि मस्तं जयान्हयो मंत्रः ॥ इ
ति श्रीसारदातिलके व्याख्यायां पटलः ॥ १२ ॥ अथ दक्षिणामंत्रमाह ॥ ॐ ह्रीं दक्षिणा
मूर्त्तये तुभ्यं वटमूलनिवासिने ॥ ध्यानैकनिरतांगाय नमो रुद्राय शंभवे ह्रीं ॐ ।
तारश्चांक्षितहद्भाय मित्युभाष्याद्दहद्भुः पुटितः तेन ग्रादौ पर्याह ह्रीं ॥ ॐ ह्रीं ॥ अर्लोयु
क्तमनुः ह्रीं ॐ ॥ मंत्रवर्णस्यैव षडंगविभागः ॥ ॐ ह्रीं इत्यस्य सर्वत्र योगः ॥ केचिल्ल
नयोरके कमक्षरमायुरेषए दीनमः पक्षः गुणलक्षं बिल्व क्ष्मम ॥ ग्रालो प्रसिद्धा ॥ उत्पलं
मुस्ता ॥ सुगंधि वेघकै प्रसिद्धम ॥ [redacted] त्वकन्त्रै लोके गारालि ॥ चातुर्थीनां सुगंधिकमः ॥
एतेषां कल्केन ब्राह्मीरसे घृतपाकः ॥ इमानि द्रव्यानि सर्व्वभागानि ॥ एतच्चतुर्गुणां ब्र
घृतं घृतान्चतुर्गुणो ब्राह्मीरसः ॥ उक्तजप होमसंपाता दिना साधितं मुक्तिफलं
दं भवति ॥ अथ द्वाविंशत्यक्षरमुद्धरति ॥ ॐ नमो भगवते दक्षिणामूर्त्तये मह्यं
मेधां प्रयच्छ स्वाहा ॥ ॐ ग्रां ॐ ॥ नमो भगवते रुद्रायाय नमः ॥ कोणपत्रे षडङ्ग ॥ नीलक
एठात्मकं त्र्यक्षरमुद्धरति ॥ लोहितमिति ॥ लोहितः पकारः ॥ अग्निरेफः ॥ तदासनः ॥

तेन ॥ प्रसप ॥ ॐ बिन्दुः तेन प्रथमं बीजं ॥ प्रों ॥ दीर्घा नकारः ॥ वन्हि बीजं रेफः तस्याशां
तिः ॥ ई इंदु र्बिन्दुस्तत्पुरूः ॥ तेन द्वितीयं बीजं ल्हीं इति सिद्धम ॥ तां ठ ली ठकारः सर्गो
विसर्गस्तत्पुरूः ॥ तेन ॥ ठः ॥ प्रों ल्हीं ठः ॥ चिन्तामणिमंत्रमाह ॥ प्रग्नीति ॥ अग्निर् संव
र्तकः ॥ क्ष ॥ अग्नादि त्वो मरस्वरूपम ॥ अमितोयः ॥ औस्वरूपं ॥ षष्ठः ॥ ऊ बिन्दुः एतत्पु
रूं बीजं यथा भवति ॥ क्ष्म्ल्र्यौं ॥ रेफादिष व्यंजनैः ॥ र क ष म र य एतैः सबिंदुकैः षडं
गानीति संप्रदायाविदः ॥ अथ नारीज्वर पक्षे ध्यानमाह ॥ नीलेति ॥ स्वरा ष्ठ तमः
अकारादिषोडशस्वरा वेष्टि तम ॥ चन्द्र विंबस्य वकारस्य ॥ मूर्ध्नि ध्यातं विषार्त्तस्येति
शेषः ॥ वन्हि गृहे ॥ ऊर्ध्वाग्रे त्रिकोणे ॥ रेफादीनि र क ष म र यानि ॥ चन्द्रगतं ॥ उकारगतं
एवमेव ॥ त्रवकारस्य तस्य ॥ बीजस्येतन्तथा ध्यानं ॥ तत्तत्स्थाने ॥ वन्हि गृह द्वाषष्ठकोण ॥
अग्नि पुरूः रेफ पुरूः ॥ शालि पिष्टेनेति ॥ हैमंतिक धान्यतंडुलपिष्टेन वा दर्शांगु
ला साध्य कृति पुत्तली कृत्वा ॥ तस्याः पुत्तल्यां साध्यस्य प्राणान्प्रतिष्ठाप्य दक्षिणां
दांगुष्ठमारभ्य वामपादांगुष्ठान्तं अष्टोत्तरशतं कृत्वा त्रिदिनम ॥ शिरोरोगहर
प्रकारमाह ॥ तांवूले बीजं लिखित्वा बीजस्य मकारमध्ये देवदत्तस्येत्यादि सा
ध्यानाम उपरि स्य रेफ गर्भे शिरो रोगं नाशयेति रोगार्त्तस्य कर्मकां विलि

स्यात तद्वीजं ठकारगर्भं गं कृत्वा कोणेषु ठकारयुक्तं चतुरस्रेण वेष्टयेत ॥ इत्यतितनरे
फस्थरोगाः नामकं ॥ वं धुनीवेनैवं धुनीवरसेनत्रिकोणं भूमावेव कृत्वा ॥ अ
ग्निबीजेनलसंततः कोणाग्रपल्लिनं एता इष्टांत्रिकोणं तत्र लिखित्वा ध्रुवोयस्यैत
ता इत्याधारा वै ॥ पठेन अधोमुखे नयनं दीपं विधाय ॥ हलो व्यंजनानि बीजस्था
नि ॥ एकपञ्चाशत्स्वराः ॥ स्वरयुग्मं बीजस्थं ऊं प्रो ॥ ध्रुवेन प्रणवेनोकाव्रतिः धराणि
गेहाश्रितं षु नृसिंह बीजं लिखेनं तेयम ॥ ग्रंष्ठ तिपद हलः ॥ औ स्वरो ॥ एकेकव
र्णरीत्या ॥ कलाभिः ॥ षोडशस्वरैः ॥ कादिपिण्डादि इत्येतेनमातृकया छन्नि
त्रयमुक्तम ॥ नृहरिमित्युक्तं नृसिंह बीजम ॥ क्ष्रौं ॥ अग्रहे कोणेषु ॥ प्रोक्तवर्त्मे
ना पञ्चोक्तरीत्या ॥ तन्नमध्ये ठकारमधो षड्लिखेषु पद्मं ॥ कोणेषु रेफम ॥
जं वु रुबीजमाह क्षकार इति ॥ क्षकारः ॥ मकारः ॥ अग्नी रेफः पवनो यः वाम
कर्णः ऊ ॥ अ[illegible]र्धचन्द्रो बिन्दुः तेन ॥ क्ष्म्रैं ॥ षड्दीर्घभाञ्जि षडंगमंत्रोऽङ्कारः ॥ न्यासं
त्वमे वक्ष्यति ॥ जमसहेति ॥ स्वरूपं ॥ एतानि क्रमेण क्षकारस्थाने योजिता
नि ॥ चत्वारि देवी बीजानि ॥ बीजमिति मूलबीजम ॥ कं एयो व्यापकमिति ह
स्ततलयोरस्त्रोपरि च मूलबीजेनेति शेषः ॥ स्वबीजेनेति ॥ देवं मूलेन देवीत्तु ॥

शा.ति.
८२

मंजसहान्वितमूलेन मुष्टिना दक्षिणेन ॥ अवपवेषु ॥ पादजानुगुह्यनाभिहृदय
कंठमुखशिरःसु ॥ यथास्थानं स्वबीजादि शक्तिं कुर्यात् ॥ चतुर्मुखम ॥ नपुंसक
स्त्रवै विघ्नान् अनुलोमविलोमगैः ॥ स्वराघन्नद्वयेन चेति पाठः ॥ तेन क्लीबान्ध्यमी दि
न ॥ ग्रं ग्रां ग्रें ग्रः ॥ एतदाचान धर्मादीन् विन्यसेदिति चतुर्थी कस्थानेषु ॥ तनु
रूपान् ॥ तत्त् वदन्त्यस्य तान् ॥ जमाख्याः ॥ प्रत्येकं क्षकारस्यानेजमसहान्वित
मूलमेवं तासां बीजम् ॥ ईशादिष्कोणेष्विति ईशकोणमारभ्य प्रदक्षिणं ॥
अग्निकोणपर्य्यन्तमित्यर्थः ॥ बीजादिकाः ॥ वक्ष्यमाणबीजादिकाः ॥ दिव्यो
ज्यायाद्यास्तत्र दृश्याभूषणाः ॥ यादिकान् ॥ यापसहान् ॥ यंत्रमाह ॥ अंतदि
ति ॥ अष्टदलं कमलं कृत्वा तत्कर्णिकायां मूलमालिख्य दिग्दलेषु देवी
बीजानि विदिक्षु दूतीबीजानि क्रमेणेति पूर्ववल्लिखेत् ॥ खडु रावणमंत्र
माह ॥ प्रणव इति ॥ अधिपतये अत्र प्राकृतेनैव संधिः ॥ ध्रुवं ॥ प्रणवम् ॥ पद्य
मिति सप्तसप्तेति ॥ रुद्राद्येति स्वरूपं ॥ अथानन्तरमनि सुन्दरीस्वाहा ॥ ॐ नमः
पशुपतये ॐ नमो भूताधिपतये ॐ नमो रुद्राय स्वाहा ॥ खडुरावण विहरसरस
रन त्यश्मशान भस्मानभश्मा ञ्चितशरीराय घंटकपालमालाधिधराय व्या ८२

घ्रचर्म्मपरिधानंपञ्चास्यंकृकतशेषरापकृत्स्नसर्पयज्ञोपवीतिनेवलवलवलाति
वर्त्तकपालिवर्त्तकनेहनहनभूतांस्त्रासयत्रासयँएलमध्येकहकहतरुद्र
कुशेनसनसमयप्रवेशय वेशयावेशयचण्डासिंधाराधिपतिरुद्रायसापपाति
स्वाहा ॥ अस्यान्यकु त्रापिनसंधिः ॥ कांतःखकारःदेहइतिशिरोवदनहस्त
पादेषु ॥ वक्रेषुकूर्द्धादिपंचषु ॥ पंचाक्षरोदितोषौवषट्स्वाहान्तपीठेपूजा ॥ अ
ष्टदलपद्मम् ॥ केशरे षंगपूजा ॥ पंचेषुषडक्रावामवल्ल्यभाःपूज्याः ॥ पुन
रष्टान्मदलिताप्रपत्रे ष्वैब्राह्म्यादिपूजा ॥ ततःपूर्वद्वारेरोद्रायनमः ॥ पिंग
लायनमः ॥ दक्षिणद्वारे ॥ श्मशानागायनमः ॥ भीषणायनमः ॥ पश्चिमद्वारेह
ठकर्णायनमः ॥ भंगिरिटयेनमः ॥ उत्तरद्वारे ॥ भामईकायनमः ॥ महाकालायन
मः ॥ नैर्ऋत्ये ॥ अशोकायनमः ॥ वायव्ये ॥ भृंगावादायनमः ॥ ईशाने ॥ कुंभकर्णाय
नमः ॥ जातहारकायनमः ॥ इत्यादि ॥ पंचकूरींन्यसा ॥ लाज ॥ तिल ॥ हरिद्रा ॥ दधि ॥ अ
न्न ॥ इतिश्रीशारदातिलके एकोनविंशतितमः पटलः ॥ १९ ॥ अथअघोरास्त्रमंत्रमाह ॥
ह्रींस्फुरस्फुरप्रस्फुरप्रस्फुरघोरघोरतरतनुरूपचटचटप्रचटप्रचटकहकह
वमवमबंधबंधघातयघातयहुंफट् ॥ सासाःवादश ॥ रुद्रमिन्नोन्मेका

श्या॰ ति॰
८३

शाधाभिर्लैः ॥ तमेव भेदमाह ॥ पंचभिरिति करतोऽश्ववत्तभिः ॥ षट्कोणेति ॥ अष्ट
दलं पद्मं कृत्वा तद्बहिः षट्कोणं विधाय चतुरस्रं च तद्बहिः कुर्यादिति ॥ ला
ञ्छितिति षष्ठं दृ ध्यं ग्राज्यपभित्यर्थः ॥ हेमधन्त्वः पूर्ववत् पाभिन्यां प्रत्येकं
सहस्रं ॥ आरग्वधो राजवृक्षः पंचगव्य हविरिति पंचगव्यासिद्धं प्रायस
मित्यर्थः ॥ यंत्रमाह ॥ मध्य इति ॥ साध्येति साधकोर्दाना मुपलक्षणम् ॥ अ
ष्टदलं पद्मं कृत्वा ॥ तत्कर्णिकायां साध्यसाधककर्मसहितं स्वरावीतं
आविलेत् ॥ अष्टवर्गानिति ॥ कचटतपयशलान् ॥ युक्तामित्तान् ॥ त्रिशः सं
त्रिवर्गान् ॥ स्पृशयान् ॥ चटचटान् त्रान् अग्रे दशेषु यात्राग्रेषु ॥ तद्बहिरिति
त्रिशो मंत्रवर्णान् ॥ प्रचटा यान् ॥ पालान् ॥ ततः परस्पर व्याप्तिभिन्नात्रिको
णद्वयं कृत्वा कोणेषु वर्मास्त्रे लिखेत् ॥ प्राणविधानादिति षष्ठो कुर्यात् सा
केचित्तु ॥ वर्मास्त्रे कोणेषु द्रहदमषु रञ्जगमः प्रेशाद्ि मिति विप्रक
ष्टान्वयेनाष्टदलकर्णिकायां षट्कोणमाहुः तदसंगतं ॥ आचार्यवचन
विरोधात् ॥ यंत्रमाह ॥ षडिति ॥ एकाक्षरे क्रमेण प्रस्फुरद्वकोणषट्को
णे षट्कोणे मन्त्रमध्ये स्फुरद्युगलावृतां यथावत्साधककर्मसहिता ८३

लि

शक्तिः ह्रैं व्या ॥ शिखेति ॥ घोरा घे कौ तत्पांतैः टहनकुरयुगेनाब्जनमिति वा ॥
कच्छपतालमाह ॥ तारः प्रणवः ॥ बांतः शः ॥ धरा लः ॥ तत्सं स्थः ॥ वामनेत्रमी ॥
इन्दुर्विन्दुस्तेन भूषितः ॥ तेन श्रीं ॥ पार्श्वः प ॥ बकः श ॥ कर्णयुतः उकारयुक्तः
तेन ॥ पु ॥ वर्म हुं ॥ अस्त्रांतः फट् लः ॥ हृदयाय नमः इत्यादि जातिसहितैः ॥ बुला
म ऋषिर्गायत्री छंदः श्रीं बीजं ॥ हुं शक्तिः हृदेत्यादि विनियोगः ॥ षडिद्वीर्ये
रितिमंत्रस्य हुं फट् ङ्लो इति प्रत्येकं ॥ अथ क्षेत्रपालमंत्रमाह ॥ वर्णेति ॥ व
र्णा तनः क्षः ॥ औ स्वरूपं ॥ टं नमः ॥ वसुवर्णं तमनंघतारापाल विधीयते ॥ ब्र
ह्मा ऋषिर्गायत्री छंदः ॥ क्षौं बीजं ॥ आपेति शक्तिः ॥ क वि टंका क्षणो वाछ
तः जटा कलाप मिश्रत्वत्र ॥ गदा कपालमिति द्वितीयः पाठः ल दद्भ्योगदावा
मे कपालम् ॥ बलिमंत्रमाह ॥ एहि एहि विडषि कुरु कुरु भंजय भंजय नन्दी
पनर्त्तय विघ्नान् विघ्न महाभैरव क्षेत्रपाल बलिं गृह्ण गृह्ण स्वाहा ॥ लोपरंसं
सर्वं जनम ॥ रात्रिभुवप्रमपप्रहरा दूरं ॥ हस्त इति वाम हस्तगतं कपाले ॥
आपदुद्धारमंत्रमाह ॥ उद्धरेति ॥ वटुकायेत्यादि त्वत्रासंधिः ॥ तथेति ङे
न्तं शान्तिबीजपुटितः ह्रीं वटुकापदुद्धारणाय कुरु कुरु वटुकाय ह्रीं ॥ य
दि

दाहदात्पकऋषिमुंदो त्रष्टुबुदाहृतम् ॥ सद्योजातो देवो भैरवो देवता
बु[illegible]पे ॥ स्वधा ॥ ॐ कारस्तदादि विसोमा पंच ह्रस्वाः ॥ सद्योप उकारमइति ॥ एते ह्रस्वाः
वर्ग्गबीजं मायाशक्तिः ॥ कृत्वा प्रणवशक्ति बीजपुरःसरं कृत्वा ॥ अंगुलीति अंगुष्ठा
दंगुलीभदेहशिरोवदनहृद्गुह्यपादेषु ॥ वक्त्रेषु ऊर्ध्व प्राक् दक्षिणोदक्प
श्चिमेषु मूर्त्तीः ॥ ईशानाद्याः ॥ ह्रीं वां ईशानाय नमः ॥ अंगुष्ठयोः ॥ ह्रें वें तत्पुरु
षाय नमः ॥ तर्जन्योः ॥ ह्रुं वुं अघोराय नमः मध्यमयोः ॥ ह्रिं विं वामदेवाय न
मः ॥ अनामिकयोः ॥ ह्रं वं सद्योजाताय नमः ॥ कनिष्ठयोः ॥ ह्रां वां ईशानाय नमः
शिरसि ॥ ह्रें वें तत्पुरुषाय नमो मुखे ॥ ह्रुं वुं अघोराय नमः ॥ हृदि ॥ ह्रिं विं वामदे
वाय नमः ॥ गुह्ये ॥ ह्रं वं सद्योजाताय ॥ पादयोः ॥ ह्रां वां ईशानाय नमः ॥ ऊर्ध्वमुखे ॥
ह्रें वें तत्पुरुषाय नमः प्राङ्मुखे ॥ ह्रुं वुं अघोरायनमः दक्षिणे ॥ ह्रिं विं वामदेवा
य पश्चिमे ॥ ह्रं वं सद्यो ॥ उदक् ॥ कीदृशो पीठपद्मो एतान्न्यस्य त्रिकोणस्यवा
मपंकजशोभिते ॥ पुनः कर्णिके तेव्योमपंकजशोभिते ॥ तेन मातृकापद्म
कृत्वा तदुपरि त्रिकोणं ॥ तदुपरि षट्कोणं तदुपरि अष्टदलं पद्मं ॥ तदुपरि च
तुरस्रं चतुर्द्वारमिति पूजायंत्रम् ॥ तेन मध्ये वटुकमावाह्य पूजयेत् ॥ व्योम ८४

पंकजंतुमात्तकापटलोक्त वर्णजम ॥ क्रमादिति ॥ आग्नेयादिक्रमेण वहिः ॥
षट्कोण वाह्ये अष्टपत्रमध्ये ॥ इमान्वक्ष्यमाणान ॥ कांचनम ॥ चन्दनम ॥ लो
ष्ठं ॥ कोष्ठं ॥ घनसारं ॥ कर्पूरं ॥ पुंड्रं त्रिपुंड्रं ॥ मणोव्याघ्रः तदुक्तम देशाद्रुम प्रा
वालानि नवपद्मवाः सहां ॥ सहदेवी गोमेदं ॥ पत्रज विश्वाख्याभिधानेंद्र
कम ॥ डिंडिमं चंदनं ॥ पद्मेन सत्रेन ॥ राजसं ॥ राजस प्रानोक्तमन्त्रिम ॥ ने
केशान ॥ लोकेशाबटुकान ॥ मंत्रस्य वर्णानि इति आ यदित्यादि
मायांतान ॥ प्रथमषोडशादलेषु बहिः षोडशादला बहिः तत्संख्य पत्रेषु
षोडशसु ॥ अथ चंडमंत्रमुद्धरति ॥ अघोरीशा ऊ ॥ वह्निशिरा रेफ शिखरः लां
लोवः तदंततः उं हुं फट् ॥ ऊ बीजं ॥ फट् शक्तिः ॥ पूजामंत्रमाह ॥ चंड इति हुं नमः ॥
आशादिक्रु तदीशः प्रियंगुः फलिनी वक्षः साध्यस्य यन्त्रस्तत्र तदक्षत्वचः ॥
लोतां नवतोपि षट् तण्डुलापिष्ट तेन समन्वितम ॥ कर्मेश्वः सप्तानु स्वारः ॥ ने
नचम ॥ पुत्तलीषड्संवत्संगुलां ॥ समीरतां प्राणांप्रतिष्ठाप्य प्राणप्रतिष्ठां कृ
त्वेत्यर्थः ॥ त्रयोविंशो वक्ष्यमाणप्रकारेण ॥ छित्वा छित्वेति तु विशेषवक्ष्य
माणरीत्या साध्यमिति लिंगमविवक्षितं ॥ पुरुषं स्त्रियमपि वशयेत् ॥

व

शा.ति. धरेत्यादिशैवमंत्रां तरशिवस्तुतिः॥ धरेत्यादिश्लोकेनाष्टमूर्त्तित्वमुक्तम॥ इ
८५ तिश्रीशारदातिलके विंशतिमः पटलः॥ २०॥ अथ गायत्री॥ चतुर्विंशतितत्त्वात्म
कत्वात्तद्रूपत्ता॥ तान्यक्षरन्यासे वक्ष्यते॥ अनेन गायत्र्यक्षरैः सह तत्त्वन्यासोऽ
पि सूचितः॥ त्रयीमित्यनेन एनया सम्यक्‌यथाविधिपठितया त्रयीपाठफल
प्राप्तिरुक्ता॥ प्रणवाद्या इति प्रतिव्याहृति संध्यते॥ तत्पदादिके त्यस्याग्रिमेण
संबंधः॥ शिरसेति॥ ॐ मापोज्योतिरसोमृतं ब्रह्म भूर्भुवः स्वरोम॥ मंत्रेण इत्यने
न प्रणवविन्यस्य॥ सप्तव्याहृत्युक्तम॥ यत्संधिष्विति॥ पदद्वयसंधिचतुष्के
ष्वेरचतुष्कं॥ अयं न्यासः अंगुलिमात्रव्यवहर्तव्य इति॥ अत्र यद्यपि संधिश
ब्दग्रहणं॥ तथापि तद्वृत्त्यंग एव न्यासो विधेय इति ज्ञेयम॥ एवमजद्वय
संधिचतुष्के अक्षरचतुष्कमेव॥ ॐ मित्यस्य प्रथमभावेन चतुर्विंशत्यक्षरा
त्मकत्वम॥ पदानीति पदन्यासमाह॥ एषु वक्ष्यमाणेषु॥ पदानि तु एकत्र
त्रिवाद्रि अकारान्त्याक्षरैः क्रमात॥ कल्प्यांते॥ शिरःपदन्यासोऽप्युक्तः॥ तद्धि
रः॥ आपोज्योतीत्यादि॥ व्याहृतित्रयमात्राम॥ मोक्षार्थेन्तु परो रजसे सावदो
मिति चतुर्थपादसहितां जपेदिति ज्ञेयम॥ अस्य विमलत्र्यर्षिः देवीगायत्री ८५

रु

श्रीकुंदः परमात्मा देवता ॥ तत्वलक्षणम् ॥ चतुर्विंशतितिलक्षणम् ॥ क्षीरोदनतिला दू
र्वा इति द्रव्यचतुष्टयं ॥ क्षीरद्रुमाः ॥ अश्वत्थोदुंबरप्लक्षवटाः ॥ मंडलमिति
सर्वतोभद्रं त्रिकोणं ज्वलत्कर्णिकायां त्रिगुणितं यंत्रं लिखेत्स्वर्पिः ॥ त्रिकोणस्थि
तस्य त्रिगुणितोपलक्षणकत्वात् ॥ दीप्तादीति ॥ चतुर्दशपटलोक्ताः कोणेषु स्थि
ति ॥ अग्निवरुणाख्यानेषु ॥ ब्रह्मविष्णुशिवाः ॥ गायत्रीसावित्रीसरस्वत्याख्याः कोण
त्रिकोणेष्वेव ॥ ऐंद्रनैर्ऋत्यवायव्यभागेषु स्थितार्थः ॥ एभिः प्रथमं ॥ अत्रयद्य
पि ब्रह्माद्या इत्युक्तं तथापि शक्तिपूर्वज्ञा पूर्वं ज्ञेयाः ॥ आचार्येण तस्यात्वा
त ॥ आदित्याद्यष्टकदशपटलोक्ताः ॥ उषाद्यष्टकं तत्पटलोक्ताः ॥ एतेन द्विती
यावरणं ॥ ततः इति तृतीयावरणं ॥ पूर्वादितीत्यादिभिरष्टाभिरष्टभिराव
रणं पंचमं ॥ ब्राह्म्याद्याः साहस्राणां वायुधैरिति महालक्ष्मीस्थाने अरुणाः ॥ पूज्य इत्य
र्थः ॥ केचन अरुणपूजामपि कामाऽऽहुः प्राकृतेति षष्ठपटलोक्तध्यानाः ॥ आ
भिः सप्तममम ॥ अत्र हानिति सार्वमंत्रोक्तान् ॥ एभिः षष्ठमम ॥ अथाद्यमंत्रमाह
अं ज्ञातवेदसे सुनवाम सोममरातो निदहाति वेदः स नः पर्षदति दुर्गाणि वि
श्वा नावेव सिंधुं दुरितात्यग्निः ॥ अयं मंत्रो ऋग्वेदे प्रसिद्धस्तेनात्र नोक्तः ॥ ह्स्त्रे

शा॰ ति॰ खोपृटिनो ज प्रथमः॥ त्रिपथ पदमंत्रः॥ अंगुष्ठेति पादांगुष्ठद्वयं॥ स्कंधयोरिति भिन्नं॥
८६ मध्यइति कंधरायां॥ उपथाऽक्ष्विति॥ बाहुमूलमं॥ प्र कूर्पर॥ प्रगंडसहितं॥ कूर्प
रमहस्तमध्यगतेष्वपि॥ तस्योपपत्तिप्रगण्डः मस्तेकसा ट केशसंधिः॥ मस्तिष्कंतद्
र्ध्वप्रदेशः॥ मूर्द्धा ब्रह्मरंध्रं॥ पदन्यासमाह शिखेति॥ शिखामूर्द्धो गुह्यं लिंगं॥ अत्र
त्रपदन्यासेनयनयोः पदद्वयम्॥ कर्णयोश्च पदद्वयम्॥ अन्यत्रैकैकं पद
म्॥ पदान्यष्टादशेत्तानि यथा॥ शराश्विद्वीपेकवन्हि अकेकद्विद्विपावकैः॥
अग्नि ख जिनद्विद्विवर्णैर ष्टादशपदानिहि॥ अायुधध्यानं नत्वदक्षाधस्तन्यो
राधेतदधस्थयोरग्नि मे॥ तदधयोः मूलतर्जन्यो॥ अष्टदृष्याणि॥ एकैक
द्वयेन चतुष्टयातीवतुर्णवर्त्तिरा कृत्तयः॥ चित्रम्लेच्छि त्रक म्लेः॥ हविष्या
त्रैः पायसैः॥ मंडलेनतीयोक्ते॥ षट्कोणं किंतत्कर्णिके॥ षट्कोणोपर्यष्टद
लपद्मं॥ सिंहमंत्रेण॥ एकादशपदात्मकेन ॐ वज्रनखदंष्ट्रायुधाय मन
हासिंहाय हुं फट् नमः इत्यादिपादाष्टकं चाग्रे वक्ष्यति॥ मूलेयोर्च्यो इत्यु
क्तं॥ नाकाहत्यपेक्षायामाह॥ जातवेदा इति॥ वहिः पुत्राष्टके॥ अग्नये
जातवेदसे नमः॥ इत्यादिप्रयोगः॥ ततः पदलाग्र ७ वज्रादिस्थ्वात्मने ८६

नमः इत्यादि ॥ इति वायुः ॥ ततः कोणदलाग्रेषु ॥ निवृत्त्यै प्रतिष्ठायै विद्यायै शा
न्त्यै ॥ नमः इति ॥ भूतचतुष्पञ्चकलाः पूजयेत ॥ ततो बहिः पूर्वादि एकादशैका
दशपंक्ति भूतावर्ण्यान्तकलाः पूज्याः ॥ जो जायन्त्यै ॥ तं तपिन्यै नमः इत्यादि ॥ ज्ञा
नेन्द्रियाणि घ्राणरसना चक्षुः श्रोत्रत्वक् रूपाणि ॥ कर्म्मेन्द्रियाणि ॥ वाक्पा
णिपाद पायूपस्थानि ॥ भूतानि ॥ पृथिव्यप्तेजोवाय्वाकाशानि ॥ धात्व
ति ॥ त्वगसृङ्मांसमेदोस्थिमज्जशुक्राणि ॥ ऊर्मीति ॥ क्षुत्पिपासे शोकमो
हौ जरामृत्युरूपाः षडूर्मिकेति ॥ स्नायस्थिमज्जात्वङ्मांसास्नानि ॥ शब्दे
ति ॥ शब्दस्पर्शरूपरसगंधाः वचनेति वचनादानगतिविसर्गानंदाः ॥ दे
वतारासु देवनक्षत्रेषु ॥ क्रमेति ॥ अपमर्षः ॥ अस्मिन्नमण्डले स्वबीजं संपुटी
ध्यात्वा नक्षत्रप्रधानमेव न विसर्जनं कुर्यात ॥ राशिनेति राशिशा वे
न चन्द्रमण्डले न चन्द्रबीजं सोम्यास्तथ यस्त्वोच्यते ॥ आत्मनेति ॥ आत्मनो भ
स्वरूपध्यानेन पूर्वोक्तप्रकारेणापक्षद्वये मोक्षसंहारं कुर्यात ॥ नक्षत्र
पक्षौ द्वाविंशे वक्ष्यमाणाः ॥ सकलानिति प्रादेशमितान ॥ तत्तन्मंतांतरोप
तान ॥ इत्यनेन क्रमेण ॥ प्रते नाम्नो भवेन्मंत्रः पञ्चवो मायोमतः ॥ इति पद्य

शा ति
८७

वज्रकः ॥ विषघ्नः कारस्करः । अक्षो विभीतकः । प्रतिकृते निर्मिते ॥ शत्रुप्रति
कृतिं ॥ प्रतिमां ॥ आदित्यपरस्य स्थैः सर्पैर्गुंफितां ॥ व्रणकृन्मदन्तातः । अतीति
दुर्जातिविश्वा इत्यारभ्यपर्यंतमन्त्राः सर्वोन्तक । एवमग्रेऽपि । अतिदुर्जातिदपः पंच
जातवेदोमंत्रभेदाः ॥ वक्ष्यमाणाः पुलाकैः निःसारधान्यैः शालीन् ॥ हैमंतिकधान्यानि ।
जप्त्वेत्यध्याहारः शतं सहस्रं वा ॥ व्रीहिभिः षष्टिधान्यैः पायसेन क्षीरैः ॥ पयोवृक्षाः अ
श्वत्थोदुंबरप्लक्षवटास्तेषां समिद्भिः ॥ एतैर्द्रव्यैः प्रत्येकं सहस्रसंख्या होमः ॥ सिक
ताप्रयोगमाह ॥ भास्कर इति ॥ अहरहः सामादीत्यादिदिग्भेदेन नाम ॥ प्रस्थेति ॥ अहं प्रस्थ
मित्ता ॥ तामेन गारे आढकमित्ता ॥ राष्ट्रे घटोन्मिता ॥ अशीतिगुंजः कर्षः ॥ चतुर्गुणः पलं ॥
चतुःपलः कुडवः ॥ चतुःकुडवः प्रस्थः प्रस्थचतुष्कमाढकः ॥ आढकचतुष्कं द्रोणः द्रोणच
तुष्कं घटः ॥ विकार कुडवं । षोडशकुडवं ॥ प्रस्थं गोमूत्रादीनां ॥ गोमूत्रं । गोमयामः २ घृत
१ दुग्ध २ दधि ३ ॥ इति श्रीशारदातिलके एकोविंशतिः पटलः ॥ अथ दिनादीनां ॥ व
धानम् ॥ आरवारं भौमवारं ॥ पश्चिमामुखमिति ॥ शिवालयद्वारस्य पश्चिमाभिमुखत्वात् ॥
सत्रिकोणानीति लिखित्वा त्रिकोणान ॥ समंत्राणीति ॥ पल्लवरीत्या ॥ भुजंगममिति ॥ जीवंतं ॥
भुजंगमं कृष्णसर्पम् ॥ अधोमुखं ॥ अनेनेति । अनेनास्त्रमंत्रेण तर्पयेत् । कारस्करद्व्यामं ८१

गारवारे ॥ भौमवासरदिने ॥ त्रियगनाविति ॥ कुण्डे स्थापितपयोक्तसंस्कारसंस्कृते ॥ प्रणीतैस्तं
भस्मान्तकनैत्स्वं ॥ चितास्थीनि ॥ मनुष्यस्थीनि ॥ कृत्यास्त्रकथितमिति ॥ ततः डागादौसिक
ताप्रक्षेपणं ॥ विषकाष्ठैर्धितै ॥ विषकाष्ठ दर्व्या विघृतपेतं ॥ मर्कटीकपिकच्छुः ॥ करको
मनिका ॥ भल्लातकः ॥ षड्बिंदुः कीटविशेषः ॥ स प्रथमजलपाते उत्पद्यते ॥ तस्य पंचविंशप
वः श्वेता भवंति ॥ एकोनविंशद्भिर्भिन्नवर्णाः ॥ भृत्तस्यां ॥ तज्जन्मनक्षत्रस्योन्दवायां ॥ स्यष्टेति
शत्रोर्नामग्रहणं कृत्वा स्वमंत्रं प्रजपेदित्यन्वयः ॥ तत्र प्रयोगः ॥ पुत्रवीत्या ॥ अहिमित्तजी
वंतं कृष्णसर्पमं ॥ विडालं कुक्कडालं ॥ जपपूजादिकं ॥ प्रादिरावैनकपालेन विधा
नं ॥ रक्तवस्त्राच्छादनं च ॥ तं श्मशानभूमौ पंचघटम ॥ अथ लवणमंत्रमाह ॥ लवणं महितो
ऽसि हितउग्रोऽसि हृदयं तव ॥ लवणस्य पृथिवी माता लवणस्य वरुणः पिता ॥ लवणो
ह्यमानो कुतो निद्रां कुतो रतिः ॥ लवणं पचति पाचयति लवणं छिंदति भिन्दति ॥ अ
मुकस्य देहगात्राणि दह मांस दह त्वचम ॥ दह त्वगस्थिमज्जानि ॥ अस्थि भ्योमज्जिका
दह ॥ प दिवसत्रियोजन भक्षतेन दीनां च शतांतरे ॥ नगरे चौहमाकारे कृष्णसर्पशतागजे
लैर्तं दग्धान्यमे शीघ्रं मम नेलोणस्य तेजसा ॥ अत्रैव वशमायातु लवणमंत्रपराक्रमैः
यातेरात्रिः श्वास्यविद्धस्पर्श लाग्नारोपितस्य च ॥ यातेरात्रिर्मुहूर्ता रात्रिःसा ते रात्रिर्मेहा

शा.ति. निशा ॥ आदिद्वितीया आद्या द्वितीया ॥ नवतोऽइति ॥ नवतो आदिद्वितीयेत्यत्र आकारे परे
८८ एचोयवायाव इति ॥ आये कृते यकारलोपे च कृते संधिराधिः ॥ अन्यात्तृतीया ॥ चिटिमं
त्रमाह ॥ ॐ चिटि चिटि चण्डालि चाण्डालि अमुकं मे वशमानय स्वाहा ॥ तं जपिष
न्मुखी ॥ चक्री कुलालस्तस्य हस्तलग्नमृत्तिकया ॥ सिक्तं मधुक्षिप्त मयातसं भूतं ॥ साम
द्रं पंचापि द्वादशांगुलाः ॥ कुसीनं रक्तचन्दनम ॥ सुपर्णं त्रिकूटं ॥ रामठं हिंगु ॥ अथ नक्ष
२ वृक्षानाह ॥ कारस्कर इति ॥ कारस्करः ॥ कुचिला ॥ धात्री ॥ आमलकी ॥ खदिरः श्वेतसारः ॥
कृष्णः कृष्णसारः ॥ नागो ॥ नागेश्वरः ॥ रोहिणो वटः ॥ प्लक्षः पर्कटीः ॥ आम्रवृक्षोऽम्लातकः ॥
अर्जुनः ककुभः सरलो देवदारुः ॥ सर्जः शालः ॥ वंजुलोऽशोकः ॥ शाखिनः नक्षत्रवृक्षा
इत्यर्थः ॥ इति श्री शारदातिलके द्वाविंशतिमः पटलः ॥ २२ ॥ अथ ऐतिमंत्रो यथा ॥ त्र्य
म्बकं यजामहे सुगंधिं पुष्टिवर्द्धनम् ॥ उर्वारुकमिव बंधनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् इति
मृत्युंजयपुटितेनेति कोचित्त ॥ सांप्रदायिकास्तु ॥ प्रणवप्रासादमृत्युंजय व्याहृतिभिः
संपुटितमिति वा ॥ श्री बीजं मायाश्रा क्लिः हृदयमिति ॥ येषामते प्रणवसंपुटस्तेषां तदा
दिभिरेव भिर्वर्तोः षडंगम ॥ वर्णन्यासमाह ॥ पूर्वेति ॥ नावीति घटौ ॥ विल्वं विल्वफलं ॥
तेनेस्वपयाणामभिधः पलाशेति ॥ दोग्धं पायसं ॥ मूर्त्तीः पूजयेत ॥ ताः प्राह ईशो वायुः आ ८८

न्मध्यजमानः॥ अथ मूर्त्यादिपंचावरणानि॥ पत्रेषु दलमूल उत्तरोत्तरत्र प्रपूजनीयानि॥
धरो मायावनोपदेशेत्वपि पाठः खादिरैः समिद्वरैः॥ पञ्चदुग्धेन गोदुग्धेन॥ काश्मरी॥
गंभारि लोके॥ साकन्या॥ अश्वत्थोदुम्बरप्लक्षवटाः क्षीरद्रुमाः॥ यथा सर्वं विप्रादिव
र्णाकारकाः॥ गायत्री २४॥ जाते वेदा इति त्रिष्टुब्वर्णाः ४४॥ त्र्यम्बकमित्यनुष्टुप् ३२
हृत् ६३॥ शिरः ११॥ शिखा २४॥ वर्म २२॥ नेत्रं १५॥ अस्त्रं ७॥ सर्वहोमीलने १००॥ अथ वे
तालीकर विधानं॥ सा यथा॥ ध्रुवा सुत्वा क्षितिषु क्षिपंतो यस्मा आपारं वतरणे मुमो
चत्॥ अप्रवोचन्वानाअदितेरुपस्थाच्च पंथा नस्वस्तिभिः सदा नः इति वारुणी रुद्र॥
वरार्तामा समा ह॥ सात्रस्थिति॥ अथ प्राणप्रतिष्ठामंत्रमाह॥ पाशेति आं
ह्रीं क्रों यं रं लं वं शं षं सं हं हंसः अमुष्य प्राणा इह प्राणाः॥ अमुष्य जीव इह स्थितः॥
अमुष्य सर्वेन्द्रियाणि अमुष्य वाङ्मनो नयनश्रोत्रघ्राणप्राणा इहागत्य सुखं चि
रंतिष्ठन्तु स्वाहा॥ या चा इति उक्त तत्प्रकारा ज्वादेन अनेन कृतो संविज्ञान वक्त्रीहि
रण्यवासप्र॥ ननु तदा चमिति बीजं लं॥ पूर्वपद्धगुणा रसु सप्तानामपि सविंदुता
स्थापनाय॥ अग्रे न्यासा वसरे गंधे कृतास्य बीजस्य न्यासो नोक्तः॥ तेन नास्य प
पुनरुक्तार्थः॥ शान्ती न्यनेन नवमोक्ता पाठशान्तयोऽत्र पूज्या इत्युक्तम्॥ अनेन

शा॰ति॰ वक्ष्यमाणेन विधिना ॥ तमेव विधिमाह ॥ अर्च्चयेदिति तत्र प्रकारः ॥ आग्नेय नैऋति
८९ वायु कोणस्थाः ॥ ब्रह्म विष्णु ईशानाः ॥ आग्नेय वारुण ऐशेषु वाराणाद्याः पूज्याः ॥ दूती
मंत्रान् उद्धरति वीजैरिति ॥ वीजान्ते पाशादि हंसमंत्रांते ॥ अमृतस्वरा दानामादौ इति
साध्य नाम्न आदौ ॥ आंह्रींमित्यादि ॥ अस्तेत्यमुष्य प्राणा इह प्राणाः एवं जी
वादि ॥ एवं वैवस्वतादयो योज्याः ॥ भवाग्नौ मिति वीजेन ॥ पद्मासनमिति ॥ आद्यं
तयोर्लक्ष्ये वक्ष्यति ॥ मध्ये यो यथा ॥ जानुजंघान्तरालेषु भूजे कूर्म प्रकल्पयेत् ॥ वि
कटासनमेतत्स्यात् उपविष्टो विकटासने ॥ कृत्वा विकटासनं पूर्वसमयात् द्वयं न
तः ॥ अथ तर्जनी कर … कुष्टाशानमोस्तिनम ॥ निकनिष्ठांगुष्ठ …
कोणत्वस्थाने … ॥ तत्र … नोदय ॥ मन्त्रोदयमेतत्पटले वक्ष्यति ॥ मंडलैः
प्रथमपटलोक्तैः संयुतं ॥ शीतांशु ॥ षोडशस्वराः सन्ति ॥ शीतांशु वर्णाः एतद
ति रिक्ताः द्वितीयपटलोक्ताः ॥ मन्त्रवर्णा ज्ञेयाः केचित् सर्वलिहयरेफानाद्र्ण्डः ॥ इ
ति शारदातिलके त्रयोविंशतितमः पटलः ॥ २३ ॥ अथ यंत्र भेदानाह ॥
प्रथमतो मातृमित्यादि ॥ मातृं सकारयुक्तं ॥ पुटीकृते धूं धूं मा वनिसा
हा ॥ विषोग्रकारस्फुरेण ॥ कनकाम्भोभिर्द्रुतनूरसैः ॥ सर्कं टीक पिकघृः ॥

शा. ति. विषदंडी॥वमनेठी॥देवी॥तुंवुरुवीजोक्ताः॥देवीवीजमध्येकामस्तन्मध्येनामविदिक्षु॥
९० अग्रस्ततरुर्विभीतकः॥वारीद॥वरुणास्तस्यदिक्पश्चिमाचन्द्रदिगुत्तरा॥पंचवल्ली
रिणा पंचत्रान्यत्रोक्तानि मृगे भमदं॥मृगमदं॥कस्तूरीका॥गजमदंच॥इतिश्रीशा
रदातिलके चतुर्विंशतितमःपटलः॥ ॥अथयोगपटलः॥ नास्पसम्भविभवैःअ
कारोकारमकारविंदुनादशक्तिशा तारव्यैर्निहत्यमानमस॥सगुणीवृन्लोया
न्तिमाह॥हिरण्मयइति॥तत्वमूलं भुजमम॥चतुर्विंशतितत्वमयमुक्ते
मूलं॥सवीजयोगमाह॥पिलेति अकारोकारमकारात्मकत्वात्पि
एंप्रणवः॥सैवकुण्डलिनीशि वरूपा॥तस्याःस्थानं हृत्सः॥अनयोः॥
रूपविन्दुःपरमार्थतस्तु शिवयोःसारमस्यनिरूपमेव॥
राजयोगमाह॥मूलेतिकोदण्ड मध्यंभ्रमध्यम॥मत्सरहावदःसा
द्वयवाची॥अविकौस्तोत्रमाह॥ मूलेति॥इतिश्रीसारदातिलकेपंचविं
शतितमःपटलः॥२५॥शुभमस्तु॥सम्वत१९३७ ज्येष्ठमासेकृष्णाष्टम्यांचंद्रे